

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:1 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

<i>MWENYE WAJIBU</i>	<i>JUKUMU</i>	<i>JINA</i>	<i>SAHIHI</i>	<i>TAREHE</i>
<i>Imetengenezwa na:</i>	Mshirika wa Uwekezaji na Hali ya Hewa	Esther Mwangi		
<i>Imehakikiwa na:</i>				
<i>Imeidhinishwa na:</i>				

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:2 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

YALIYOMO

Kanusho	4
Sera ya Mazingira, Jamii na Utawala	5
1 Utangulizi	10
2 Tathmini ya Athari za Mazingira na Kijamii kwa sekta ya kilimo ya ARAF II.....	12
2.1 Mukstadha wa Nchi	12
2.1.1 Nigeria.....	12
2.1.2 Côte d'Ivoire.....	19
2.1.3 Uganda	25
2.1.4 Ghana.....	29
2.1.5 Moroko	34
2.1.6 Misri	37
2.1.7 Kenya	40
2.2 Hatari na Athari kwa kutumia Viwango vya Utendaji vya IFC	44
3 Usimamizi wa ESG katika ngazi ya mfuko	92
3.1 Mazingatio ya ESG wakati wa mchakato wa uwekezaji	92
3.1.1 Uchujaji	93
3.1.2 Uchunguzi wa kina wa ESG	94
3.1.3 Ahadi yenye nguvu kuhusu ESAP na Mageuzi ya Utawala.....	97
3.2 Mazingatio ya ESG wakati wa utekelezaji wa uwekezaji.....	97
3.3 Mazingatio ya ESG wakati wa mchakato wa kuuza hisa	98
4 Ugawaji wa rasilimali, uwezo wa shirika, na majukumu	99
4.1 Kwenye ngazi ya Mfuko	99
4.2 Kwenye ngazi ya Kampuni za Mfuko	101

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:3 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

5	Mahitaji na viwango vya ESG	103
5.1	Uadilifu wa jumla na Utawala bora.....	103
5.1.1	Utambuzi wa wafaidika wa mwisho	103
5.1.2	Uidhinishaji wa Uadilifu	103
5.1.3	Orodha ya Uwekezaji Uliokataliwa	103
5.1.4	Hukumu au makosa makubwa ya jinai.....	103
5.1.5	Mapambano dhidi ya utakatishaji fedha na ufadhili wa ugaidi.....	104
5.1.6	Uhusiano na uhalifu uliopangwa	104
5.1.7	Uzingatiaji wa taratibu za kodi za sasa.....	105
5.1.8	Ushiriki katika shughuli za kibiashara zenye mashaka.....	105
5.2	Viwango vya Mazingira na Kijamii	106
5.2.1	Viashiria Muhimu vya Utendaji vya ESG	106
5.2.2	Viwango vya Kimataifa vya Mazingira na Kijamii	106
5.2.3	Utekelezaji wa Mfumo wa Usimamizi wa Mazingira na Jamii.....	107
5.2.4	Uhamishaji wa lazima	111
5.2.5	Watu wa asili	112
5.2.6	Ushirikishwaji wa wadau	114
5.2.7	Biodiversity, Ufanisi wa Rasilimali, na Uchafuzi	116
5.2.8	Kazi na Masharti ya Kazi.....	117
6	Ufuatiliaji na utoaji taarifa	120
7	Ufichuzi wa taarifa.....	124
	Nyongeza 1: Orodha ya ukaguzi ya ESG	125
	Kiambatisho 2: Ripoti ya uchunguzi wa kina wa mazingira na kijamii.....	131
	Kiambatisho 3: Orodha ya watu waliotengwa.....	146
	Kiambatisho 4: Mwongozo wa ardhi na makazi mapya.....	150
	Kiambatisho 5: Mwongozo kuhusu Watu wa Asili.....	161

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:4 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Kiambatisho 6: Muhtasari wa mpango wa ushirikishwaji wa wadau	173
Kiambatisho 7: Mwongozo kuhusu mifumo ya malalamiko	188
Nyongeza 8: Sera ya malalamiko ya mfuko (Mfumo wa Malalamiko).....	190
Kiambatisho 9: Kiolezo cha Mpango wa Hatua za Mazingira na Kijamii	196
Kiambatisho 9: Ripoti za kila mwaka kuhusu utendaji wa Mazingira na Kijamii	197
Kiambatisho 10: Kiolezo cha Ripoti ya Tukio la ESG	204
Kiambatisho 11: Mwongozo kuhusu Tathmini za Athari za Kimazingira na Kijamii	211
Kiambatisho 12: Uainishaji wa Hatari za Mazingira na Kijamii Kwenye Portfolio.....	214
Kiambatisho 13: Taratibu za Ugunduzi wa Bahati Nasibu	216
Kiambatisho 14: Mbinu ya ARAF II kuhusu Unyonyaji wa Kingono, Unyanyasaji, na Kuteswa	217
Nyongeza 15: Mwongozo kwa Makampuni ya ARAF II kuhusu Unyonyaji wa Kingono, Unyanyasaji, na Uonevu na Shughuli Nyingine Zinazotokana na Jinsia	224

Kanusho

Hati hii ya ESMS ni rasimu na imeshirikiwa kwa madhumuni ya taarifa pekee. Taarifa zilizotolewa hapa zinaweza kubadilika na haziwafungii ARAF (Acumen Resilient Agriculture Fund) au Acumen Capital Partners LLC. Toleo la mwisho la ESMS litashirikiwa mara tu litakapopitishwa na ARAF II.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:5 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Sera ya Mazingira, Jamii na Utawala

Tarehe ya idhini 20 MEI 2024

MADHUMUNI NA WIGO

Mfuko wa ARAF (Mfuko) umejitolea kuboresha kikamilifu maisha na ustahimilivu wa hali ya hewa wa wakulima wadogo wa mashariki na magharibi mwa Afrika. Mfuko unatambua umuhimu wa kushughulikia ustahimilivu wa hali ya hewa katika nchi zinazoendelea. Kwa kutoa ufadhili kwa shughuli zinazokuza ustahimilivu wa hali ya hewa, pamoja na mifumo imara ya utawala, Mfuko unalenga kuingiza shughuli za kibiashara kwa ufanisi katika maendeleo endelevu ya kiuchumi.

Katika Sera hii, neno Kampuni ya Mkusanyiko linahusu biashara ambayo rasilimali za Mfuko zimewekezwa.

Sera hii inaelezea kanuni na ahadi za kimazingira, kijamii na utawala (ESG) zinazotegemeza shughuli za Mfuko. Baada ya uchambuzi wa kina wa athari za kimazingira na kijamii za mfuko, ikiwa ni pamoja na mkakati wa uwekezaji, miradi ndogo inayowezekana, maeneo na vigezo vingine muhimu, tulitathmini mradi huu kufaa katika kategoria ya kimazingira na kijamii I-2. Kategoria ya hatari za kimazingira na kijamii imeelezwa zaidi katika ESMS kwa kuzingatia hatari na athari za kimazingira na kijamii zinazojumlishwa, pamoja na asili, ukubwa na utata wa athari hizi na sifa maalum za eneo la ushawishi. Wawekezaji watarajiwa, kama ilivyobainishwa kupitia mtiririko wa sasa, wanaweza kuwa katika kategoria ya hatari za kimazingira na kijamii B au C. Mfuko hautawekeza katika kampuni za kategoria A. Miongozo, mahitaji na taratibu zote za ziada za ESG katika ngazi ya Mfuko na Kampuni za Portfolio zitatengenezwa ipasavyo.

KANUNI

Mfuko unakuza mbinu jumuishi ya ulinzi wa mazingira na maendeleo ya kijamii, ukioratibu shughuli za Makampuni ya Portfolio na sheria husika za kimataifa na kitaifa za mazingira na maendeleo ya kijamii, mbinu za mandhari, michakato ya upangaji mkakati na mipango ya matumizi ya ardhi.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:6 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Mfuko unajitolea kwa kanuni za maendeleo endelevu na unazingatia mfumo wa Viwango vya Utendaji vya IFC.

Mfuko unatumia mbinu ya tahadhari katika uhifadhi, usimamizi, na matumizi endelevu ya rasilimali kwa kuwekeza katika Makampuni ya Mfuko yanayojumuisha hatua za kulinda na, inapowezekana, kuboresha nyanja za kimazingira na kijamii.

Mfuko unatumia kanuni ya mpangilio wa kupunguza athari, ukilenga kuepuka, na pale ambapo hii haiwezekani, kupunguza athari mbaya na kuimarisha athari chanya kwa mazingira na wadau walioathirika, ili kuchangia kuepuka uharibifu wowote wa ubora wa maisha ya binadamu, mazingira na upotevu wowote halisi wa bioanuwai na mifumo ya ikolojia.

Mfuko unahimiza matumizi bora ya rasilimali asilia, kupitishwa kwa hatua za ulinzi wa mazingira na kijamii, na kupunguzwa kwa utoaji wa gesi chafuzi.

Mfuko unatambua umuhimu wa kushughulikia sababu na matokeo ya mabadiliko ya tabianchi katika nchi unazofanyia kazi kwa kuendeleza hatua za kuzoea.

Mfuko unatambua jukumu la biashara kuheshimu haki za binadamu na unalenga kuepuka ukiukaji wa haki za binadamu za wengine na kushughulikia athari mbaya za haki za binadamu ambazo shughuli za biashara zinazofadhiliwa zinaweza kusababisha na kuchangia katika Sera Endelevu ya Mazingira, Kijamii na Utawala. Mfuko umejitolea kutambua, kutathmini, na kupunguza unyonyaji wa kingono, unyanyasaji, na unyanyasaji wa kijinsia (SEAH).

Mfuko unalenga kutekeleza kanuni za matibabu ya haki, kutobagua na fursa sawa kwa wafanyakazi na wakandarasi katika ngazi ya Mfuko na Kampuni za Portfolio kwa kuzingatia Mikataba ya Msingi ya Shirika la Kazi la Kimataifa, ikiwa ni pamoja na Masharti ya Msingi ya Ajira ya Shirika la Kazi la Kimataifa na Mkataba wa Shirika la Kazi la Kimataifa kuhusu Unyanyasaji na Ukatili.

Mfuko umejitolea kufuata miongozo ya IFC, Afya, na Usalama.

Mfuko unalenga kuwekeza katika shughuli zinazotoa mazingira salama na yenye afya ya kazi kwa wafanyakazi wote na kulinda afya na usalama wa wadau wote wanaoathiriwa na shughuli za biashara ambapo mtaji wa Mfuko umewekezwa.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:7 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Mfuko unalenga kutendea haki wadau wote wanaohusika na shughuli ambazo mtaji wa Mfuko umewekezwa, kwa: i) kutambua wadau husika; ii) kuheshimu haki za kisheria na za jadi za jamii za wenyeji juu ya rasilimali, pamoja na maeneo hatarishi kitamaduni na kijamii; na iii) kushiriki katika michakato ya kufanya maamuzi kwa njia ya ushiriki, haki na uwazi.

Mfuko umejitolea kutii sheria zote za ndani na za kitaifa za haki za binadamu zinazotumika, pamoja na mikataba ya kimataifa, makubaliano na tamko ikiwemo Tamko la Haki za Binadamu la Kimataifa na Kanuni Mwongozo za Umoja wa Mataifa kuhusu Biashara na Haki za Binadamu.

Mfuko umejitolea kutii Kanuni za Shirika la Chakula na Kilimo la Umoja wa Mataifa za Uwekezaji Unaowajibika katika Sekta ya Kilimo na Mifumo ya Chakula

Fundi imejitolea kuonyesha uaminifu, uadilifu, haki, bidii, na heshima katika miamala yote ya kibiashara kwa kuzingatia na kuwataka Makampuni ya Mkusanyiko kuzingatia kanuni za utawala bora wa kampuni na viwango vya uadilifu.

Mfuko umejitolea kwa kanuni za uwazi, uwajibikaji, na ushirikishwaji wa wadau.

MAAHADI

Mfuko utaweza kufadhili tu Kampuni za Portfolio zinazofuata Sera hii.

Mfuko utaepuka kuwekeza katika kampuni zilizo rodheshwa kwenye Orodha yake ya Kuzuia na unaweza kuepuka kufadhili Kampuni ya Portfolio kwa misingi ya mazingira au kijamii.

Mfuko utafadhili tu Kampuni za Portfolio zinazotii sheria zote husika za ndani na za kitaifa, pamoja na mikataba na makubaliano ya kimataifa yaliyothibitishwa na nchi mwenyeji.

Mfuko utaepuka kuwekeza katika miradi au kampuni ambazo zinaweza kuhusisha migogoro isiyoweza kutatuliwa ya matumizi ya ardhi na jamii za wenyeji.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:8 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Mfuko utawekeza tu katika miradi inayostahili, biashara za kilimo zinazokidhi vigezo vya kibiashara na vya athari, kama itakavyofafanuliwa katika makubaliano ya kisheria na wawekezaji wa Mfuko.

Mfuko utawekeza tu katika uwekezaji wa Aina B na C kama ilivyoainishwa na Viwango vya Utendaji vya Shirika la Fedha la Kimataifa (IFC) na Sera Iliyorekebisha ya Mazingira na Jamii ya Mfuko wa Hali ya Hewa wa Kijani.

Mfuko utashiriki katika michakato ya tathmini ya kimazingira na kijamii unapozingatia fursa ya uwekezaji na utaingiza Viwango vya Utendaji vya Kimazingira na Kijamii vya Shirika la Fedha la Kimataifa (IFC) vya mwaka 2012 mapema katika mchakato wa tathmini ya kila uwekezaji.

Fundi inaweza kuwataka Makampuni ya Mkusanyiko kuanzisha Mfumo wa Usimamizi wa Mazingira na Jamii. Fundi itatafuta kwa bidii idhini ya ngazi ya juu na utifu kwa mahitaji yake ya ESG, ikianzisha ahadi rasmi kupitia zana, malengo, bajeti, rasilimali, na ratiba zinazofaa za utekelezaji.

Mfuko utatumia seti ya viashiria muhimu vya utendaji wa kimazingira na kijamii kutathmini Kampuni za Mkusanyiko na utafanya ufuatiliaji na utathmini unaofaa wa utendaji wa ESG wa Kampuni za Mkusanyiko katika mchakato mzima wa uwekezaji, na kutoa usaidizi wa kiufundi kulingana na ugumu, changamoto mpya, na fursa za kuboresha.

Mfuko utaunga mkono Makampuni ya Mkusanyiko yanayotafuta vyeti vinavyohusiana na sekta zao za biashara (k.m., GlobalGap, FSC, AWS).

Mfuko utaingia katika mazungumzo na wadau husika kuhusiana na utendaji wa mfuko katika masuala ya mazingira na kijamii.

MIPANGO YA KITAASISI NA UTEKELEZAJI

Mfuko utagawanya majukumu na rasilimali stahiki kwa ajili ya utekelezaji madhubuti wa Sera hii. Mfuko utateua mtu mmoja anayehusika na rasilimali za wafanyakazi za kutosha kusimamia michakato ya tathmini na ufuatiliaji wa mazingira na kijamii na kuanzisha na kuendeleza miradi yenye manufaa kwa mazingira na jamii.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:9 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Mfuko utaandaa na kudumisha nyaraka zinazofaa kusaidia katika utekelezaji wa Sera hii na utahakikisha kuwa wafanyakazi wanapokea taratibu na mafunzo yanayofaa kuhusu mahitaji ya Sera hii.

Sera hii inaweza kurekebishwa au kusasishwa, ikitegemea idhini ya Mkurugenzi wa Uwekezaji na Usimamizi. Aidha, sera hii itapitiwa angalau kila baada ya miaka mitano.

Mfuko utaweka utaratibu uliorahisishwa wa kupata maoni na kutatua malalamiko yanayohusiana na utekelezaji wa shughuli na uwekezaji wa Mfuko.

Mfuko utaweka Sera hii wazi kwa umma na kufichua nyaraka au taarifa zozote husika.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:10 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

1 Utangulizi

Kanuni na ahadi zilizotajwa katika Sera ya ESG iliyojumuishwa ni nguzo kuu ya shughuli zote za kibiashara za Mfuko. Uzingatiaji wa Sera ya ESG utafikiwa kupitia Mfumo wa Usimamizi wa Mazingira na Jamii (ESMS) uliotekelzwa katika ngazi mbili:

- ESMS katika Kampuni za Portfolio: Kampuni za Portfolio zitahitajika kufuata mahitaji ya ESG ya Mfuko. Kila Kampuni ya Portfolio itaanzisha na kudumisha ESMS yake ili kutathmini, kushughulikia na kufuatilia hatari na athari za ESG za shughuli za kampuni kulingana na mahitaji ya Mfuko.
- ESMS katika ngazi ya Mfuko: Timu ya usimamizi wa Mfuko itaweka na kudumisha ESMS ya Mfuko ili kutathmini, kusimamia na kusaidia usimamizi wa masuala ya ESG na Kampuni za Portfolio, pamoja na kusimamia masuala ya ESG katika ngazi ya jumla ya Portfolio.

Miongozo hii ya Uendeshaji inalenga kutoa taarifa zinazohitajika ili kusaidia utekelezaji na uendeshaji wa ESMS. Zinatokana na Sera na Viwango vya Utendaji vya IFC kuhusu Uendeleu wa Kijamii na Kimazingira vya mwaka 2012, na Maelezo yake ya Mwongozo, ambayo yameoanishwa na Kanuni na Viwango vya Kijamii na Kimazingira vya FMO na GCF.

Miongozo hii ya Uendeshaji imepangwa kama ifuatavyo:

- Sehemu ya 2 ina muhtasari wa hatari na athari za kimazingira na kijamii zinazohusiana na biashara za kilimo na uzalishaji wa chakula.
- Sehemu ya 3 inatoa muhtasari wa ESMS katika ngazi ya Mfuko, ikielezea mbinu zinazotumika katika mzunguko mzima wa maisha ya uwekezaji kutathmini, kupanga, kutekeleza, kufuatilia, na kupitia utendaji wa ESG wa Makampuni ya Portfolio na mipango yao ya biashara dhidi ya viwango vilivyowekwa.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:11 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

- Sehemu ya 4 inaonyesha rasilimali zilizotengwa katika ngazi ya Mfuko ili kufanya shughuli zote zinazohusiana na ESG. Pia inatoa muhtasari wa rasilimali zinazotarajiwa ambazo Makampuni ya Portfolio yatatakiwa kutenga kwa masuala ya ESG.
- Sehemu ya 5 inaelezea mahitaji na viwango vya ESG vya Mfuko, ikiwa ni pamoja na vigezo na mahitaji kuhusu nyanja za utawala bora na utendaji wa kimazingira na kijamii. Pia inajumuisha maelezo ya ESMS katika ngazi ya Kampuni za Portfolio.
- Sehemu ya 6 inaelezea mfumo wa ufuatiliaji na utoaji taarifa uliowekwa na Mfuko ili kufuatilia utendaji wa ESG wa Kampuni za Portfolio na kuripoti kwa wawekezaji wake
- Sehemu ya 7 inaelezea mahitaji na matarajio ya ufichuzi kwa Mfuko wa ARAF II, uwekezaji wa Kundi B, na nyaraka nyingine za kampuni za jalada.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:12 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

2 Tathmini ya Athari za Mazingira na Kijamii kwa sekta ya kilimo ya ARAF II

ARAF II ilifanya uchambuzi wa kina na wa undani wa hatari, athari, na hatua za kupunguza zinazohusiana na shughuli za uwekezaji na uendeshaji za ARAF II. Ili kufanikisha hili, timu ilishirikiana na kundi mbalimbali la wadau, ikafanya utafiti wa muktadha wa kilimo katika ngazi ya nchi, na ikachunguza kwa kina hatari zinazohusiana na sekta ya kilimo na kampuni maalum za mradi. Timu inajitolea kwa mchakato endelevu wa kujifunza ili kuelewa vyema hatari na fursa za kipekee zinazohusiana na ARAF II. Tathmini ya athari iliyoainishwa katika sehemu ya muktadha wa nchi hapa chini inazingatia shughuli za kampuni za bomba za ARAF II. Sehemu hii itapitiwa upya na kusasishwa kila baada ya miaka 2.

Hata hivyo, mabadiliko ya mazingira au matukio ya kimaumbile katika eneo lolote la shughuli za ARAF yatasababisha mapitio ya haraka, ambayo yatakamilika ndani ya miezi mitatu tangu kutambuliwa kwa mabadiliko hayo.

2.1 Muktadha wa Nchi

2.1.1 Nigeria

Tathmini ya athari

za mazingira,

ardhi na

udongo11

Uwezekano wa hatari: Wa wastani

Ukubwa: Wastani

Kiwango: Wastani

Athari ya Moja kwa Moja:

Wastani Athari isiyo ya Moja

kwa Moja: Wastani Athari ya

Muda Mrefu: Wastani Athari

Jumla: Wastani

Kiwango cha Utendaji cha IFC 3 na 6: Ufanisi wa Rasilimali; Biodiversity ²

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:13 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Muhtasari

Mbinu za matumizi makali ya ardhi zinazotumiwa na wakulima nchini Nigeria kwa lengo la kuongeza mavuno na kukidhi mahitaji ya chakula mara nyingi husababisha uharibifu wa ardhi, kupotea kwa rutuba ya udongo na mmomonyoko mkubwa wa udongo. Uharibifu wa ardhi umetokana na kilimo kupita kiasi na malisho kupita kiasi na umeendeleza ukame na mmomonyoko. Nchini Nigeria, mmomonyoko wa udongo umeandikwa kuwa unasababisha hasara kubwa zaidi ya pato la taifa ikilinganishwa na matatizo mengine ya kimazingira¹.

Ukataji miti

Tathmini ya athari12

Uwezekano wa hatari:

Wastani Ukubwa:

Wastani Kiwango:

Wastani

Athari ya moja kwa moja:

Wastani Athari isiyo ya moja

kwa moja: Wastani Athari ya

muda mrefu: Wastani Athari

jumla: Wastani

Kiwango cha Utendaji cha IFC 3 na 6: Ufanisi wa Rasilimali; Biodiversity²

Muhtasari

Ubadilishaji wa ardhi kwa ajili ya kilimo ndicho chanzo kikuu cha ukataji miti nchini Nigeria. Kufikia mwaka 2012, asilimia 96 ya msitu wa asili wa Nigeria ulikuwa umekatwa au kudorora kutokana na ukataji rasilimali zisizodumu, ikiwemo ubadilishaji wa ardhi kwa ajili ya kilimo. Kilimo na ubadilishaji wa ardhi kuwa malisho vimesababisha ukataji miti katika Hifadhi ya Taifa ya Cross River, makazi ya gorila wa Cross River aliyesalia

¹ Babu, Suresh Chandra, George Mavrotas, na Nilam Prasai. "Kujumuisha masuala ya kimazingira katika mchakato wa sera za kilimo: Ushahidi kutoka Nigeria." *Maendeleo ya Mazingira* 25 (2018): 111-125. <https://www.canr.msu.edu/fsp/publications/peer-reviewed-publications/2018%20-%20Kujumuisha%20mazingatio%20ya%20kimazingira%20katika%20sera%20ya%20kilimo,%20Babu,%20Mavrotas,%20na%20Prasai.pdf>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa: 14 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

idadi ya watu. Katika Hifadhi ya Taifa ya Gashaka Gumti huko Taraba, walenzi tisa waliuawa na wakataji miti haramu na wawindaji haramu mwaka 2019, na wafugaji wa ng'ombe wamehamia tangu wakati huo².

Biodiversity

Tathmini ya athari³

Uwezekano wa

hatari: Mdogo

Ukubwa: Wa kati

Kiwango: Kidogo

Athari ya moja kwa moja:

Wastani Athari isiyo ya moja

kwa moja: Wastani Athari ya

muda mrefu: Wastani Athari

jumla: Wastani

Kiwango cha Utendaji cha IFC 6: Bioanuwai²

Muhtasari

Uendeshaji mashine katika kilimo kupitia miradi mikubwa ya umwagiliaji, visima vya kuchimba na visima virefu vya artesian na usimamizi mbaya wake umesababisha maji kuzidi ardhini na kuongezeka kwa chumvi ardhini katika baadhi ya maeneo. Uendeshaji mashine umepelekea kupungua kwa mavuno ya kilimo na uwezo wa mfumo wa ikolojia kuunga mkono utofauti wa mimea na wanyama. Upotevu wa bioanuwai kwa hivyo ni tatizo kubwa la kimazingira linalotokana na usimamizi mbaya wa kilimo nchini Nigeria⁸. Ubadilishaji haramu wa misitu kwa ajili ya kilimo pia unahusiana na biashara haramu ya mbao zilizolindwa na spishi za wanyama⁹.

Tathmini ya athari za

taka na uchafuzi¹³

Uwezekano wa hatari: Wastani

² <https://www.forest-trends.org/wp-content/uploads/2022/01/FRC-Legality-Risk-Dashboard-Nigeria.pdf>

³ <https://www.cbd.int/doc/world/ng/ng-nr-05-en.pdf>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa: 15 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Ukubwa: Wa
wastani Kiwango:
Cha wastani

Athari ya moja kwa
moja: Wastani Athari
isiyo ya moja kwa moja:
Wastani Athari ya muda
mrefu: Duni Athari
jumla: Duni
Kiwango cha Utendaji cha IFC 3 na 6: Ufanisi wa Rasilimali; Bioanuwai²

Muhtasari

Uchafuzi wa udongo na uchafuzi wa maji ni changamoto kubwa za kimazingira nchini Nigeria. Nchi hiyo imekumbwa na ongezeko la uchafuzi wa maji kutokana na shughuli za kilimo, hali inayozidishwa na kuongezeka kwa mmomonyoko wa udongo, na kusababisha chembechembe za udongo kusombwa hadi kwenye vyanzo vya maji. Kwa mfano, utafiti uliofanywa katika eneo la Kano uligundua kuwa chanzo kikuu cha metali nzito katika udongo wa kilimo unaotumika kupanda mboga ni kemikali na mbolea pamoja na matibabu duni ya maji taka kutoka kwa shughuli za viwandani⁴.

Kijamii

Afya na usalama kazini

Tathmini ya athari¹⁷

Uwezekano wa hatari:

Wastani Ukubwa:

Wastani Kiwango:

Wastani

Athari ya Moja kwa Moja:
Wastani Athari isiyo ya Moja
kwa Moja: Wastani Athari ya
Muda Mrefu: Wastani Athari
Jumla: Duni

⁴ Edogbo, Blessing, et al. "Uchambuzi wa hatari wa uchafuzi wa metali nzito katika udongo, mboga na samaki

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:16 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

katika eneo la Challawa, Jimbo la Kano, Nigeria." *Scientific African* 7 (2020): e00281.

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2468227620300193#bib0049><https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8022161/>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:17 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Kiwango cha Utendaji cha IFC 2: ^{Ajira}2

Muhtasari

Ukimbi, maandalizi ya ardhi na shughuli za baada ya mavuno zinazofanywa na wakulima wa kujikimu nchini Nigeria mara nyingi zinahusisha kazi ngumu na masaa marefu ya kazi kwa ^{mka}o ^{mbaya}12. Katika jimbo la Ibadan, utafiti uliofanywa kuhusu usalama shambani uligundua kuwa asilimia 80 na 75 ya waliohojiwa walizuilika kufanya kazi zao kutokana na majeraha ya kifundo cha mkono/mkono na majeraha ya mgongo wa chini, mtawalia. Majeraha haya yalisababisha kupoteza muda na ^{tija}5.

Wakulima hutumia dawa za kuua magugu na wadudu kiholela, na hivyo kujiweka katika hatari ya aina mbalimbali za maambukizi na sumu kutokana na ^{kemikali} hatari za kilimo⁶.

Utafiti uliofanywa kuhusu mafunzo ya usalama wa dawa za wadudu katika Jimbo la Rivers ulibaini kuwa karibu hakuna miongoni mwa wafanyakazi wa kilimo (2%) waliohojiwa walioripoti kutumia PPE (Vifaa Binafsi vya Kinga) ipasavyo kama ilivyoelekezwa kwenye lebo ya dawa, na karibu wafanyakazi wote wa kilimo walisema kuwa mara nyingi hutumia tena makopo ya kemikali za kilimo kwa ajili ya matumizi ya kuhifadhi vitu nyumbani. Mnamo Agosti 2021, familia ya watu ishirini na wanne ilifariki baada ya kula unga uliosagwa uliochanganywa na chumvi ya mbolea, ambao walidhani ni ^{kiungo} cha ^{chakula}7.

Kazi

Tathmini ya athari²¹

Uwezekano wa

hatari: Mdogo

Ukubwa: Wa kati

Kiwango: Wa kati

Athari ya moja kwa moja:

Kati Athari isiyo ya moja kwa

moja: Kati Athari ya muda

mrefu: Kati

⁵Olowogbon, S. T., et al. "Uchumi wa usalama shambani: Hali ya Nigeria." *J Dev Agric Econ* 5.1 (2013): 7-11. https://academicjournals.org/article/article1379492058_Olowogbon%20et%20al.pdf

⁶Oluwasusi, J. O., et al. "Farming Hazards and Safety Practices among Food Crop Farmers in Ikole Ekiti, Ekiti State, Nigeria." *J Waste Manag Disposal* 3.208 (2020): 2.

<https://article.scholarena.com/Farming-Hazards-and-Safety-Practices-among-Food-Crop-Farmers-in-Ikole-Ekiti->

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:18 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

[Ekiti- State-Nigeria.pdf](#)

7Udoh, Gift Dick, na Jenna L. Gibbs. "Maoni: Kuangazia uhitaji wa mafunzo ya usalama wa dawa za kuuu wadudu nchini Nigeria: Utafiti wa kaya za wakulima katika Jimbo la Rivers." *Frontiers in public health* 10 (2022): 988855. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC9514859/>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:19 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Athari jumla: Ndogo

Kiwango cha Utendaji cha IFC 2: Ajira2

Muhtasari

Wafanyakazi wa kilimo ndio kundi lililoathirika zaidi katika nguvu kazi ya Nigeria. Kundi hili linachangia karibu nusu ya nguvu kazi ya nchi, huku viwango vya ustawi (matumizi kwa kila mtu) vikiwa chini ya 50% ya wale wasio na ajira wenye shahada ya chuo kikuu. Mfanyakazi wa kilimo asiye na elimu yupo katika hali mbaya kwa 10% zaidi kuliko wale walio nje ya nguvu kazi⁸. Matokeo ya tathmini ya ubora wa maisha miongoni mwa wafanyakazi wa msimu mashamba nchini Nigeria yalionyesha kuwa zaidi ya nusu ya wafanyakazi walithibitisha kufanya kazi zaidi ya saa 40 za kitaifa kwa wiki. Aidha, wafanyakazi wengi hawakuvali vifaa vya kujikinga (PPE) walipokuwa wakifanya kazi mashamba⁹.

Tathmini ya athari za

kazi ya

watoto24

Uwezekano wa hatari: Mdogo

Ukubwa:

Mdogo

Kiwango:

Kidogo

Athari ya moja kwa moja:

Wastani Athari isiyo ya moja

kwa moja: Wastani Athari ya

muda mrefu: Wastani Athari

jumla: Duni

Kiwango cha Utendaji cha IFC 2: Ajira2

Muhtasari

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:20 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Machi 2024.

<https://www.elibrary.imf.org/view/journals/002/2022/034/article-A003-en.xml>

⁹Moda, Haruna M., na wenzake. "Ubora wa maisha kazini (QoWL) na utambuzi wa kujitolea kazini miongoni mwa wakulima wa msimu nchini Nigeria." *Agriculture* 11.2 (2021): 103.

<https://www.mdpi.com/2077-0472/11/2/103>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:21 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Wakulima wengi wadogo huchukua kazi ya wanachama wa familia katika mashamba yao, ambao wengi ni watoto. Sababu kuu za ushiriki wa watoto katika kilimo ni umaskini, elimu duni, teknolojia duni ya kilimo na ukosefu wa upatikanaji wa kazi ya watu wazima¹⁰. Hadi asilimia 5 ya watoto nchini Nigeria hufanya kazi angalau masaa 14 kwa wiki, bila kuhudhuria shule au kukosa idadi kubwa ya siku za shule. Angalau theluthi mbili ya ajira za watoto hawa ni katika kilimo. Watoto wanaojihusisha na kilimo kwa kiasi kikubwa hushiriki katika maandalizi ya ardhi, kupanda na/au kupalilia mimea pamoja na ufugaji wa mifugo¹¹.

Afya na usalama wa jamii

Tathmini ya athari²²

Uwezekano wa hatari:

Wastani Ukubwa:

Wastani Kiwango:

Wastani

Athari ya moja kwa moja:

Wastani Athari isiyo ya moja

kwa moja: Wastani Athari ya

muda mrefu: Wastani Athari

jumla: Duni

Kiwango cha Utendaji cha IFC 4: Jamii²

Muhtasari

Kaskazini mwa Nigeria, eneo kuu la kilimo, hushuhudia migogoro kati ya wafugaji na wakulima mara nyingi kutokana na uhamiaji wa wafugaji wakitafuta malisho. Migogoro hii mara nyingi husababisha vifo na upotevu wa mali ya thamani pamoja na uharibifu wa mashamba. Ripoti

¹⁰ Ofuoku, Albert Ukaro, David Eduvie Idoge, na Bishop Ochuko Ovwigho. "Kazi ya watoto katika uzalishaji wa kilimo na vigezo vya kijamii na kiuchumi miongoni mwa kaya za wakulima wa mashamba nchini Nigeria." *Jarida la Sayansi za Jamii Vijijini* 29.2 (2014): 4.

<https://www.fao.org/3/cb8550en/cb8550en.pdf>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:22 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

https://www.researchgate.net/publication/274064689_KAZI_YA_WATOTO_KATIKA_UZALISHAJI_WA_KILIMO_NA_VYAJIBU_VYA_KIJAMII_KATIKA_MAJUMUI_YA_WALIMU_KATIKA_NIGERIA/link/55133a800cf283ee08337769/dowkupakia

¹¹ Takeshima, H., na R. Vos. "Uendeshaji mashine katika kilimo na ajira ya watoto katika nchi zinazoendelea." (2022).

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:23 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

kuashiria kwamba kulikuwa na zaidi ya visa 120 vya mzozo kati ya wakulima na wafugaji kuanzia Juni 2008 hadi Septemba 2021, na kusababisha maelfu ya vifo na majeraha¹². Upataji wa ardhi pia unaleta hatari kubwa ya kijamii na kiuchumi kwa wakulima nchini Nigeria. Mfumo wa Tathmini ya Utawala wa Ardhi wa Benki ya Dunia uligundua kwamba, nchini Nigeria, "ununuzi mkubwa wa ardhi hufanyika bila fidia ya haraka na ya kutosha, hivyo kuwaacha wale wanaopoteza ardhi katika hali mbaya zaidi, bila mfumo wa rufaa huru ingawa mara nyingi ardhi hiyo haitumiki kwa madhumuni ya umma". Hii inatokana zaidi na sababu kadhaa, ikiwemo ufisadi, uwezo mdogo, ufadhili usio wa kutosha, na mfumo wa kisheria. Kulingana na utafiti wa hivi karibuni wa taratibu za fidia zilizowekwa katika sheria za kitaifa za nchi hamsini, utaratibu wa fidia wa Nigeria unazidiwa na nchi nyingi zilizotathminiwa kwa sababu Sheria ya Matumizi ya Ardhi kwa kiasi kikubwa inashindwa kupitisha viwango vya kimataifa kuhusu uthamini wa fidia¹³.

2.1.2 Côte d'Ivoire

Mazingira

Ardhi na udongo

Tathmini ya athari²⁴

Uwezekano wa

hatari: Mdogo

Ukubwa: Mdogo

Kiwango: Kidogo

Athari ya moja kwa moja:

Wastani Athari isiyo ya moja

kwa moja: Ndogo

Athari ya muda mrefu:

Wastani Athari jumla: Ndogo

¹² Okeke, Ngozi Chinenye, na Ngozi Christiana Nnamani. "Mgogoro kati ya wachungaji Wafulani wahamiaji na wakulima wenyeji nchini Nigeria: Athari kwa usalama wa chakula na maisha." *Zik Journal of Multidisciplinary Research* 6.1 (2023).

<https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://journals.aphriapub.com/index.php>
<https://www.mdpi.com/2073-445X/7/1/23>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:24 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

[/ZJMR/article/download/2069/1918&ved=2ahUKEwjQmp2khJmFAxUORPEDHXDgAfo4ChAWegQIBxAB&usq=AOvVaw2Rh_ohhuBcp_JhYEom-aAs](#)

¹³ Tagliarino, Nicholas K., et al. "Fidia kwa ardhi ya kilimo ya jamii iliyonyang'anywa nchini Nigeria: Uchambuzi wa kina wa sheria na taratibu zinazohusiana na unyang'anyi wa ardhi kwa ajili ya Eneo Huru la Biashara la Lekki huko Lagos." *Land* 7.1 (2018): 23.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:25 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Kiwango cha Utendaji cha IFC 3 na 6: Ufanisi wa Rasilimali; Biodiversity ²

Muhtasari

Zaidi ya 10% ya ardhi nchini Côte d'Ivoire iliharibika kati ya mwaka 2000 na 2010, na kiwango cha uharibifu kimeongezeka tangu mwaka 2010. Uharibifu nchini unaendeshwa hasa na uzalishaji wa kilimo usio endelevu, unaojulikana kwa uzalishaji mkubwa wa mazao ya chakula na mazao ya biashara kama vile kakao, mpira, mafuta ya nazi, na ^{kahawa}¹⁴. Kwa ongezeko la idadi ya watu na mahitaji ya chakula yaliyoongezeka, vipindi vya kupumzika kwa ardhi vimepunguzwa kwa kiasi kikubwa, na kusababisha kuongezeka kwa uharibifu wa udongo¹⁵.

Uharibifu wa maeneo ya pwani, ikiwa ni pamoja na mafuriko na uchafuzi, unaweza gharama ya 4.9% ya Pato la Taifa (sawa na dola za Marekani bilioni 2 za mwaka 2017), na kuathiri sana maisha ya mamilioni ya watu.

Ukataji miti

Tathmini ya athari²⁷

Uwezekano wa

hatari: Mdogo

Ukubwa: Mdogo

Kiwango: Mdogo

Athari ya moja kwa moja:

Kati Athari isiyo ya moja kwa

moja: Kati Athari ya muda

mrefu: Kati Athari jumla:

Ndogo

Kiwango cha Utendaji cha IFC 3 na 6: Ufanisi wa Rasilimali; Bioanuwai ²

Muhtasari

Ufuniko wa misitu wa Côte d'Ivoire umepungua kutoka hekta milioni 16 mwanzoni mwa miaka ya 1960 hadi hekta milioni 2 hasa kutokana na ukataji misitu kwa ajili ya mbaao na nishati, moto wa vichaka, na

[Ivoire_0.pdf](#)

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:26 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

¹⁴ <https://openknowledge.worldbank.org/server/api/core/bitstreams/79b4732d-63a6-41ea-bfff-75f656a826f5/content>

¹⁵ <https://aaainitiative.org/sites/default/files/2021-02/Climate-Smart-Agriculture-Investment-Plan-for-Cote-d->

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:27 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

shughuli za kilimo¹⁶. Inakadiriwa kuwa hadi 40% ya kakao nchini (yaani, takriban tani 800,000 kwa mwaka) inatokana na mashamba yaliyopandwa kinyume cha sheria katika misitu iliyotengwa au maeneo yaliyohifadhiwa. Hii inawakilisha zaidi ya hekta milioni 1.5 na pengine hadi kaya 500,000 zinazoishi katika maeneo haya yaliyohifadhiwa¹⁷.

Tathmini ya athari

kwa

bioanuwai²⁸

Uwezekano wa hatari: Mdogo

Ukubwa:

Mdogo

Kiwango:

Mdogo

Uwezekano:

Mdogo

Athari ya moja kwa moja: ya

wastani Athari isiyo ya moja

kwa moja: ya wastani Athari

ya muda mrefu: ya wastani

Athari jumla: ndogo

Kiwango cha Utendaji cha IFC 3 na 6: Ufanisi wa Rasilimali; Biodiversity ²

Muhtasari

Utofauti mkubwa wa kibayolojia wa nchi katika ardhi na majini uko hatarini sana, huku baadhi ya wanyama, ikiwemo tembo wa msituni, wakikabiliwa na hatari ya kutoweka²⁰. Ukataji miti wa haraka, hasa kwa ajili ya uzalishaji wa kilimo na ukataji miti, umesababisha uharibifu wa makazi ya wanyama na mimea, kugawanyika kwa makazi, uvamizi wa kibayolojia, na unyonyaji kupita kiasi wa rasilimali za wanyamapori¹⁸.

Taka na uchafuzi

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:28 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

¹⁶ <https://www.fao.org/3/ca1322en/CA1322EN.pdf>

¹⁷ <https://documents1.worldbank.org/curated/en/452631564064496467/pdf/Cote-d-Ivoire-Agricultural-Sector-Update.pdf>

¹⁸ Kouadio, Ignace, na Ripudaman Singh. "Ukataji miti na tishio kwa bioanuwai katika nchi zinazoendelea: kesi ya Ivory Coast." *Wesleyan Journal of Research* 14.07 (2021): 32-43.

https://www.researchgate.net/publication/350470401_DEFORESTATION_AND_THREAT_TO_BIODIVERSITY_IN_DEVELOPING_COUNTRIES_CASE_OF_IVORY_COAST/link/60621f3b458515e8347d7a42/download?tp=eyJjb250ZXh0Ijp7ImZpcnN

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:29 ya 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Tathmini ya athari³⁰

Uwezekano wa

hatari: Mdogo

Ukubwa: Mdogo

Kiwango: Mdogo

Athari ya moja kwa moja:

Wastani Athari isiyo ya moja

kwa moja: Wastani Athari ya

muda mrefu: Wastani Athari

jumla: Ndogo

Kiwango cha Utendaji cha IFC 3 na 6: Ufanisi wa Rasilimali; Biodiversity ²

Muhtasari

Ukuaji wa maendeleo ya kilimo nchini Côte d'Ivoire umechochea maendeleo ya kiuchumi nchini. Hata hivyo, ukuaji huu umeambatana na ongezeko la matumizi ya mbolea na kemikali za kilimo, na hivyo kuathiri ubora wa maji ya juu na ya ardhi¹⁹. Zaidi ya hayo, mbinu duni za kilimo zinazotumiwa na wakulima, kama vile kusafisha vifaa vya kunyunyizia kemikali za kilimo katika maeneo ya maji, husababisha uchafuzi wa maji ya juu²⁰.

Kijamii

Kazi

Tathmini ya athari³¹

Uwezekano wa hatari: Mdogo

¹⁹ Scheren, P. A. G. M., na wenzake. "Tathmini jumuishi ya uchafuzi wa maji katika laguni ya Ebrié, Ivory Coast, Afrika Magharibi." *Jarida la mifumo ya baharini* 44.1-2 (2004): 1-17.
https://www.researchgate.net/publication/223154526_Integrated_water_pollution_assessment_of_the_Ebrie_Lagoon_Ivory_Coast_West_Africa/link/64ddf6f0caf5ff5cd0c32634/download?tp=eyJjb250ZXh0Ijp7ImZpcnN0UGFnZSI6InB1YmxpY2F0aW9uIn19

²⁰ Amadou, Assouman, et al. "Athari za Kemikali za Kilimo kwenye Vigezo vya Ubora wa Maji katika Mkoa wa Aboisso (Kusini-Mashariki mwa Cote d'Ivoire)." *Current Journal of Applied Science and Technology* 39: 1-19.
https://www.researchgate.net/publication/348749777_Impacts_of_Agrochemicals_on_Water_Quality_Parameters_in_Aboisso_Region_South-East_of_Cote_d'Ivoire/link/605a8d3ba6fdccbfea003537/download?tp=eyJjb250ZXh0Ijp7ImZpcnN0UGFnZSI6InB1YmxpY2F0aW9uIn19

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:30 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Ukubwa:

Mdogo

Kiwango:

Kidogo

Athari ya moja kwa moja:

Wastani Athari isiyo ya moja

kwa moja: Wastani Athari ya

muda mrefu: Wastani Athari

jumla: Ndogo

Kiwango cha Utendaji cha IFC 3 na 6: Ufanisi wa Rasilimali; Biodiversity ²

Muhtasari

Kulingana na Utafiti wa Kitaifa kuhusu Ajira na Kazi ya Watoto uliofanywa kwa usaidizi wa ILO mwaka 2013, asilimia 28.2 (watoto takriban milioni mbili) wa watoto wenye umri wa miaka 5 hadi 17 wanajihusisha na shughuli za kiuchumi, na sekta zilizoathirika zaidi ni kilimo (53.4%) na huduma (35.6%). Takriban 20% ya watoto (wenye umri wa miaka 5 hadi 17) wanajihusisha na kazi za watoto, ambapo robo tatu yao wana umri wa chini ya miaka 14. Utafiti wa Kitaifa kuhusu Aina Mbaya Zaidi za Kazi za Watoto (2011) uliofanywa na Taasisi ya Kitaifa ya Takwimu (INS) uligundua kuwa 73.5% ya wavulana ni wafanyakazi watoto katika sekta ya kilimo ikilinganishwa na 35.2% ya wasichana. Wavulana na wasichana wote wanahusika katika shughuli zinazohusiana na uzalishaji wa korosho, ikiwemo kubeba mizigo mikubwa ya ^{mbegu21}. Kutokana na hali ya nchi jirani kama vile Burkina Faso, Mali na Togo, watoto pia huuzwa kiholela na kupelekwa kwenye mashamba ya kibiashara nchini Côte d'Ivoire na kulazimishwa kufanya kazi katika ^{mazingira} yanayofanana na ^{utumwa22}.

Afya na usalama wa jamii

Tathmini ya athari ³⁴

Uwezekano wa

hatari: Mdogo

Ukubwa: Mdogo

Kiwango: Kidogo

Athari ya moja kwa

moja: Kati Athari isiyo

ya moja kwa moja: Kati

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:31 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

²¹ https://www.ilo.org/africa/technical-cooperation/accel-africa/cote-d-ivoire/WCMS_764094/lang--en/index.htm

²²

https://apps.worldagroforestry.org/treesandmarkets/inforesta/documents/cocoa_child_labour/Hazardous_child_labour.pdf

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:32 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Athari ya muda mrefu:

Wastani Athari jumla ya

chini: Ndogo

Kiwango cha Utendaji cha IFC 4: ^{Jamii}2

Muhtasari

Maeneo ya mijini nchini Côte d'Ivoire yanakabiliwa na usimamizi duni wa maji taka, hasa kutokana na miundombinu duni ya usafi. Kutokana na uhaba wa maji, maji taka mara nyingi hutumika kwa umwagiliaji, jambo ambalo mara nyingi husababisha milipuko ya magonjwa. Kwa mfano, mamlaka za mitaa mjini Yamoussoukro, mji mkuu wa kisiasa na kiutawala wa Côte d'Ivoire, ziliripoti zaidi ya visa 3,000 vya kuhara mwaka 2009 na 2010. Jiji limetumia maziwa zaidi ya kumi kwa ajili ya umwagiliaji wa mazao katika miongo iliyopita, ambayo hupokea maji ya mvua pamoja na maji taka yasiyosafishwa. Matangi ya septiki mjini pia hutoa tope la kinyesi kwenye ^{maziwa}23. Aidha, wakulima na watumiaji wanakabiliwa na hatari ya kula mazao yaliyochafuliwa na mabaki ya dawa za kuua wadudu yaliyokusudiwa kudhibiti uchafuzi wa mazao shambani na wakati wa ^{shughuli} za baada ya mavuno²⁴.

Tathmini ya

athari za

uhamiaji³⁵

Uwezekano wa hatari: Mdogo

Ukubwa:

Mdogo

Kiwango:

Kidogo

Athari ya moja kwa moja:

Wastani Athari isiyo ya moja

kwa moja: Wastani Athari ya

muda mrefu: Wastani Athari

jumla: Duni

Kiwango cha Utendaji cha IFC 4: ^{Jamii}2

²³ Kouamé, Parfait K., et al. "Tathmini ya hatari ya maambukizi ya viini kwa kutumia QMRA katika mifumo ya kilimo

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:33 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

nchini Côte d'Ivoire, Afrika Magharibi." *Uchunguzi na Tathmini ya Mazingira* 189 (2017): 1-11. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5660835/>

²⁴ Didier, Montet, et al. "Hadithi ya mafanikio ya utekelezaji wa shirika la kitaifa la usalama wa chakula nchini Ivory Coast." *Jarida la Misri la Sayansi za Msingi na Zinazotumika* 4.4 (2017): 366-371. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2314808X1730221X>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:34 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Muhtasari

Kutokana na hali ya nchi jirani kama Burkina Faso, Mali na Togo, Côte d'Ivoire inakabiliwa na uhamiaji mkubwa wa watu kutoka nchi hizi. Wahamiaji kutoka Burkina Faso na Mali hata hivyo wako katika hali mbaya zaidi kuliko wenzao wa Ivory Coast katika mashamba ya kakao, kwani wanakabiliwa na umaskini mkubwa. Wahamiaji wanakabiliwa na hasara kutokana na elimu yao duni, kutoweza kuongea lugha, na utegemezi wa kazi zisizo za kudumu. Wengi hupata mshahara chini ya kiwango cha chini cha mshahara, na mara nyingi watoto wao huungana nao shambani, jambo linalowafanya wasiweze kuhudhuria shule25.

2.1.3 Uganda

Hatari za Mazingira

Ardhi na Udongo:

Uwezekano wa

hatari: Mdogo

Ukubwa: Mdogo

Kiwango: Kidogo

Athari ya moja kwa moja: Ndogo

Athari isiyo ya moja kwa moja: Ndogo

Kiwango cha Utendaji cha IFC 3 na 6: Ufanisi wa Rasilimali na Uchafuzi; Bioanuwai²⁶

Katika Uganda, kiasi cha vitu hai katika udongo ni kidogo katika maeneo mengi na kinashuka kwa kasi kubwa kutokana na kuongezeka kwa mmomonyoko wa udongo na mbinu duni za kilimo.²⁷ pH ya udongo ni kiashiria muhimu cha afya ya udongo, na pH bora ya udongo iko kati ya 5.5 na 7.0.²⁸ Hata hivyo, kutokana na matumizi kupita kiasi ya kemikali za kilimo, pH ya udongo katika baadhi ya maeneo ya Uganda iko chini hadi 4.8.²⁹ Zaidi ya hayo, kilimo endelevu bila hatua sahihi za uhifadhi wa udongo kumesababisha uharibifu wa udongo katika maeneo mbalimbali ya Uganda.³⁰

²⁵ Bymolt, Roger, Anna Laven, na Marcelo Tyzler. "Kufichua siri za sekta ya kakao nchini Ghana na Côte d'Ivoire." *Taasisi ya Kifalme ya Tropiki (KIT): Amsterdam, Uholanzi* (2018).

<https://www.kit.nl/wp-content/uploads/2018/11/Cocoa-desk-research-Cedric-Steijn-1.pdf>

²⁶ Tafadhali angalia sehemu ya 2.2 kwa hatua za kupunguza athari za PS 3 na 6.

²⁷ Mamlaka ya Kitaifa ya Usimamizi wa Mazingira, Ripoti ya Kitaifa ya Hali ya Mazingira 2018-19, 2019. <https://www.nema.go.ug/sites/default/files/NSOER%202018-2019.pdf>

²⁸ Mamlaka ya Kitaifa ya Usimamizi wa Mazingira, Ripoti ya Kitaifa ya Hali ya Mazingira 2018-19, 2019. <https://www.nema.go.ug/sites/default/files/NSOER%202018-2019.pdf>

²⁹ Mamlaka ya Kitaifa ya Usimamizi wa Mazingira, Ripoti ya Kitaifa ya Hali ya Mazingira 2018-19, 2019. <https://www.nema.go.ug/sites/default/files/NSOER%202018-2019.pdf>

³⁰ Mamlaka ya Kitaifa ya Usimamizi wa Mazingira, Ripoti ya Kitaifa ya Hali ya Mazingira 2018-19, 2019. <https://www.nema.go.ug/sites/default/files/NSOER%202018-2019.pdf>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:35 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Taka na Uchafuzi:

Uwezekano wa

hatari: Mdogo

Ukubwa: Mdogo

Kiwango: Kidogo

Athari ya moja kwa moja: ya wastani

Athari isiyo ya moja kwa moja: Kati

Kiwango cha Utendaji cha IFC 3 na 6: Ufanisi wa Rasilimali na Uchafuzi; Bioanuwai³¹

Thamani ya dawa za kuua wadudu zilizoingizwa Uganda iliongezeka kwa kiasi kikubwa kutoka dola za Marekani milioni 7 mwaka 1995 hadi dola za Marekani milioni 66.9 mwaka 2017.³² Viuatilifu vinavyoingizwa Uganda ni pamoja na: viuatilifu vya wadudu, viuatilifu vya fangasi, viuatilifu vya magugu, viuatilifu vya kuvuta hewa, na viuatilifu vya panya miongoni mwa vingine.³³ Kutokana na viwango vya juu vya sumu, viuatilifu vingi vinavyoingizwa hivi vimepigwa marufuku au vimezuiliwa vikali katika maeneo mengine ya dunia kama Ulaya.³⁴ Licha ya vuzuizi hivi, baadhi ya viuatilifu vya sumu vilivyopigwa marufuku bado vinatumika Uganda na vinaendelea kutishia afya ya binadamu na mazingira ya asili.³⁵

Ukataji miti:

Uwezekano wa

hatari: Mdogo

Ukubwa: Mdogo

Kiwango: Kidogo

Athari ya moja kwa moja: Duni

Athari isiyo ya moja kwa moja: Ndogo

Kiwango cha Utendaji cha IFC 6: Uhifadhi wa Bayoanuwai na Usimamizi Endelevu wa Rasilimali Hai ³⁶

Katika kipindi cha kati ya mwaka 2001 na 2023, Uganda ilipoteza hekta milioni 1.10 za msitu wake, ambayo ni sawa na takriban 14% ya jumla ya msitu wake.³⁷ Shughuli za kilimo zimeongeza ukataji miti kwa kubadilisha maeneo ya misitu kuwa ardhi ya kilimo

³¹ Tafadhali angalia sehemu 2.2 kwa hatua za kupunguza athari za PS 3 na 6.

³² Elina Andersson na Ellinor Isgren, Kucheza kamari bustanini: Matumizi ya dawa za kuua wadudu na hatari za kufichuliwa kwa wakulima wadogo wa nchini Uganda, 2021. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0743016721000139>

³³ Elina Andersson na Ellinor Isgren, Kubahatisha Bustanini: Matumizi ya dawa za kuua wadudu na hatari za kufichuliwa kwa wakulima wadogo wa nchini Uganda, 2021. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0743016721000139>

³⁴ Mapitio ya matumizi ya dawa za kuua wadudu nchini Uganda, 2023. <https://www.monitor.co.ug/uganda/oped/editorial/review-uganda-s- use-of-pesticides-4434028>

³⁵ Mapitio ya matumizi ya dawa za kuua wadudu nchini Uganda, 2023. <https://www.monitor.co.ug/uganda/oped/editorial/review-uganda-s- use-of-pesticides-4434028>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:36 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

³⁶ Tafadhali angalia sehemu 2.2 kwa hatua za kupunguza athari za PS 6.

³⁷ Global Forest Watch, Uganda, <https://www.globalforestwatch.org/dashboards/country/UGA/>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:37 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

kupitia kusafisha vichaka na kukata miti.³⁸ Sehemu kubwa ya ukataji miti nchini Uganda imehusishwa na kilimo cha wakulima wadogo kupitia upanuzi wa mashamba yao ndogo ndogo katika maeneo yenye misitu au mifumo ya ikolojia ya asili.³⁹

Biodiversity:

Uwezekano wa

hatari: Mdogo

Ukubwa: Mdogo

Kiwango: Kidogo

Athari ya moja kwa moja: Ndogo

Athari isiyo ya moja kwa moja: Ndogo

Kiwango cha Utendaji cha IFC 6: Uhifadhi wa Bioanuwai na Usimamizi Endelevu wa Rasilimali Hai ⁴⁰

Matumizi ya kemikali za kilimo kama vile dawa za kuua wadudu na mbolea bandia yanaweza kuwa na athari mbaya kwa mazingira.⁴¹ Matumizi ya kupindukia na yasiyofaa ya dawa za kuua wadudu nchini Uganda yamesababisha uchafuzi wa udongo na vyanzo vya maji, jambo ambalo limepelekea kupotea kwa spishi zisizolengwa za wadudu, wanyama, na mimea.⁴²

Hatari za Kijamii

Kazi ya Watoto:

Uwezekano wa

hatari: Mdogo

Ukubwa: Mdogo

Kiwango: Kidogo

Athari ya moja kwa moja: Ndogo

Athari isiyo ya moja kwa moja: Ndogo

³⁸Ronald Twongyirwe, Mike Bithell na Keith Richards, Kurejelea vichocheo vya ukataji miti katika tropiki: Maarifa kutoka kwa mitazamo ya wenyeji na waeleza habari muhimu magharibi mwa Uganda. 2018. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0743016717309142>

³⁹ Ronald Twongyirwe, Mike Bithell na Keith Richards, Kurejelea vichocheo vya ukataji miti katika tropiki: Maarifa kutoka kwa mitazamo ya wenyeji na waeleza habari muhimu magharibi mwa Uganda, 2018. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0743016717309142>

⁴⁰ Tafadhali angalia sehemu ya 2.2 kwa hatua za kupunguza athari za PS 6.

⁴¹ Elina Andersson na Ellinor Isgren, Kucheza kamari bustanini: Matumizi ya dawa za kuua wadudu na hatari za kufichuliwa kwa wakulima wadogo wa nchini Uganda. 2021. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0743016721000139>

⁴² Elina Andersson na Ellinor Isgren, Kubahatisha Bustanini: Matumizi ya dawa za kuua wadudu na hatari

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:38 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

zinazokumba wakulima wadogo wa nchini Uganda.

2021.<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0743016721000139>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:39 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Kiwango cha Utendaji cha IFC 2: Ajira na Masharti ya Kazi⁴³

Katika sekta ya kilimo, watoto mara nyingi hushiriki katika shughuli za uzalishaji wa mazao na mifugo zenye kazi nyingi, jambo ambalo linaathiri afya zao vibaya na kuwafanya waache shule.⁴⁴ Nchini Uganda, inakadiriwa kuwa angalau watoto milioni 2 wanajihusisha na ajira ya watoto, huku wengi wao wakifanya kazi katika sekta ya kilimo.⁴⁵

Afya na Usalama Kazini:

Uwezekano wa hatari:

Wastani **Ukubwa:**

Wastani **Kiwango:**

Wastani

Athari ya Moja kwa Moja: Wastani

Athari isiyo ya moja kwa moja: Duni

Kiwango cha Utendaji cha IFC 2: Ajira na Masharti ya Kazi⁴⁶

Sekta ya kilimo ina mojawapo ya idadi kubwa zaidi ya majeraha yanayohusiana na kazi.⁴⁷ Kulingana na Shirika la Chakula na Kilimo, ingawa kilimo huajiri takriban watu saba kati ya kumi wanaofanya kazi nchini Uganda. Washikadau na wafanyakazi katika sekta hiyo wanaendelea kufanya kazi katika mazingira duni na hatarishi, yanayotokana na matumizi ya mashine zisizo za kisasa na matumizi makubwa ya kemikali na dawa za kuua wadudu.⁴⁸

Afya na usalama wa jamii:

Uwezekano wa hatari:

Mdogo

⁴³ Tafadhali angalia sehemu 2.2 kwa hatua za kupunguza athari za PS 2.

⁴⁴ Atwine Linard, Uchambuzi wa kina wa ufanisi wa mfumo wa kisheria kuhusu ajira ya watoto katika sekta ya kilimo nchini Uganda: Uchunguzi wa kesi wa Wilaya ya Bushenyi. 2018. <https://ir.kiu.ac.ug/items/d60a30a9-da13-4c2b-84d2-cc0eae6097ca>
Atwine Linard, Uchambuzi wa kina wa ufanisi wa mfumo wa kisheria kuhusu ajira ya watoto katika sekta ya kilimo nchini Uganda: Uchunguzi wa kesi ya Wilaya ya Bushenyi. 2018. <https://ir.kiu.ac.ug/items/d60a30a9-da13-4c2b-84d2-cc0eae6097ca>

⁴⁶ Tafadhali angalia sehemu ya 2.2 kwa hatua za kupunguza athari za PS 2.

⁴⁷ FAO, Kuboresha afya na usalama wa wafanyakazi na wadau katika sekta ya kilimo nchini Uganda, 2021. <https://www.fao.org/uganda/news/detail-events/ar/c/1402791/#:~:text=Antonio%20Querido%2C%20FAO%20Representative%20in,arising%20from%20the%20use%20of>

⁴⁸ FAO, Kuboresha afya na usalama wa wafanyakazi na wadau katika sekta ya kilimo ya Uganda, 2021.

<https://www.fao.org/uganda/news/detail-events/ar/c/1402791/#:~:text=Antonio%20Querido%2C%20FAO%20Representative%20in,arising%20from%20the%20use>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:40 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

[e%20of](#)

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:41 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Ukubwa: Mdogo

Kiwango: Kidogo

Athari ya Moja kwa Moja: Ndogo

Athari isiyo ya moja kwa moja: Ndogo

Kiwango cha Utendaji cha IFC 4: Afya, Usalama, na Ulinzi wa Jamii ⁴⁹

Maji ni rasilimali muhimu katika uzalishaji wa kilimo, jambo linaloifanya kuwa rasilimali inayotafutwa sana na biashara za kilimo. Hata hivyo, matumizi ya maji kupita kiasi yanaweza kuwanyima jamii za wenyeji fursa ya kupata maji. Zaidi ya hayo, matumizi yasiyo sahihi ya kemikali yanaweza kuchafua maji yanayotumiwa na jamii za wenyeji na kusababisha madhara hasi kiafya kwa jamii hizo. Utafiti uliofanywa na Chuo Kikuu cha Makerere kuhusu athari za matumizi ya maji na biashara za kilimo nchini Uganda ulionyesha kuwa biashara hizo za kilimo zilipunguza upatikanaji wa maji kwa jamii za wenyeji na kemikali za kilimo zilichafua maji yanayotumiwa na jamii hizo za wenyeji na kusababisha athari mbaya za kiafya zinazoweza kutokea.⁵⁰

2.1.4 Ghana

Hatari za Mazingira

Ardhi na Udongo:

Ardhi na Udongo:

Uwezekano wa

hatari: Mdogo

Ukubwa: Mdogo

Kiwango: Kidogo

Athari ya moja kwa moja: Ndogo

Athari isiyo ya moja kwa moja: Ndogo

Kiwango cha Utendaji cha IFC 3 na 6: Ufanisi wa Rasilimali na Uchafuzi; ^{Bioanuwai}⁵¹ Mbinu za kilimo cha kina, kama vile kilimo cha mazao moja na matumizi ya kupindukia ya mbolea za kemikali na dawa za kuua wadudu, vimeleta uharibifu wa udongo nchini Ghana.⁵²

Udongo

⁴⁹ Tafadhali angalia sehemu ya 2.2 kwa hatua za kupunguza athari kwa PS 4.

⁵⁰ Byaruhanga Michael, Joseph Obua, Mnason Tweheyo na Bernard Bashaasha, Uwekezaji Mkubwa wa Kilimo na Athari zake kwa Upatikanaji na Ubora wa Maji kwa Jamii za Wenyeji Kaskazini mwa Uganda, 2024. <https://www.diis.dk/en/research/large-scale-agricultural-investments-and-their-implications-on-water-access-and-ubora>

⁵¹ Tafadhali angalia sehemu ya 2.2 kwa hatua za kupunguza athari za PS 3 na 6.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:42 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

⁵² Isaac Larbi, Mabadiliko ya matumizi ya ardhi na ufuniko wa ardhi katika bonde la Tano, Ghana na athari zake kwa malengo endelevu ya maendeleo, 2023. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC10070080/>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:43 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

kuharibika kumesababisha kukaza kwa udongo, kupungua kwa virutubisho, na kupungua kwa kiwango cha malighafi ya kikaboni kwenye udongo.⁵³

Taka na Uchafuzi:

Uwezekano wa hatari:

Wastani **Ukubwa:**

Wastani **Kiwango:**

Wastani

Athari ya moja kwa moja: Wastani

Athari isiyo ya moja kwa moja: Wastani

Kiwango cha Utendaji cha IFC 3 na 6: Ufanisi wa Rasilimali na Uchafuzi; Biodiversity⁵⁴ Matumizi yasiyofaa au kupita kiasi ya kemikali za kilimo kama vile dawa za kuua wadudu na mbolea za sintetiki yanaweza kusababisha athari mbaya kwa mazingira.⁵⁵ Uagizaji wa dawa za kuua wadudu nchini Ghana umeongezeka kwa kiasi kikubwa kwa miaka, kutoka makadirio ya lita 610,000 mwaka 2006, hadi lita 36,869,578 mwaka 2013.⁵⁶ Kutokana na ukosefu wa mafunzo na maarifa ya kutosha kuhusu matumizi sahihi ya dawa za kuua wadudu, wakulima wadogo nchini Ghana wamejikusisha na mbinu zisizofaa za matumizi ya dawa hizo kama vile kuhifadhi dawa vibaya kwa kuziacha katika hali mbaya za hewa; kutumia dawa kupita kiasi; kutumia dawa hatarishi au zilizopigwa marufuku; na utupaji usiofaa wa taka za dawa.⁵⁷ Mbinu hizi zimesababisha matokeo hasi kiikolojia na kiafya nchini Ghana.⁵⁸

Ukataji miti:

Uwezekano wa

hatari: Duni

Ukubwa: Duni

Kiwango: Duni

Athari ya moja kwa moja: Duni

Athari isiyo ya moja kwa moja: Duni

⁵³ Isaac Larbi, Mabadiliko ya matumizi ya ardhi na mfuniko wake katika bonde la Tano, Ghana na athari zake kwa malengo ya maendeleo endelevu, 2023. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC10070080/>

⁵⁴ Tafadhali angalia sehemu ya 2.2 kwa hatua za kupunguza athari za PS 3 na 6.

⁵⁵ James Boafo na Kristen Lyons, A political ecology of farmers' exposure to pesticides in Ghana, 2023. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/23311932.2023.2286728>

⁵⁶ James Boafo na Kristen Lyons, Ekolojia ya kisiasa ya mfiduo wa wakulima kwa dawa za kuua wadudu nchini Ghana, 2023. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/23311932.2023.2286728>

⁵⁷ James Boafo na Kristen Lyons, Ekolojia ya kisiasa ya mfiduo wa wakulima kwa dawa za kuua wadudu nchini Ghana, 2023. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/23311932.2023.2286728>

⁵⁸ James Boafo na Kristen Lyons, A political ecology of farmers' exposure to pesticides in Ghana, 2023. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/23311932.2023.2286728>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:44 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Kiwango cha Utendaji cha 6 cha IFC: Uhifadhi wa Bayoanuwai na Usimamizi Endelevu wa Rasilimali Hai ⁵⁹

Katika kipindi cha kati ya mwaka 2001 na 2023, Ghana ilipoteza hekta milioni 1.6 za mifuniko yake ya miti, sawa na takriban 24% ya jumla ya mifuniko yake ya miti.⁶⁰ Ubadilishaji wa ardhi ya misitu kuwa ardhi ya kilimo, hasa kwa ajili ya kilimo cha mazao ya biashara kama kakao, mafuta ya nazi, na mpira, umekuwa kichocheo kikuu cha ukataji miti nchini Ghana.⁶¹ Wakulima wadogo na makampuni makubwa ya kilimo husafisha misitu ili kuanzisha mashamba, na kusababisha uharibifu wa makazi na upotevu wa bioanuwai. ⁶²

Biodiversity:

Uwezekano wa

hatari: Mdogo

Ukubwa: Mdogo

Kiwango: Kidogo

Athari ya moja kwa moja: Ndogo

Athari isiyo ya moja kwa moja: Ndogo

Kiwango cha Utendaji cha IFC 6: Uhifadhi wa Bioanuwai na Usimamizi Endelevu wa Rasilimali Hai ⁶³

Shughuli za kilimo katika au karibu na maeneo yenye thamani kubwa ya bioanuwai, zimesababisha upotevu wa bioanuwai, kutokana na upanuzi wa shughuli za kilimo katika maeneo yenye bioanuwai kubwa.⁶⁴ Bioanuwai inaunga mkono huduma za mfumo wa ikolojia kama vile uchavushaji ambao ni muhimu kwa kudumisha mifumo ya chakula yenye afya na endelevu ⁶⁵ Kwa mfano, miti kwenye mashamba ya kakao nchini Ghana inaunga mkono

⁵⁹ Tafadhali angalia sehemu 2.2 kwa hatua za kupunguza athari za PS 6.

⁶⁰ Global Forest Watch, Ghana, _

<https://www.globalforestwatch.org/dashboards/country/GHA/?location=WyJib3VudHJ5IiwR0hBI0%3D>

⁶¹John Tennyson, Eunice Nimo, Basit Lawal na Ian Afele, Ukataji miti nchini Ghana: Ushahidi kutoka Hifadhi za Misitu zilizochaguliwa katika maeneo sita ya kiekolojia, 2022.

https://www.researchgate.net/publication/358989016_Deforestation_in_Ghana_Evidence_from_selected_Forest_Reserves_across_six_ecological_zones

⁶² John Tennyson, Eunice Nimo, Basit Lawal na Ian Afele, Ukataji miti nchini Ghana: Ushahidi kutoka Hifadhi za Misitu zilizochaguliwa katika maeneo sita ya kiasili, 2022.

https://www.researchgate.net/publication/358989016_Deforestation_in_Ghana_Evidence_from_selected_Forest_Reserves_across_six_ecological_zones

⁶³ Tafadhali angalia sehemu ya 2.2 kwa hatua za kupunguza athari za PS 6.

⁶⁴ IIED, Kupunguza athari za kilimo kwa bioanuwai nchini Ghana, 2022.

<https://www.iied.org/sites/default/files/pdfs/2022-04/20886G.pdf>

⁶⁵ IIED, Kupunguza athari za kilimo kwa bioanuwai nchini Ghana, 2022.

<https://www.iied.org/sites/default/files/pdfs/2022-04/20886G.pdf>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:45 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

huduma za mfumo wa ikolojia kwa kutoa makazi ya asili kwa wadudu wanaofanya upunguaji na kusaidia mzunguko wa virutubisho.⁶⁶

Hatari za Kijamii

Kazi:

Uwezekano wa hatari:

Wastani **Ukubwa:**

Wastani **Kiwango:**

Wastani

Athari ya Moja kwa Moja: Wastani

Athari isiyo ya moja kwa moja: Wastani

Kiwango cha Utendaji cha IFC 2: Ajira na ^{Masharti} ya Kazi⁶⁷

Wafanyakazi wengi wa kilimo nchini Ghana hawana upatikanaji wa mifumo ya ulinzi wa kijamii kama bima ya afya, mipango ya pensheni, na mafao ya ukosefu wa ajira.⁶⁸

Upatikanaji mdogo wa ulinzi wa kijamii huongeza udhaifu wa wafanyakazi wa kilimo, hasa wakati wa mizozo ya kiuchumi au kushuka kwa sekta ya kilimo.⁶⁹

Kazi ya Watoto:

Uwezekano wa

hatari: Mdogo

Ukubwa: Mdogo

Kiwango: Kidogo

Athari ya moja kwa moja: Kati

Athari isiyo ya moja kwa moja: Kati

Kiwango cha Utendaji cha IFC 2: Ajira na ^{Masharti} ya Kazi⁷⁰

Katika sekta ya kilimo, watoto mara nyingi hushiriki katika shughuli za uzalishaji wa mazao na mifugo zenye kazi nyingi, jambo ambalo linaathiri afya zao vibaya na kuwafanya waache shule

⁶⁶ IIED, Kupunguza athari za kilimo kwa bayoanuwai nchini Ghana, 2022. <https://www.iied.org/sites/default/files/pdfs/2022-04/20886G.pdf>

⁶⁷ Tafadhali angalia sehemu ya 2.2 kwa hatua za kupunguza athari za PS 2.

⁷⁰ Tafadhali angalia sehemu 2.2 kwa hatua za

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:46 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

⁶⁸ Asiedu Edward na Anita Asiwome, Ulinzi wa Kijamii nchini Ghana: Historia, Mageuzi Yanayoendeshwa na Usawa, Ufadhili na Uendelevu, 2021.

https://www.researchgate.net/publication/358696954_Social_Protection_in_Ghana-History_Equity-Driven_Reforms_Financing_and_Sustainability

⁶⁹ Asiedu Edward na Anita Asiwome, Ulinzi wa Kijamii nchini Ghana: Historia, Mageuzi Yanayoongozwa na Usawa, Ufadhili na Uendelevu, 2021.

https://www.researchgate.net/publication/358696954_Social_Protection_in_Ghana-History_Equity-Driven_Reforms_Financing_and_Sustainability

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:47 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

school.⁷¹ Nchini Ghana, inakadiriwa kuwa takriban asilimia 28 ya watoto wenye umri wa miaka 5–17 wanajihusisha na kazi za watoto, na angalau asilimia 21 wakifanya kazi katika mazingira hatarishi.⁷² Sehemu kubwa ya kazi za watoto hufanyika katika sekta ya kilimo, huku zaidi ya asilimia 78 ya visa vya kazi za watoto vikitokana na sekta hiyo, hasa katika uzalishaji wa kakao.⁷³ **Afya na usalama wa jamii:**

Uwezekano wa

hatari: Mdogo

Ukubwa: Mdogo

Kiwango: Kidogo

Athari ya Moja kwa Moja: Ndogo

Athari isiyo ya moja kwa moja: Ndogo

Kiwango cha Utendaji cha IFC 4: Afya, Usalama, na Ulinzi wa Jamii ⁷⁴

Miradi ya kilimo cha kibiashara inaweza kusababisha uhamisho wa jamii za asili, na kusababisha kupotea kwa riziki na urithi wa kitamaduni.⁷⁵ Ripoti kuhusu upataji ardhi nchini Ghana inaonyesha matukio ambapo upataji ardhi kwa madhumuni ya kilimo umesababisha uhamisho wa jamii za wenyeji bila fidia ya kutosha au chaguzi mbadala za maisha. ⁷⁶ **Afya na Usalama Kazini:**

Uwezekano wa hatari:

Wastani **Ukubwa:**

Wastani **Kiwango:**

Kidogo

Athari ya moja kwa moja: Wastani

Athari isiyo ya moja kwa moja: Wastani

Kiwango cha Utendaji cha IFC 2: Ajira na ^{Masharti} ya Kazi⁷⁷

⁷¹ UNICEF, Mpango Mpya wa Hatua Zilizochukuliwa kwa Haraka Dhidi ya Kazi ya Watoto nchini Ghana 2023-2027 ulizinduliwa, 2023. <https://www.unicef.org/ghana/press-releases/new-ghana-accelerated-action-plan-against-child-labour-2023-2027- ulizinduliwa>

⁷² UNICEF, Mpango Mpya wa Hatua Zilizochukuliwa kwa Haraka Dhidi ya Kazi ya Watoto nchini Ghana 2023-2027 umezinduliwa, 2023. <https://www.unicef.org/ghana/press-releases/new-ghana-accelerated-action-plan-against-child-labour-2023-2027- ilizinduliwa>

⁷³ UNICEF, Mpango Mpya wa Hatua Zilizochukuliwa kwa Haraka Dhidi ya Kazi ya Watoto nchini Ghana 2023-2027 umezinduliwa, 2023. <https://www.unicef.org/ghana/press-releases/new-ghana-accelerated-action-plan-against-child-labour-2023-2027- ilizinduliwa>

⁷⁴ Tafadhali angalia sehemu 2.2 kwa hatua za kupunguza athari za PS 4.

⁷⁷ Tafadhali angalia sehemu 2.2 kwa hatua za

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:48 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

⁷⁵ Gyimah Edward, Uchunguzi wa athari za ununuzi mkubwa wa ardhi kwa haki za binadamu nchini Ghana, 2022. <https://nmbu.brage.unit.no/nmbu-xmlui/handle/11250/3015175?locale-attribute=en>

⁷⁶ Gyimah Edward, Uchunguzi wa athari za ununuzi mkubwa wa ardhi kwa haki za binadamu nchini Ghana, 2022. <https://nmbu.brage.unit.no/nmbu-xmlui/handle/11250/3015175?locale-attribute=en>

⁷⁷ Tafadhali angalia sehemu 2.2 kwa hatua za

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:49 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Pesticidi hutumika sana katika shughuli za kilimo nchini Ghana.⁷⁸ Hata hivyo, mafunzo yasiyotosheleza na utunzaji usiofaa wa pesticidi vinaweza kusababisha hatari kubwa kiafya kwa wakulima, ikiwa ni pamoja na kuwasha kwa ngozi, matatizo ya kupumua, na magonjwa sugu ya muda mrefu.⁷⁹ Kulingana na utafiti uliofanywa na jarida la utafiti, kuathiriwa na pesticidi ni suala kubwa miongoni mwa wakulima wa Ghana, na kuna kesi zilizoripotiwa za sumu kali ya pesticidi. ⁸⁰ Kazi za kilimo za nje nchini Ghana huwafanya wafanyakazi kukabiliana na joto kali na unyevu mkubwa, jambo linalosababisha msongo wa joto na matatizo mengine ya kiafya yanayohusiana.⁸¹ Kukabiliana na joto kwa muda mrefu bila upatikanaji wa maji ya kutosha na mapumziko ya kutosha kunaweza kusababisha uchovu wa joto au kiharusi cha joto.⁸² Utafiti uliochapishwa katika jarida la utafiti ulionyesha udhaifu wa wafanyakazi wa kilimo dhidi ya msongo wa joto, hasa wakati wa kiangazi nchini Ghana. ⁸³

2.1.5 Moroko

Mazingira

Ukosefu wa Maji:

Uwezekano wa hatari:

Wastani **Ukubwa:**

Wastani **Kiwango:**

Wastani

Athari ya moja kwa moja: Wastani

Athari isiyo ya moja kwa moja: Wastani

Kiwango cha Utendaji cha IFC 3: Ufanisi wa Rasilimali na Kuzuia Uchafuzi ⁸⁴

⁷⁸ Paul Mintah, Benjamin Annor, Ohene-Mensah Godfried na Kofi Frimpong-Anin, Uchafuzi na sumu ya dawa za kuua wadudu miongoni mwa wakulima wadogo wa mboga na matunda nchini Ghana: Mapitio, 2019. https://www.researchgate.net/publication/336718722_Pesticide_contamination_and_poisoning_among_smallholder_vegetable_and_fruit_growers_in_Ghana_-_A_review

⁷⁹ Paul Mintah, Benjamin Annor, Ohene-Mensah Godfried na Kofi Frimpong-Anin, Uchafuzi na sumu ya dawa za kuua wadudu miongoni mwa wakulima wadogo wa mboga na matunda nchini Ghana: Mapitio, 2019. https://www.researchgate.net/publication/336718722_Pesticide_contamination_and_poisoning_among_smallholder_vegetable_and_fruit_growers_in_Ghana_-_A_review

⁸⁰ Paul Mintah, Benjamin Annor, Ohene-Mensah Godfried na Kofi Frimpong-Anin, Uchafuzi na sumu ya dawa za kuua wadudu miongoni mwa wakulima wadogo wa mboga na matunda nchini Ghana: Mapitio, 2019. https://www.researchgate.net/publication/336718722_Pesticide_contamination_and_poisoning_among_smallholder_vegetable_and_fruit_growers_in_Ghana_-_A_review

⁸¹ Kwasi Frimpong, Eddie John, Jacques Oosthuizen na Victor Nunfam, Kuathiriwa na joto kwa wakulima kaskazini-mashariki mwa Ghana, 2016. https://www.researchgate.net/publication/305952342_Heat_exposure_on_farmers_in_northeast_Ghana

⁸² Kwasi Frimpong, Eddie John, Jacques Oosthuizen na Victor Nunfam, Mfiduo wa joto kwa wakulima kaskazini-
⁸⁴ Taradhali angalia sehemu 2.2 kwa hatua za

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:50 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

mashariki mwa Ghana, 2016._

https://www.researchgate.net/publication/305952342_Heat_exposure_on_farmers_in_northeast_Ghana

⁸³ Kwasi Frimpong, Eddie John, Jacques Oosthuizen na Victor Nunfam, Kuathiriwa na joto kwa wakulima kaskazini-mashariki mwa Ghana, 2016._

https://www.researchgate.net/publication/305952342_Heat_exposure_on_farmers_in_northeast_Ghana

⁸⁴ Tafadhali angalia sehemu 2.2 kwa hatua za

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:51 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Moroko ina rasilimali za maji chache, na kilimo kinatumia sehemu kubwa ya maji yanayopatikana. Uchimbaji kupita kiasi wa maji ya ardhini na mbinu zisizo na ufanisi za umwagiliaji huongeza uhaba wa maji, hasa katika maeneo kavu na nusu kavu. Sekta ya kilimo ya Moroko hutumia asilimia 87 ya vyanzo vya maji vya nchi.⁸⁵ Rasilimali za maji zinazoweza kurejeshwa za Moroko zinakadiriwa kuwa takriban mita za ujazo bilioni 22 kwa mwaka, sawa na takriban mita za ujazo 700 kwa kila mtu kwa mwaka.⁸⁶ Idadi hii iko chini ya kiwango cha uhaba wa maji cha mita za ujazo 1,000 kwa kila mtu kwa mwaka kilichowekwa na Umoja wa Mataifa. Viwango vya maji ya ardhini vinashuka kwa kasi kutokana na upungufu wa kujazwa upya kwa maji ya ardhini na upanuzi uliopitiliza wa shughuli za kilimo.⁸⁷

Uharibifu wa Udongo:

Uwezekano wa

hatari: Chini

Ukubwa: Wa kati

Kiwango: Kidogo

Athari ya moja kwa moja: Wastani

Athari isiyo ya moja kwa moja: Wastani

Kiwango cha Utendaji cha IFC 3: Ufanisi wa Rasilimali na Kuzuia Uchafuzi ⁸⁸

Mbinu za kilimo cha kina, ukataji miti, malisho kupita kiasi, na matumizi yasiyofaa ya mbolea na dawa za kuuwa wadudu husababisha mmomonyoko wa udongo, kupotea kwa rutuba ya udongo, na ukame. Vipengele hivi hudhoofisha ardhi, na kuifanya isizalishe vizuri kadri muda unavyopita. Uharibifu wa udongo nchini Moroko ni kati ya tani 5 hadi 20 kwa kila hekari kwa mwaka na unazidi viwango hivi katika mabonde ya kilimo ya kaskazini na kaskazini-magharibi.⁸⁹ Uharibifu wa udongo unagharimu Moroko takriban asilimia 1 ya Pato la Taifa (GDP) kila mwaka, hasa kutokana na kupungua kwa tija ya kilimo na kuongezeka kwa gharama za urejeshaji wa udongo.

Mkazo wa Wadudu na

Magonjwa: Uwezekano wa

hatari: Wa kati

⁸⁵"Wasiwasi wa Maji wa Moroko: Je, Ubunifu Unaweza Kuushinda Ukame," (2024) Chuo Kikuu cha Polytechnic cha Mohammed VI, <https://um6p.ma/fr/moroccos-water-worries-can-innovation-outrun-ukame#:~:text=Sehta ya kilimo, ambayo hutumia maji, matumizi yake ya maji bado ni ya chini.> ⁸⁶ Benki ya Dunia "Ripoti ya Maendeleo ya Hali ya Hewa ya Nchi ya Moroko: Mfano katika Ushirikishwaji Bungeni" (2023)

<https://www.worldbank.org/en/news/feature/2023/03/10/morocco-country-climate-development-report-an-example-in-parliamentary-engagement#:~:text=Water%20inflows%20have%20been%20declining%20%E2%80%93%20between,approaching%20the%20absolute%20water%20scarcity%20threshold%20of>

⁸⁷ Hssaisoune M, Bouchaou L, Sifeddine A, Bouimetarhan I, Chehbouni A. Rasilimali za Maji ya Chini ya Ardhi

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:52 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

ya Moroko na Mabadiliko yake kutokana na Mabadiliko ya Tabianchi Duniani. *Geosciences*. 2020; 10(2):81.

<https://doi.org/10.3390/geosciences10020081>

⁸⁸ Tafadhali angalia sehemu ya 2.2 kwa hatua za kupunguza athari za PS 3.

⁸⁹ Shirika la Kimataifa la Nishati ya Atomiki, "Kupunguza Mpuputo wa Udongo nchini Moroko"

<https://www.iaea.org/sites/default/files/21/07/nafa-swm-morocco.pdf>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:53 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Ukubwa: Wastani

Kiwango: Kati

Athari ya Moja kwa Moja: Wastani

Athari isiyo ya moja kwa moja: ya wastani

Kiwango cha Utendaji cha IFC 3: Ufanisi wa Rasilimali na Kuzuia Uchafuzi⁹⁰

Mabadiliko ya hali ya hewa yanaweza kuongeza kuenea kwa wadudu na magonjwa, na hivyo kutishia afya ya mazao na mavuno. Uhitaji wa matumizi ya dawa za kuua wadudu mara kwa mara unaweza kusababisha uchafuzi wa mazingira na masuala ya usugu.

Kijamii

Uhamishaji na Ununuzi wa Ardhi:

Uwezekano wa

hatari: Mdogo

Ukubwa: Wa kati

Kiwango: Kidogo

Athari ya moja kwa moja: Kati

Athari isiyo ya moja kwa moja: Wastani

Kiwango cha Utendaji cha IFC 5: Upataji wa Ardhi na Uhamishaji Usio wa Hiari⁹¹

Moroko ina mipango tata ya umiliki wa ardhi. Kuna aina tano za ardhi: ardhi iliyobinafsishwa, ardhi yenye hati miliki, ardhi za wakfu za kidini ambazo zinaweza kukodishwa lakini si kuuzwa, ardhi iliyotolewa kwa wanajeshi na ufalme, ardhi ya makabila inayosimamiwa kwa pamoja na serikali, na ardhi ya umma. Asilimia 76 ya ardhi ya kilimo ni ya watu binafsi. Vyombo mbalimbali vina ufahamu tofauti sana kuhusu ardhi ya makabila. Wizara ya Mambo ya Ndani ya Moroko inaonyesha kuwa hekta milioni 15.4 (34.5% ya ardhi) ni ardhi ya makabila inayosimamiwa kwa pamoja, wakati USAID inadai kuwa 42.5% ya ardhi ya Moroko inasimamiwa na makundi ya kikabila. Masuala ya haki za ardhi na gharama kubwa za ardhi kwa makundi hatarishi yamefanya kilimo cha wakulima wadogo kuwa kigumu zaidi.

Kazi:

Uwezekano wa

hatari: Chini

Ukubwa: Chini

Kiwango: Chini

⁹⁰ Tafadhali angalia sehemu 2.2 kwa hatua za kupunguza kwa PS 3.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:54 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

⁹¹ Tafadhali angalia sehemu 2.2 kwa hatua za kupunguza madhara kwa PS 5.

⁹² Bagley. D, (2015)

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:55 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Athari ya moja kwa moja: Ndogo

Athari isiyo ya moja kwa moja: Ndogo

Kiwango cha Utendaji cha IFC 2: Ajira na Masharti ya Kazi⁹³

Wakulima wengi wadogo hufanya kazi katika soko lisilo rasmi na wanaishi katika umaskini. Ulinzi mdogo kwa wafanyakazi, mtaji mdogo, na ukosefu wa upatikanaji wa masoko rasmi vimewafanya wafanyakazi wengi kufanya kazi kwa masaa marefu na katika mazingira duni ya kazi. Hata hivyo, baadhi ya wafanyakazi wameona maboresho kwa kujadiliana kwa pamoja, jambo ambalo Moroko imeruhusu kama sehemu ya Kanuni ya Kazi iliyopitishwa mwaka 2004.⁹⁴

2.1.6 Misri

Hatari za Mazingira:

Ukosefu wa Maji na Ushindani wa Maji: Ukosefu

wa Maji:

Uwezekano wa

hatari: Duni

Ukubwa: Duni

Kiwango: Duni

Athari ya moja kwa moja: Wastani

Athari isiyo ya moja kwa moja: Wastani

Kiwango cha Utendaji cha IFC 3: Ufanisi wa Rasilimali na Kuzuia Uchafuzi⁹⁵

Misri inategemea sana Mto Nile kwa umwagiliaji. Zaidi ya 85% ya matumizi yake ya maji hutumika kwa kilimo.⁹⁶ Matumizi ya juu ya mto na nchi nyingine pamoja na mbinu zisizo na ufanisi za umwagiliaji huongeza msongo kwenye rasilimali za maji.

Uharibifu wa

Udongo: Uwezekano

wa hatari: Mdogo

Ukubwa: Mdogo

Kiwango: Kidogo

⁹³ Tafadhali angalia sehemu ya 2.2 kwa hatua za kupunguza athari za PS 2.

⁹⁴ Kituo cha Umoja, <https://www.solidaritycenter.org/wp-content/uploads/2020/07/Publication.Morocco.Agricultural-Workers-and-Moroccos-Economy-Benefit-from-Collective-Bargaining-Agreements.2020.pdf>

⁹⁵ Tafadhali angalia sehemu ya 2.2 kwa hatua za kupunguza athari kwa PS 3.

⁹⁶ Rasilimali za Maji za Kawaida na Kilimo nchini Misri, <https://www.springerprofessional.de/en/conventional-water-resources-and-agriculture-in-egypt/16206918#:~:text=Mto Nile ndio rasilimali kubwa zaidi ya maji yote yanayopatikana.>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:56 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Athari ya moja kwa moja: ya wastani

Athari isiyo ya moja kwa moja: Kati

Kiwango cha Utendaji cha IFC 3: Ufanisi wa Rasilimali na Kuzuia Uchafuzi ⁹⁷

Takriban 35% ya ardhi ya kilimo ya Misri inakabiliwa na chumvi, jambo linalopunguza rutuba ya udongo na uzalishaji wa mazao.⁹⁸ Mbinu zisizostahimilika za kilimo huchangia mmomonyoko wa udongo na upotevu wa virutubisho.

Ujapukizi wa jangwa:

Uwezekano wa

hatari: Mdogo

Ukubwa: Mdogo

Kiwango: Kidogo

Athari ya Moja kwa Moja: Wastani

Athari isiyo ya moja kwa moja: Wastani

Kiwango cha Utendaji cha IFC 6: Uhifadhi wa Bayoanuwai na Usimamizi Endelevu wa Rasilimali Hai ⁹⁹

Usimamizi mbovu wa ardhi na mabadiliko ya tabianchi husababisha jangwa kupanuka na kuingia kwenye ardhi inayoweza kulimwa. Fayoum, eneo kubwa la kilimo, limekosa ekari 2,224.78 za ardhi yake ya kilimo kutokana na ukame kati ya 1987 na 2017.¹⁰⁰

Upotevu wa bioanuwai:

Uwezekano wa

hatari: Duni

Ukubwa: Duni

Kiwango: Duni

Athari ya moja kwa moja: Wastani

Athari isiyo ya moja kwa moja: Wastani

Kiwango cha Utendaji cha IFC 6: Uhifadhi wa Bayoanuwai na Usimamizi Endelevu wa Rasilimali Hai ¹⁰¹

Upanuzi wa kilimo na kilimo cha mazao moja hupunguza bioanuwai, na kuathiri ustahimilivu wa mfumo wa ikolojia na huduma zake.

Uchafuzi:

Uwezekano wa hatari: Mdogo

⁹⁷ Tafadhali angalia sehemu ya 2.2 kwa hatua za kupunguza athari za PS 3.

⁹⁸ Landlinks, Misri, [https://www.land-links.org/country-profile/egypt/#:~:text=As%20much%20as%2035%25%20of,ecological%20system%20\(Kotb%20et%20al.](https://www.land-links.org/country-profile/egypt/#:~:text=As%20much%20as%2035%25%20of,ecological%20system%20(Kotb%20et%20al.)

⁹⁹ Tafadhali angalia sehemu 2.2 kwa hatua za kupunguza athari za PS 6.

¹⁰⁰ 2018. https://jwadi.journals.ekb.eg/article_85200_d4be09631126d3f2f4c96769f0400ddc.pdf

¹⁰¹ Tafadhali angalia sehemu ya 2.2 kwa hatua za kupunguza athari za PS 6.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:57 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Ukubwa: Mdogo

Kiwango: Kidogo

Athari ya moja kwa moja: ya wastani

Athari isiyo ya moja kwa moja: ya wastani

Kiwango cha Utendaji cha IFC 3: Ufanisi wa Rasilimali na Kuzuia Uchafuzi ¹⁰²

Matumizi ya mbolea na dawa za kuua wadudu husababisha uchafuzi wa maji na udongo, na kuharibu mifumo ya ikolojia na afya ya binadamu.

Hatari za Kijamii:

Uhamiaji wa vijana:

Uwezekano wa

hatari: Mdogo

Ukubwa: Mdogo

Kiwango: Kidogo

Athari ya moja kwa moja: Wastani

Athari isiyo ya moja kwa moja: Kati

Kiwango cha Utendaji cha IFC 4: Afya, Usalama, na Ulinzi wa Jamii ¹⁰³

Vijana mara nyingi huhama kwenda maeneo ya mijini kutafuta fursa bora, na kusababisha uhaba wa ajira na idadi ya wakulima wazee katika maeneo ya vijijini. Ukuaji wa haraka wa miji umeathiri ardhi ya kilimo, na, kwa upande mwingine, vijana wa kiume na wa kike wanatafuta fursa za kazi zenye malipo ya juu zaidi katika soko la ajira la mijini. Aidha, vijana wa kiume waliyo hamia kutoka maeneo ya vijijini kwenda mijini wamepoteza ustawi kulingana na watafiti.¹⁰⁴

Ukosefu wa usawa

wa kijinsia:

Uwezekano wa

hatari: Mdogo

Ukubwa: Mdogo

Kiwango: Kidogo

Athari ya moja kwa moja: Wastani

Athari isiyo ya moja kwa moja: Wastani

¹⁰² Tafadhali angalia sehemu ya 2.2 kwa hatua za kupunguza madhara kwa PS 3.

¹⁰³ Tafadhali angalia sehemu ya 2.2 kwa hatua za kupunguza madhara kwa PS 4.

¹⁰⁴ Assem Abu Hatab, Franklin Amuakwa-Mensah, Carl-Johan Lagerkvist, Nani anahama na nani anafaidika kutokana na uhamiaji wa ndani nchini Misri? Ushahidi kutoka kwa mawimbi mawili ya utafiti wa sampuli ya soko la ajira, Habitat International, Toleo la 124, 2022, 102573, ISSN 0197-3975.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:58 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

<https://doi.org/10.1016/j.habitatint.2022.102573>.

(<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0197397522000704>)

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:59 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Kiwango cha Utendaji cha IFC 4: Afya, Usalama, na Ulinzi wa Jamii ¹⁰⁵

Wanawake, wanaocheza jukumu muhimu katika kilimo, mara nyingi hawana upatikanaji wa kutosha wa ardhi, mikopo, na mafunzo. Watafiti waligundua kuwa asilimia 2 ya wanawake wa Misri wanamiliki ardhi na wanamiliki asilimia 5.2 tu ya ardhi ya kilimo.¹⁰⁶

Matumizi ya dawa za kuu wadudu:

Uwezekano wa hatari: Wastani

Ukubwa: Mdogo

Kiwango: Kidogo

Athari ya Moja kwa Moja: Wastani

Athari isiyo ya moja kwa moja: Wastani

Kiwango cha Utendaji cha IFC 3: Ufanisi wa Rasilimali na Kuzuia Uchafuzi ¹⁰⁷

Utoaji wa dawa za kuu wadudu ni wa kawaida kiasi cha kusababisha maji hatarishi kwa matumizi ya binadamu na matumizi mengine katika njia kuu za maji ikiwemo Mto Nile.¹⁰⁸

2.1.7 Kenya

Mazingira

Ardhi na mtaa ¹⁰⁹

Uwezekano wa

hatari: Mdogo

Ukubwa: Mdogo

Kiwango: Kidogo

Athari ya moja kwa moja: Ndogo

Athari isiyo ya moja kwa moja: Wastani

Kiwango cha Utendaji cha IFC 3 na 6: Ufanisi wa Rasilimali; Biodiversit ^{y110}

Muhtasari

¹⁰⁵ Tafadhali angalia sehemu ya 2.2 kwa hatua za kupunguza madhara kwa PS 4.

¹⁰⁶ FAO. 2022. Tathmini ya Jinsia ya Nchi ya Sekta ya Kilimo na Vijijini: Misri – Muhtasari. Mfululizo wa tathmini za jinsia za nchi – Mashariki ya Karibu na Kaskazini mwa Afrika. Cairo. <https://doi.org/10.4060/cb7909en>

¹⁰⁷ Tafadhali angalia sehemu ya 2.2 kwa hatua za kupunguza athari za PS 3.

¹⁰⁸ Dahshan H, Megahed AM, Abd-Elall AM, Abd-El-Kader MA, Nabawy E, Elbana MH. Ufuatiliaji wa uchafuzi wa maji na dawa za kuu wadudu-Mto Nile wa Misri. J Environ Health Sci Eng. 2016 Okt 7;14:15. doi: 10.1186/s40201-016-0259-6. PMID: 27761264; PMCID: PMC5054583.

¹⁰⁹ <https://faolex.fao.org/docs/pdf/ken198041.pdf>

¹¹⁰ Tafadhali angalia sehemu 2.2 kwa hatua za kupunguza athari za IFC PS 1 - 8.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:60 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Nchi inakabiliwa na hatari ya uharibifu wa udongo kupitia mmomonyoko, ukandamizaji, na kupungua kwa rutuba ya udongo. Aidha, kuna uwezekano wa kupotea kwa makazi ya asili kupitia ubadilishaji wa mandhari ya asili kuwa ardhi ya kilimo na kupungua kwa unene wa mimea. Haya huifanya udongo kuwa hatarini zaidi kwa mmomonyoko, na kusababisha kupungua kwa tija. Kwa hivyo, wakulima huongeza matumizi ya mbolea na kemikali nyingine za kilimo, na hivyo kuchangia zaidi uharibifu na uchafuzi wa maji.

Taka na uchafuzi109

Uwezekano wa hatari:

Wastani **Ukubwa:**

Wastani **Kiwango:**

Kidogo

Athari ya Moja kwa Moja: Wastani

Athari isiyo ya moja kwa moja: Wastani

Kiwango cha Utendaji cha IFC 3 na 6: Ufanisi wa Rasilimali; Bioanuwai110

Muhtasari

Sekta ya kilimo inazalisha kiasi kikubwa cha taka kutokana na pembejeo na usindikaji wa mazao ambacho kinaweza kuchafua mazingira. Usimamizi usiofaa wa kemikali za kilimo na vifaa hatari unaweza kusababisha uchafuzi wa ardhi na maji. Kwa mfano, katika utafiti kuhusu athari zinazoweza kuwa za kimazingira za matumizi ya dawa za kuua wadudu katika sekta ndogo ya mboga nchini Kenya, ilithibitishwa kwamba takriban 60% ya kiasi cha dawa za kuua wadudu kilionyeshwa kuwa kemikali hatari, ikimaanisha zilikuwa na athari mbaya kwa mazingira, 64% zilikuwa vichafuzi vya maji ya ardhini, na 47% zilikuwa hatari sana kwa wadudu wenye manufaa.¹¹¹ Utoaji wa vumbi, kelele, na harufu kutoka kwa shughuli za kilimo kama vile uchimbaji, matumizi ya mashine nzito, ujenzi, usimamizi wa mifugo, na ukulima wa kawaida pia unaweza kusababisha uchafuzi.

Kijamii

Afya na usalama **kazini112**

¹¹¹ Soko, Jeketule Jacob. "Pesticidi za kilimo zinazotumiwa na wakulima wadogo nchini Kenya: Ni uzoefu gani wa wakulima?." (2022). <https://assets.researchsquare.com/files/rs-20784/v2/043967d6-cef9-40ea-b9d1-dc02b9ed05a0.pdf?c=1655919407>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:61 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Uwezekano wa

hatari: Duni

Ukubwa: Duni

Kiwango: Kidogo

Athari ya Moja kwa Moja: Wastani

Athari isiyo ya moja kwa moja: Ndogo

Kiwango cha Utendaji cha IFC 2: Ajira¹¹⁰

Muhtasari

Shughuli za kilimo, ambazo kwa kawaida hujumuisha matumizi ya mashine na zana nzito, kuathiriwa na kemikali za kilimo na vifaa vingine hatari, na mazingira hatari ikiwemo joto kali na katika maji makubwa, zinaweza kusababisha hatari kubwa za afya na usalama kazini. Nchini Kenya, gharama ya ajira ya wataalamu ni kubwa na haifikiki kwa wachezaji wengi wa mnyororo wa thamani, jambo linalosababisha kuajiri wafanyakazi wasio na ujuzi. Kutokuzingatia kanuni za usalama na afya kazini katika uzalishaji wa mazao, mifugo na uvuvi kunazidisha zaidi hatari za kiafya na kuhatarisha usalama wa wafanyakazi. Pia kuna matumizi ya ajira ya watoto kutokana na umaskini wa kaya, imani za kitamaduni, na mazoea ya . kifungu ^{cha 112}

Kazi¹¹³

Uwezekano wa

hatari: Chini

Ukubwa: Chini

Kiwango: Chini

Athari ya moja kwa moja: ya wastani

Athari isiyo ya moja kwa moja: Ndogo

Kiwango cha Utendaji cha IFC 2: Kazi¹¹⁰

Muhtasari

Wafanyakazi wengi katika sekta ya kilimo wameajiriwa kiholela. Wafanyakazi kiholela mara nyingi huwa hatarini kutopewa mshahara wa chini kabisa na bima ya pensheni. Mazingira haya mabaya yanazidisha changamoto katika mahusiano ya viwanda, kuwashirikisha wafanyakazi, kufanya majadiliano ya pamoja kupitia mazungumzo ya kijamii, na kupungua kwa ulinzi wa haki za wafanyakazi ^{e113}.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:62 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

¹¹² <https://kilimo.go.ke/wp-content/uploads/2022/05/Agricultural-Policy-2021.pdf>

¹¹³ <https://www.ulandssekretariatet.dk/wp-content/uploads/2022/12/Kenya-LMP-2022-final.pdf>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:63 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Kulingana na Utafiti wa Kiuchumi wa KNBS (Ofisi ya Kitaifa ya Takwimu ya Kenya) wa mwaka 2022, makadirio ya wastani halisi wa mshahara kwa kila mfanyakazi yalikuwa ya chini zaidi katika sekta ya kilimo.¹¹⁴

Unyanyasaji wa kingono na ukatili unaotokana na

jinsia¹¹⁵ Uwezekano wa hatari: Mdogo

Ukubwa: Mdogo

Kiwango: Kidogo

Athari ya Moja kwa Moja: Wastani

Athari isiyo ya moja kwa moja: Ndogo

Kiwango cha Utendaji cha IFC 2: Ajira¹¹⁰

Muhtasari

Kenya inakabiliwa na unyanyasaji wa kingono na ukatili unaotokana na jinsia, hasa katika kilimo cha kibiashara kwa kiwango kikubwa.

Kwa mfano, katika sekta ya usafirishaji wa maua yaliyokatwa nchini Kenya, wanawake wanakabiliwa na ukatili wa kingono na unyanyasaji kutoka kwa wasimamizi wa kiume. Wanawake wanasema kwamba wasimamizi wanaomba huduma za ngono kwa kubadilishana na ajira, likizo, kupandishwa cheo, na bonasi. Pia wanasema kwamba hawawezi kulalamika kwa sababu hakuna njia sahihi za kuwasilisha matukio kama hayo kwa uongozi.

Wanawake pia wanapata unyanyasaji wa maneno na wa kimwili, ufisadi, na kupunguzwa mshahara kama hatua ya kinidhamu ^{e115}.

Aidha, mwaka wa 2020, maduka makubwa kadhaa ya Uingereza yalisitisha ununuzi kutoka kwa muuzaji wa parachichi wa Kenya wakati wa uchunguzi wa madai sabini na tisa ya unyanyasaji na ubakaji yaliyofanywa na walinzi dhidi ya wanajamii wa eneo hilo katika kipindi cha miaka ¹⁰. Pia kumekuwa na madai ya unyanyasaji wa kingono katika baadhi ya mashamba makubwa zaidi ya chai nchini humo.

Jamiiifyanasalama Kosa! Alama ya ukurasa haijaleezwa.

Uwezekano wa hatari: Wa wastani

¹¹⁴ <https://www.knbs.or.ke/wp-content/uploads/2022/05/2022-Economic-Survey1.pdf>

¹¹⁵ Henry, Carla, na Jacqueline Adams. "Mwangaza juu ya ukatili wa kingono na unyanyasaji katika kilimo cha kibiashara katika nchi zenye kipato cha chini na cha kati." *Geneva: Shirika la Kazi la Kimataifa* (2018). https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---inst/documents/publication/wcms_630672.pdf

¹¹⁶ <https://www.ifc.org/content/dam/ifc/doc/mgrt/sectorbrief-addressinggbvh-agribusiness.pdf>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:64 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Ukubwa: Wastani

Kiwango: Kati

Athari ya moja kwa moja: ya wastani

Athari isiyo ya moja kwa moja: Ndogo

Kiwango cha Utendaji cha IFC 4: Jamii¹¹⁰

Muhtasari

Shughuli za kilimo huweka hatari kwa afya na usalama wa jamii kama vile upungufu wa rasilimali asilia, kuathiriwa na kemikali za kilimo kutokana na matumizi yasiyofaa na utupaji wa taka hatarishi, kuathiriwa na harufu na utoaji wa hewa chafu, na kuenea kwa magonjwa. Kwa mfano, kiwango cha malaria katika mpango wa umwagiliaji wa pamba na mboga kilikuwa juu kwa 54% kuliko maeneo ya jirani yasiyomwagiliwa. Mpango huo pia ulisababisha kiwango cha 70% cha schistosomiasis ya mkojo miongoni mwa wanafunzi wa shule wa Pokomo muongo mmoja baada ya kuanzishwa kwake.¹¹⁷

2.2 Hatari na Athari kwa kutumia Viwango vya Utendaji vya IFC

Jedwali lifuatalo lina muhtasari wa hatari husika za kimazingira na kijamii kwa sekta ya kilimo, kulingana na Mwongozo wa IFC wa Mazingira, Afya na Usalama kwa biashara ya kilimo/uzalishaji wa chakula.

PS 1: TATHMINI NA USIMAMIZI WA HATARI NA MADHARA YA KIBIOTUFFA NA KIJAMII

Kiashiria	Jukumu	ESMS Mwongozo o wa Rejea	Hatari na kinga

¹¹⁷ https://spring-nutrition.org/sites/default/files/understanding_the_linkages_between_agriculture_and_health-ifpri_2006.pdf

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:65 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Sera ya ESG	ARAF II Afisa wa ESG	Sehemu ya 1	<p><u>Hatari:</u> Mradi huenda usiwepo na sera au sera za kutosha zinazoelezea malengo na kanuni za kimazingira na kijamii. Kampuni huenda isitoe ushahidi wa utekelezaji wa sera</p> <p><u>Kupunguza madhara:</u> Fahamu yafuatayo wakati wa uchunguzi wa kina:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sera za ESG au sera zinazohusiana na ESG wakati wa uchunguzi wa kina. • Ulinganifu wa sera na viwango vya kimataifa na sheria za kitaifa za ndani • Ushahidi kwamba <p>Kuhitaji, kupitia mpango wa utekelezaji wa ESG, uundaji na utekelezaji wa Sera ya ESG inayolingana na viwango vya ARAF II.</p>
Utambuzi wa Hatari na Athari	ARAF II Afisa wa ESG na washauri kama inavyohita jika	Sehemu ya 3	<p><u>Hatari:</u> Wafanyakazi wa mradi/kampuni huenda wasiwe na ufahamu wa hatari na athari za kimazingira na kijamii za shughuli zao, bidhaa, na huduma pamoja na huduma zinazohusiana (ununuzi). Kampuni inaweza kusababisha madhara kwa jamii au mazingira bila kufahamu suala hilo.</p> <p><u>Kupunguza madhara:</u> Pitia ESMS na sera ya ESG ya kampuni kwa hatari zilizotambuliwa na mpangilio wa hatua za kupunguza madhara. Linganisha sera na ESMS na utafiti wa kina na timu</p>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:66 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

			ujuzi. Ikiwa mapengo yatapatikana, hitaji mafunzo ya E&S katika ESGAP.
Programu za Usimamizi	ARAF II Afisa na washauri wa ESG kama inavyohita jika	Sehemu ya 3	<u>Hatari:</u> Mradi/Kampuni inaweza kutokuwa na au kuwa na mfumo duni wa usimamizi wa mazingira na kijamii (ESMS) na hivyo kusababisha usimamizi mbaya wa hatari na athari za kimazingira na kijamii. <u>Kupunguza:</u> Kagua Mfumo wa Usimamizi wa Mazingira na Jamii wa kampuni ili kuhakikisha ni kamili. Iwapo mapengo yatapatikana, inahitaji, kupitia ESGAP, kampuni kuboresha ESMS ili iendane na viwango vya ARAF II.
Uwezo na Ustadi wa Shirika	ARAF II Afisa wa ESG na washauri kama inavyohita jika	Sehemu ya 4	<u>Hatari:</u> Mradi/Kampuni huenda isije na utaalamu au rasilimali za kutosha zilizotengwa kwa ajili ya utambuzi, kuzuia, na usimamizi wa hatari za kimazingira na kijamii kupitia sera na Mfumo wa Usimamizi wa Mazingira na Jamii (ESMS). <u>Upunguzaji:</u> Kuelewa kwa umakini wa lazima ni rasilimali gani, za ndani au za wataalamu wa nje, zinazotumika kusimamia hatari za kimazingira na kijamii. Ikiwa hazitoshi au hazipo, ARAF II itahitaji katika ESGAP kwamba kampuni ipate mafunzo ya kutosha, iajiri mtaalamu wa E&S, au ifanye kazi na wauzaji wanaofaa.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:67 ya 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Ufuatiliaji na Utoaji Ripoti	ARAF II ESG afisa, na ESG ya kampuni aliyeteuliwa .	Sehemu ya 4	<p><u>Hatari:</u> Kampuni hairipoti matukio ya ESG kwa ARAF II, na hivyo kuongeza mfiduo kwa hatari za E&S katika jalada, na kusababisha uwezekano wa uharibifu kwa uwekezaji na uwezo wa kuendelea.</p> <p><u>Kupunguza madhara:</u> Kampuni imepewa agizo, kupitia barua ya pembeni ya E&S, kuripoti matukio ya E&S kwa ARAF II kwa wakati unaofaa.</p>
Ushirikishwaji wa Wadau	ARAF II ESG afisa, ESG ya kampuni aliyeteuliwa, na bodi ya wakurugenzi ya kampuni.	Sehemu 5.2.6	<p><u>Hatari:</u> Kampuni haina utaratibu wa kutosha wa malalamiko wenye vifungu vinavyolenga SEAH. Hii inaweza kuharibu uhusiano na wateja na kuathiri vibaya jamii ambazo ARAF II inakusudia kuhudumia.</p> <p><u>Kupunguza madhara:</u> Kampuni inatakiwa kuwa na utaratibu wa kutosha wa malalamiko unaoendana na mbinu bora za kimataifa ikiwemo kanuni za ILO na Ruggie.</p>

PS 2: KAZI NA MASHARTI YA KAZI

Kiashiria	Jukumu	Mfumo wa Usimamizi wa Masuala ya Endelevu Mwongozo wa Marejeleo	Hatari na hatua za kupunguza
-----------	--------	---	------------------------------

	Mwongozo		ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:68 ya 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo		
Mazingira ya Kazi na Usimamizi	ARAF II ESG afisa na	Sehemu ya 3	<u>Hatari:</u> Kampuni inaweza kuwa na mapengo katika mipango yake ya kazi, rasilimali na sera za Rasilimali Watu, mazingira ya kazi,

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:69 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

	washauri kama inavyohitajika		mikataba ya wafanyakazi, kanuni za maadili, na sera nyingine za ulinzi wa wafanyakazi zinazosababisha mazingira mabaya ya kazi na upatikanaji usio sawa wa fursa na manufaa. <u>Kupunguza madhara:</u> Makampuni yatapimwa kwa sera za rasilimali watu, uwezo wa rasilimali watu, mikataba ya wafanyakazi, kanuni za maadili, na sera nyingine za ulinzi wa wafanyakazi. Kupitia mpango wa utekelezaji wa ESG, kuhitaji kuendelezwa na kuboreshwa kwa sera na taratibu za rasilimali watu zinazowapa wafanyakazi ulinzi wa kutosha.
Shirika la Wafanyakazi	ARAF II ESG afisa, ESG ya kampuni aliyeteuliwa, na washauri kama inavyohitajika	Sehemu ya 3	<u>Hatari:</u> Kampuni haitoi ulinzi wa kutosha kwa haki ya wafanyakazi ya kujipanga na inaweza kupunguza wafanyakazi isivyo stahiki. <u>Kupunguza madhara:</u> Inapofaa, kampuni zinatarajiwa kuweka wazi kwamba wafanyakazi hawatachukuliwa hatua za kisasi kwa kujipanga.
Kutokubagua na Fursa Sawa	ARAF II ESG afisa na washauri kama inavyohitajika	Sehemu ya 3	<u>Hatari:</u> Makampuni ya kilimo yanatawaliwa na wanaume na huenda hayana sera, taratibu, au ahadi zinazofaa za kutobagua na kutoa fursa sawa katika kuajiri,

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:70 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

			kuendelezwa. Inaweza kuwa vigumu kuajiri na kuwabakisha wafanyakazi wa kike wenye vipaji. <u>Kupunguza madhara</u> : ARAF II inatarajia kuchunguza makampuni kwa data za wafanyakazi zilizotenganishwa kwa jinsia na taratibu zisizo za ubaguzi za kuajiri na kuendeleza. Makampuni yanaweza kuhitaji kushughulikia mapengo ama katika ESGAP au katika Mpango wao wa Hatua za Jinsia.
Upunguzaji wa wafanyakazi	ARAF II ESG afisa na kampuni ya ESG aliyeteuliwa .	Sehemu ya 3, 5.2.8	<u>Hatari</u> : Makampuni yanaweza kupunguza wafanyakazi bila kuendana na sheria za ndani au mbinu bora za kimataifa, na hivyo kudhoofisha uendeleu wa athari. <u>Kupunguza madhara</u> : Makampuni yanaweza kuhitajika kuwa na mipango ya kupunguza wafanyakazi kwa ajili ya upunguzaji wowote mkubwa.
Ulinzi wa Wafanyakazi: Ajira ya Watoto na Ajira ya Kulazimishwa	ARAF II ESG afisa na kampuni ya ESG mteule.	Sehemu ya 3, 5.2.8, Orodha ya marufuku	<u>Hatari</u> : Mnyororo wa ugavi wa kilimo umekuwa na matatizo ya ajira ya kulazimishwa na ajira ya watoto. <u>Kupunguza madhara</u> : Kampuni zinatarajiwa kuto kuwa na ajira ya watoto na ya kulazimishwa ndani ya kampuni zao au kwa wasambazaji wao. Lazima waorodheshe wasambazaji na kutoa sera za ununuzi na kanuni za maadili za wasambazaji. ARAF II hazitawekeza katika makampuni yenye ajira ya kulazimishwa au

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:71 wa 295	
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo		
			ajira ya watoto.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:72 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Afya na Usalama Kazini	ARAF II ESG afisa, ARAF II Afisa Uwekezaji, na ESG ya kampuni mteule.	Sehemu ya 3, 5.2.8	<p><u>Hatari:</u> Makampuni yana hatari kadhaa za afya na usalama kazini ikiwemo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hatari za kiutendaji katika shughuli za shambani, hasa katika utumiaji wa dawa za kuuu wadudu, shughuli za uvunaji na katika hali mbaya za hewa • Ajali zinazotokana na mashine na magari, hasa katika shughuli za maandalizi ya ardhi na uvunaji, pamoja na usafirishaji wa vifaa na timu hadi maeneo ya mashamba • Hatari za kikazi na mahali pa kazi ikiwemo ajali zinazosababishwa na utunzaji duni wa mahali pa kazi na mashine, hatari za ergonomia, kuathiriwa na vumbi la kikaboni, joto, baridi, mionzi, kelele, na mitetemo. • Mwingiliano na wanyama wenye sumu. • Kuathiriwa na kemikali • Kuwepo na vimelea vya kibiojia na vya mikrobiolojia • Kuambukizwa magonjwa yanayosambazwa na
---------------------------	--	-----------------------	---

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:73 wa 295	
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo		
			maji katika ufugaji wa majini <ul style="list-style-type: none">• Hatari ya moto na mlipuko

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:74 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

			<p><u>Kupunguza madhara:</u> Kampuni zinatarajiwa kujibu maswali kadhaa kuhusu umakini wa kutosha wa Afya na Usalama Kazini (OHS) katika uchunguzi wa kina. Timu ya ARAF II inakusudia, inapowezekana, kufanya ziara za eneo na kufanya tathmini za E&S. ARAF II itahitaji, hatari na mapengo yanapobainika, kampuni kuboresha sera na shughuli za OHS kupitia ESGAP.</p>
Afya na usalama kazini	ARAF II ESG afisa, ARAF II Afisa Uwekezaji, na Afisa ESG wa kampuni aliyeteuliwa	Sehemu ya 3	<p><u>Hatari:</u> Wakulima wadogo wanaweza kukosa vifaa muhimu vinavyohitajika kwa shughuli za kilimo na usalama, hasa kuhusiana na matumizi ya pembejeo, na hivyo kuwaweka katika hatari ya afya zao. Zaidi ya hayo, kampuni za uzalishaji wa msingi zinaweza kukosa sera na taratibu zinazofaa zinazohakikisha usalama wa wafanyakazi wa shambani.</p> <p><u>Kupunguza madhara:</u> Mpango wa sasa unajumuisha kampuni zinazotoa elimu kwa wakulima kupitia majukwaa ya teknolojia na huduma za ushauri.</p> <p>ARAF pia itasaidia makampuni kuandaa itifaki zinazofaa za afya na usalama kwa wafanyakazi.</p>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:75 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Unyonyaji wa kingono, unyanyasaji, na unyanyasaji wa kijinsia	ARAF II ESG afisa, ARAF II Afisa Uwekezaji, na ESG ya kampuni aliyeteuliwa .	Sehemu ya 3, 5.2.9, Kiambatisho 14 na 15	<p>Hatari: Makampuni yana sera na taratibu dhaifu au zisizotosheleza za kupunguza au kuzuia unyonyaji wa kingono, unyanyasaji, na unyanyasaji wa kijinsia. Hii inaweza kusababisha maeneo ya kazi yasiyo salama au rasilimali zisizotosheleza kuchunguza na kuwalinda waathirika wa SEAH. <u>Kipunguzo:</u> Kama ilivyoainishwa katika sehemu ya ulinzi na Viambatisho 14 na 15, makampuni yanatarajiwa kuwa na au kuendeleza ulinzi imara dhidi ya SEAH mahali pa kazi.</p> <p>Ulinzi unajumuisha sera na taratibu za SEAH, njia za uchunguzi, na mipango ya kuwapatia wafanyakazi walioathiriwa na SEAH mazingira bora ya kazi.</p>
---	--	--	---

PS 3: UBORA WA UTUMIZI WA RASIMU NA KUZUIA UCHAFUZI

Kiashiria	Jukumu	Mwongozo wa Marejeleo wa ESMS	Hatari na hatua za kupunguza
Utoaji wa Gesi Chafu	Afisa wa ESG wa ARAF II na washauri kama inavyohitajika	Sehemu ya 3	<u>Hatari:</u> Makampuni yanaweza kujihusisha na utengenezaji, uzalishaji wa kemikali za kilimo, usafirishaji, au teknolojia nyingine zinazotoa gesi chafu.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:76 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

			<p><u>Upunguzaji:</u> ARAF II inakusudia kuchunguza kwa makini kampuni kuhusu shughuli zinazotoa gesi chafu katika mifano yao ya biashara. Makampuni yanayozalisha utoaji mkubwa wa gesi chafu yanatarajiwa kufuatilia utoaji huo na kutafuta ufanisi inapofaa.</p>
Matumizi ya Maji	Afisa wa ESG wa ARAF II, mteule wa ESG wa kampuni na washauri inapohitajika	Sehemu 3, 5.2.7	<p><u>Hatari:</u> Makampuni ya kilimo na wakulima wanaweza kuwa na shughuli, bidhaa, na huduma zinazotumia maji kwa wingi.</p> <p><u>Kupunguza:</u> Mfuko unakusudia kuuliza makampuni kuhusu shughuli za matumizi ya maji. Mfuko unatarajia kutoa umakini maalum kwa makampuni yanayotumia mabwawa yaliyotengenezwa</p>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:77 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	
		na binadamu katika ufugaji majini.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:78 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

			Hatua zinaweza kujumuisha, lakini hazizuiwi tu kwa, matumizi ya hatua za ziada za kiufundi zinazowezekana za uhifadhi wa maji ndani ya shughuli za Mradi, matumizi ya vyanzo mbadala vya maji, fidia za matumizi ya maji ili kupunguza mahitaji ya jumla ya rasilimali za maji hadi ndani ya usambazaji uliopo, na tathmini ya maeneo mbadala ya mradi. ¹¹⁸
Kuzuia uchafuzi	Afisa wa ESG wa ARAF II, mteule wa ESG wa kampuni na washauri kama inavyohitajika	Sehemu 3, 5.2.7	<u>Hatari:</u> Matumizi yasiyofaa na utupaji wa vifaa hatarishi kama vile kemikali za kilimo yanaweza kusababisha kusambaa kwa hewa na mtiririko wa maji, hivyo kuathiri bioanuwai, asili

¹¹⁸ Ibid.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:79 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

			<p>rasilimali za asili, na afya ya jamii.</p> <p><u>Kupunguza madhara:</u></p> <p>Fahamu yafuatayo wakati wa uchunguzi wa kina:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mbinu za sasa zinazohusiana na ununuzi, uhifadhi, matumizi na utupaji wa kemikali za kilimo na vifaa vingine hatari. ● Uainishaji wa kemikali za kilimo zinazotumika, hasa kama dawa za kuua wadudu na kemikali zozote zimepigwa marufuku kimataifa au zimejumuishwa katika orodha ya dawa za kuua wadudu hatari sana za WHO (The 2019
--	--	--	---

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:80 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

			<p>Shirika la Afya Duniani</p> <p>Uainishaji unaopendekezwa wa dawa za kuuwa wadudu kulingana na hatari.</p> <p>Kupitia mpango wa utekelezaji wa ESG, kuhitaji kuanzishwa kwa sera na taratibu husika za usimamizi wa vifaa hatari ili kupunguza hatari zilizotambuliwa.</p>
Matumizi ya Dawa za Kuuwa Wadudu	Afisa wa ARAF II ESG, mteule wa ESG wa kampuni na washauri kama inavyohitajika	Sehemu 3, 5.2.7	<p><u>Hatari:</u> Makampuni yanaweza kuuza, kutengeneza, au kutumia dawa za kuuwa wadudu ili kupambana na wadudu wanaoharibu mazao.</p> <p>Dawa za kuuwa wadudu zinaweza kuchafua udongo, maji, nyasi, na mimea mingine.</p> <p>Mbali na kuuwa wadudu au magugu, dawa za kuuwa wadudu</p>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:81 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	
		zinaweza kuwa sumu kwa viumbe wengine wengi wakiwemo ndege, samaki, wadudu wenye manufaa, na wasiokuwa lengo

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:82 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

			<p>dawa za kuua wadudu kwa ujumla ni darasa la dawa za kuua wadudu zenye sumu kali zaidi, lakini dawa za kuua magugu pia zinaweza kuleta hatari kwa viumbe visivyo lengwa.¹¹⁹ <u>Kupunguza madhara</u>: Mradi unaweza, inapofaa, kuandaa na kutekeleza mbinu ya usimamizi jumuishi wa wadudu (IPM) na/au usimamizi jumuishi wa vichwa vya magonjwa (IVM) inayolenga maambukizi ya wadudu muhimu kiuchumi na vichwa vya magonjwa yenye umuhimu kwa afya ya umma. Mpango wa mradi wa IPM na IVM unaweza kujumuisha matumizi</p>
--	--	--	--

	Mwongozo		ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:83 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo		
			yaliyoratibiwa ya

¹¹⁹ Aktar MW, Sengupta D, Chowdhury A. Athari za matumizi ya dawa za kuaa wadudu katika kilimo: faida na hatari zake. Interdiscip Toxicol. 2009 Machi;2(1):1-12. doi: 10.2478/v10102-009-0001-7. PMID: 21217838; PMCID: PMC2984095.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:84 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

			<p>taarifa kuhusu wadudu na mazingira pamoja na mbinu zilizopo za kudhibiti wadudu, ikiwa ni pamoja na mbinu za kilimo, za kibiolojia, za kijenetiki, na, kama njia ya mwisho, za kemikali ili kuzuia uharibifu mkubwa wa kiuchumi unaosababishwa na wadudu na/au uambukizi wa magonjwa kwa binadamu na wanyama. Wakati shughuli za udhibiti wa wadudu zinapojumuisha matumizi ya dawa za kuua wadudu za kemikali, mradi unaweza kuchagua dawa za kuua wadudu za kemikali ambazo zina sumu kidogo kwa binadamu, ambazo zinajulikana kuwa na ufanisi dhidi ya spishi lengwa, na</p>
--	--	--	--

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:85 wa 295	
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo		
			ambazo zina athari ndogo kwa spishi zisizolengwa na mazingira. Wakati mradi

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:86 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

			<p>inapochagua dawa za kuua wadudu za kemikali, uteuzi utategemea mahitaji kwamba dawa hizo zimefungashwa katika vyombo salama, ziwekwe lebo wazi kwa matumizi salama na sahihi, na kwamba dawa hizo zimetengenezwa na taasisi inayomiliki leseni kwa sasa kutoka kwa vyombo husika vya udhibiti.¹²⁰ Dawa hizo hazipaswi kujumuishwa katika kategoria 1a na 1b ya Uainishaji uliopendekezwa na WHO wa Dawa za Kuua Wadudu kwa Hatari ya mwaka 2019. Kampuni na ARAF II zinatarajiwa kutumia uainishaji uliopendekezwa na WHO wa</p>
--	--	--	--

¹²⁰ Ibid.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:87 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

			Pesticidi kwa Hatari (2019).
Taka za chakula	Afisa wa ESG wa ARAF II, mteule wa ESG wa kampuni na washauri inapohitajika	Sehemu ya 3	<p>Hatari: Mafanikio na msimu wa uzalishaji wa kilimo yanaweza kusababisha upotevu mkubwa wa chakula kutokana na ukosefu wa uwezo wa kutosha wa ununuzi, uhifadhi, usafirishaji, uhifadhi wa chakula, na usindikaji. Taka hii zaidi inachangia utoaji wa gesi chafu.</p> <p>Kikwamizo: Ingawa msururu wa sasa wa kampuni unalenga kuboresha mavuno na ubora wa wakulima wadogo, pia unalenga kuwaunganisha wakulima na masoko ya ndani na ya nje na kutoa miundombinu ya uhifadhi kama vile</p>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:88 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

			hifadhi baridi na hivyo kupunguza upotevu wa chakula. Hii inaendana na nadharia ya uwekezaji ya ARAF ya kutoa suluhisho jumuishi.
Uharibifu wa udongo	Afisa wa ESG wa ARAF II, mteule wa ESG wa kampuni na washauri kama inavyohitajika	Sehemu ya 3	<p>Hatari: Mbinu za matumizi makali ya ardhi kama vile kilimo cha mazao moja na matumizi makali ya dawa za kuuu wadudu na kemikali nyingine za kilimo ili kufikia malengo ya mavuno yanaweza kuharibu ardhi na udongo. Hii inaweza kusababishwa na ongezeko la mahitaji ya mazao kutoka kwa makampuni.</p> <p>Kipunguzo: Mpangilio wa sasa wa kampuni za mkusanyiko una uwezo wa kuwafunza wakulima mbinu</p>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:89 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:90 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

			<p>ufuatiliaji endelevu wa wakulima na ziara utawawezesha makampuni kutambua kutozingatia kanuni.</p>
--	--	--	---

PS 4: AFYA YA JAMII, USALAMA, NA ULINZI

Kiashiria	Jukumu	ESMS Mwongozo wa Marejeleo	Hatari na kinga
Uzuiaji wa uchafuzi	<p><u>ARAF II:</u> ARAF II ESG afisa na/au washauri kama inavyohitajika.</p> <p><u>Kampuni ya Portfolio:</u> Mteule wa ESG au mfanyakazi mwingine yeyote aliyepangiwa</p>	<p><u>Sehemu ya 3 - ESG mambo ya kuzingatia wakati wa mchakato wa uwekezaji:</u> uchujaji, ukaguzi wa kina wa ESG na Ahadi inayofunga kuhusu ESAP na Mageuzi ya Utawala <u>Sehemu ya 5 - Viwango vya Mazingira na Kijamii:</u></p>	<p><u>Hatari:</u> Matumizi yasiyofaa na utupaji wa vifaa hatarishi kama vile kemikali za kilimo vinaweza kusababisha kusambaa kwa hewa na mtiririko wa maji, hivyo kuathiri jamii jirani na rasilimali za asili.</p> <p><u>Kupunguza athari:</u> Fahamu yafuatayo wakati wa uchunguzi wa kina:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mbinu za sasa zinazohusiana na ununuzi, uhifadhi, matumizi na utupaji wa kemikali za kilimo na vifaa vingine

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:91 wa 295	
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo		
			hatarishi.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:92 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

		Biodiversity, Ufanisi wa Rasilimali, na Uchafuzi	<ul style="list-style-type: none"> • Uainishaji wa kemikali za kilimo zinazotumika, hasa kama dawa za kuua wadudu na kemikali zozote zimepigwa marufuku kimataifa au zimejumuishwa katika orodha ya dawa za kuua wadudu hatari sana za WHO. Inahitajika, kupitia mpango wa utekelezaji wa ESG, kuanzishwa kwa sera na taratibu husika za usimamizi wa vifaa hatari ili kupunguza hatari zilizotambuliwa.
Usalama wa chakula	<u>ARAF II:</u> ARAF II ESG afisa na/au washauri kama inavyohitajika <u>Kampuni ya Portfolio:</u> mteule wa ESG au mfanyakazi mwingine yeyote aliyepangiwa	<u>Sehemu ya 3 - ESG mambo ya kuzingatia wakati wa mchakato wa uwekezaji:</u> Uchujaji, Uchunguzi wa kina wa ESG na Ahadi ya kisheria kuhusu ESAP na Mageuzi ya Utawala	<u>Hatari:</u> Matumizi yasiyofaa ya kemikali za kilimo yanaweza kusababisha mabaki katika mazao yaliyovunwa ambayo yanaweza kuathiri afya ya binadamu. Aidha, matumizi ya maji machafu na mapungufu katika ushughulikiaji na uchakataji baada ya mavuno yanaweza kusababisha uchafuzi. <u>Kipunguza:</u> Kupitia

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:93 wa 295	
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo		
			upya taratibu za usalama wa chakula, ushughulikiaji baada ya mavuno

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:94 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

			na taratibu za ufuatiliaji ili kuhakikisha kupunguzwa kwa hatari za uchafuzi wa kemikali za viwandani na pia urejeshaji /uwezo wa kurekebisha/utaratibu endapo bidhaa zilizochofuliwa zitagawiwa.
Kikosi cha usalama	<u>ARAF II:</u> ARAF II ESG afisa na/au washauri kama inavyohitajika. <u>Kampuni ya Portfolio:</u> Mteule wa ESG au mfanyakazi mwingine yeyote aliyeteuliwa	<u>Sehemu ya 3 - ESG mambo ya kuzingatia wakati wa mchakato wa uwekezaji:</u> Uchujaji, Uchunguzi wa kina wa ESG na Ahadi inayofunga kuhusu ESAP na Mageuzi ya Utawala	<u>Hatari:</u> Matumizi ya maafisa wa usalama wenye silaha yanaweza kusababisha ghasia dhidi ya wanajamii, na kusababisha majeraha, migogoro, na vifo. <u>Kipunguzo:</u> Epusha matumizi ya walinzi wenye silaha kadri iwezekanavyo. Ikiwa hili litaonekana kuwa la lazima, hasa katika maeneo yenye mvutano, hakikisha kuwa taratibu za usalama, ikiwa ni pamoja na kupunguza mvutano, matumizi sahihi na uhifadhi wa silaha, na

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:95 wa 295	
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo		
			polisi/wahusika

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:96 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

			mamlaka husika zimefanywa.
Ushindani juu ya maji na rasilimali nyingine za asili	<u>ARAF II:</u> ARAF II ESG afisa na/au washauri kama inavyohitajika <u>Kampuni ya Portfolio:</u> Mteule wa ESG au mfanyakazi mwingine yeyote aliyepangiwa	<u>Sehemu ya 3 - ESG mambo ya kuzingatia wakati wa mchakato wa uwekezaji:</u> Uchujaji, Uchunguzi wa kina wa ESG na Ahadi inayofungamana kuhusu ESAP na Mageuzi ya Utawala <u>Sehemu ya 5 - Viwango vya Mazingira na Kijamii:</u> Bioanuwai, Ufanisi wa Rasilimali, na Uchafuzi	<u>Hatari:</u> Shughuli kubwa za kilimo zinaweza kusababisha matumizi ya kupita kiasi ya rasilimali za maji, na hivyo kusababisha ushindani na wanajamii. Hii pia inawezekana kwa makampuni ya mabomba yanayoendesha mashamba makuu na kuongeza usambazaji kwa mazao ya wakulima wadogo. <u>Upunguzaji:</u> Wakati wa uchunguzi wa kina, hakiki vyanzo vya maji na matumizi yake, na, kupitia Mpango wa Hatua za ESG, hitaji programu za taasisi zinazolenga kuboresha matumizi bora ya maji.
Miundombinu na ujenzi wa majengo	<u>ARAF II:</u> ARAF II ESG afisa na/au	<u>Sehemu ya 3 - ESG mazingatio wakati wa</u>	<u>Hatari:</u> Maeneo ya ujenzi yasiyosimamiwa vizuri yanaweza kuleta tishio la majeraha na ajali

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:97 wa 295	
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo		
			wakati wa

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:98 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

	<p>washauri kama inavyohitajika</p> <p><u>Kampuni ya Portfolio:</u> Mteule wa ESG au mfanyakazi mwingine yeyote aliyepangiwa</p>	<p><u>mchakato wa uwekezaji:</u> Uchujaji, Uchunguzi wa kina wa ESG na Ahadi inayofunga kuhusu ESAP na Mageuzi ya Utawala <u>Sehemu ya 5 – Mazingira na Kijamii:</u> Ajira na Masharti ya Kazi</p>	<p>hatua ya ujenzi wakati majengo na miradi ya miundombinu iliyoharibika inaweza kusababisha vifo, majeraha, au uharibifu wa mali kutokana na kushindwa kwa muundo.</p> <p>Matukio ya hali ya hewa kama mafuriko na mmomonyoko wa ardhi pia yanaweza kuhatarisha majengo na miradi mingine ya miundombinu.</p> <p><u>Kupunguza madhara:</u> Pitia miradi ya ujenzi na miundombinu inayofanyika sasa na ile inayopangwa, na hakikisha kuwa wataalamu sahihi, tathmini za athari na idhini/mahitaji ya kisheria vimepatikana. Hakikisha kuwa miradi ya baadaye inaongozwa na sera na taratibu zinazofaa kama sehemu ya Mpango wa Hatua za ESG.</p>
--	--	--	--

	Mwongozo		ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:99 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo		
Afya ya jamii	<u>ARAF II:</u> ARAF II ESG afisa na/au	<u>Sehemu ya 3 -</u> <u>ESG</u> <u>uzingatiaji</u>	<u>Hatari:</u> Kuongezeka kwa idadi ya wafanyakazi kunaweza kusababisha kuenea kwa magonjwa ya kuambukiza

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:100 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

	<p>washauri kama inavyohitajika</p> <p><u>Kampuni ya Mfuko:</u></p> <p>Mteule wa ESG au mfanyakazi mwingine yeyote aliyepangiwa</p>	<p><u>s wakati wa mchakato wa uwekezaji:</u></p> <p>Uchujaji, Uchunguzi wa kina wa ESG na Ahadi yenye nguvu kisheria kuhusu ESAP na Mageuzi ya Utawala</p>	<p>magonjwa katika jamii. Zaidi ya hayo, shughuli za kilimo zinaweza kusababisha kuenea kwa magonjwa yanayosababishwa na vimelea kama vile malaria.</p> <p><u>Kupunguza madhara:</u></p> <p>Tathmini hatari zinazoweza kuathiri afya ya jamii wakati wa uchunguzi wa kina na hakikisha kuwa hatari zote zilizotambuliwa zinashughulikiwa kupitia Mpango wa Hatua za ESG. Wahakikishe kuripotiwa kwa matukio yoyote ya kiafya yanapotokea.</p>
--	---	--	---

	Mwongozo		ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:101 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo		
Mwingiliano kati ya wafanyakazi na jamii	<u>ARAF II:</u> ARAF II ESG afisa na/au washauri kama inavyohitajika <u>Kampuni ya Portfolio:</u> Mteule wa ESG au mfanyakazi mwingine yeyote aliyepangiwa	<u>Sehemu ya 3 - ESG mambo ya kuzingatia wakati wa mchakato wa uwekezaji:</u> Uchujaji, Uchunguzi wa kina wa ESG na Ahadi inayofunga kwa ESAP na	<u>Hatari:</u> Mwingiliano wa baadhi ya wafanyakazi na wanajamii unaweza kujumuisha unyanyasaji, ghasia, vitisho, ufuatiliaji, na tabia nyingine hasi. Zaidi ya hayo, mawakala wasio wa kitaalamu wa kampuni, wafanyakazi wa mashambani au wafanyakazi wengine wanaosimamia wakulima wadogo

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:102 ya 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

		Utawala Mageuzi	<p>mahusiano na wakulima wadogo yanaweza kudhulumu, kutishia, au kuwatisha wanachama wa jamii. Hii inaweza kuwa na athari kubwa athari hasi, ikiwa ni pamoja na hatua za kisheria na matangazo hasi.</p> <p><u>Kipunguza:</u> Pitia kiwango cha mwingiliano kati ya wafanyakazi wa kampuni na mawakala wakati wa uthibitishaji uchunguzi wa kina na kuhakikisha kwamba kampuni ina zimetetelezwa sera zinazofaa na taratibu inayosimamia mwenendo. Mapitio ya wakulima wadogo maoni ya wakulima wakati wa tathmini ya athari ya kila mwaka na tafiti zinazofanana kwa ripoti za hasi mwingiliano na kampuni na wake maafisa.</p>
Dharura hali za dharura	<u>ARAF II</u> ARAF II ESG	<u>Sehemu ya 3 -</u> <u>ESG</u>	<u>Hatari:</u> Kilimo shughuli, hasa

	Mwongozo		ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:103 ya 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo		
	afisa na/au	<u>uzingatiaji</u> <u>s wakati wa</u>	shughuli za usindikaji, kuwa na hatari ya

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:104 ya 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

	<p>washauri kama inavyohitajika</p> <p><u>Kampuni ya Mkusanyiko:</u> Mteule wa ESG au mfanyakazi mwingine yeyote aliyepangiwa</p>	<p><u>mchakato wa uwekezaji:</u> Uchunguzi, Uchunguzi wa kina wa ESG na Ahadi inayofunga kuhusu ESAP na Mageuzi ya Utawala</p>	<p>hali za dharura kama vile moto na kumwagika kwa kemikali ambazo zinaweza kusababisha hatari kubwa kwa jamii.</p> <p><u>Kipunguzaji:</u> Fanya ziara za tovuti au taratibu nyingine za uchunguzi wa kina ili kuhakikisha kuwa protokali za usalama zinatoshwa. Pale inapowezekana, hakikisha miundombinu ya kampuni ina maeneo ya kuzuia yanayofaa kati yake na makazi ya jamii. Hakikisha kampuni zote zimeanzisha sera na taratibu zinazofaa za maandalizi ya dharura na usalama.</p>
Faragha ya data za watumiaji	<p><u>ARAF II:</u> ARAF II ESG afisa na/au washauri kama inavyohitajika</p> <p><u>Kampuni ya Mfuko:</u></p>	<p><u>Sehemu ya 3 - ESG mazingatio wakati wa mchakato wa uwekezaji:</u> Uchujaji, Uhakiki wa ESG</p>	<p><u>Hatari:</u> Kutokana na asili ya mwingiliano wao na wakulima wadogo, kampuni zinaweza kuhitajika kukusanya data kuhusu wakulima, watumiaji, na wadau wengine katika thamani</p>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:105 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

	Mteule wa ESG au mfanyakazi mwingine yeyote aliyepangiwa	Uchunguzi wa kina na ahadi inayofunga kuhusu ESAP na Mageuzi ya Utawala	mnyororo. Usimamizi mbaya wa data hii unaweza kusababisha ukiukwaji wa faragha yao, na kuwaweka katika hatari ya mashambulizi ya uhalifu ambayo yanaweza kusababisha hasara. <u>Kupunguza madhara:</u> Tathmini hatari za faragha ya data zinazohusiana na shughuli za kampuni na uhitaji utekelezaji wa sera na taratibu zinazofaa za ulinzi wa data kama sehemu ya Mpango wa Hatua wa ESG.
Hatari za magari na usafirishaji	<u>ARAF II:</u> ARAF II ESG afisa na/au washauri kama inavyohitajika <u>Kampuni ya Portfolio:</u> Mteule wa ESG au mfanyakazi mwingine	<u>Sehemu ya 3 - ESG mambo ya kuzingatia wakati wa mchakato wa uwekezaji:</u> Uchujaji, Uchunguzi wa kina wa ESG na Ahadi inayofunga kuhusu ESAP	<u>Hatari:</u> Kuongezeka kwa shughuli za kilimo kunaweza kusababisha ongezeko la trafiki na usafirishaji wa malighafi, vifaa vya pembejeo na mazao yaliyokamilika kwenda/kutoka mashamba. <u>Upunguzaji:</u> Tathmini uwezekano wa trafiki kulingana na shughuli

	Mwongozo		ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:106 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo		
	yeyote aliyepangiwa	na	zinazofanywa na eneo la operesheni.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:107 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

		Mageuzi ya Utawala	Kuhakikisha kuwepo kwa sera ya matumizi ya magari na usafirishaji ili kuhakikisha usalama barabarani na kupunguza msongamano wa trafiki.
Mikopo kwa watumiaji	<u>ARAF II:</u> ARAF II ESG afisa na/au washauri kama inavyohitajika <u>Kampuni ya Portfolio:</u> Mteule wa ESG au mfanyakazi mwingine yeyote aliyeteuliwa	<u>Sehemu ya 3</u> <u>- ESG</u> <u>mambo ya</u> <u>kuzingatia</u> <u>wakati wa</u> <u>mchakato wa</u> <u>uwekezaji:</u> uchujaji, ukaguzi wa kina wa ESG na Ahadi yenye nguvu kisheria kuhusu ESAP na Mageuzi ya Utawala	<u>Hatari:</u> Shughuli zinazowawezesha wakulima wadogo kupata mikopo kupitia pembejeo, mipango ya malipo, na mikopo ya awali zinaweza kusababisha mzigo usiofaa wa mkopo kwa mkulima ikiwa uwezo wao wa mkopo hautathminiwa ipasavyo. Kwa hivyo, wakulima wanaweza kujikuta wamefungwa katika deni la kudumu na kukabiliwa na hatari ya kupoteza mali zao. Hii ni hatari miongoni mwa kampuni za mfumo wa ufadhili wa kilimo ambazo pia hutoa uunganisho kati ya wakulima na taasisi za kifedha.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:108 wa 295	
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo		
			<u>Kipunguza:</u> Tathmini ufaa wa mikopo ya awali kwa wakulima, kampuni

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:109 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

			<p>sera ya mkopo, mbinu za utoaji alama za mkopo, na viwango vya kihistoria vya ulipaji deni.</p> <p>Hakikisha kuwa kampuni ina sera na taratibu sahihi za ukusanyaji wa madeni, na kwamba hizi zinatii sheria za ndani. Wawekezaji watatathminiwa kulingana na Kanuni za Ulinzi wa Mteja. Mapitio ya kompyuta, sera na taratibu za kampuni, na ziara za eneo la kazi yatatathminiwa kwa kutumia CPP.</p>
Mzozo wa kijamii	<p><u>ARAF II:</u> ARAF II ESG afisa na/au washauri kama inavyohitajika</p> <p><u>Kampuni ya Portfolio:</u> Mteule wa ESG au mfanyakazi mwingine</p>	<p><u>Sehemu ya 3 - ESG mambo ya kuzingatia wakati wa mchakato wa uwekezaji:</u> Uchujaji, Uchunguzi wa kina wa ESG na Ahadi inayofunga kuhusu ESAP</p>	<p>Hatari: Wakati kampuni za uzalishaji wa msingi zinaposhindana kwa rasilimali zinazofanana na jamii au kampuni zinapojenga miundombinu ndani ya jamii, kuna uwezekano wa migogoro/kutoridhika. Hatua za kupunguza madhara: Kutokana na hitaji la kufanya kazi na wakulima kutoka kwa jamii za wakulima</p>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:110 wa 295	
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo		
	yeyote aliyepangiwa	na	wadogo wakati

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:111 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

		<p>Marekebisho ya Utawala</p> <p><u>Sehemu ya 5 – Viwango vya Mazingira na Kijamii:</u> Afya na Usalama wa Jamii</p>	<p>kwa kuzingatia itifaki za mamlaka za mitaa, kampuni za mabomba zitahitaji kufanya ushirikishwaji endelevu wa wadau. ARAF pia itahakikisha kuwa kampuni za jalada hufanya ushirikishwaji wa wadau na kutekeleza mifumo thabiti ya malalamiko.</p>
<p>Unyonyaji wa Kijinsia, Unyanyasaji, na Kuteswa</p>	<p><u>ARAF II:</u> ARAF II ESG afisa na/au washauri kama inavyohitajika</p> <p><u>Kampuni ya Portfolio:</u> Mteule wa ESG au mfanyakazi mwingine yeyote aliyeteuliwa</p>	<p><u>Sehemu ya 3 - ESG mambo ya kuzingatia wakati wa mchakato wa uwekezaji:</u> Uchujaji, Uchunguzi wa kina wa ESG na Ahadi inayofunga kuhusu ESAP na Mageuzi ya Utawala</p> <p><u>Sehemu ya 5 – Viwango vya Mazingira na Kijamii:</u> Jamii</p>	<p><u>Hatari:</u> Kampuni zina mawakala wa mauzo, mafundi, na wafanyakazi wengine wanaoshirikiana mara kwa mara na wanajamii. Kampuni zinaweza kuwa na sera na ulinzi dhaifu au usio wa kutosha kuzuia au kupunguza hatari za SEAH kwa wanajamii.</p> <p><u>Kipunguza:</u> Kampuni zinatarajiwa kuwa na au kuendeleza sera na taratibu za SEAH kama ilivyoainishwa katika Viambatisho 14 na 15 ili kuhakikisha ulinzi wa kutosha dhidi ya SEAH.</p>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:112 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

		Afya na Usalama	
--	--	--------------------	--

PS 5: UKODISHAJI WA ARDHI NA UHAMISHI USIO WA HIARI

Kiashiria	Jukumu	Mfumo wa Usimamizi wa Athari za Mazingira Mwongozo wa Marejeleo	Hatari na hatua za kupunguza
Sera na taratibu za ununuzi wa ardhi	<u>ARAF II:</u> ARAF II Afisa na/au mshauri wa ESG inapohitajika <u>Kampuni ya Portfolio:</u> ESG mteule au mfanyakazi mwingine yeyote aliyepangiwa	<u>Sehemu ya 3 - Mambo ya ESG wakati wa mchakato wa uwekezaji:</u> Uchujaji, Uchunguzi wa kina wa ESG na Ahadi inayofunga kuhusu ESAP na Mageuzi ya Utawala <u>Sehemu ya 5 Viwango vya Mazingira na Jamii:</u> Uhamishaji wa lazima <u>Kiambatisho 4:</u> Mwongozo kwa	<u>Hatari:</u> Makampuni yanayotaka kupata ardhi ili kuanza au kupanua shughuli zao yanaweza kukosa sera na taratibu za kutosha za tathmini na ununuzi, zinazohusisha mashauriano na jamii na kufuata mifumo ya kisheria inayohitajika, hasa katika visa vya uhamishaji makazi. <u>Kipunguza:</u> Tathmini shughuli za ununuzi wa ardhi na uhamishaji wa makazi zilizopita na zijazo ili kuhakikisha kwamba hatari zote zinatambuliwa na

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa: 113 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

		ardhi na makazi mapya	zimetatuliwa. Hakikisha utiifu wa kanuni zote na mashauriano ya kutosha na jamii za wenyeji. Weka sharti la kuundwa kwa sera na taratibu husika za ununuzi wa ardhi ili kusimamia shughuli za baadaye kama sehemu ya Mpango wa Hatua wa ESG.
Uhamishaji bila hiari, fidia isiyotosheleza, na uhamisho.	<u>ARAF II:</u> ARAF II Afisa na/au mshauri wa ESG kama inavyohita jika <u>Kampuni ya</u> <u>Mfuko: ESG</u> mteule au mfanyaka zi mwingine yeyote aliyeteuliw a	<u>Sehemu ya 3 -</u> <u>Mambo ya</u> <u>ESG wakati</u> <u>wa mchakato</u> <u>wa</u> <u>uwekezaji:</u> Uchujaji, Uchunguzi wa kina wa ESG na Ahadi yenye nguvu kuhusu ESAP na Mageuzi ya Utawala <u>Sehemu ya 5</u> <u>Mazingira</u>	<u>Hatari:</u> Ununuzi wa ardhi kwa ajili ya mashamba ya kibiashara na ujenzi wa viwanda unaweza kuhusisha uhamishaji wa wakaazi wa jamii za wenyeji au uhamisho. Hii inaweza kusababisha hatari ya ushauriano na fidia isiyotosheleza, pamoja na ukosefu wa ridhaa, hasa katika matukio ambapo uhamishaji unaongozwa na

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:114 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

		<u>na Viwango vya Kijamii:</u> Uhamishaji usio wa hiari <u>Kiambatisho 4:</u> Mwongozo wa ardhi na uhamishaji	pande ya tatu, kama vile serikali. <u>Kupunguza madhara:</u> Hakikisha kuwa kampuni zinakwepa visa vya uhamishaji makazi kadri iwezekanavyo. Endapo hili litahitajika, hakikisha kuwa sera, taratibu, na mipango kamili ya uhamishaji makazi inatungwa na kufuatwa, kwa kushauriana na wataalamu wa sheria.
--	--	--	--

IFC UTENDAJI KIWANGO 6: BIOANUAI UTUNZAJI NA USIMAMIZI
ENDELEU WA RASIMALI ASILIA ZILIZO HAI

Kiashiria	Jukumu	Mfumo wa Usimamizi wa Huduma za Afya za Dharura Mwongozo wa Marejeleo	Hatari na Kifutio

	Mwongozo		ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:115 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo		
Athari ya huduma za mfumo wa ikolojia	juu <u>ARAF II:</u> ARAF II ESG afisa na/au washauri kama inavyohitaj ika	<u>Sehemu ya 3 -</u> <u>ESG</u> <u>mazingatio</u> <u>wakati wa</u> <u>mchakato wa</u> <u>uwekezaji:</u> Uchunguzi, ESG Due	Hatari: Makampuni yanaweza kuongeza upotevu wa bioanuwai kupitia uharibifu wa mifumo ya ikolojia ya asili na kemikali za kilimo; uongofu wa mifumo ya ikolojia ya asili kuwa ardhi ya kilimo kupitia ukataji miti na usafishaji wa ardhi ya na nyingine za asili

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:116 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

	<u>Kampuni ya Mfuko: ESG</u> mteule au yeyote wafa nyakazi wengine walioteuliwa	Uchunguzi wa kina na ahadi inayofungamana kwenye ESAP na Mageuzi ya Utawala <u>Sehemu ya 5 – Viwango vya Mazingira na Jamii:</u> Bioanuwai, Ufanisi wa Rasilimali, na Uchafuzi	mifumo ya ikolojia kama vile nyanda za nyasi na vichaka; na mbinu za kilimo kama vile ukulima wa mazao moja ambayo hupunguza bioanuwai ya kilimo na kuhatarisha bioanuwai katika mazingira jirani. Bioanuwai inasaidia huduma za mfumoikolojia kama vile uchavushaji ambao ni muhimu kwa kudumisha mifumo ya chakula yenye afya na endelevu. Kwa hivyo, upotevu wa bioanuwai husababisha uharibifu wa huduma za mfumoikolojia. Kipunguzo: Uchunguzi wa kina utafanywa kuhusu upotevu wa bioanuwai. Ikiwa makampuni yana hatari kubwa, yataombwa kushughulikia hatari hizi katika Mpango wa Hatua wa ESG. Yanatarajiwa kuripoti kuhusu hatari hizi kila mwaka.
Athari kwa eneo lililolindwa kisheria/ linatambuliwa kimataifa	<u>ARAF II:</u> ARAF II ESG afisa na/au washauri kama inavyohitajika	<u>Sehemu ya 3 - ESG mambo ya kuzingatia wakati wa mchakato wa uwekezaji:</u> Uchunguzi,	Hatari: Makampuni yanaweza kuathiri vibaya maeneo yaliyo chini ya ulinzi au yanayotambuliwa kimataifa ikiwa yanapofanya kazi karibu na maeneo hayo. Mfumo wa ikolojia wa asili ubadilishaji

	Mwongozo		ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:117 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo		
		ESG Due	, uchafuzi na matumizi ya maji kupita kiasi inaweza athari hasi

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:118 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

	<p><u>Kampuni ya Mfuko: ESG</u> mteule au yeyote wafa nyakazi wengine walioteuliwa</p>	<p>Uchunguzi wa kina na ahadi inayofunga kuhusu ESAP na Mageuzi ya Utawala <u>Sehemu ya 5 – Viwango vya Mazingira na Kijamii:</u> Bioanuwai, Ufanisi wa Rasilimali, na Uchafuzi</p>	<p>athari kwa mifumo ya ikolojia katika maeneo yaliyo chini ya ulinzi. Kipunguza athari: Timu ya ARAF itaweka mkazo maalum kwenye maeneo ambapo shughuli za kampuni ziko. ARAF pia itakuwa na maonyo na matarajio maalum kwa kampuni zinazofanya kazi katika maeneo yaliyohifadhiwa. Kampuni zilizoko au zinazofanya kazi karibu na maeneo yaliyohifadhiwa zitafuatiliwa. Kampuni hazitaruhusiwa kununua ardhi kwa kutumia fedha za ARAF katika makazi muhimu au maeneo yaliyohifadhiwa. Kampuni zinazofanya kazi katika maeneo haya na zinazoweza kuwa na athari inayopimika kwa spishi au makazi zinaweza kuhitaji Tathmini ya Athari za Mazingira na Jamii (ESIA).</p>
--	--	---	---

		Mwongozo		ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:119 wa 295
		Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo		
Athari Kimataifa Umoja wa Uhifadhi wa Mazingira(IUCN) Hatari Kidogo, Hatari na spishi na makazi yaliyo hatarini sana	ku	<u>ARAF II:</u> ARAF II ESG afisa na/au washauri kama inavyohitaj ika <u>Kampuni ya</u> <u>Portfolio:</u>	<u>Sehemu ya 3 -</u> <u>ESG</u> <u>mambo ya</u> <u>kuzingatia</u> <u>wakati wa</u> <u>mchakato wa</u> <u>uwekezaji:</u> Uchujaji, Uchunguzi wa kina wa ESG na	Hatari: Uendeshaji wa kampuni unaweza kuwa na madhara kwa Muungano wa Kimataifa wa Uhifadhi wa Asili spishi zilizo hatarini, zilizo hatarini sana, na zilizo hatarini kabisa pamoja na makazi yao. Dawa za kuuu magugu zinaweza kuwa sumu kwa wadudu, wanyama wasio lengwa na

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:120 ya 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

	ESG mteule au yeyote wafa nyakazi wengine walioteuliwa	Ahadi inayofunga kuhusu ESAP na Mageuzi ya Utawala <u>Sehemu ya 5</u> <u>_ Viwango</u> <u>vya <u>Mazingira</u></u> <u>na Kijamii:</u> Bioanuwai, Ufanisi wa Rasilimali, na Uchafuzi	ndege ambao wanaweza kujumuishwa katika orodha ya IUCN ya spishi zilizo hatarini, zilizo hatarini sana na zilizo hatarini sana sana. Makampuni yenye sera dhaifu au zisizokomaa za mazingira yanaweza kutofahamu ukaribu wao na spishi na makazi hatarishi, zilizo hatarini, na zilizo hatarini sana za IUCN. Huenda wasijue kiwango cha athari zao kwa spishi au makazi haya. Kipunguza: Timu ya ARAF itaweka mkazo maalum kwenye maeneo ambako shughuli za kampuni ziko. ARAF pia itakuwa na maonyo na matarajio maalum kwa kampuni zinazofanya kazi katika maeneo yenye spishi zilizo hatarini, zilizo hatarini kutoweka, na zilizo hatarini sana kutoweka za IUCN. Kampuni zilizoko au zinazofanya kazi karibu na maeneo muhimu ya IUCN zitafuatiliwa. Kampuni hazitaruhusiwa kununua ardhi kwa kutumia fedha za ARAF katika maeneo muhimu ya IUCN. Kampuni zinazofanya kazi katika maeneo haya na zinazoweza
--	--	---	---

	Mwongozo		ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:121 ya 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo		kuwa na athari inayopimika

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:122 ya 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

			kwa spishi au makazi inaweza kuhitaji ESIA.
Ulinzi wa makazi na usimamizi wa bioanuwai	<p><u>ARAF II:</u> ARAF II ESG afisa na/au washauri kama inavyohitajika</p> <p><u>Kampuni ya Mfuko:</u> ESG mteule au yeyote wafa nyakazi wengine walioteuliwa</p>	<p><u>Sehemu ya 3 - ESG mambo ya kuzingatia wakati wa mchakato wa uwekezaji:</u> Uchujaji, Uchunguzi wa kina wa ESG na Ahadi inayofunga kuhusu ESAP na Mageuzi ya Utawala</p> <p><u>Sehemu ya 5 - Viwango vya Mazingira na Kijamii:</u> Bioanuwai, Ufanisi wa Rasilimali, na Uchafuzi</p>	<p>Hatari: Shughuli za kampuni zinaweza kuwa na madhara kwa juhudi za kulinda makazi na bioanuwai. Matumizi ya kemikali za kilimo yanaweza kuwa na madhara kwa makazi na bioanuwai kwa kutoa vichafuzi. Kampuni zinaweza kuwa na sera za mazingira zenye ukomo za kulinda makazi na kukuza usimamizi wa bioanuwai. Kampuni huenda hazijui athari za kimazingira za kufanya kazi katika makazi fulani. Kampuni huenda hazijui makazi ya eneo husika au masuala ya bioanuwai. Kampuni zinaweza kutojua athari mbaya ambazo shughuli zao zinaweza kuwa nazo kwa makazi na bioanuwai. Bila sera za mazingira, kampuni huenda zisiona au kupunguza hatari za ulinzi wa bioanuwai na makazi.</p> <p>Kipunguzo: Kampuni zinatarajiwa kuwa na za kutosha</p>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:123 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

			<p>mazingira sera.</p> <p>Makampuni yatakayogundulika kuwa na sera duni ya kimazingira, na athari kubwa za kimazingira yatatarijiwa kufanya maboresho baada ya uwekezaji na kutibu hatari za kimazingira/kibiolojia katika Mpango wa Hatua za ESG.</p>
Ukataji miti	<p><u>ARAF II:</u> ARAF II ESG afisa na/au washauri kama inavyohitajika</p> <p><u>Kampuni ya Portfolio:</u> ESG mteule au mfanyakazi mwingine yeyote aliyepangiwa</p>	<p><u>Sehemu ya 3 - ESG mambo ya kuzingatia wakati wa mchakato wa uwekezaji:</u> Uchujaji, Uchunguzi wa kina wa ESG na Ahadi inayofunga kuhusu ESAP na Mageuzi ya Utawala</p> <p><u>Sehemu ya 5 - Viwango vya Mazingira na Kijamii:</u> Bioanuwai, Rasilimali</p>	<p>Hatari: Ubadilishaji wa matumizi ya ardhi kwa ajili ya kilimo ni chanzo kikuu cha ukataji miti katika nchi nyingi. Kadiri shughuli za kilimo zinavyozidi kuwa na faida, na kutokana na ukosefu wa usimamizi wa kutosha, wakulima wadogo wanaweza kuvamia misitu.</p> <p>Vichocheo: Kampuni nyingi zinazolengwa katika orodha ya miradi ya ARAF hazijihusishi na uzalishaji wa msingi. Katika hali ambapo kampuni hizi hufanya kazi na wakulima wadogo, matumizi ya mawakala wanaofuatilia shughuli za wakulima yataunga mkono kuzuia ukataji miti. Zaidi ya hayo, ya ARAF kifungo</p>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:124 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

		Ufanisi, na Uchafuzi	nyaraka marufuku uvunjiwa miti miongoni mwa kampuni za jalada.	inapiga mabali
--	--	----------------------	---	----------------

KIWANGO CHA UTENDAJI CHA IFC 7: WATU WA ASILI

Kiashiria	Jukumu	ESMS Mwongozo wa Rejea	Hatarina Maelezo ya Kifupishi
Athari kwa watu wa asili	<u>ARAF II:</u> Afisa wa ESG wa ARAF II na/au washauri kama inavyohitajika <u>Kampuni ya Mfuko:</u> Mteule wa ESG au mfanyakazi mwingine yeyote aliyeteuliwa	<u>Sehemu ya 3 - Mambo ya ESG wakati wa mchakato wa uwekezaji:</u> Uchunguzi, Uchunguzi wa kina wa ESG na Ahadi yenye nguvu kisheria kuhusu ESAP na Mageuzi ya Utawala <u>Nyongeza 5 – Viwango vya Mazingira na Jamii: Watu wa Asili</u>	Hatari: Makampuni yanaweza kufanya kazi katika maeneo yenye watu wa asili au kuingiliana na idadi ya watu wa asili. Huenda wasiwe na uhuru, taarifa, au idhinisho la awali ya jamii za asili ili kufanya kazi yao eneo. Shughuli fulani za makampuni zinaweza kupingana na kanuni za wenyeji na matarajio yanayosababisha athari hasi

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:125 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	
		kwa jamii za asili.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:126 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

		<p><u>Kiambatisho 5:</u> Mwongozo kuhusu watu wa asili</p>	<p>Makampuni yanaweza kufanya shughuli ambazo zinaweza kuathiri kwa kiasi kikubwa urithi wa kitamaduni wa muhimu ku Utambulisho wa Watu wa Asili na/au maisha yao ya kitamaduni, ya sherehe, au ya kiroho. Kampuni huenda hazina sera za watu wa asili na huenda hazina taratibu kwa kuingiliana na jamii za asili.</p> <p>Makampuni kutokuwa na sera na taratibu zinazohusiana na mbinu bora kunaweza kusababisha kuumiza jamii za asili.</p> <p>kuwadhuru watu wa asili.</p> <p>Kipunguza: ARAF ina Sera ya Watu wa Asili inayokuza ushirikiano na</p>
--	--	--	--

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:127 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:128 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

			<p>ushirikishwaji wa wadau mpango unaojumuisha inajumuisha asili sauti na idhini. Uchunguzi wa kina itakayofanywa itafanywa kuhusu kampuni kuhusu ushiriki wao na sera kuhusu watu wa asili. Ikiwa makampuni yanashirikiana na jamii za asili, ARAF itatarajia kuwa wawe na sera sahihi za Watu wa Asili na taratibu.</p>
--	--	--	---

KIWANGO CHA UTENDAJI CHA IFC 8: URITHI WA KITAMADUNI

Kiashiria	Jukumu	ESMS Mwongozo wa Rejea	Hatarina Maelezo ya Kifupishi
-----------	--------	---------------------------	-------------------------------

	Mwongozo		ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:129 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo		
Athari kwa urithi wa kitamaduni muhimu	<u>ARAF II:</u> Afisa wa ESG wa ARAF II na/au washauri kama inavyohitajika <u>Kampuni ya Portfolio:</u>	<u>Sehemu ya 3 - Mazingatio ya ESG wakati wa mchakato wa uwekezaji:</u>	Hatari: Makampuni ya inaweza kufanya shughuli ambazo zinaweza kuathiri kwa kiasi kikubwa urithi wa kitamaduni muhimu kwa

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:130 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

	Mteule wa ESG au mfanyakazi mwingine yeyote aliyepangiwa	Uchunguzi, Uchunguzi wa kina wa ESG na Ahadi yenye nguvu kisheria kuhusu ESAP na Mageuzi ya Utawala	jamii za wenyeji/Wenyeji Watu utambulisho na/au maisha ya kitamaduni, ya sherehe, au ya kiroho. Makampuni yanaweza kutumia picha za kitamaduni au za kihistoria katika nyenzo zao za masoko bila idhinisho kuto ka kwa jamii husika na wadau. Hi i inaweza kusababisha ARAF makampuni ya ufadhili yanufaika isivyo halali kutoka kwa kitamadunivifaa. Hii pia inaweza kuumiza jamii kuaminika, ushirikishwaji wa wadau, na athari za programu.
--	--	---	--

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:131 wa 295	
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo		
			Kipunguza madhara: Uch unguzi wa kina utafanywa kuhusu athari za kampuni kwa urithi wa kitamaduni. Ikiwa

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:132 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

			kampuni zikiwa na hatari kubwa, zitahimizwa kushughulikia hatari hizi katika Mpango wa Hatua za ESG. ARAF inatarajia hatari za aina hii kuwa ndogo.
--	--	--	---

Zaidi ya hayo, shughuli za kilimo zinaweza kusababisha athari zisizotarajiwa, hasa uongofu wa misitu ya asili kutokana na kuhamishwa kwa shughuli zenye tija au uanzishwaji wa mashamba na wadau wengine. Ili kukabiliana na hili, Mfuko utajaribu kila mara kuepuka, na pale ambapo hilo halitawezekana, kupunguza uhamisho wowote unaotokana na shughuli zake. Iwapo uhamisho wowote utatokea, Viwango vya Utendaji vya IFC vitazingatiwa, na athari za kimazingira na kijamii zitapunguzwa.

2.2 Programu ya Hatari za Mazingira na Kijamii

Hatari za Mazingira

2.3.1. Ingawa ARAF II ina faida nyingi za hali ya hewa, mazingira, na kijamii, timu ya ARAF II inatambua kuwepo kwa baadhi ya hatari za kijamii na kimazingira. Kuna hatari tano kuu za kimazingira: uchafuzi, mmomonyoko wa udongo, ukataji miti, upotevu wa bioanuwai na uhaba wa maji.

2.3.2. Uchafuzi: Sekta ya kilimo huzalisha kiasi kikubwa cha taka kutokana na vifaa vya kilimo na usindikaji wa mazao, ambacho kinaweza kuchafua mazingira. Zaidi ya hayo, usimamizi mbaya au matumizi yasiyofaa ya kemikali za kilimo yanaweza kusababisha uchafuzi wa ardhi na maji.¹²¹ Matumizi kupita kiasi ya mbolea bandia yanaweza kuongeza asidi kwenye udongo na kuathiri udongo vibaya

¹²¹ [Nicholaus Calista, Martin Haikael, Matemu Athanasia, Kassim Neema na Kimiywe Judith, Je, kuathiriwa na dawa za kuua wadudu kunachangia katika mzigo unaoongezeka wa magonjwa yasiyoambukiza nchini Tanzania, 2022.](#)

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:133 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

health.¹²² Mbolea hizi mara nyingi huwa na misombo ya kemikali kama vile nitrojeni, fosforasi, na potasiamu. ¹²³ Fosforasi kutoka kwa mbolea bandia inaweza kuharakisha eutrofikishaji katika miili ya maji, wakati matumizi ya kupindukia ya mbolea za nitrojeni ni chanzo kikuu cha uchafuzi wa nitrati katika maji ya ardhini na maji ya uso. ¹²⁴ Matumizi yasiyofaa ya dawa za kuuu wadudu pia yanaweza kuharakisha upotevu wa bioanuwai, kwani dawa za kuuu wadudu zinazolenga magugu fulani zinaweza kuwa sumu kwa wadudu, wanyama, na mimea isiyolengwa ndani ya mifumo ya ikolojia.

2.3.3. Uharibifu wa udongo: Mbinu zisizo endelevu na zisizofaa za kilimo kama vile kulisha kupita kiasi na usimamizi mbaya wa ardhi zimechangia uharibifu wa udongo. ¹²⁵ Uharibifu wa udongo unaweza kusababisha kukaza kwa udongo, kupungua kwa virutubisho vya udongo, kupungua kwa rutuba ya udongo na kupungua kwa kiwango cha vitu hai katika udongo. ¹²⁶ Uharibifu wa udongo umeathiri vibaya wakulima wadogo kwa kupunguza uzalishaji wa kilimo na kupunguza mapato yao. ¹²⁷

2.3.4. Ukataji miti: Shughuli za kilimo zimeongeza ukataji miti kwa kubadilisha maeneo ya misitu kuwa ardhi ya kilimo kupitia kusafisha vichaka na kukata miti. ¹²⁸ Ukataji miti mkubwa umehusishwa na kilimo cha wakulima wadogo kupitia upanuzi wa mashamba yao ndogo ndogo katika maeneo ya misitu au mifumo ya ikolojia ya asili. ¹²⁹

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2468227622001831#:~:text=Another%20study%20conducted%20among%20vegetable,Table%202>

¹²² AGRA, Kuilisha udongo wa Afrika: Mbolea za kusaidia mageuzi ya kilimo Afrika, 2019. <https://agra.org/wp-content/uploads/2019/11/FeedingAfrica'sSoils.pdf>

¹²³ AGRA, Kuilisha udongo wa Afrika: Mbolea za kusaidia mageuzi ya kilimo Afrika, 2019. <https://agra.org/wp-content/uploads/2019/11/FeedingAfrica'sSoils.pdf>

¹²⁴ AGRA, Kuilisha udongo wa Afrika: Mbolea za kusaidia mageuzi ya kilimo barani Afrika, 2019. <https://agra.org/wp-content/uploads/2019/11/FeedingAfrica'sSoils.pdf>

¹²⁵ Nora Ririe, Uharibifu wa Ardhi Vijijini Tanzania, 2014. <https://ballardbrief.byu.edu/issue-briefs/land-degradation-in-rural-tanzania#:~:text=More%20than%2019%20million%20people,economic%20decline%2C%20and%20environmental%20migration>

¹²⁶ Nora Ririe, Uharibifu wa Ardhi Vijijini Tanzania, 2014. <https://ballardbrief.byu.edu/issue-briefs/land-degradation-in-rural-tanzania#:~:text=More%20than%2019%20million%20people,economic%20decline%2C%20and%20environmental%20migration>

¹²⁷ Nora Ririe, Uharibifu wa Ardhi Vijijini Tanzania, 2014. <https://ballardbrief.byu.edu/issue-briefs/land-degradation-in-vijijini-tanzania#:~:text=Zaidi%20ya%20milioni%2019%20za%20watu,kuporomoka%20kwa%20uchumi%2C%20na%20uha maai%20kutokana%20na%20mazingira>

¹²⁸John Tennyson, Eunice Nimo, Basit Lawal na Ian Afele, Ukataji miti nchini Ghana: Ushahidi kutoka Hifadhi za Misitu zilizochaguliwa katika maeneo sita ya kimaikolojia, 2022. https://www.researchgate.net/publication/358989016_Deforestation_in_Ghana_Evidence_from_selected_Forest_Reserves_across_six_ecological_zones

¹²⁹John Tennyson, Eunice Nimo, Basit Lawal na Ian Afele, Ukataji miti nchini Ghana: Ushahidi kutoka Hifadhi za Misitu zilizochaguliwa katika maeneo sita ya kimaikolojia, 2022.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:134 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

2.3.5. Ukosefu wa Maji: Maeneo mbalimbali barani Afrika (ikiwemo Afrika Mashariki, Afrika Magharibi, na Afrika Kaskazini) yana rasilimali za maji chache, na kilimo kinatumia sehemu kubwa ya maji yanayopatikana. Shughuli za kilimo zimesababisha uchimbaji kupita kiasi wa maji ya ardhini na mbinu zisizo na ufanisi za umwagiliaji zimezidisha uhaba wa maji, hasa katika maeneo kavu na nusu kavu.¹³⁰ Viwango vya maji ya ardhini vinashuka kwa kasi kutokana na upyaaji mdogo wa maji ya ardhini na upanuzi kupita kiasi wa shughuli za kilimo.¹³¹

2.3.6. Upotevu wa bioanuwai: Upanuzi na kuimarishwa kwa kilimo katika maeneo yenye bioanuwai kubwa kumesababisha upotevu wa bioanuwai. Mifumo ya ikolojia ya asili huunga mkono bioanuwai na huduma za ikolojia, kama vile uhibitaji wa wadudu na upandishaji wa poleni, ambazo ni muhimu kwa kudumisha mifumo ya chakula yenye afya na endelevu.¹³² Mifumo ya ikolojia ya asili iko hatarini kutokana na upanuzi wa kilimo usiodhibitwa na mbinu za kilimo zisizo endelevu.¹³³

Hatari za Kijamii

2.3.7. Kuna hatari tano kuu za kijamii kwa ARAF II: ajira na mazingira ya kazi; uhamishaji na ununuzi wa ardhi; afya na usalama wa jamii; unyonyaji wa kijinsia na kingono, unyanyasaji, na unyanyasaji wa kingono.

2.3.8. Kazi na mazingira ya kazi: Wafanyakazi wengi katika sekta ya kilimo wameajiriwa kiholela. Wafanyakazi kiholela mara nyingi wako katika hatari ya kutopewa mshahara wa chini kabisa na bima ya pensheni.¹³⁴ Shughuli za kilimo, ambazo kwa kawaida zinajumuisha matumizi ya mashine na zana nzito, kuathiriwa na kemikali za kilimo na vifaa vingine hatari, na

https://www.researchgate.net/publication/358989016_Deforestation_in_Ghana_Evidence_from_selected_Forest_Reserves_across_six_ecological_zones

¹³⁰ Byaruhanga Michael, Joseph Obua, Mnason Tweheyo na Bernard Bashaasha, Uwekezaji Mkubwa wa Kilimo na Athari zake kwa Upatikanaji na Ubora wa Maji kwa Jamii za Wenyeji Kaskazini mwa Uganda, 2024.

<https://www.diis.dk/en/research/large-scale-agricultural-investments-and-their-implications-on-water-access-and-ubora>

¹³¹ Byaruhanga Michael, Joseph Obua, Mnason Tweheyo na Bernard Bashaasha, Uwekezaji Mkubwa wa Kilimo na Athari zake kwa Upatikanaji na Ubora wa Maji kwa Jamii za Wenyeji Kaskazini mwa Uganda, 2024.

<https://www.diis.dk/en/research/large-scale-agricultural-investments-and-their-implications-on-water-access-and-ubora>

¹³² IIED, Kupunguza athari za kilimo kwa bioanuwai nchini Ethiopia, 2022.

<https://www.iied.org/sites/default/files/pdfs/2022-04/20891G.pdf>

¹³³ IIED, Kupunguza athari za kilimo kwa bayoanuwai nchini Ethiopia, 2022. <https://www.iied.org/sites/default/files/pdfs/2022-04/20891G.pdf>

¹³⁴ FAO, Kuboresha afya na usalama wa wafanyakazi na wadau katika sekta ya kilimo nchini Uganda, 2021.

<https://www.fao.org/uganda/news/detail-events/ar/c/1402791/#:~:text=Antonio%20Querido%2C%20FAO%20Representative%20in,arising%20from%20the%20us>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:135 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

[e%20of](#)

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:136 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

mazingira hatarishi ikiwemo joto kali na katika maji makubwa, yanaweza kusababisha hatari kubwa za kiafya na usalama kazini.¹³⁵ Kutofuata kanuni za usalama na afya kazini katika uzalishaji wa mazao, mifugo na uvuvi kunazidisha zaidi hatari za kiafya na kuhatarisha usalama wa wafanyakazi.¹³⁶ Kazi ya watoto bado ni tatizo kubwa katika sekta ya kilimo, ambapo watoto mara nyingi hushiriki katika shughuli ngumu za kilimo kama vile uvunaji wa mazao na kulisha mifugo.¹³⁷ Kuenea kwa ajira ya watoto kunasababishwa na sababu kama vile umaskini, ukosefu wa fursa za elimu, na mila za kitamaduni zinazopendelea kipato cha kaya kuliko haki za watoto.¹³⁸

2.3.9. Uhamishaji na Ununuzi wa Ardhi: Baadhi ya miradi ya kilimo, kama vile kilimo cha kibiashara, mara nyingi husababisha uhamisho wa jamii za wenyeji na watu wa asili kutoka kwenye ardhi zao za urithi, na hivyo kusababisha kupotea kwa riziki, utambulisho wa kitamaduni, na mshikamano wa kijamii. Ripoti kuhusu unyakuzi wa ardhi nchini Tanzania ilibainisha kuwa jamii za asili mara nyingi hutengwa na kufukuzwa kwa nguvu ili kupisha uwekezaji mkubwa wa kilimo, jambo linalosababisha mivutano ya kijamii na ukiukwaji wa haki za binadamu.¹³⁹ Nchini Nigeria, upataji wa ardhi unaweka hatari kubwa ya kijamii na kiuchumi kwa wakulima. Mfumo wa Tathmini ya Utawala wa Ardhi wa Benki ya Dunia uligundua kwamba, nchini Nigeria, "upataji mwingi wa ardhi hufanyika bila fidia ya haraka na ya kutosha, hivyo kuwaacha wale wanaopoteza ardhi katika hali mbaya zaidi, bila mfumo wa rufaa huru ingawa mara nyingi ardhi hiyo haitumiki kwa madhumuni ya umma." Hii ni hasa kwa sababu ya sababu nyingi, ikiwemo ufisadi, uwezo mdogo, ufadhili usio wa kutosha, na mfumo wa kisheria. Kulingana na utafiti wa hivi karibuni wa taratibu za fidia zilizowekwa katika sheria za kitaifa za nchi 50, utaratibu wa fidia wa Nigeria unazidiwa na nyingi

¹³⁵ FAO, Kuboresha afya na usalama wa wafanyakazi na wadau katika sekta ya kilimo nchini Uganda, 2021. <https://www.fao.org/uganda/news/detail-events/ar/c/1402791/#:~:text=Antonio%20Querido%2C%20FAO%20Representative%20in,arising%20from%20the%20use%20of>

¹³⁶ FAO, Kuboresha afya na usalama wa wafanyakazi na wadau katika sekta ya kilimo ya Uganda, 2021. <https://www.fao.org/uganda/news/detail-events/ar/c/1402791/#:~:text=Antonio%20Querido%2C%20FAO%20Representative%20in,arising%20from%20the%20use%20of>

¹³⁷ Hagmann Tobias na Mulugeta Alemmayya, Migogoro ya wachungaji na ujenzi wa dola katika nchi tambarare za Ethiopia, 2008. https://www.ssoar.info/ssoar/bitstream/handle/document/35292/ssoar-afrspectrum-2008-1-hagmann_et_al-Pastoral_conflicts_and_state-building_in.pdf?sequence=1

¹³⁸ Hagmann Tobias na Mulugeta Alemmayya, Migogoro ya kiroho na ujenzi wa dola katika nchi tambarare za Ethiopia, 2008. https://www.ssoar.info/ssoar/bitstream/handle/document/35292/ssoar-afrspectrum-2008-1-hagmann_et_al-Pastoral_conflicts_and_state-building_in.pdf?sequence=1

¹³⁹ Makundi ya asili nchini Tanzania yanakuwa wahanga wa unyakuzi wa ardhi, 2022. <https://www.aa.com.tr/en/africa/indigenous-groups-in-tanzania-become-victims-of-land-grabbing/2635793>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:137 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

nchi zilizotathminiwa kwa sababu Sheria ya Matumizi ya Ardhi kwa kiasi kikubwa inashindwa kupitisha viwango vya kimataifa kuhusu uthamini wa fidia.¹⁴⁰

2.3.10. Afya na Usalama wa Jamii: Shughuli za kilimo husababisha hatari kwa afya na usalama wa jamii kama vile upungufu wa rasilimali asilia, kuathiriwa na kemikali za kilimo kutokana na matumizi yasiyofaa na utupaji wa taka hatarishi, kuathiriwa na harufu na utoaji wa hewa chafu, na kuenea kwa magonjwa. Kwa mfano, kiwango cha malaria katika mpango wa umwagiliaji wa pamba na mboga kilikuwa juu kwa 54% kuliko maeneo ya jirani yasiyomwagiliwa. Mpango huo huo pia ulisababisha kuenea kwa asilimia 70 ya schistosomiasis ya mkojo miongoni mwa wanafunzi wa shule wa Pokomo muongo mmoja baada ya kuanzishwa kwake.¹⁴¹ Ushindani wa ardhi na rasilimali za maji kati ya jamii za wenyeji, wafugaji, na biashara za kilimo mara nyingi husababisha migogoro kuhusu umiliki wa ardhi, upatikanaji wa rasilimali, na haki za malisho.¹⁴² Migogoro hii inaweza kuongeza mivutano, kuvuruga mshikamano wa kijamii, na kuzuia miradi ya maendeleo ya jamii.¹⁴³

Kilimo kinachangia sehemu kubwa ya matumizi ya maji katika baadhi ya maeneo, na kusababisha uchimbaji kupita kiasi wa rasilimali za maji na kuchangia uhaba wa maji katika maeneo hayo. Uhaba huu unaathiri uzalishaji wa kilimo na upatikanaji wa maji safi kwa kunywa na usafi wa mazingira, ukiathiri zaidi jamii za vijijini.¹⁴⁴

2.3.11. Jinsia: Wanawake wana jukumu muhimu katika kilimo lakini mara nyingi hawana upatikanaji wa ardhi, mikopo, na mafunzo.¹⁴⁵ Tofauti za kijinsia zinazuia uwezo kamili wa nguvu kazi ya kilimo.¹⁴⁶

¹⁴⁰ Tagliarino, Nicholas K., et al. "Malipo kwa ardhi ya kilimo ya jamii iliyonyang'anywa nchini Nigeria: Uchambuzi wa kina wa sheria na mazoea yanayohusiana na unyang'anyaji wa ardhi kwa ajili ya Eneo Huru la Biashara la Lekki huko Lagos." *Land* 7.1 (2018): 23. <https://www.mdpi.com/2073-445X/7/1/23>

¹⁴¹ https://spring-nutrition.org/sites/default/files/understanding_the_linkages_between_agriculture_and_health-ifpri_2006.pdf

¹⁴² Hagmann Tobias na Mulugeta Alemmayya, Migogoro ya kiroho na ujenzi wa dola katika tambarare za Ethiopia, 2008. https://www.ssoar.info/ssoar/bitstream/handle/document/35292/ssoar-afrspectrum-2008-1-hagmann_et_al-Pastoral_conflicts_and_state-building_in.pdf?sequence=1

¹⁴³ Hagmann Tobias na Mulugeta Alemmayya, Migogoro ya wachungaji na ujenzi wa serikali katika nchi tambarare za Ethiopia, 2008. https://www.ssoar.info/ssoar/bitstream/handle/document/35292/ssoar-afrspectrum-2008-1-hagmann_et_al-Pastoral_conflicts_and_state-building_in.pdf?sequence=1

¹⁴⁴ Byaruhanga Michael, Joseph Obua, Mnason Tweheyo na Bernard Bashaasha, Uwekezaji Mkubwa wa Kilimo na Athari zake kwa Upatikanaji na Ubora wa Maji kwa Jamii za Watu wa Eneo Hiyo Kaskazini mwa Uganda, 2024. <https://www.diis.dk/en/research/large-scale-agricultural-investments-and-their-implications-on-water-access-and-quality>

¹⁴⁵ FAO. 2022. Tathmini ya Jinsia ya Nchi ya Sekta ya Kilimo na Vijijini: Misri – Muhtasari. Mfululizo wa tathmini za jinsia za nchi – Mashariki ya Karibu na Kaskazini mwa Afrika. Cairo. <https://doi.org/10.4060/cb7909en>

¹⁴⁶ FAO. 2022. Tathmini ya Jinsia ya Nchi ya Sekta ya Kilimo na Vijijini: Misri – Muhtasari. Mfululizo wa tathmini za jinsia za nchi – Mashariki ya Karibu na Kaskazini mwa Afrika. Cairo. <https://doi.org/10.4060/cb7909en>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:138 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

2.3.12: Utoaji wa ngono, unyanyasaji wa ngono na unyanyasaji wa kijinsia (SEAH): SEAH ni aina ya kimfumo ya ukatili unaotokana na jinsia na unyanyasaji kazini katika sekta ya kilimo, iliyojengwa juu ya ukosefu wa usawa wa kijinsia na usawa wa nguvu, ikilenga wanawake kwa kiwango kikubwa.¹⁴⁷ Katika sekta kama kilimo yenye nguvu kazi kubwa ya wanawake, hatari za SEAH ni kubwa sana.¹⁴⁸ Udhaifu wa kutendewa vibaya huongezeka zaidi wanapopata ajira katika nafasi zisizo rasmi, za muda mfupi, zenye malipo ya chini na usalama mdogo wa kazi.¹⁴⁹ Kwa mfano, katika sekta ya usafirishaji wa maua yaliyokatwa nchini Kenya, wanawake wanakabiliwa na ukatili wa kingono na unyanyasaji kutoka kwa wasimamizi wa kiume. Wanawake wanasema kwamba wasimamizi huomba hongo za ngono kwa kubadilishana na ajira, likizo, kupandishwa cheo, na bonasi. Pia wanasema kwamba hawawezi kulalamika kwa kuwa hakuna njia sahihi za kuwasilisha matukio kama hayo kwa uongozi. Wanawake pia hukumbana na unyanyasaji wa maneno na kimwili, ufisadi, na kupunguziwa mshahara kama adhabu.¹⁵⁰ Zaidi ya hayo, mwaka wa 2020, maduka makubwa kadhaa ya Uingereza yalisitisha ununuzi kutoka kwa muuzaji wa parachichi wa Kenya wakati wa uchunguzi kuhusu madai 79 ya unyanyasaji na ubakaji yaliyofanywa na walinzi dhidi ya wanajamii kwa kipindi cha miaka 10. Pia kumekuwa na madai ya unyanyasaji wa kingono katika baadhi ya mashamba makubwa zaidi ya chai nchini humo.¹⁵¹

¹⁴⁷ FAO, Hali ya Wanawake katika Mifumo ya Kilimo na Chakula, <https://openknowledge.fao.org/server/api/core/bitstreams/e34863d6-a08a-465e-8d65-2b38f611946d/content/status-women-agrifood-systems-2023/chapter1.html>

¹⁴⁸ FAO, Hali ya Wanawake katika Mifumo ya Kilimo na Chakula, <https://openknowledge.fao.org/server/api/core/bitstreams/e34863d6-a08a-465e-8d65-2b38f611946d/content/status-women-agrifood-systems-2023/chapter1.html>

¹⁴⁹ FAO, Hali ya Wanawake katika Mifumo ya Kilimo na Chakula, <https://openknowledge.fao.org/server/api/core/bitstreams/e34863d6-a08a-465e-8d65-2b38f611946d/content/status-women-agrifood-systems-2023/chapter1.html>

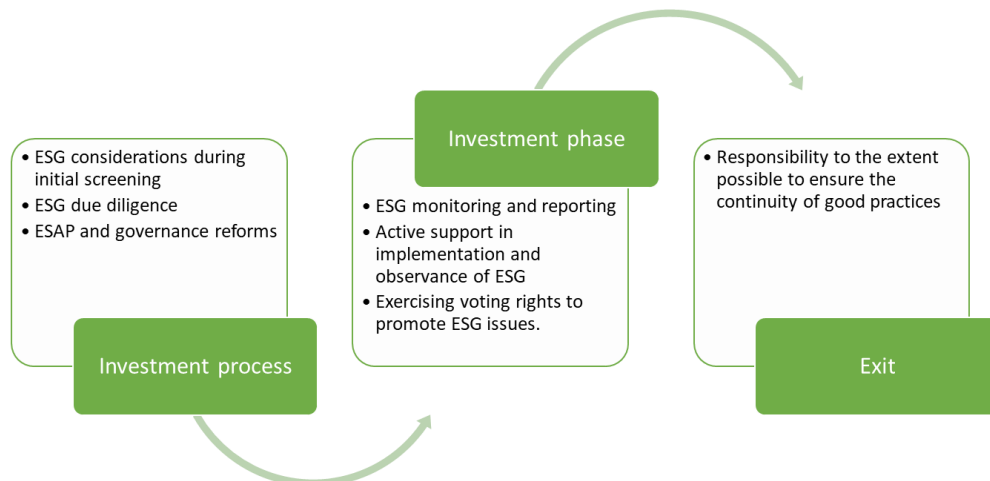
¹⁵⁰ Henry, Carla, na Jacqueline Adams. "Mwangaza juu ya unyanyasaji wa kingono na kuteswa katika kilimo cha kibiashara katika nchi zenye kipato cha chini na cha kati." *Geneva: Shirika la Kazi la Kimataifa* (2018). https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---inst/documents/publication/wcms_630672.pdf

¹⁵¹ <https://www.ifc.org/content/dam/ifc/doc/mgrt/sectorbrief-addressinggbvh-agribusiness.pdf>

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa: 139 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

3 Usimamizi wa ESG katika ngazi ya mfuko

Mfumo wa Usimamizi wa ESG wa Mfuko unazingatia mahitaji ya mazingira na kijamii pamoja na viwango vya utawala na uadilifu tangu hatua ya mwanzo ya mchakato wa uwekezaji na katika kipindi chote cha maisha ya uwekezaji. Ujumuishaji wa ESG katika kila hatua ya mchakato wa uwekezaji umeonyeshwa kwenye mchoro hapa chini na umeelezwa kwa undani katika sehemu zifuatazo.

3.1 Mazingatio ya ESG wakati wa mchakato wa uwekezaji

Wakati wa mchakato wa uwekezaji, Mfuko utatathmini hatari za ESG zinazohusiana na Kampuni inayoweza kuwa katika mkusanyiko na mradi uliopangwa kuendelezwa kwa uwekezaji wa Mfuko, pamoja na uwezo wa Kampuni hiyo ya mkusanyiko kushughulikia hatari hizo. Kwa ajili ya tathmini hiyo, Kampuni zinazoweza kuwa katika mkusanyiko zinahitajika kuwasilisha muhtasari wa biashara zao unaoelezea mradi uliopangwa ambao uwekezaji wa Mfuko utauharamia. Mradi huo unajumuisha shughuli zote zijazo, uendeshaji na miradi midogo iliyopangwa.

Katika miradi ya greenfield, tathmini itazingatia hatari za shughuli zilizopangwa na hatua zilizotarajiwa na Makampuni ya Portfolio kutathmini, kusimamia, na kupunguza hatari hizo. Katika miradi ya brownfield, tathmini pia itazingatia utendaji wa ESG wa Kampuni ya Portfolio katika shughuli zao zilizopo.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa: 140 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

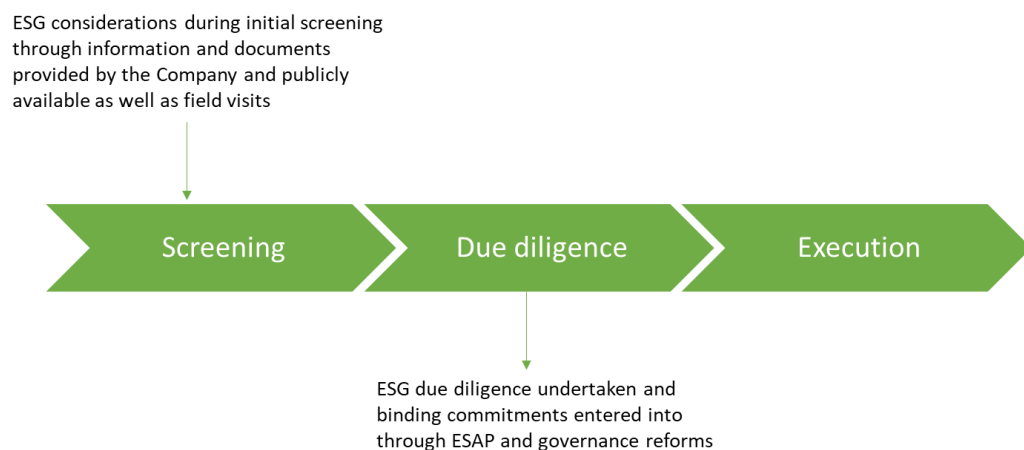
Tathmini pia zitajumuisha shughuli za usindikaji ambazo zinaweza kuwa sehemu ya mradi.

Katika kesi zote, tathmini ya hatari na athari itazingatia hasa vipengele vifuatavyo, pamoja na vile vilivyoelezwa katika hati hii:

- Afya na usalama kazini
- Ulinzi na uhifadhi wa mazingira
- Afya, usalama, na ulinzi wa jamii.

Aidha, tathmini zitazingatia mwongozo uliotolewa chini ya Miongozo husika ya IFC ya Mazingira, Afya na Usalama kuhusu biashara ya kilimo na uzalishaji wa chakula, pamoja na miongozo mingine ya kisekta.

Mambo ya ESG katika hatua mbalimbali za mchakato wa uwekezaji yanaweza kuonyeshwa kama ifuatavyo:

3.1.1 Uchujaji

Mchambuzi wa uwekezaji, hali ya hewa na ESG (afisa wa ESG) atawajibika kwa kufanya tathmini ya Kampuni teule ya Mkusanyiko na kwa kuwasiliana na

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:141 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Kampuni inayoweza kuwa kwenye mkusanyiko. Timu ya makubaliano itamsaidia afisa wa ESG kwa kutambua hatari za ESG zinazohusiana na kampuni wakati wa ziara za eneo na mchakato wa uchunguzi wa kina, na baada ya hapo hatari hizi zitatumwa kwa afisa wa ESG ili ziweze kujumuishwa katika tathmini na mpango wa hatua.

Wakati wa uhakiki wa ustahiki na uchunguzi, afisa wa ESG atatathmini taarifa za jumla kuhusu Kampuni inayoweza kuwa kwenye mkusanyiko na mradi uliopangwa. Tathmini ya ESG itajumuisha ukaguzi wa taarifa za umma ili kufichua mzozo wowote wa kimazingira, kijamii, uadilifu wa biashara au kisheria unaohusiana na Kampuni inayotarajiwa ya Portfolio, kwa mfano, kwa kupitia makala za habari. Tathmini hii itaimarishwa na kuthibitishwa kwa taarifa au nyaraka zozote za ziada zitakazotolewa na Kampuni inayotarajiwa ya Portfolio (k.m., sera, mipango ya usimamizi, ripoti, n.k.) zinazohusiana na utendaji wake wa ESG.

Katika hatua hii, Orodha ya Ukaguzi ya ESG (kiolezo kimeambatanishwa katika Kiambatisho 1) itamsaidia meneja wa mkataba kama mwongozo wa kutambua masuala yanayoweza kuvunja mkataba na hatari zinazoweza kutokea zinazohusiana na Kampuni inayoweza kuwa katika mkusanyiko na mradi uliopangwa, na kupata muhtasari wa utendaji wa ESG wa Kampuni hiyo.

3.1.2 Uchunguzi wa kina wa ESG

Zana kuu ya kutathmini hatari za ESG zinazohusiana na Kampuni inayoweza kuwa katika mkusanyiko na mradi wake uliopangwa, pamoja na utiifu wake kwa viwango vya ESG, ni mchakato wa Uchunguzi wa Kina wa ESG (ESG DD).

Wakati wa awamu ya DD, afisa wa ESG atategemea ziara za tovuti zitakazofanywa na timu ya mkataba kwa Kampuni teule ya Portfolio, ambapo, miongoni mwa mengine, taarifa za ESG zitakusanywa. Kampuni teule ya Portfolio pia itahitajika kujaza Sehemu ya Maswali na Majibu kuhusu masuala ya ESG na Zana ya Tathmini ya ESMS ya IFC na kutoa nyaraka za uthibitisho. Afisa wa ESG atatathmini utendaji wa ESG wa kampuni, uwezo wa kiutendaji wa ESG, na hatari zinazoweza kutokea za ESG zinazohusiana na mradi uliopangwa. Ikiwa hakuna masuala yanayoweza kuvunja makubaliano au wasiwasi mkubwa yatakayotambuliwa wakati wa tathmini hii ya awali, mradi utaendelea na hatua inayofuata ya uchunguzi wa kina wa ESG (DD) utafanywa kwa msaada wa wataalamu wa ziada wa ESG kutoka nje katika maeneo maalum ambayo timu ya makubaliano na timu ya kampuni inayotarajiwa hawana uwezo.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:142 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Afisa wa ESG atawapa timu ya makubaliano taarifa zilizokusanywa kupitia Orodha ya Ukaguzi ya ESG na kuwasilisha wasiwasi wowote unaohusiana na ESG uliotambuliwa wakati wa ziara za tovuti. Orodha ya Ukaguzi ya ESG itajumuisha uainishaji wa hatari wa mradi kama:

Aina ya hatari ya IFC	Maelezo ya kategoria	Aina ya hatari inayolingana ya GCF ESS
A	Hatari na/au athari mbaya kubwa zinazoweza kutokea, ambazo ni tofauti, zisizoweza kurekebishwa, au zisizo za kawaida.	A
B	Hatari na/au athari mbaya zinazowezezana na zilizopunguzwa za kimazingira au kijamii ambazo ni chache, kwa kawaida mahususi kwa eneo husika, kwa kiasi kikubwa zinaweza kurekebishwa, na zinashughulikiwa kwa urahisi kupitia hatua za kupunguza madhara.	B
C	Hatari na/au athari mbaya za kimazingira au kijamii ni ndogo sana au hazipo kabisa.	C

Orodha ya Ukaguzi ya ESG itamsaidia afisa wa ESG kutambua maeneo makuu ya hatari yanayohitaji umakini maalum katika mahitaji ya DD na ES yanayolingana na kategoria ya hatari, ikiwa ni pamoja na hitaji la Tathmini Kamili na Kina ya Athari za Mazingira

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:143 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

na Kijamii (ESIA) na Mpango wa Usimamizi wa Mazingira na Kijamii (ESMP). Wakati

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa: 144 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Fundi haina idhini ya kutekeleza miradi ya daraja A; miradi ya daraja B na C itahitaji tathmini ya hitaji la ESIA na ESMP zinazofaa kulingana na madhumuni. Tathmini hiyo itajumuisha miradi ndogo yote inayounda mradi uliopangwa na Kampuni ya Portfolio. Katika kesi za miradi ndogo mingi yenye viwango tofauti vya hatari, mradi mzima utapimwa katika kategoria ya hatari kubwa zaidi iliyobainishwa, wakati mahitaji husika ya E&S yatakuwa maalum kwa kila mradi ndogo na kuendana na hatari zake husika. Miradi itakayogundulika kuwa Kategoria B katika uchunguzi wa kina itahitajika kufanya ESIA na kushiriki hadharani toleo linaloweza kufichuliwa la ESIA siku 30 kabla ya uamuzi wa kamati ya uwekezaji. ESIA zinatarajiwa kujumuisha:

- Utambuzi wa kina wa hatari za kimazingira na kijamii kwa kutumia viwango vya utendaji wa kimazingira na kijamii vya IFC
- Uchambuzi wa hatari za jamii na malalamiko yanayoweza kutokea
- Uchambuzi wa hatari za makazi mapya au uhamisho
- Uchambuzi wa masuala ya jinsia na SEAH
- Uchambuzi wa usimamizi wa mazingira na kijamii wa uwekezaji
- Uchambuzi wa pengo la hatari za E&S na uwezo wa E&S
- Mkakati wa kupunguza madhara
- Ufasiri katika lugha ya kienyeji

Afisa wa ESG atafanya tathmini ya ESG na kutoa uchambuzi wa pengo kati ya utendaji wa ESG wa Kampuni inayoweza kuwa katika mkusanyiko wake wa sasa, na pia kuhusiana na mradi uliopangwa, kwa kulinganisha hayo na mahitaji ya Mfuko kama yalivyoelezwa katika kifungu cha 5. Hii itafanywa hasa kupitia ukaguzi wa nyaraka, ziara za eneo na mahojiano na wadau husika.

Taarifa zitakazopatikana zitaunganishwa, kuchanganuliwa, na kuwasilishwa kulingana na muundo na mwongozo wa Viwango vya Utendaji vya IFC, ikiwa ni pamoja na lakini sio tu hatari na fursa za ESG za Kampuni inayowezekana ya Mkusanyiko na mradi unaotarajiwa, uwezo wake wa kukabiliana na hatari hizo ndani ya shirika au kwa msaada wa nje, na mahitaji ya mafunzo ya shirika au ujenzi wa uwezo. Matokeo ya Uchunguzi wa Kina wa ESG yatatoa taarifa zote zinazohitajika ili kuelewa hatari za kimazingira na kijamii na kufanya uamuzi wa uwekezaji, na kutambua mageuzi ya ESG yanayochukuliwa kuwa muhimu ili kufuata mahitaji ya Mfuko.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa: 145 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Uwezo na utayari wa Kampuni inayoweza kuwa kwenye mkusanyiko wa uwekezaji kutekeleza mageuzi, hatua za kurekebisha na maboresho ndani ya kipindi kinachofaa, pamoja na mgawanyo wa rasilimali unaohusiana na hayo, vitatathminiwa na timu ya makubaliano na kuzingatiwa katika uamuzi wa uwekezaji.

3.1.3 Ahadi inayofunga kuhusu ESAP na Mageuzi ya Utawala

Ikiwa timu ya makubaliano na Kamati ya Uwekezaji wataamua kuendelea na uwekezaji, mageuzi ya ESG yaliyotambuliwa kuwa muhimu wakati wa uchunguzi wa kina wa ESG (ESG DD) yataandaliwa katika Mpango wa Hatua za Mazingira na Jamii (ESAP). Mpango huo utaandaliwa kwa mazungumzo na uongozi mkuu wa Kampuni ya Portfolio, na utajumuisha masuala ya ESG yaliyotambuliwa kuwa ya kipaumbele, viwango vya hatari, hatua zinazohitajika, majukumu yaliyotolewa, ratiba ya utekelezaji na gharama zinazohusika.

Barua ya upande wa uwekezaji kati ya Mfuko na Kampuni ya Mkusanyiko itajumuisha waziwazi ahadi ya Kampuni ya Mkusanyiko ya kutekeleza ESAP, kutimiza wajibu wa kuripoti, na kubeba gharama zinazohusiana na ESG, pamoja na athari za ukiukaji wa mahitaji ya ESG. ESAP pia itakuwa sehemu ya mkataba, ikitoa ahadi yenye nguvu kisheria ya kuzingatia mageuzi ya ESG, ikiwa ni pamoja na matokeo makali kwa kukiuka ahadi hizo. Tunatarajia kujumuisha Misingi Miongozo ya Umoja wa Mataifa kwa Biashara na Haki za Binadamu katika barua ya upande wa uwekezaji kwa kila muamala mpya. Timu ya makubaliano itawasilisha waziwazi mahitaji ya ESG kwa uongozi mkuu wa Kampuni ya Portfolio na athari zake pana. Hatari, changamoto na matarajio yoyote ya ziada kwa pande zote mbili yatafafanuliwa katika hatua hii.

3.2 Mazingatio ya ESG wakati wa utekelezaji wa uwekezaji

Baada ya uwekezaji wa Mfuko, Kampuni ya Portfolio inaanza kutekeleza mpango wa biashara uliokubaliwa, yaani, mradi uliokubaliwa kama sehemu ya mpango huo na uliotathminiwa katika mchakato wa uchunguzi wa kina (DD) wa Mfuko. Kampuni ya Portfolio pia itatekeleza mageuzi yaliyotambuliwa kuwa muhimu ili kufuata kikamilifu mahitaji ya ESG ya Mfuko, kwa wakati unaofaa na kwa njia inayofaa kama ilivyoelezwa katika ESAP.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:146 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Utiifu kwa mpango huo wa biashara ni sehemu ya wajibu wa kisheria wa Kampuni ya Portfolio, na kwa hivyo, Kampuni ya Portfolio haiwezi kufanya mabadiliko yoyote makubwa kwenye mpango wa biashara bila kupata idhini ya wazi kutoka kwa Bodi. Iwapo kutatokea mabadiliko makubwa kwenye mpango huo wa biashara, k.m. miradi midogo mipya au iliyorekebisha kwa kiasi kikubwa, basi Kampuni ya Portfolio inatakiwa kufanya tathmini muhimu za kimazingira na kijamii na kutoa matokeo yake kwa Mfuko ili kuzingatia na kuamua iwapo Kampuni ya Portfolio inaweza kuendelea na mradi huo mdogo, na iwapo mradi huo mdogo mpya au uliorekebisha kwa kiasi kikubwa unahitaji marekebisho kwenye ESAP ya Kampuni ya Portfolio. Tathmini ya kimazingira na kijamii ya miradi midogo inahitaji kufuata mahitaji ya ESG ya Mfuko (tazama sehemu ya 5.2.3).

Wakati wa uwekezaji unaoendelea, ushirikiano wa Mfuko na Makampuni yake ya Mkusanyiko utalenga kuhakikisha uendeshaji wa biashara unaowajibika na kuongeza ufahamu na maarifa ya Makampuni ya Mkusanyiko kuhusu masuala ya ESG kupitia:

- Ufuatiliaji na utoaji taarifa;
- Usaidizi hai katika utekelezaji na uzingatiaji wa ESG;
- Kutumia haki za kupiga kura ili kukuza masuala ya ESG.

Ufuatiliaji na utoaji taarifa ni mojawapo ya majukumu makuu katika hatua hii. Kwa kuwa shughuli za Kampuni ya Mfuko zinatarajiwa kuwa na athari chanya kwa watu wa eneo husika, mazingira yao na hali ya hewa, ufuatiliaji na utoaji taarifa madhubuti ni muhimu ili kuhakikisha utekelezaji wa mradi unaleta athari hizo chanya. Kwa hivyo, Mfuko utaandika na kukuza hatua za ESG kwa kutumia mbinu ya ufuatiliaji inayofaa.

Maelezo zaidi kuhusu mfumo wa ufuatiliaji na utoaji taarifa yanapatikana katika sehemu ya 6.

3.3 Mambo ya ESG wakati wa mchakato wa kuuza hisa

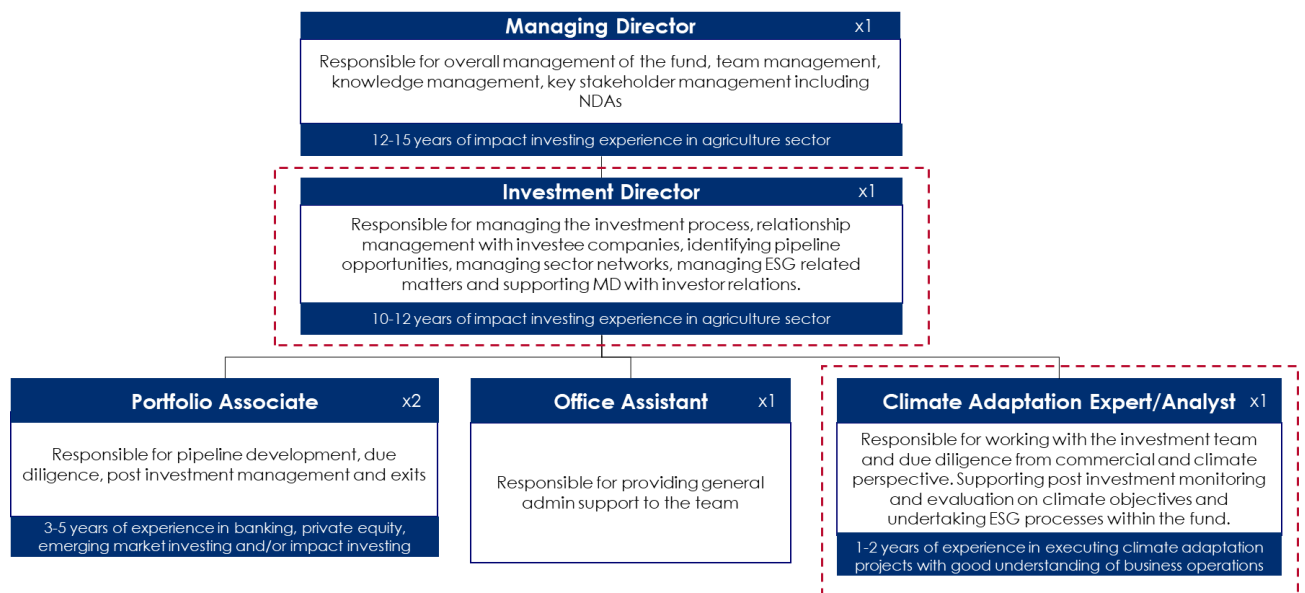
Ili kuhakikisha uendeleu wa viwango vya kimazingira na kijamii, Mfuko, kadri iwezekanavyo, utaipendekeza kwa mwekezaji mpya umuhimu wa kuendelea na viwango vya juu vya ESG na mbinu bora za utendaji kwa Kampuni ya Portfolio.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa: 147 ya 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

4 Ugawaji wa rasilimali, uwezo wa shirika, na majukumu

4.1 Kwenye ngazi ya Mfuko

Ili kuhakikisha utekelezaji wa ESMS, timu ya usimamizi wa Mfuko inajumuisha mtu mmoja aliyeteuliwa anayehusika na masuala ya ESG (afisa wa ESG) na meneja mmoja wa ESG anayehusika na kusimamia na kupitia shughuli za kila siku za ESG. Hapa chini ni chati ya muundo wa shirika inayoonyesha watu wanaohusika na masuala ya ESG na sifa zao husika.

Afisa wa ESG wa timu ya usimamizi wa Mfuko atawajibika kusimamia michakato yote inayohusiana na ESG iliyoelezwa katika sehemu zilizo hapo juu, yaani:

- Kusimamia utekelezaji wa mchakato wa uchunguzi wa kina wa ESG na kupitia ESAP (tazama sehemu 3.1);
- Kufuatilia utendaji wa ESG wa Kampuni ya Portfolio dhidi ya viashiria vilivyowekwa na kuhakikisha msaada na usaidizi unaofaa unatolewa endapo kutatokea matatizo au matukio ya kipekee (tazama kifungu 3.2);

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:148 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

- Kufuatilia na kuripoti kwa wawekezaji (tazama sehemu ya 6);

Meneja wa ESG atawajibika kwa mapitio na usimamizi wa michakato yote inayohusiana na ESG ikiwa ni pamoja na yafuatayo:

- Mapitio ya nyaraka zote za ESG zilizotayarishwa na afisa wa ESG kabla ya idhini na utekelezaji;
- Mapitio ya ESMS ya Mfuko na kutoa mwongozo kuhusu masasisho na mabadiliko yanayoweza kuwa muhimu; na
- Kufuatilia na kupitia utekelezaji wa mipango ya hatua za ESG za kampuni za mkusanyiko na kutoa mwongozo kuhusu hatua sahihi za kusaidia.

Timu ya makubaliano itawajibika kutambua hatari za ESG zinazohusiana na kampuni wakati wa ziara za tovuti na mchakato wa uchunguzi wa kina, na baada ya hapo zitawasilishwa kwa afisa wa ESG ili ziweze kujumuishwa katika tathmini na mipango ya utekelezaji.

Mfuko utatoa mafunzo ya ESG kwa timu ya uwekezaji inapohitajika katika maeneo maalum. Timu ya uwekezaji, ikiongozwa na afisa wa ESG, pia itafanya vikao vya mafunzo vinavyohusisha tathmini ya masuala ya ESG kwenye mikataba iliyokamilika inapohitajika. Inapowezekana, wafanyakazi wote wapya hupitia mafunzo ya ESG yanayotolewa na ofisi ya ESG, wataalamu wa ESG, au watoa huduma wa pande za tatu. Afisa wa ESG pia atasimamia Zana ya Tathmini ya Mahitaji ya Mafunzo ya Ndani [iliyowekwa kwenye barua pepe] ili kubaini mahitaji ya mafunzo ya timu. Matokeo ya tathmini hiyo yataarifu mpango wa mafunzo wa kila mwaka wa timu.

Rasilimali zote za kawaida zinazohusiana na uchunguzi wa ESG na mchakato wa uchunguzi wa kina, ikiwa ni pamoja na tathmini ya hatari za kimazingira na kijamii ambazo ni muhimu kufanya uamuzi wa uwekezaji, zitalipwa na Mfuko. Timu ya Mfuko inaweza kuchagua kutumia Mfuko wa Msaada wa Kiufundi kufadhili Tathmini za Athari za Kimazingira na Kijamii. Shughuli za kabla ya uwekezaji, zinazojumuisha uchunguzi wa kina, zitaendeshwa na afisa wa ESG wa ARAF na, kwa uwekezaji wa Kundi B na kwa msingi wa kesi kwa kesi, mshauri wa nje.

Bajeti ya afisa wa ESG itajumuishwa katika ada za usimamizi, wakati bajeti ya washauri wa nje itagharamiwa kupitia matumizi ya moja kwa moja ya fedha na msaada wa kiufundi. Kwa miradi ya Kundi B, ARAF inakusudia kuajiri mtu wa tatu

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa: 149 ya 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Wataalamu wa ESG wenye ujuzi wa ndani kufanya Tathmini ya Athari za Mazingira na Kijamii.

Hatua ya baada ya uwekezaji, ambayo inahusiana hasa na utekelezaji na ufuatiliaji, itasimamiwa na afisa wa ESG na, kulingana na hali, wataalamu na washauri wa ESG. Ufadhili wa wataalamu na washauri wa ESG utagharamiwa na mfuko wa msaada wa kiufundi.

Utekelezaji halisi na ufuatiliaji wa hatua na mageuzi yanayohitajika ili kutimiza na kudumisha viwango vya ESG utanzishwa na Kampuni ya Portfolio. Mfuko utawezesha na kusimamia kwamba hatua zote muhimu zifanywe kwa mujibu wa mahitaji ya Mfuko.

Katika kesi ambapo hatua za kipekee zinahitaji tafiti za ziada kufanywa na wataalamu wa nje kutokana na ukiukaji mkubwa wa mahitaji ya ESG na Kampuni ya Portfolio au pale panapokuwepo na shaka halali kuhusu shughuli zenye hatari kubwa, Mfuko na Kampuni ya Portfolio watajadiliana kuhusu rasilimali zinazohitajika kwa ukaguzi huru.

Shirika lililothibitishwa linatafuta kusaidia Mfuko kwa nafasi mbili. Mkurugenzi Msaidizi wa ESG Insights anapanga kutoa ushauri, kusaidia, na kufuatilia Mfuko kwa mwongozo kutoka kwa Mfuko wa Hali ya Hewa wa Kijani na wawekezaji wengine husika. Mkurugenzi Msaidizi wa ESG Insights anaweza kusaidia katika uchunguzi wa kina wa mikataba, kutoa msaada baada ya uwekezaji kwa kampuni za jalada, au katika ufuatiliaji na utoaji taarifa. Msaidizi Mwandamizi wa ESG pia atasaidia Mfuko na atachukua jukumu muhimu katika kuunga mkono ushirikishwaji wa wadau na kusimamia uhusiano na Mamlaka Zilizoteuliwa Kitaifa.

4.2 Kwenye ngazi ya Kampuni ya Portfolio

Kulingana na matokeo ya uchunguzi wa kina wa ESG na mapengo yaliyotambuliwa kati ya taratibu za sasa za kampuni na utiifu kwa mahitaji ya ESG ya Mfuko, Kampuni ya Portfolio inatarajiwa kutenga bajeti halisi na rasilimali watu na fedha kwa masuala ya ESG.

Kama sharti la chini kabisa, majukumu yafuatayo yatatekelezwa katika kila Kampuni ya Portfolio:

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:150 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

- Uratibu wa ESG: Kupanga na kuratibu hatua za ESG, kufuatilia na kusimamia utendaji wa ESG na utiifu kwa mahitaji ya ESG ya Mfuko, kuwasiliana na kuripoti kwa timu ya makubaliano (jukumu linalolenga Kiwango cha Utendaji cha IFC 1).
- Usimamizi wa Mazingira: Kusimamia hatari za kimazingira, kuhakikisha utiifu wa sheria za ndani na mahitaji ya Mfuko kuhusu utendaji wa kimazingira (jukumu linalolenga Viwango vya Utendaji vya IFC 3 na 6).
- Usimamizi wa Afya na Usalama: Kusimamia hatari za kijamii zinazohusiana na wafanyakazi wa moja kwa moja na wale walio chini ya kandarasi wa kampuni wanaohusika katika operesheni, kuhakikisha utekelezaji wa hatua za usalama na mazingira ya kazi yenye haki na afya njema (jukumu linalolenga Viwango vya Utendaji vya IFC 2 na 4).
- Mahusiano na Jamii: Kusimamia hatari za kijamii zinazohusiana na wadau husika, hasa jamii za wenyeji wanaoishi katika eneo la mradi au jirani nalo, au wanaotegemea rasilimali zake. Hii inajumuisha ushirikishwaji wa wadau, mawasiliano, mifumo ya malalamiko na uwazi (jukumu linalolenga Viwango vya Utendaji vya IFC 5, 7 na 8).

Idadi ya wafanyakazi waliojitolea kwa majukumu yaliyoelezwa hapo juu inaweza kutofautiana sana kulingana na hatari na athari mbaya za Kampuni iliyomo kwenye Portfolio, na hatua yake ya maendeleo. Hata hivyo, majukumu haya yatatekelezwa kwa kiwango kinachohakikisha utekelezaji na utunzaji wa mahitaji ya ESG ya Mfuko.

Wakati vipengele maalum vya ESG vya Kampuni ya Portfolio vimeainishwa kuwa na hatari kubwa wakati wa mchakato wa uchunguzi wa kina wa ESG, rasilimali watu zilizotengwa kwa ajili yao zitatengwa au kuimarishwa ipasavyo na Kampuni ya Portfolio. Wakati vipengele hivi vya hatari kubwa vinapoangukia ndani ya wigo wa mojawapo ya majukumu yaliyoorodheshwa hapo juu, kutakuwa na angalau mtu mmoja aliyejitolea kikamilifu kwa jukumu hilo mwenye maarifa, ujuzi, na mamlaka ya kutosha. Vinginevyo, nafasi ya ziada itatengwa.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:151 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

5 Mahitaji na viwango vya ESG

5.1 Uadilifu wa jumla na utawala bora

5.1.1 Utambuzi wa wafaidika wa mwisho

Fundi inalenga kukuza uwazi wa umiliki na udhibiti. Kwa hivyo, Fundi haitawekeza katika miradi mipya pale inaposhukiwa au pale panapokuwa na madai yaliyothibitishwa kwamba miundo isiyo wazi ya kampuni au vyombo vya kibiashara vinatumika kuficha umiliki halisi.

Kama sehemu ya Uchunguzi wa Kina, timu ya usimamizi wa Mfuko itatambua umiliki wa mwisho wa mnufaika wa Kampuni teule.

5.1.2 Uidhinishaji wa Uadilifu

Orodha nyeusi zinazokubalika sana na kutambuliwa kimataifa (k.m., vikwazo vya kimataifa, marufuku ya biashara) zitakonsultiwa ili kuthibitisha kama watu waliopendekezwa, au taasisi au usimamizi wao au wanahisa wao, wako kwenye yoyote kati ya hizo. Ikiwa wakati wa mchakato wa uchunguzi wa kina wa fursa ya uwekezaji dalili za ukosefu wa uadilifu zitabainika lakini haziwezi kuthibitishwa kutokana na ukosefu wa ushahidi wa kuaminika wakati wa tathmini, uchunguzi wa ziada wa historia unaweza kuagizwa kwa kampuni huru maalum. Uchunguzi wa nyuma utapitia utiifu wa sasa na wa zamani wa Kampuni inayowezekana ya Mfuko na maafisa wake kwa kanuni za uadilifu za Mfuko na kiwango cha ushiriki wake katika shughuli zilizojumuishwa katika Orodha ya Uwekezaji Uliokataliwa.

5.1.3 Orodha ya Uwekezaji Uliokataliwa

Wakati wa uchunguzi wa kina wa fursa ya uwekezaji, timu ya usimamizi wa Mfuko itatathmini kama inalingana na vigezo vya uwekezaji na Sera ya ESG ya Mfuko. Chombo kikuu katika hatua hii ni Orodha ya Vizuizi (tafadhali rejelea Kiambatisho 3) ya Mfuko, ambayo inaorodhesha shughuli zinazokataliwa kufadhiliwa na Mfuko. Ikiwa fursa inayowezekana ya uwekezaji inajumuisha biashara au shughuli yoyote iliyorodheshwa kwenye orodha hiyo, mchakato wa uwekezaji huenda usiendelee.

5.1.4 Hukumu au uhalifu mzito

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa: 152 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

makosa

Hukumu ya jinai kubwa dhidi ya Kampuni teule ya Mfuko na/au mwanachama yeyote wa uongozi wake au bodi ya watendaji ni sababu ya kukataa fursa ya uwekezaji. Kama kanuni ya jumla, katika kesi ya uchunguzi wa jinai kubwa unaoendelea au pale mtu anapokuwa amefunguliwa mashtaka, Mfuko hautaiingia katika uhusiano huo hadi uchunguzi utakapofutwa au uamuzi utakapofanywa kuhusu kumfikisha mahakamani. Fundi inatambua kwamba katika baadhi ya mamlaka, hukumu na uchunguzi wa jinai, au kutokuwepo kwake, kwa wenyewe si viashiria vya kuaminika vya hatia au kutokuwa na hatia. Hata hivyo, hukumu au uchunguzi wa jinai unaweza kuiweka Fundi katika hatari ya sifa ambayo itakuwa vigumu kuiondoa bila kujali ni vipengele gani vingine chanya ambavyo uwekezaji unaweza kuwakilisha.

Katika muktadha wa uwekezaji unaoendelea tayari na Mfuko, timu ya usimamizi wa Mfuko itapitia na kuchambua athari zinazoweza kutokea za hali ambapo uchunguzi wa jinai unaanzishwa, au mashtaka ya jinai yanawasilishwa, au hukumu ya jinai inatolewa, mara tu baada ya kupokea taarifa husika. Mchakato uleule utatumika ikiwa Makampuni ya Portfolio yanakabiliwa na uchunguzi au vikwazo kutoka kwa vyombo vya udhibiti.

5.1.5 Kuzuia utakatishaji fedha na kupambana na ufadhili wa ugaidi

Mfuko utatathmini sera na udhibiti wa ndani uliopo katika Kampuni inayoweza kuwa kwenye Portfolio ili kuzuia kutumiwa kama jukwaa la utakatishaji fedha na/au ufadhili wa ugaidi na kiwango cha utiifu wa sera na udhibiti huo kwa viwango vya ndani na kimataifa.

5.1.6 Uhusiano na uhalifu uliopangwa

Fundi haitasonga mbele na uwekezaji pale ambapo ushahidi unaonyesha kuhusika na shughuli yoyote kati ya zifuatazo:

- Uhalifu uliopangwa au uhusiano na makundi ya wahalifu yaliyoandaliwa au wahalifu;
- Kushiriki katika shughuli za kuosha fedha au ufadhili wa ugaidi;

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:153 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

- Uhusiano na vitendo vya ghasia au vitisho vya ghasia.

5.1.7 Uzingatiaji wa taratibu za kodi za sasa

Mfuko hautafanya uwekezaji pale panapokuwa na ushahidi wa shughuli haramu za kodi zinazoendelea. Katika kesi nyingi, hasa pale sheria au kanuni za kodi zinapobadilika, uhalali wa vitendo hivyo huenda usiokuwa wazi au huonekana kuwa hafifu.

Ni jukumu la timu ya usimamizi wa Mfuko kuamua, kwa kuzingatia mazingira ya kipekee (kwa mfano, desturi hiyo inavumiliwa na mamlaka za mitaa au inaendana na desturi za kimataifa zinazokubalika kwa ujumla), ikiwa inaweza kukubali kipindi cha kutokuwa na uhakika au kutotii kidogo pale inapokuwa na uhakika kwamba hatari ya kisheria na ya sifa ni ndogo.

5.1.8 Kushiriki katika mazoea ya kibiashara yenye mashaka

Mbali na kesi zilizotajwa hapo juu, Mfuko utaepuka kuwekeza katika Kampuni Teule inayoweza kuwa na ushahidi wa kuhusika katika mbinu duni, zenye mashaka au za kutiliwa shaka za kibiashara. Mifano ya vitendo hivyo inaweza kujumuisha, lakini sio tu, matumizi ya kimfumo ya tofauti za taarifa kati ya Kampuni inayoweza kuwa ya Portfolio na wateja wake, malipo ya baadhi ya wafanyakazi yanayoonekana kupita kiasi ikizingatiwa ukubwa na faida ya Kampuni inayoweza kuwa ya Portfolio, kuwepo kwa vyombo vya uwekezaji vyenye mashaka vinavyomilikiwa kabisa au kwa sehemu na Kampuni inayoweza kuwa ya Portfolio, madai ya kuhusika katika vitendo vya rushwa. Ushahidi utakaopatikana na timu ya usimamizi wa Mfuko unaosababisha mashaka kuhusu kuhusika kwa Kampuni ya Portfolio au Kampuni inayoweza kuwa ya Portfolio katika vitendo hivyo utawasilishwa mara moja kwa Kamati ya Uwekezaji.

5.1.9 Sheria za kitaifa za ndani na taratibu

Mfuko utaweza kufadhili tu Kampuni za Portfolio zinazotii sheria zote za ndani na za kitaifa zinazotumika, pamoja na mikataba na makubaliano ya kimataifa yaliyothibitishwa na nchi mwenyeji.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:154 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

5.2 Viwango vya Mazingira na Kijamii

5.2.1 Viashiria Muhimu vya Utendaji

wa ESG Kupitia uwekezaji katika biashara endelevu za kilimo, Mfuko unalenga kuleta athari nyingi chanya za kimazingira na kijamii. Ili kupima utendaji wake wa kimazingira na kijamii, Mfuko umeweka Viashiria Muhimu vya Utendaji (KPIs) vinavyoakisi athari za moja kwa moja za shughuli za Mfuko na vinavyoweza kupimika kwa uwazi na kwa urahisi.

Kiashiria Muhimu za Utendaji wa ESG ni pamoja na:

- Idadi ya wakulima wadogo walioathiriwa na uwekezaji wa Mfuko;
- Athari za uwekezaji wa Mfuko kwa ustahimilivu wa wakulima wadogo dhidi ya mabadiliko ya tabianchi; na
- Ajira iliyotokana na uwekezaji wa Mfuko;

5.2.2 Viwango vya Kimataifa vya Mazingira na Kijamii

Tathmini zote zinazohusiana na ES, ufuatiliaji na michakato ya kuripoti iliyoelezwa katika Sehemu ya 3 zinatokana na Viwango vya Utendaji vya IFC vya 2012. Viwango vya Utendaji vya IFC vya 2012 vitatumika kama mfumo mkuu wa kazi hizi zote, kwani vinapima hatari za kimazingira na kijamii na usimamizi wake, vinajumuisha mbinu kamili yenye mkazo kwenye mchakato na vinaendana na matarajio ya wawekezaji. Zaidi ya hayo, kampuni zinatarajiwa kuendana na Kanuni Mwongozo za Umoja wa Mataifa kuhusu Biashara na Haki za Binadamu.

Ili kuhakikisha utiifu kwa viwango na kuunda ushirikiano kati ya Viwango vya Utendaji vya IFC vya 2012, Orodha ya Ukaguzi ya ESG itatengenezwa ikijumuisha nyanja zote husika.

Kwa hivyo, tathmini zitafuata muundo na maneno ya Viwango vya Utendaji vya IFC, huku zikijumuisha pia vipengele vya ziada ambavyo havijajumuishwa na IFC.

Viwango vya Utendaji vya IFC vya 2012 kama vilivyokuwa wakati wa kuandaliwa kwa hati hii vimeorodheshwa katika jedwali lifuatalo.

Viwango vya Utendaji vya IFC 2012

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:155 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Kiwango cha Utendaji 1: Tathmini na Usimamizi wa Hatari na Athari za Kimazingira na Kijamii
Kiwango cha Utendaji 2: Ajira na Masharti ya Kazi
Kiwango cha Utendaji 3: Ufanisi wa Rasilimali na Kuzuia Uchafuzi
Kiwango cha Utendaji 4: Afya, Usalama, na Ulinzi wa Jamii
Kigezo cha Utendaji cha 5: Upataji wa Ardhi na Uhamishaji Usio wa Hiari
Kiwango cha Utendaji cha 6: Uhifadhi wa Bioanuwai na Usimamizi Endelevu wa Rasilimali Hai
Kiwango cha Utendaji 7: Watu wa Asili
Kiwango cha Utendaji 8: Urithi wa Utamaduni

5.2.3 Utekelezaji wa Mfumo wa Usimamizi wa Mazingira na Jamii

Katika kuendeleza mradi wa E&S wa Daraja I-2, ARAF imeimarisha Mfumo wa Usimamizi wa Athari za Mazingira na Kijamii (ESMS) kutoka ARAF I ili kuhakikisha mradi unaweza kutambua na kupunguza ipasavyo hatari za kimazingira na kijamii kwa Mfuko. Mfumo huo pia unaelezea uwezo na muundo wa shirika, shughuli za uwekezaji, matarajio ya ngazi ya Mfuko na ngazi ya kampuni za mkusanyiko, matarajio ya ufuatiliaji na utoaji taarifa, na shughuli za uwazi za Mfuko. Timu inakusudia kupata mafunzo kuhusu ESMS na kuhakikisha kuna utaalamu unaofaa wa kusimamia ESMS.

Makampuni ya Mfuko inaweza kuhitajika kuanzisha ESMS kulingana na Kiwango cha Utendaji cha IFC 1 – Tathmini na Usimamizi wa Hatari na Athari za Mazingira na Kijamii. Hii inaashiria hitaji kuu litakalofafanua mfumo wa kusimamia masuala yote ya mazingira na kijamii kwa njia iliyopangwa katika mzunguko mzima wa mradi na hivyo kusaidia utii endelevu kwa yote

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa: 156 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Viwango vingine vya Utendaji vya IFC. (Kwa ESMS katika ngazi ya Mfuko na michakato inayohusiana ya uchunguzi wa awali na uangalizi wa kina, tafadhali rejelea sehemu ya 3).

ESMS according to IFC Performance Standard 1 (source: IFC)

Kampuni za Portfolio zitahitajika kuweka mfumo wa usimamizi unaoweka taratibu, zana, na kugawa rasilimali zinazofaa ili kuhakikisha utekelezaji madhubuti wa mahitaji ya kimazingira na kijamii. Mfumo huo utahakikisha ushiriki wa wadau wote husika na kujumuisha mahitaji yote ya kimazingira na kijamii. Kampuni za Portfolio zitahakikisha kuwa mfumo huo unafanya kazi katika mchakato unaobadilika na unaoendelea, ukihakikisha mzunguko madhubuti wa kujifunza na kuboresha.

Mfumo wa Usimamizi wa Mazingira na Jamii (ESMS) lazima ujumuishe angalau vipengele vifuatavyo vinne:

- **Sera ya Mazingira na Jamii:** Makampuni ya Portfolio yanapaswa kuandaa Sera ya Mazingira na Jamii inayojumuisha uhifadhi wa asili, ulinzi wa bioanuwai na vipengele vya ulinzi wa kijamii na malengo ya uzalishaji, na inayolingana na Sera ya ESG ya Mfuko na miongozo inayohusiana. Sera ya Mazingira na Jamii inaakisi

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:157 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Kujitolea kwa Kampuni ya Portfolio kwa maendeleo endelevu na kutoa mfumo wa usimamizi wa mazingira na jamii katika ngazi ya kampuni. Kwa hiyo, itaidhinishwa rasmi na uongozi mkuu wa Kampuni ya Portfolio na kuwasilishwa ipasavyo ndani na nje.

- Utambuzi wa Hatari na Athari:** Makampuni ya Portfolio yatafanya au kuagiza Tathmini ya Hatari na Athari za Kimazingira na Kijamii (ESIA) au ukaguzi wa kimazingira na kijamii kwa mali zilizopo, kabla ya kuanzisha au kupanua shughuli za biashara na miradi midogo kulingana na Viwango vya Utendaji vya IFC na kwa mujibu wa sheria za kitaifa. Mchakato wa tathmini utarekebishwa kulingana na aina, ukubwa, na eneo la shughuli za biashara zinazotarajiwa. Utazingatia asili, uwezekano, ukubwa na umuhimu wa hatari na athari zilizotambuliwa. Kampuni ya Mkusanyiko itashauriana na jamii za wenyeji, mamlaka za mitaa, na wadau wengine husika wakati wa tathmini, hasa wakati eneo la mradi liko au limekuwa likikumbwa na migogoro ya matumizi ya ardhi na/au wakati jamii za wenyeji zilizo katika mazingira magumu na watu wa asili wanaishi katika eneo la mradi au eneo la ushawishi. Ikiwa inahitajika au inasimamiwa kisheria katika nchi mwenyeji, mchakato rasmi wa Tathmini ya Athari za Kimazingira na Kijamii (ESIA) utaanzishwa na utatimiza kanuni zote za kiutawala na taratibu rasmi zinazohusiana na ushiriki wa umma, uandikaji nyaraka na kufanya maamuzi. Katika hali zote, timu ya usimamizi wa Mfuko itatathmini kama maudhui na wigo wa ESIA iliyofanywa na Kampuni ya Portfolio yanaridhisha. Ikiwa ESIA iliyofanywa na kampuni haitaridhishi kwa mujibu wa utambuzi wa hatari na athari kulingana na Viwango vya Utendaji vya IFC, Kampuni ya Portfolio italazimika kufanya tathmini nyingine ambayo itatathminiwa kwa ubora na ukamilifu wake na afisa wa ESG na/au timu ya mkataba.

- Mpango wa Usimamizi:** Mpango wa usimamizi lazima uendane na Sera ya ESG ya kampuni na utoe suluhisho za kupunguza madhara na maboresho ya utendaji ili kushughulikia hatari na athari zilizotambuliwa, ambazo zinaweza kujumuisha seti ya nyaraka na taratibu za kiutendaji. Makampuni ya Portfolio yatarajie kupanga shughuli zao kulingana na mipango thabiti ya usimamizi ikizingatia matokeo ya tathmini ya hatari na athari na kuainisha hatua za ulinzi wa kijamii na kimazingira, ikiwa ni pamoja na zana za kulinda wafanyakazi, jamii za wenyeji, na haki za Watu wa Asili. Mipango ya usimamizi lazima iambatane na taratibu za uendeshaji zilizowasilishwa ipasavyo na kutekelezwa ili kutekeleza kazi yake ya uendeshaji na kuhakikisha kuwa shughuli zote zinafanyika

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:158 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

kulingana na mpango. Mpango wa usimamizi utawekwa chini ya mapitio endelevu katika mzunguko mzima wa mradi.

- **Uwezo wa Shirika:** Kampuni ya Mfuko itaweka na kudumisha muundo wa shirika unaofafanua majukumu, uwajibikaji, na mamlaka ya kutekeleza Mfumo wa Usimamizi wa Mazingira na Jamii (ESMS). Majukumu muhimu ya kimazingira na kijamii yanapaswa kufafanuliwa vizuri na kuwasilishwa kwa wafanyakazi husika, na rasilimali watu na fedha zitakazotolewa zinapaswa kuwa za kutosha ili kufikia mahitaji ya ESG ya Mfuko kwa mfululizo (rejelea kifungu cha 4). Aidha, wafanyakazi wanapaswa kuwa na maarifa, ujuzi, na uzoefu wa kutekeleza hatua na vitendo maalum vinavyohitajika chini ya ESMS.

- **Ushirikishwaji wa Wadau:** Ushirikishwaji wa wadau ni mchakato unaoendelea unaoweza kujumuisha uchambuzi na upangaji wa wadau, ufichuzi na usambazaji wa taarifa, mashauriano na ushiriki, utaratibu wa malalamiko, na utoaji taarifa kwa jamii zinazohusika. Asili, mara kwa mara, na kiwango cha juhudi za ushirikishwaji wa wadau vinaweza kutofautiana sana kulingana na hatari na athari mbaya za mradi, na awamu ya maendeleo ya mradi. Kwa kawaida, hii inahusisha kutambua jamii zinazoishi katika eneo husika au jirani na shughuli zinazoweza kufanywa na Kampuni ya Portfolio, au zinazotegemea rasilimali za eneo hili, na kuanzisha na kudumisha mazungumzo yanayohakikisha ushiriki wao katika kufanya maamuzi muhimu na kulinda haki zao za watumiaji na maisha yao. Zaidi ya hayo, mifumo madhubuti ya malalamiko inapaswa kuendelezwa ikiwa na taratibu zinazofaa kiutamaduni na zilizo wazi.

- **Ufuatiliaji na Mapitio:** Makampuni ya Portfolio yanapaswa kuweka mifumo ya kufuatilia na kutathmini masuala ya kimazingira na kijamii kulingana na vifungu vya 3.2 na 6. Kampuni ya Portfolio itaweka viashiria wazi vinavyoruhusu uchambuzi wa kina wa malengo ya kimazingira na kijamii yaliyowekwa katika ESAP na kuakisi Sera yake ya Mazingira na Jamii. Matokeo ya mfumo wa ufuatiliaji yatachambuliwa kwa makini na kuripotwa, na yatakuwa chini ya uthibitishaji wa mara kwa mara, marekebisho, na utoaji wa ripoti na timu ya mkataba. Wakati shughuli za biashara zinapofanyiwa mapitio ya nje, huru kutokana na kufikia mipango ya uthibitisho, hii inaweza kupunguza kwa kiasi kikubwa juhudi zinazofanywa moja kwa moja na timu ya usimamizi wa Mfuko.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:159 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

5.2.4 Uhamishaji bila hiari

Upatikanaji wa ardhi na vikwazo vya matumizi ya ardhi vinavyotokana na utekelezaji wa mradi vinaweza kuwa na athari mbaya kwa jamii zinazotumia ardhi. Uhamisho wa kimwili au kiuchumi unaweza kusababisha umaskini kwa jamii zilizoathirika na kusababisha athari mbaya za kimazingira na kijamii katika maeneo wanayohamishiwa. Kwa sababu hizi, Mfuko umejitolea kuepuka uhamisho usio wa hiari kila inapowezekana, na kupunguza na kurekebisha athari mbaya pale uhamisho usio wa hiari haiepukiki.

Makampuni ya Portfolio yatahitajika kushughulikia michakato ya upataji wa ardhi kwa kufuata Kiwango cha Utendaji cha IFC cha 5 – Upataji wa Ardhi na Uhamishaji Usio wa Hiari.

Makampuni ya Portfolio yanapaswa kutambua uhamisho wowote unaowezekana wa kimwili au kiuchumi kama sehemu ya Tathmini ya Hatari na Athari za Kimazingira na Kijamii inayofanywa kabla ya kuanza au kupanua shughuli za biashara. Hali zote za umiliki zinapaswa kuzingatiwa katika tathmini.

Katika kesi za uhamisho usio wa hiari usioweza kuepukwa, Kampuni ya Portfolio itatengeneza Mpango wa Utekelezaji wa Ununuzi wa Ardhi na Uhamisho au Urejeshaji wa Maisha (LARP) ambao utaongozwa na malengo makuu: kuepuka kufukuzwa kwa nguvu, kuepuka au kupunguza athari mbaya kwa watu waliyoondolewa makwao, kufidia hasara na kuboresha maisha ya watu waliyoondolewa makwao. Mchakato huo unapaswa kuzingatia ufichuzi wa taarifa unaofaa, mashauriano, na ushiriki wa jamii zilizoathirika, huku ukitoa umakini maalum kwa watu walio katika mazingira magumu. Kampuni ya Portfolio inapaswa pia kuchunguza njia za kushirikiana na taasisi za umma.

Katika kesi ambapo asili halisi ya uhamisho bado haijulikani, kampuni za Portfolio zitaandaa Mfumo wa Upataji Ardhi na Uhamishaji Upya au Urejeshaji wa Njia za Maisha (LARP) ambao utaweka kanuni za kuandaa mipango maalum mara tu mradi utakapofafanuliwa na taarifa muhimu zitakapopatikana. Mifumo hiyo itatengenezwa kwa kufuata mahitaji ya Viwango vya Utendaji vya IFC, Sera ya Mazingira na Jamii ya GCF, viwango na mahitaji ya wawekezaji wengine, na sheria na sera za kitaifa zinazotumika.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:160 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

LARP au LARF inapaswa angalau kushughulikia vipengele vinavyohitajika na Kiwango cha Utendaji cha IFC 5:

- Vigezo vya utambuzi na sensa ya jamii zilizoathirika, pamoja na hali maalum ya umiliki
- Hatua za kufidia hasara kwa gharama kamili ya uingizaji upya, pamoja na masharti ya kutoa chaguzi kadhaa na kuboresha maisha ya watu waliohamishwa
- Hatua za kuboresha hali za maisha
- Hatua za kutoa msaada wa uhamisho au usaidizi hadi shughuli za kiuchumi za watu waliohamishwa zirudishwe
- Bajeti na ratiba ya kina
- Mbinu ya kushirikiana na jamii zilizoathirika: ufichuzi wa taarifa, ushauriano, ushiriki, na uanzishaji wa mifumo ya malalamiko
- Mfumo wa kurekodi hatua zote zilizochukuliwa
- Mfumo wa kufuatilia na kuripoti mafanikio ya mpango
- Mipango ya ukaguzi wa ukamilishaji

Nyongeza 4 inatoa mwongozo wa ziada kuhusu malengo na vipengele vinavyopaswa kuzingatiwa kwa LARF na LARP.

5.2.5 Watu wa asili

Operesheni za timu ya ARAF II kwa kiasi kikubwa zinajumuisha kazi za ofisi mjini Nairobi au kazi za mbali. Timu inaweza kufanya ziara za uwanja kwa kampuni zilizomo kwenye jalada mara kwa mara. Timu inalenga kushirikiana na jamii za asili kama sehemu ya ushirikishwaji wa wadau wa ARAF II. Kwa kuwa maingiliano na jamii za asili ni machache katika shughuli za kawaida za uendeshaji, kazi nyingi zitahusiana na uwekezaji na ushirikiano wa miradi na kampuni zilizomo kwenye jalada na jamii za asili.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:161 ya 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Miradi inaweza kuendelezwa katika maeneo ambako jamii za watu wa asili zipo.

Kwa kuwa watu wa asili wako katika hatari kubwa ya athari mbaya, Makampuni ya Portfolio yatahitajika kutambua jamii zote za watu wa asili katika eneo la ushawishi la mradi kama sehemu ya Tathmini yao ya Hatari na Athari za Mazingira na Kijamii.

Iwapo shughuli za mradi zinaweza kuwa na athari mbaya kwa watu wa asili, Kampuni ya Portfolio itachukua hatua maalum kuzitatua kwa kuzingatia Kiwango cha Utendaji cha IFC 7 – Watu wa Asili. Mahitaji hayo ni pamoja na:

- Hakikisha heshima kamili ya haki zao za binadamu, hadhi, matarajio, utamaduni, na njia zao za maisha zinazotegemea rasilimali za asili.
- Kuepuka athari mbaya, au pale zinapokuwa haziepukiki, kupunguza na kufidia athari hizo.
- Kukuza manufaa na fursa za maendeleo endelevu kwa njia inayofaa kiutamaduni.
- Kuanzisha uhusiano endelevu unaotegemea Ushauriano na Ushiriki wenye Taarifa.
- Hakikisha Ridhaa Huru, ya Awali na Yenye Taarifa inapohitajika.
- Heshimu na kuhifadhi utamaduni wao, maarifa yao, na desturi zao.

Katika kesi ambapo athari mbaya haziwezi kuepukwa, Makampuni ya Portfolio yataandaa Mpango wa Watu wa Asili ili kushughulikia athari mbaya na kuchunguza fursa za kuleta athari chanya. Mpango huo unapaswa kujumuisha vipengele vifuatavyo, kulingana na Kiwango cha Utendaji cha IFC cha 7:

- Taarifa za msingi
- Uchambuzi wa athari, hatari, na fursa
- Matokeo ya mashauriano na ushirikishwaji wa baadaye

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:162 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

- Hatua za kuepuka, kupunguza na kupunguza athari hasi na kuimarisha athari chanya
- Pale inapofaa, kipengele cha usimamizi wa rasilimali za asili unaotegemea jamii
- Hatua za kuongeza fursa
- Mfumo wa malalamiko
- Gharama, bajeti, ratiba, na majukumu ya shirika
- Ufuatiliaji, tathmini, na utoaji wa ripoti
 - Nyongeza 5 inatoa mwongozo wa ziada kuhusu watu wa asili.

5.2.6 Ushirikishwaji wa wadau

Mfuko unafaidika na ushirikishwaji thabiti wa wadau kama sehemu ya shughuli za kawaida za mfuko. ARAF II imeandaa mpango imara wa ushirikishwaji wa wadau ili kuhakikisha

Mashirika husika yanashirikishwa ipasavyo kuhusu mradi na ripoti zetu pamoja na maarifa yanagawanywa ipasavyo. ARAF II inakusudia kushirikiana na biashara za kilimo, kampuni za mkusanyiko, wafaidika wakiwemo wakulima wadogo, wawekezaji, wawekezaji wenza, mashirika ya kiraia, taasisi za serikali, na mashirika mengine. Maelezo zaidi yanaweza kupatikana katika kiambatisho cha 6 cha ARAF II ESMS.

Mfuko unatambua kwamba mahusiano imara na yenye kujenga kati ya Makampuni ya Mkusanyiko na wadau ni muhimu ili kusimamia kwa mafanikio hatari za kimazingira na kijamii na kuleta athari chanya. Makampuni ya Portfolio yatahitajika kuingiza ushirikishwaji wa wadau katika shughuli za biashara kama mchakato jumuishi na endelevu. Mikakati iliyopitishwa itabadilishwa kulingana na sifa maalum za shughuli, na rasilimali na kiwango cha juhudi vitalingana na hatari na athari za mradi. Makampuni ya Portfolio yatafuata miongozo ya Viwango vya Utendaji vya IFC, Mwongozo wa Mbinu Bora za Ushauriano na Wadau wa IFC, na Kumbuka ya Mwongozo wa Uendelevu ya GCF: Kubuni na kuhakikisha ushirikishwaji wenye maana wa wadau katika miradi inayofadhiliwa na GCF.

Ushirikishwaji wa wadau unahusisha vipengele vifuatavyo kwa viwango tofauti:

- Uchambuzi wa wadau na upangaji wa ushirikishwaji
- Ufichuzi na usambazaji wa taarifa husika kuhusu shughuli za Kampuni ya Portfolio

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:163 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

- Mashauriano ya umma na ushiriki wa wadau
- Mfumo madhubuti wa malalamiko
- Uwasilishaji wa ripoti endelevu kwa jamii zilizoathirika

Nyongeza 6 inatoa muhtasari wa yaliyomo ambayo Mpango kamili wa Ushirikishwaji wa Wadau unapaswa kujumuisha, kulingana na Kiwango cha Utendaji cha IFC 1.

Kiambatisho 7 kinatoa mwongozo wa ziada kuhusu Mifumo ya Malalamiko itakayofanya kazi katika ngazi ya Kampuni za Portfolio. Mbali na hayo, Mfuko umeandaa Sera ya Malalamiko (inapatikana katika Kiambatisho 8) na utaweka mifumo ya kuwapa wadau fursa ya kuwasilisha malalamiko yao moja kwa moja kwa timu ya usimamizi wa Mfuko. Mfumo huo utapatikana kwa wadau kupitia tovuti ya Mfuko.

5.2.7 Afya na Usalama wa Jamii

ARAF II inalenga kupunguza hatari za afya na usalama za jamii zilizojadiliwa katika Sehemu ya 2 ya ARAF II ESMS. Mfuko unatarajia kuwa na hatua imara za ulinzi wa watumiaji, hatua za ulinzi za SEAH, majengo na miundombinu, na usalama wa chakula. Makampuni yanatarajiwa kufuata IFC PS4.

Zaidi ya hayo, kampuni zinatarajiwa kutumia mbinu bora za kimataifa kuhusu ulinzi wa watumiaji. Aidha, kampuni zinatarajiwa kuoanisha taratibu zao za SEAH na mwongozo uliopo katika Kiambatisho cha 15 cha ESMS hii.

Kwa kuwa jamii zinaweza kuathiriwa na bidhaa, huduma, na mwingiliano na wafanyakazi na shughuli za kampuni, ARAF II inakusudia kuchunguza kwa makini jinsi kampuni zinavyoshirikiana na jamii.

Ikiwa bidhaa au huduma zinauzwa kwa mkopo, kampuni zinatarajiwa kuwa na hatua za kutosha za ulinzi wa watumiaji ikiwa ni pamoja na usimamizi wa hatari za mkopo, usimamizi wa hatari zinazohusiana na deni kupita kiasi, faragha ya data, na masuala mengine.

Ikiwa bidhaa na huduma zinaweza kuleta hatari kwa usalama wa jamii, kampuni zinatarajiwa kuwa na maonyo, lebo, na mafunzo ya kutosha ili kupunguza hatari hiyo ipasavyo.

Kampuni zinatarajiwa kuwa na hatua imara za ulinzi ili kuzuia SEAH kuathiri jamii. Iwapo SEAH itatokea, kampuni zinatarajiwa kuwa na uchunguzi unaofaa

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa: 164 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

njia za uchunguzi ili kuhakikisha wanajamii wanapata suluhisho linalofaa. Hii imeainishwa katika kiambatisho cha 15 cha ESMS.

Zaidi ya hayo, bidhaa na huduma za makampuni zinaweza kuathiri afya ya jamii kupitia uchafuzi, uchafu, au usalama wa chakula. Makampuni yanatarajiwa kuwa na viwango vikali vya udhibiti wa ubora na kupima na kupunguza athari kwa mazingira ambazo zinaweza kuathiri jamii.

5.2.8 Biodiversity, Ufanisi wa Rasilimali, na Uchafuzi

Mfuko unalenga kuimarisha ustahimilivu wa wakulima dhidi ya mabadiliko ya tabianchi, jambo linalojumuisha uwekezaji kama utunzaji wa kuwajibika wa bioanuwai, makazi muhimu, na spishi zilizo hatarini. Kampuni zinatarajiwa kuoanisha taratibu zao za kimazingira na IFC PS3 na PS6. Zaidi ya hayo, kampuni zinazouza au kutumia dawa za kuua wadudu lazima zitumie Uainishaji unaopendekezwa na WHO wa Dawa za Kuua Wadudu kulingana na Hatari (2019) katika Mfumo wao wa Usimamizi wa Mazingira na Afya (ESMS) au hati sawa na hiyo, na Mfuko utatekeleza mapendekezo hayo katika ngazi ya Mfuko.

Kwa kuzingatia kwamba bioanuwai, makazi muhimu, na spishi zilizo hatarini kutokana na athari mbaya, Makampuni ya Portfolio yatahitajika kutambua maeneo ya shughuli, iwapo yanafanya kazi katika makazi muhimu, na sera, taratibu, na mbinu nyingine za kutambua na kufuatilia athari mbaya zinazoweza kutokea kwa bioanuwai. Makampuni pia yanatarajiwa kuonyesha utiifu wao kwa sheria na kanuni za mazingira za eneo husika. Mifumo ya biashara yenye hatari za bioanuwai inatarajiwa kuoanisha taratibu za uendeshaji na kiwango cha utendaji cha IFC cha 6. Ikiwa timu ya ARAF itabaini mapengo au hatari za bioanuwai wakati wa uchunguzi wa kina, ARAF itahakikisha kuwa kampuni inajitolea kufanya maboresho katika ESAP.

Baadhi ya uwekezaji, hasa kampuni zinazotoa pembejeo kwa wakulima au zinazojihusisha na utengenezaji, zinaweza kusababisha uchafuzi. ARAF inakusudia kuchunguza kwa makini kampuni kuhusu uchafuzi wa kelele, hewa, na mwanga pamoja na ufanisi wa rasilimali pale hatari hizo zinapokuwa muhimu. Kampuni zinatarajiwa kushughulikia kwa busara hatari zinazotokana na uchafuzi na ufanisi wa rasilimali kama ilivyoainishwa katika ESAPs.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa: 165 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

5.2.9 Kazi na Masharti ya Kazi

ARAF II inasimamia viwango thabiti vya kazi kwa timu yetu. Kuhakikisha timu yetu inafanya kazi kwa kiwango cha juu kunamaanisha kuunda mazingira ya kazi yenye usawa na usalama. Timu yetu inajitahidi kudumisha udhibiti thabiti wa ndani kwa timu yetu ndogo ya uendeshaji. Timu yetu inajivunia wafanyakazi mbalimbali na wenye uzoefu, wakiwemo wawakilishi wa ndani na wa kimataifa nchini Kenya na Nigeria, uongozi wa kike, na utaalamu katika uwekezaji, hali ya hewa, kilimo, na ESG.

Timu yetu inakusudia kufanya uchunguzi wa kina kwa kampuni kuhusu masuala ya ajira na mazingira ya kazi. Mchakato na viwango vyetu vya uchunguzi vinaendana na Kiwango cha Utendaji cha IFC 2. Uchunguzi wa kina kuhusu ajira na mazingira ya kazi unajumuisha kupitia sera, taratibu, na shughuli zinazohusiana na sera za rasilimali watu, mikataba ya ajira, kutobagua na fursa sawa, upunguzaji wa wafanyakazi, umoja wa wafanyakazi, na sera nyingine kadhaa. Ikiwa mapungufu yatapatikana, kampuni zinatarajiwa kuboresha shughuli na sera kama ilivyoainishwa katika mpango kazi wa ESG. Kulingana na Kiwango cha Utendaji cha IFC cha 2 aya za 8-12, kampuni zinatarajiwa kuwa na au kuendeleza sera na taratibu za rasilimali watu, masharti na hali za kazi zilizofafanuliwa wazi (kwa mdomo au vinginevyo), kutambua haki ya wafanyakazi kujipanga, kujitolea kutobagua na fursa sawa za ajira, kuwa na mipango ya kupunguza wafanyakazi, na mfumo wa malalamiko unaozingatia mwathirika na unaozingatia jinsia. ARAF II itahimiza makampuni kuzingatia kuandaa Miongozo/Utaratibu wa kawaida (SOPs) wa usimamizi wa Mazingira, Afya, na Usalama kwa ajili ya wafanyakazi wa kampuni ya uwekezaji (wakiwemo wafanyakazi wanawake) na kufanya miongozo hiyo kuwa sehemu ya kanuni za maadili na makubaliano ya mkataba na mkandarasi/mamlaka ya kuajiri.

Mfuko unajitolea kupitisha Masharti ya Msingi ya Ajira ya Shirika la Kazi Duniani (ILO) kama mfumo mkuu wa kuhakikisha matibabu ya haki na mazingira ya kazi yenye heshima kwa wafanyakazi wote. Makampuni ya Portfolio yanatarajiwa kuendana na Masharti ya Msingi ya Ajira ya Shirika la Kazi la Kimataifa (ILO), na kuhakikisha masharti ya ajira yaliyo wazi na ya haki, marufuku ya kazi za kulazimishwa na za watoto, heshima kwa uhuru wa kuungana, na fursa sawa kwa wafanyakazi wote, kulingana na Kiwango cha Utendaji cha IFC 2.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:166 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Kama sehemu ya ESAP, kampuni zinaweza kutarajiwa kuandaa au kutekeleza mpango wa usimamizi wa ajira na mazingira ya kazi, pamoja na taratibu za kawaida za usimamizi wa mazingira, afya na usalama kwa ajili ya usimamizi wa wafanyakazi, ambazo zinaweza kujumuisha maelezo ya masharti ya ajira, muundo wa wafanyakazi, kutokubagua, fursa sawa, ajira ya watoto, na ajira ya kulazimishwa kwa wafanyakazi wa moja kwa moja, wa mkataba, na wa wahusika wengine. Kwa maelezo zaidi, kampuni zinatarajiwa kuwa au kuwa zimeendana na IFC PS 2, Kumbuka ya Mwongozo 8-32.

Mfuko hauwekezi katika kampuni zinazohusika moja kwa moja au zinazonunua moja kwa moja kutoka kwa biashara zinazotumia kazi ya watoto au kazi ya kulazimishwa. Mfuko unaendana na IFC PS 2 aya 21-22 na Maelezo ya Mwongozo 61-75. Kampuni zinatarajiwa kuonyesha kujitolea kwao kutotumia kazi ya kulazimishwa au kazi ya watoto moja kwa moja au katika mnyororo wao wa ugavi kupitia Kanuni za Maadili za Wauzaji, Taratibu za Kawaida za Uendeshaji, au zana nyingine husika.

ARAF II inaweza kuomba makampuni kushughulikia masuala yaliyopo au yanayoweza kutokea ya SEAH katika eneo la kazi kupitia ESAP, kwa kuzingatia hasa kanuni za maadili (kuhusu Watoto au SEAH).

Mfuko unajitolea kupitisha Mkataba wa ILO Na. 190 kuhusu Unyanyasaji na Uonevu kama mfumo miongozo wa kukuza maeneo ya kazi salama, jumuishi, na yenye heshima. Kampuni za Portfolio zitarajiwa kuendana na Mkataba wa ILO Na. 190 kuhusu Ukatili na Unyanyasaji na kutekeleza sera za kutovumilia kabisa aina zote za ukatili, unyanyasaji, unyonyaji na unyanyasaji wa kingono, na ukatili unaotokana na jinsia. Hii inaweza kujumuisha kuanzisha mifumo ya malalamiko inayolenga waathirika na kanuni za maadili zinazochochea tabia ya heshima na mazingira salama ya kazi.

5.2.10 Miongozo ya EHS ya IFC

Mfuko unajitolea kupitisha Miongozo ya Kimazingira, Afya, na Usalama (EHS) ya Shirika la Fedha la Kimataifa (IFC) kama mfumo mkuu wa kuongoza utendaji wa kimazingira na kulinda afya na usalama wa wafanyakazi na jamii za wenyeji. Kampuni za Portfolio zitarajiwa kuingiza Miongozo ya EHS ya IFC katika mifumo yao ya usimamizi wa uendeshaji ili kuhakikisha utunzaji wa kimazingira unaowajibika

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:167 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

utunzaji wa mazingira, ulinzi wa afya na usalama wa wafanyakazi na jamii, na uboreshaji endelevu wa utendaji wa EHS.

5.2.11 Kanuni za UN FAO za Uwekezaji Unaowajibika katika mifumo ya kilimo na chakula

Mfuko unalenga kuendana na Kanuni za Umoja wa Mataifa za Chakula na Kilimo (FAO) za Uwekezaji Endelevu katika Sekta ya Kilimo na Mifumo ya Chakula kama mfumo miongozo wa kukuza uwekezaji endelevu, jumuishi, na unaostahimili athari za hali ya hewa katika sekta ya kilimo. Kampuni za mkusanyiko zitatarajiwa kuoanisha shughuli zao na Kanuni za Umoja wa Mataifa za Chakula na Kilimo (FAO) za Uwekezaji Unaowajibika katika Sekta ya Kilimo na Mifumo ya Chakula kwa kuheshimu haki halali za ardhi na umiliki wake, kukuza maendeleo jumuishi na sawa, na kupitisha mbinu zinazodumisha uendelevu wa mazingira na ustahimilivu wa hali ya hewa.

5.2.12 Hati ya Kimataifa ya Haki za Binadamu

Mfuko unajitolea kuendana na Hati ya Kimataifa ya Haki za Binadamu, inayojumuisha Tamko la Ulimwengu la Haki za Binadamu, Mkataba wa Kimataifa wa Haki za Kiraia na Kisiasa, na Mkataba wa Kimataifa wa Haki za Kiuchumi, Kijamii na Kitamaduni, kwa mujibu wa Kanuni za Mwongozo za Umoja wa Mataifa kuhusu Biashara na Haki za Binadamu (UNGPs). Hii inaimarisha dhamira ya Mfuko ya mwenendo wa kibiashara wenye maadili na mbinu za uwekezaji zinazowajibika zinazoheshimu utu na haki za watu wote wanaoweza kuathiriwa na shughuli za Mfuko au za wawekezwa wake. Dhamira hii inaendana na Kanuni za EDFI za Ufadhili Unaowajibika wa Maendeleo Endelevu, ambazo zinasisitiza kwamba wawekezaji na Makampuni ya Portfolio wanapaswa kuheshimu haki za binadamu, kuepuka kusababisha au kuchangia athari mbaya, na kuchukua hatua zinazofaa kuzuia, kupunguza, na kurekebisha athari hizo zinapotokea. Kampuni za Mkusanyiko zinatarajiwa kuzingatia kanuni hizi.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:168 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

6 Ufuatiliaji na utoaji wa ripoti

6.1 Muhtasari wa mchakato

Fundi itatekeleza mchakato wa ufuatiliaji na utoaji taarifa wa ESG katika ngazi mbili. Makampuni ya Portfolio yatafuatilia shughuli za miradi na kutoa taarifa kwa timu ya usimamizi wa Fundi. Timu ya usimamizi wa Fundi itakusanya data kutoka kwa Makampuni ya Portfolio na kutoa taarifa kwa wawekezaji kwa njia ya jumla.

6.2 Kampuni ya Mfuko

Kampuni ya Portfolio itawajibika kufuatilia utendaji wa ESG katika shughuli zake kila wakati. Kampuni ya Portfolio itawasilisha ripoti kwa Mfuko mara kwa mara kuhusu seti maalum ya viashiria. Katika kesi nyingi, kiolezo cha ripoti kitajumuisha jedwali rahisi litakalojazwa na viashiria vilivyobainishwa na kusasishwa kila robo mwaka au kila mwaka, pamoja na sehemu ya kuelezea uchunguzi wa ziada. Mbinu hii inachukuliwa kupunguza gharama za miamala na juhudi za utoaji ripoti za ndani, huku ikihimiza ufuatiliaji wa karibu wa masuala ya ESG.

Viashiria maalum na mara ya kuripoti vitafafanuliwa kesi kwa kesi, lakini katika kesi nyingi vitajumuisha:

- Ripoti za robo mwaka: Taarifa ya jumla kuhusu masuala husika ya kijamii na kimazingira.
- Ripoti za kila mwaka: Taarifa za kina kuhusu utendaji wa ESG wa Makampuni ya Portfolio.

Yaliyomo ambayo kwa kawaida hujumuishwa katika ripoti za mwaka yamejumuishwa katika Kiambatisho 9b.

Pia, masuala ya ESG yatafuatiliwa wakati wa ziara za kawaida za uwanja za timu ya usimamizi wa Mfuko na yatakuwa kwenye ajenda ya mikutano ya Bodi itakayofanyika kwa Kampuni ya Portfolio.

Bodi itatathmini utendaji wa ESG wa Kampuni ya Mkusanyiko ikilinganisha na malengo yaliyowekwa, itaainisha malengo ya mwaka ujao, itachambua udhaifu na kujadili marekebisho yoyote yanayohitajika. Zaidi ya hayo, timu ya usimamizi wa Mfuko itasaidia Mkusanyiko

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:169 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Makampuni kuweka malengo ya ESG na kuanzisha na kuboresha mchakato wa ufuatiliaji na utoaji taarifa endapo matatizo yatatokea yanayozuia Kampuni ya Portfolio kutimiza makubaliano.

Zaidi ya ripoti za kawaida, Makampuni ya Portfolio yatahitajika kuripoti mara moja kwa Mfuko iwapo kutatokea matukio ya kipekee, kama vile mabadiliko yoyote katika wigo wa mradi yanayojumuisha hatari au fursa mpya za ESG, matukio yoyote makubwa, au ukiukaji wowote wa mahitaji ya ESG. Katika hali kama hizo, ziara za ziada za eneo la mradi zinaweza kuwa muhimu ili kutathmini hali kupitia mahojiano na uongozi, wafanyakazi, wakandarasi na jamii zilizoathirika, kupitia ukaguzi husika wa kimazingira, na mapitio ya kumbukumbu za kampuni. Zaidi ya hayo, uthibitishaji huru utafanywa na washauri wataalamu utazingatiwa tu katika visa vya matukio makubwa yanayohusiana na ESG au shaka ya msingi kuhusu ukiukaji mkubwa. Matukio yanayohusiana na ESG yatatolewa ripoti kwa LPAC ndani ya siku 5 za kazi baada ya kugunduliwa, kwa mujibu wa kiolezo kilichojumuishwa katika Kiambatisho 9. Matukio yatajumuisha yafuatayo:

- Tukio kubwa la kiafya na usalama linalosababisha majeraha mengi na/au vifo na/au athari kwa uendelevu wa leseni ya uendeshaji;
- Tukio kubwa la usalama wa bidhaa linalosababisha madhara kwa watumiaji na/au kurejeshwa kwa bidhaa sokoni au boykoti na/au athari kwa uendelevu wa leseni ya uendeshaji;
- Tukio kubwa la uchafuzi wa mazingira linalosababisha madhara kwa afya ya binadamu na/au mazingira na/au athari kwa uendelevu wa leseni ya uendeshaji;
- Mzozo mkubwa wa uhusiano wa wafanyakazi au hatua za chama cha wafanyakazi zilizosababisha athari kubwa kwa uzalishaji na/au athari kwa kuendelea kwa leseni ya uendeshaji;
- Tukio kubwa la ulaghai, hongo au rushwa linalosababisha kukataliwa kwa bidhaa na/au athari kwa kuendelea kwa leseni ya uendeshaji; au
- Tukio kubwa la usalama wa mtandao/usalama wa data lililosababisha athari kubwa kwa biashara.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:170 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

6.3 Kiwango cha mfuko

Timu ya usimamizi wa Mfuko itaripoti mara kwa mara na kwa uwazi kuhusu shughuli, matokeo, na changamoto za ESG katika shughuli zake za kibiashara, kulingana na maono na dhamira yake. Masuala ya ESG yatatolewa ripoti kwa kina kwa wawekezaji angalau mara moja kwa mwaka, hasa kupitia Ripoti ya Mwaka ya ESG ya Mfuko.

Afisa wa ESG atawajibika kufuatilia shughuli za ESG baada ya uwekezaji, maendeleo ya Mpango wa Hatua za ESG (Kiambatisho 9a), na matukio au fursa nyingine zozote muhimu za ESG katika jalada la Mfuko kila robo mwaka.

Afisa wa ESG ataripoti kwa utaratibu, uwazi, na kwa kina shughuli za ESG, vipimo, athari, matokeo, matukio, na changamoto kulingana na matarajio ya wawekezaji.

Afisa wa ESG atafuatilia shughuli za kampuni za mkusanyiko kulingana na Mfumo wa Ufuatiliaji [imeambatanishwa kwenye barua pepe], na atatumia matokeo kutoa mapendekezo kwa kampuni, na kutoa taarifa katika ripoti zinazoshirikiwa ndani na kwa wawekezaji.

Afisa wa ESG atatoa taarifa za kila robo mwaka kuhusu utendaji wa ESG kwa ngazi ya kampuni zinazopokea uwekezaji na utendaji kwa ngazi ya Mfuko kwa uongozi mkuu wa Mfuko.

Utekelezaji wa ESMS na shughuli za ESG zitaripotiwa kwa wawekezaji kila mwaka. Mfuko utatoa ripoti ya kila mwaka ya Mazingira, Jamii, na Utawala kwa wawekezaji kama ilivyoelezwa katika Kiambatisho 9b.

Ripoti za kila mwaka zitatoa taarifa kuhusu usimamizi wa ESG katika kiwango cha Mfuko, pamoja na taarifa muhimu kuhusu Kampuni za Portfolio. Afisa wa ESG atatoa ripoti ya maendeleo dhidi ya viashiria vya utendaji vya ESG. Meneja wa ESG atatararisha, kila mwaka, muhtasari wa masomo yaliyojifunza kuhusu ESG kulingana na kiolezo cha 'Masomo yaliyojifunza' [imeambatanishwa kwenye barua pepe]. Muhtasari huo utashirikiwa/kuwasilishwa kwa timu ya Usimamizi wa Mfuko na kuhifadhiwa ili kuhakikisha mafunzo endelevu.

Mfuko unakusudia kutoa taarifa za sasisho kwa Kamati ya Ushauri

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:171 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

Mfuko unatarajia kushiriki ripoti ya utendaji ya kila mwaka iliyotangazwa hadharani ya Mfuko wa Hali ya Hewa wa Kijani na wadau wakiwemo Mamlaka Zilizoteuliwa Kitaifa. Zaidi ya hayo, wafanyakazi wa Mfuko na wanachama wa wafanyakazi wa Acumen wanakusudia kukutana mara kwa mara na Mamlaka Zilizoteuliwa Kitaifa na wadau ili kutoa taarifa za mara kwa mara kuhusu shughuli za ngazi ya Mfuko.

	Mwongozo	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 09/05/2025 Ukurasa:172 wa 295
	Usimamizi wa Mazingira na Jamii Mfumo	

7 Ufichuzi wa taarifa

Mfuko umejitolea kwa uwazi katika shughuli zake na utatafuta kushiriki na kuwezesha upatikanaji wa taarifa husika kuhusu shughuli zake kwa wadau.

ARAF II inakusudia kufichua Usimamizi wa Mazingira na Jamii kwenye tovuti ya Mfuko pamoja na tovuti za taasisi husika, ikiwemo Mfuko wa Hali ya Hewa wa Kijani. Nakala halisi za ARAF II ESMS zitapatikana katika ofisi ya Mfuko nchini Kenya na katika maeneo halisi ya Mamlaka Zilizoteuliwa Kitaifa. ARAF II pia inaweka wazi utaratibu wa malalamiko wa Mfuko kwa umma kwenye tovuti ya ARAF.

Kama ilivyoielezwa katika sehemu zilizopita, Mfuko utahakikisha ushiriki madhubuti wa wadau katika miradi yote ambayo imewekeza, ikiwa ni pamoja na taratibu stahiki za malalamiko, na umeanzia mfumo wa malalamiko katika ngazi ya Mfuko. Mbali na hayo, Mfuko utatoa ripoti za ziada kuhusu athari za kimazingira na kijamii za miradi yake, kwa mujibu wa sera za uwazi wa taarifa za wawekezaji wake, ikiwemo GCF.

Mfuko utaweka wazi Tathmini ya Athari za Kimazingira na Kijamii na Mpango wa Usimamizi wa Kimazingira na Kijamii wa uwekezaji unaowezekana katika Kategoria B ya Hatari za Kimazingira na Kijamii kama itakavyohitajika, na inavyofaa, Mpango wa Utekelezaji wa Ununuzi wa Ardhi na Uhamishaji Makazi, Mpango wa Utekelezaji wa Urejeshaji wa Maisha, Mpango wa Watu wa Asili, tathmini ya jinsia na mpango wa hatua za jinsia, ripoti za ukaguzi na tahadhari stahiki za kimazingira na kijamii, na taarifa nyingine yoyote inayohusiana inayohitajika kufichuliwa kwa mujibu wa mahitaji ya ufichuzi ya GCF na Mfuko. ARAF II itafichua Tathmini za Athari za Kimazingira na Kijamii (ESIAs) kwa miradi ya Kategoria B siku 30 kabla ya uwekezaji. Ufichuzi utafanywa kwenye majukwaa yanayofaa kwa watu walioathirika na wadau wengine. Tathmini za Athari za Mazingira na Kijamii (ESIA) na ufichuzi mwingine unaohusiana na miradi midogo, uwekezaji unaowezekana, utapatikana kwenye tovuti ya GCF na maeneo ya kimwili yanayofaa kwa lugha ya Kiingereza na lugha husika za kienyeji. Tutajitahidi kuhakikisha kuwa nyenzo hizo zinaleweka na jamii zilizoathirika na zinazoweza kuathirika, wadau, na umma kwa ujumla. Mfuko utazingatia maoni na michango iliyopokelewa katika ukamilishaji wa nyaraka.

	KIAMBATO 1	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:173 wa 295
	Orodha ya Ukaguzi ya ESG	

Kiambatisho 1: Orodha ya ukaguzi ya ESG

Malengo

- Toa taarifa husika kwa ajili ya tathmini ya awali ya hatari zinazoweza kutokea za ESG;
- Kusanya nyaraka na taarifa zilizopo kuhusu usimamizi wa sasa wa ESG;
- Tambua kadri iwezekanavyo masuala yoyote yanayoweza kuvunja mkataba katika hatua ya awali;
- Kuongoza na kutoa taarifa kwa mchakato wa ukaguzi wa kina uwanjani.

Orodha hii si kamili, na masuala mengine yataangaliwa kadri yatakavyotambuliwa kwa kila kesi.

Taarifa za jumla kuhusu Kampuni inayowezekana ya Portfolio

Jina la Kampuni

Mwaka wa kwanza

wa shughuli

Mahali pa maeneo ya mradi, katika kesi ya uzalishaji na/au usindikaji wa mifugo na mazao (pamoja na kuratibu za kijiografia)

Jumla ya eneo lengwa na eneo

lililopandwa Jumla ya eneo la sasa

na eneo lililopandwa Mazao, spishi,

na aina za wanyama Shughuli za

usindikaji wa kilimo zilizofanywa

Utambuzi wa masuala ya 'Hakuna Idhini'

	KIAMBATO 1	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:174 wa 295
	Orodha ya Ukaguzi ya ESG	

Orodha ya Vizuizi

	KIAMBATO 1	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:175 wa 295
	Orodha ya Ukaguzi ya ESG	

- Kutotii mahitaji ya kisheria ya kimazingira au mengine

Ikiwa kuna ushahidi thabiti kwamba mradi unahusisha masuala yoyote ya 'No-Go', mradi huo hautazingatiwa kwa ajili ya uwekezaji.

Taarifa muhimu za ESG na hatari

Maswali na Majibu kwa tathmini ya E&S kulingana na viwango vyote vya utendaji vya IFC

Tathmini ya taarifa muhimu za ESG na hatari itafanywa kwa kujaza dodoso la Maswali na

Majibu kuhusu masuala ya E&S. Hii inategemea kila kiwango cha utendaji cha IFC.

Tathmini ya ziada itategemea maswali yafuatayo.

Uendeshaji – IFC PS 1

Kipengele	Uangalizi / Maoni	Rejea
Uongozi mkuu unafahamu masuala makuu ya ESG?		
Je, sera ya ESG ya kampuni imeidhinishwa na uongozi mkuu?		
Je, kuna meneja mkuu anayehusika na ESG?		
Je, wafanyakazi wamepewa majukumu maalum kwa vipengele tofauti vya ESG? Afya na usalama, uhusiano na jamii, n.k. Je, wafanyakazi hawa wana sifa zinazofaa kusimamia hatari za mazingira na kijamii?		
Je, Mfumo wa Usimamizi wa Mazingira na Afya (ESMS) umetekelezwa kulingana na mahitaji ya IFC PS1?		
Kampuni imefanya Tathmini ya Athari za Mazingira na Jamii (ESIA)? Je, inapatikana kwa umma?		
Je, athari za E&S zinadhhibitiwa kupitia ESAP?		

	KIAMBATO 1	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:176 wa 295
	Orodha ya Ukaguzi ya ESG	

Matumizi ya mpangilio wa kupunguza athari?		
--	--	--

Utawala

Kipengele	Uchunguzi / Maoni	Rejea
Je, Kampuni inajitolea kutimiza mahitaji ya ESG ya Mfuko?		
Je, shughuli za kampuni zinajumuisha kutojumuisha shughuli zote zilizoorodheshwa kwenye Orodha ya Kuzuia ya Mfuko?		
Je, Kampuni inatii sheria na kanuni za ndani na za kitaifa?		
Kampuni inazingatia mikataba ya kimataifa?		
Kampuni inazingatia utawala bora wa kampuni na viwango vya uadilifu. Je, AP ya Uadilifu wa Biashara imetekelezwa?		
Athari za E&S zinazosimamiwa kupitia ESAP?		
Je, utekelezaji wa ngazi za kupunguza athari?		

Athari

Kipengele	Uchunguzi / Maoni	Rejea
Shughuli za kampuni zitaongeza ustahimilivu wa wakulima wadogo wa hali ya hewa	[toa makadirio]	
Kampuni itafanya kuongeza kipato cha wakulima wadogo	[toa makadirio]	

	KIAMBATO 1	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:177 wa 295
	Orodha ya Ukaguzi ya ESG	

Muhtasari na upangaji wa awali wa hatari

Mradi unahusisha vigezo vifuatavyo vya hatari:

- Kanda isiyo na mifano ya miradi ya aina hii
- Haki za umiliki wa ardhi zisizo wazi na/au ushahidi wa migogoro kuhusu umiliki wa ardhi
- Jamii za wenyeji au asili katika eneo linalosimamiwa au maeneo yanayolizunguka
- Mazingira ya asili karibu na eneo la mradi ni HCV, makazi muhimu, eneo lililolindwa
- Spishi zilizo hatarini kutoweka au za eneo pekee katika eneo hilo
- Hatari nyingine kubwa ya kimazingira kutokana na hali za eneo (udongo, maji, taka, dawa za kuuu wadudu)
- Sehemu kubwa ya wafanyakazi walio chini ya kandarasi ndogo
- Kiwango cha juu cha ajali/matukio ya kihistoria hadi sasa au ajali/tukio moja kubwa
- Mfumo dhaifu wa taasisi na utekelezaji wa sheria kuhusu ajira na mazingira

Mradi unaweza kugawanywa katika makundi yafuatayo ya hatari kulingana na idadi, umuhimu na upana wa hatari zilizotajwa hapo juu.

Aina ya awali ya hatari

Aina ya hatari ya IFC	Maelezo ya kategoria	Aina ya hatari ya GCF ESS inayolingana
A	Hatari na/au athari mbaya zinazoweza kuwa kubwa kwa mazingira au jamii, ambazo ni mbalimbali, zisizoweza kurekebishwa, au zisizo za kawaida.	A
B	Hatari na/au athari mbaya zinazoweza kuwa ndogo na za mipaka za kimazingira au kijamii ambazo ni chache, kwa kawaida maalum kwa eneo husika, kwa kiasi kikubwa zinaweza kurekebishwa, na zinashughulikiwa kwa urahisi kupitia hatua za kupunguza madhara.	B

	KIAMBATO 1	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:178 wa 295
	Orodha ya Ukaguzi ya ESG	

C	Hatari na/au athari mbaya za kimazingira au kijamii ni ndogo sana au hazipo kabisa.	C
---	---	---

Uhalali/Hatari kuu zilizotambuliwa

Mpango na bajeti kwa ajili ya DD

- Uhitaji wa wataalamu maalum
- Tarehe iliyotarajiwa kwa DD na ziara za tovuti
- Bajeti inayokadiriwa

Nyaraka zilizopokelewa / taarifa zilizotumika

	N di y o/ H a p a n a	Vigezo
Nyaraka za jumla		
Vyeti vya ardhi / mikataba ya upangaji		
Mpango wa Biashara		
Uchunguzi wa Uwezekano		
Sera ya E&S / Mfumo wa Usimamizi wa Athari za Mazingira		
Mipango ya Usimamizi wa Mazingira		
Utawala Bora wa Kampuni / Sera ya Uadilifu wa Biashara / Mpango wa Hatua		
Muundo wa Shirika		

	KIAMBATO 1	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:179 wa 295
	Orodha ya Ukaguzi ya ESG	

Nyaraka za ESG		
ISO / Vyeti, ripoti za ukaguzi?		
Sera ya Rasilimali Watu		

	KIAMBATO 1	ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:180 wa 295
	Orodha ya Ukaguzi ya ESG	

Mpango / Taratibu za Afya na Usalama		
Mbinu za Ufuatiliaji wa E&S		
Orodha ya wafanyakazi na maelezo yao		
Rejista ya ajali		
Moto uziokoaji mpango / mipango mingine ya dharura		
Mpango wa usimamizi wa majanga		
EIA / ESIA / ESMP / Mpango wa Utendaji		
Mpango wa Ushirikishwaji wa Wadau		
Mfumo wa Malalamiko		
Ruhusa za Mazingira		
Mpango wa Ufuatiliaji na Mapitio wa E&S		
Nyaraka nyingine		
Tovuti ya kampuni / mradi		
Vyombo vya habari / makala		
Picha za satelaiti		
Mengine		

	KIAMBATO 2	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:181 wa 295
	UCHUNGUZI WA KIMILIZO WA MAZINGIRA NA KIJAMII Ripoti ya Uchunguzi wa Kina	

Kiambatisho 2: Ripoti ya uchunguzi wa kina wa kimazingira na kijamii

Utangulizi

- Maelezo mafupi ya mchakato wa ESG: tarehe na ziara, wataalamu walioshiriki
- Orodha ya nyaraka zilizopitiwa (kiambatisho)
- Orodha ya watu waliohojiwa (kiambatisho)
- Taja vikwazo vyovyote kwa mchakato wa uchunguzi wa kina
- Viwango husika vilivyotathminiwa au vinavyotumika:

Viwango / mahitaji	Inayotumika	Imekadiriwa
Viwango vya Utendaji vya IFC		
Orodha ya vitu vilivyotengwa		
Mikataba ya Msingi ya ILO		
Vigezo vingine vya wakopeshaji		

Uainishaji wa hatari

Taarifa fupi kuhusu wasifu wa hatari za ESG wa mradi unaozingatiwa, ikizingatia aina, ukubwa, na eneo la mradi.

- Uainishaji wa mradi: A, B, au C na hoja fupi.

Aina ya hatari

Aina ya hatari ya IFC	Maelezo ya kategoria	Kategoria ya hatari ya GCF ESS inayolingana
-----------------------	----------------------	---

	KIAMBATO 2	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:183 wa 295
	UCHUNGUZI WA KIMILIZO WA MAZINGIRA NA KIJAMII Ripoti ya Uchunguzi wa Kina	

Uzingatiaji wa mahitaji ya kimazingira na kijamii

Tathmini ya hatari na athari za kimazingira na kijamii ikifuata muundo wa Viwango vya Utendaji vya IFC, na utiifu kwa mahitaji ya ziada ya ES ya Mfuko.

PS1: Tathmini na Usimamizi wa Hatari na Athari za Kimazingira na Kijamii

Mambo makuu	Tathmini			Maoni
	Dhaifu	Kati	Imara	
Sera ya ES				
Utambuzi wa hatari na athari za Huduma za Mazingira, ikiwa ni pamoja na				
Ukusanyaji wa data ya msingi				
Uchambuzi mbadala				
Mbinu za tathmini / vigezo vya umuhimu				
Hatua za kupunguza athari				
Mabadiliko ya tabianchi				
Athari zinazovuka mipaka				
Athari za jumla				
Biashara na haki za binadamu				

	KIAMBATO 2	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:184 wa 295
	UCHUNGUZI WA KIMILIZO WA MAZINGIRA NA KIJAMII Ripoti ya Uchunguzi wa Kina	

Hasara au makundi hatarishi				
Jinsia				
Athari za wahusika wengine				
Mnyororo wa ugavi				
Tathmini ya kikanda, kisekta, au kimkakati				
Programu ya usimamizi / ESMS				
Uwezo na ujuzi wa shirika				
Uandaaji wa dharura na majibu				
Mfumo wa ufuatiliaji				
Ushirikishwaji wa wadau				
Uchambuzi wa wadau na upangaji wa ushirikishwaji				
Ufichuzi wa taarifa				
Ushauriano / Ushauriano wenye taarifa na ushiriki				
Watu wa asili				
Majukumu ya sekta binafsi chini ya ushirikishwaji wa wadau unaongozwa na serikali				

	KIAMBATO 2	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 185 wa 295
	UCHUNGUZI WA KIMAZINGIRA NA KIJAMII Ripoti ya Uchunguzi wa Makini	

Mawasiliano ya nje				
Mfumo wa malalamiko kwa jamii zilizoathirika				
Uwasilishaji wa ripoti na ufichuzi				
Uwasilishaji wa ripoti za mara kwa mara kwa jamii zilizoathirika				

ESMS

- Eleza ni mfumo gani tayari ipo na ni ipi iko katika mchakato wa kutekelezwa.
- Nyaraka zinazopatikana: Sera ya ES, tathmini ya hatari na athari za ES, programu za usimamizi na mfumo wa ufuatiliaji.
- Uidhinishaji kutoka kwa uongozi mkuu na mawasiliano kwa wafanyakazi.

Uwezo wa shirika wa kutekeleza Mfumo wa Usimamizi wa Athari za Mazingira (ESMS)

- Majukumu na uwajibikaji wa wasimamizi wakuu na wafanyakazi, kwa msisitizo katika maeneo ya mada ya uratibu, usimamizi wa mazingira, afya na usalama na uhusiano na jamii.

Ushirikishwaji wa wadau

- Eleza taratibu za utambuzi na ushirikishwaji wa jamii zilizoathirika na watu wa asili.

Mawasiliano ya nje na taratibu za malalamiko

- Elezea mfumo uliopo wa kuwasiliana na wadau husika, hasa jamii zilizoathirika na watu wa asili.

	KIAMBATO 2	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 186 wa 295
	UCHUNGUZI WA KIMILIZO WA MAZINGIRA NA KIJAMII Ripoti ya Uchunguzi wa Kina	

- Eleza na tathmini mifumo ya malalamiko iliyopo.

Uwasilishaji wa ripoti na ufichuzi

- Elezea mfumo wa kuripoti, mara ngapi na aina ya taarifa zinazoripotiwa.

PS2: Kazi na Masharti ya Kazi

Vipengele vikuu	Tathmini			Maoni
	Dhaifu	Katikati	Imara	
Sera za Rasilimali Watu				
Mazingira ya kazi na masharti ya ajira				
Makazi ya wafanyakazi				
Mashirika ya wafanyakazi				
Kutokubaguzi na fursa sawa				
Upunguzaji wa wafanyakazi				
Mfumo wa malalamiko ya wafanyakazi				
Kazi ya watoto				
Kazi ya kulazimishwa				
Afya na usalama kazini				
Usimamizi wa wakandarasi				
Udhibiti wa minyororo ya usambazaji ya msingi				

	KIAMBATO 2	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 187 wa 295
	UCHUNGUZI WA KIMILIZO WA MAZINGIRA NA KIJAMII Ripoti ya Uchunguzi wa Kina	

Sera za rasilimali watu na mahusiano kazini

- Je, wafanyakazi wana mikataba halali na manufaa kulingana na sheria: bima ya jamii, umri wa chini, saa za kazi, mazungumzo ya pamoja?
- Iwapo sheria haisemi kuhusu hili, je, kampuni inazuia mazungumzo ya pamoja ya wafanyakazi au kuajiri wafanyakazi walio chini ya umri wa miaka 18 kwa njia za unyonyaji?
- Kwa watumishi walio chini ya mkataba, je, kuna udhibiti unaofaa juu ya vipengele hivi? Je, vipengele vya kimazingira na kijamii vimejumuishwa katika mkataba na watoa huduma?
- Je, fursa sawa zinatolewa kwa wanawake na makundi madogo?
- Je, mazingira ya kazi yanatii Mikataba ya Msingi ya ILO?

Afya na usalama kazini

- Sifa za mazingira ya kazi: shughuli za uvunaji, matumizi ya mashine nzito, matumizi na usimamizi wa dawa za kuua wadudu.
- Ni tahadhari gani muhimu zilizopo: mafunzo, Vifaa vya Kujikinga (EPI), alama za onyo, mipango ya dharura? Ni zipi hazizingatiwi?
- Je, kuna mpango wa afya na usalama uliopo?
- Ni ajali na matukio ya aina gani yameandikishwa na kufuatiliwa ipasavyo?

PS3: Ufanisi wa Rasilimali na Kuzuia Uchafuzi

Vipengele vikuu	Tathmini	Maoni
-----------------	----------	-------

	KIAMBATO 2	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:188 wa 295
	UCHUNGUZI WA KIMILIZO WA MAZINGIRA NA KIJAMII Ripoti ya Uchunguzi wa Kina	

	Dhaifu	Katikati	Imara	
Ufanisi wa rasilimali				
Matumizi na matibabu ya maji				
Kuzuia uchafuzi				
Utoaji wa vichafuzi				
Ardhi iliyochafuliwa				
Usimamizi wa taka				
Usimamizi wa vifaa hatarishi				
Matumizi na usimamizi wa dawa za kuuwa wadudu				
Kujazwa kibinafsi kwa kila dawa ya kuuwa wadudu inayotumika				

Athari za kimazingira

- Ni athari zipi zinazowezezana zimetambuliwa na kujumuishwa katika ESMS? Je, kuna athari yoyote inayowezezana ambayo haijazingatiwa?
- Je, kuna mfumo unaofaa wa usimamizi wa taka, maji, na utoaji wa hewa chafu?

Matumizi ya kemikali

- Je, kuna mpango wa matumizi salama ya kemikali, ikiwa ni pamoja na matumizi, uhifadhi, na utupaji?
- Je, kuna dawa za kuuwa wadudu na kemikali zinazotumika ambazo zimepigwa marufuku kimataifa?

	KIAMBATO 2	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:189 wa 295
	UCHUNGUZI WA KIMILIZO WA MAZINGIRA NA KIJAMII Ripoti ya Uchunguzi wa Kina	

- Je, kuna dawa za kuua wadudu zinazotumika ambazo zimeorodheshwa kwenye orodha ya dawa za kuua wadudu hatari sana za WHO?

PS4: Afya ya Jamii, Usalama na Ulinzi

Mambo makuu	Tathmini			Maoni
	Dhaifu	Katikati	Imara	
Mahitaji ya jumla ya afya na usalama wa jamii				
Vumbi / ubora wa hewa				
Mwendo kelele				
Mtetemo				
Athari za kivuli / za kuonekana				
Usanifu wa miundombinu na vifaa na usalama				
Usafiri na usafirishaji				
Huduma za mfumo wa ikolojia / masuala ya rasilimali za asili				
Kuathiriwa na vifaa hatarishi				
Kuathiriwa na magonjwa (maji)				
Uandaaji wa dharura na majibu				
Usalama wa eneo na wafanyakazi wa usalama				

	KIAMBATO 2	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:190 wa 295
	UCHUNGUZI WA KIMILIZO WA MAZINGIRA NA KIJAMII Ripoti ya Uchunguzi wa Kina	

Afya na usalama wa jamii

- Ni vipengele gani vikuu vya afya na usalama vimebainishwa (kelele, vumbi, ajali, vifaa hatarishi, uchafuzi wa maji) ambavyo vinaweza kuathiri jamii? Je, kuna vipengele ambavyo havijazingatiwa?
- Je, hatua za kutosha za kupunguza athari zipo na zimejumuishwa katika ESMS?
- Je, kuna taratibu za kutosha za malalamiko?

Wafanyakazi wa usalama

- Iwapo kampuni imewajiri maafisa wa usalama, je, kuna hatua za ulinzi zilizopo ili kupunguza hatari inayoweza kuwapata watu walio nje ya eneo la mradi?
- Je, wamefundishwa Kanuni za Hiari kuhusu Usalama na Haki za Binadamu?

PS5: Upataji wa Ardhi na Uhamishaji Usio wa Hiari

Mambo makuu	Tathmini			Maoni
	Dhaifu	Katikati	Imara	
Ubunifu wa mradi				
Fidia na manufaa kwa watu waliohamishwa				
Ushirikishwaji wa jamii				
Mfumo wa malalamiko				

	KIAMBATO 2	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:191 wa 295
	UCHUNGUZI WA KIMILIZO WA MAZINGIRA NA KIJAMII Ripoti ya Uchunguzi wa Kina	

Mpango na utekelezaji wa makazi mapya / urejeshaji wa maisha				
Uhamisho wa kimwili				
Uhamisho wa kiuchumi				
Majukumu ya sekta binafsi chini ya makazi mapya yanayosimamiwa na serikali				

Migogoro kuhusu umiliki wa ardhi na uhamisho

- Je, kuna migogoro yoyote kuhusu umiliki wa ardhi?
- Je, mradi umeundwa kuepuka au kupunguza uhamisho wa kimwili na/au kiuchumi?
- Ikiwa uhamisho hauwezi kuepukwa, je, kuna mipango ya makazi mapya au urejeshaji wa maisha? Je, mchakato ni wa ushiriki na kampuni inatoa fidia inayofaa?
- Je, kampuni inafuata UN FAO VGGT ikiwa inafaa?

PS6: Uhifadhi wa Bioanuwai na Usimamizi Endelevu wa Rasilimali Hai

Mambo makuu	Tathmini			Maoni
	Dhaifu	Katikati	Imara	
Makazi				
Makazi ya asili				
Makazi muhimu sana				

	KIAMBATO 2	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 192 wa 295
	UCHUNGUZI WA KIMILIZO WA MAZINGIRA NA KIJAMII Ripoti ya Uchunguzi wa Kina	

Maeneo yaliyo chini ya ulinzi kisheria na kutambuliwa kimataifa				
Spishi wageni wavamizi				
Ubunifu na upangaji wa matumizi ya ardhi unaoheshimu bioanuwai				
Utambuzi wa hatari na athari kwa bioanuwai				
Matumizi ya ngazi za upunguzaji				

Mpango wa matumizi ya ardhi, uongozaji wa misitu ya asili na tathmini ya HCV

- Elezea matumizi ya ardhi ya mradi.
- Je, kuna ushahidi kwamba mradi umefanya uongofu wa misitu ya asili tangu 1994 au unatarajia shughuli za mradi kuhusisha uongofu wa misitu ya asili?
- Je, kuna eneo lengwa la uhifadhi?
- Je, maeneo yenye HCV yamegunduliwa katika eneo la mradi? Je, tathmini imeidhinishwa na wadau wa eneo husika? Je, kuna hatua za kupunguza athari zilizopo na je, zinafuatiliwa?

Tathmini ya hatari na ngazi za upunguzaji

- Je, hatari hizi zimejumuishwa katika ESMS kulingana na wigo na ukubwa wa mradi na thamani ya kibayolojia ya eneo lililopo?
- Je, hatua za kupunguza athari zipo kulingana na kanuni ya mpangilio wa kupunguza athari, hasa kuhusiana na athari kwa bioanuwai na huduma za mfumoikolojia, ikizingatia hasa upotevu wa makazi, uharibifu na mgawanyiko wake, pamoja na spishi za uvamizi?

	KIAMBATO 2	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:193 wa 295
	UCHUNGUZI WA KIMILIZO WA MAZINGIRA NA KIJAMII Ripoti ya Uchunguzi wa Kina	

- Je, thamani tofauti zinazotolewa kwa bioanuwai na huduma za mfumo wa ikolojia na jamii zilizoathirika zimezingatiwa?

PS7: Watu wa Asili

Mambo makuu	Tathmini			Maoni
	Dhaifu	Katikati	Imara	
Kuepuka athari mbaya				
Hatari na tathmini ya athari				
Athari kwenye ardhi za jadi au za kawaida				
Uhamisho kutoka ardhi za jadi au za kawaida				
Ubunifu na utekelezaji wa hatua za kupunguza athari				
Kanuni za FPIC				
Mifumo ya fidia na ushiriki wa manufaa				

Watu wa asili

- Jinsi gani watu wa asili walijumuishwa katika uchambuzi wa tathmini ya hatari?
- Ni haki gani za jadi na za kijamii zilitambuliwa katika mchakato huo? Je, maeneo ya kitamaduni yalizingatiwa katika tathmini?
- Je, kanuni za FPIC zimetimizwa?

	KIAMBATO 2	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 194 wa 295
	UCHUNGUZI WA KIMILIZO WA MAZINGIRA NA KIJAMII Ripoti ya Uchunguzi wa Kina	

- Je, hatua zinazofaa za kupunguza madhara zipo? Je, wanapewa fidia?

PS8: Urithi wa Utamaduni

Mambo makuu	Tathmini			Maoni
	Dhaifu	Katikati	Imara	
Ubunifu wa mradi ili kuepuka athari kwa urithi wa kitamaduni				
Mashauriano na upatikanaji kwa jamii				
Hatua sahihi za kupunguza athari zipo endapo zinahitajika				

Utambuzi wa urithi wa kitamaduni

- Ni maeneo gani ya urithi wa kitamaduni kampuni iliyoyatambua?
- Je, hatua zinazofaa za kupunguza athari zinazohusiana na urithi wa kitamaduni zipo?

Muhtasari wa matokeo makuu na uchambuzi wa mapengo

- Fupisha vipengele muhimu zaidi na vinavyohusiana vya tathmini, ukichanganya hatari kuu na tathmini ya mfumo wa usimamizi uliowekwa kujibu hatari hizi. Kisha elezea mapengo makuu na uwezo na utayari wa kampuni ya sasa kuyashughulikia.

Hatari kuu zilizotambuliwa	Uwezo wa usimamizi uliopo1	Mapengo na udhaifu	Uwezo wa kushughulikia mapengo na udhaifu
----------------------------	----------------------------	--------------------	---

	KIAMBATO 2	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:195 wa 295
	UCHUNGUZI WA KIMILIZO WA MAZINGIRA NA KIJAMII Ripoti ya Uchunguzi wa Kina	

Kura na mapendekezo ya hatua za ESAP

- Kauli ya uamuzi kuhusu kama mradi huu unaweza kuungwa mkono kwa mtazamo wa kimazingira na kijamii. Iwapo mapungufu yamegunduliwa, uamuzi unaweza kuhusishwa na hatua za kuchukuliwa.
- Fafanua hatua muhimu zinazopaswa kuchukuliwa na kampuni ili kushughulikia hatari na mapengo yaliyotambuliwa, zikiwemo katika Mpango wa Hatua za Mazingira na Jamii (ESAP). Kadri iwezekanavyo, hatua hizi zinapaswa kujumuisha ratiba wazi, majukumu, viashiria vya ukamilishaji na, kadri iwezekanavyo, gharama zilizokadiriwa.

	KIAMBATO 4	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 196 wa 295
	MWELEKEO WA UPATIKANAJI WA Ardhi NA UHAMIAJI UPYA	

Nyongeza 3: Orodha ya vitu vilivyotengwa

Mfuko hautawekeza katika kampuni zilizo katika kategoria A ya hatari za kimazingira na kijamii. Wawekezaji wanaowezekana wanaweza kuwa tu katika kategoria B au C ya hatari za kimazingira na kijamii.

Mfuko hautawekeza katika kampuni zinazohusika na uzalishaji, biashara, au matumizi ya bidhaa, kemikali au shughuli zilizoordheshwa hapa chini:

- Mifano ya biashara yenye bidhaa na huduma za hatari za E&S za daraja A, biashara zinazofanya shughuli za hatari za E&S za daraja A, au biashara zenye rekodi za hatari za E&S za daraja A
- Uzalishaji, matumizi au biashara ya bidhaa yoyote au shughuli inayochukuliwa kuwa haramu chini ya sheria na kanuni za nchi mwenyeji au Ufaransa au mikataba na makubaliano ya kimataifa, au inayozuiwa kimataifa, kama vile dawa hatarishi, dawa za kuuwa wadudu/magugu, vitu vinavyopunguza ozoni, bidhaa zenye PCB (Polychlorinated Biphenyls), kemikali, wanyamapori au bidhaa zinazosimamiwa chini ya CITES, Mbinu zisizodumu za uvuvi (k.m. uvuvi wa kutumia milipuko);
- Uzalishaji au biashara ya vinywaji vya kileo (isipokuwa bia na divai) ;¹⁵²
- Uzalishaji au biashara ya tumbaku;¹⁵²
- Uzalishaji au biashara ya kamari, kasino, na makampuni yanayofanana¹⁵³
- Uzalishaji, matumizi au biashara ya nyuzi za asbesto;
- Uvuvi kwa kutumia nyavu za drift net katika mazingira ya baharini zenye urefu unaozidi kilomita 2.5;

¹⁵² Hii haitumiki kwa wadhamini wa miradi ambao hawahusiki kwa kiasi kikubwa katika shughuli hizi. "Kutohusika kwa kiasi kikubwa" inamaanisha kwamba shughuli husika ni ya ziada kwa shughuli kuu za mdhamini wa mradi. Kwa makampuni, "kiasi kikubwa" inamaanisha zaidi ya 10% ya taarifa zao za pamoja za mizani ya fedha au mapato. Kwa kifedha

taasisi na mifuko ya uwekezaji, "kubwa" inamaanisha zaidi ya 10% ya mkusanyiko wao wa msingi wa uwekezaji
¹⁵³ Uwekezaji wote wa moja kwa moja katika miradi au shughuli kama hizo, ikiwa ni pamoja na miradi hiyo (kwa mfano hoteli inayojumuisha kasino). Mipango ya maendeleo ya mijini ambayo inaweza kujumuisha miradi kama hiyo siku zijazo haihusiani. Kwa makampuni, "substantial" inamaanisha zaidi ya 10% ya taarifa zao za pamoja za mizani ya fedha au mapato. Kwa taasisi za kifedha na mifuko ya uwekezaji, "substantial" inamaanisha zaidi ya

	KIAMBATO 4	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:197 wa 295
	MWELEKEO WA UPATIKANAJI WA Ardhi NA UHAMIAJI UPYA	

10% ya mkusanyiko wao wa msingi wa uwekezaji.

	KIAMBATO 4	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 198 wa 295
	MWELEKEO WA UPATIKANAJI WA Ardhi NA UHAMIAJI UPYA	

- Uzalishaji au shughuli zinazohusisha aina hatarishi au za unyonyaji za kazi ya kulazimishwa¹⁵⁴/ kazi hatarishi ya watoto;¹⁵⁵
- Operesheni za ukataji miti za kibiashara kwa matumizi katika msitu mvua wa kitropiki wa msingi;
- Uzalishaji, biashara, uhifadhi, au usafirishaji wa kiasi kikubwa cha kemikali hatarishi, au matumizi ya kibiashara ya kemikali hatarishi. Kemikali hatarishi ni pamoja na petroli, keroseni, na bidhaa nyingine za petroli;
- Uzalishaji au shughuli zinazoharibu ardhi inayomilikiwa, au inayodaiwa chini ya kesi mahakamani, na Watu wa Asili, bila idhini kamili iliyothibitishwa kwa maandishi ya watu hao;
- Shughuli zinazosababisha ukataji miti na/au uharibifu wa makusudi au uchafuzi wa rasilimali za asili (kama vile ardhi na maji);
- Viumbe vilivyobadilishwa kijenetiki;
- Shughuli zinazoweza kusababisha uhamisho wa kimwili na kiuchumi wa watu; au
- Ukiukaji wa Viwango vya Kimataifa vya Kazi kama ilivyoainishwa na ILO au Mfumo wa Kilimo Janja wa Hali ya Hewa wa FAO.

¹⁵⁴ Kazi ya kulazimishwa inamaanisha kazi yoyote au huduma yoyote isiyofanywa kwa hiari, inayotwaliwa kutoka kwa mtu chini ya tishio la nguvu au adhabu.

¹⁵⁵ Kazi hatarishi kwa watoto inamaanisha ajira ya watoto ambayo ni ya unyonyaji kiuchumi, au inayoweza kuwa hatari kwa elimu ya mtoto, au kuingilia elimu yake, au kuwa na madhara kwa afya ya mtoto, au maendeleo yake ya kimwili, kiakili, kiroho, kimaadili, au kijamii.

	KIAMBATO 4	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 199 wa 295
	MWELEKEO WA UPATIKANAJI WA Ardhi NA UHAMIAJI UPYA	

- Uharibifu¹⁵⁶ wa makazi muhimu¹⁵⁷ au maeneo yenye thamani kubwa ya uhifadhi¹⁵⁸ na mradi wowote wa misitu ambao chini yake hakuna mpango endelevu wa maendeleo na usimamizi unaotekelezwa.
- Uuzaji wa mipaka katika taka na bidhaa za taka isipokuwa zinazotii Mkataba wa Basel na kanuni zake za msingi.
- Biashara yoyote inayohusiana na vifaa vya redioaktivi¹⁵⁹
- Biashara yoyote inayohusiana na silaha na risasi
- Biashara yoyote inayohusiana na ponografia au ukahaba.
- Shughuli yoyote inayohusisha uharibifu mkubwa, uharibifu, au uondoaji wa urithi wa kitamaduni wa msingi¹⁶⁰
- Uzalishaji na usambazaji wa vyombo vya habari vya kibaguzi, vinavyopinga demokrasia, au uzalishaji na usambazaji wa vyombo vya habari kwa nia ya kubagua sehemu ya idadi ya watu.

¹⁵⁶ Uharibifu unamaanisha (1) kuondolewa au kupunguzwa sana kwa uadilifu wa makazi kutokana na mabadiliko makubwa na ya muda mrefu katika matumizi ya ardhi au maji, au (2) kubadilishwa kwa makazi kwa njia ambayo uwezo wake wa kudumisha jukumu lake (tazama dokezo la miguu [122] [(Urithi wa kitamaduni)]) unapotea.

¹⁵⁷ Makazi muhimu ni sehemu ndogo ya makazi ya asili na yaliyobadilishwa ambayo yanastahili umakini maalum. Makazi muhimu yanajumuisha maeneo yenye thamani kubwa ya bayoanuwai yanayokidhi vigezo vya uainishaji wa Shirika la Kimataifa la Uhifadhi (IUCN), ikiwa ni pamoja na makazi yanayohitajika kwa uhai wa spishi zilizo hatarini sana au zilizo hatarini kama ilivyoainishwa katika Orodha Nyekundu ya IUCN ya Spishi Zilizohatarini au kama ilivyoainishwa katika sheria yoyote ya kitaifa; maeneo yenye umuhimu maalum kwa spishi endemiki au zenye wigo mdogo; maeneo ambayo ni muhimu kwa uhai wa spishi za uhamaji; maeneo yanayosaidia mkusanyiko au idadi kubwa ya spishi zinazokusanyika; maeneo yenye mchanganyiko wa kipekee wa spishi au yanayohusiana na michakato muhimu ya mageuzi au yanayotoa huduma muhimu za mfumoikolojia; na maeneo yenye bioanuwai ya umuhimu mkubwa wa kijamii, kiuchumi au kitamaduni kwa jamii za wenyeji. Msitu wa Asili au misitu yenye Thamani Kubwa ya Uhifadhi itachukuliwa kuwa Makazi Muhimu.

¹⁵⁸ Maeneo yenye Thamani Kubwa ya Uhifadhi (HCV) yamefafanuliwa kama makazi ya asili ambapo thamani hizi zinachukuliwa kuwa za umuhimu wa kipekee au umuhimu mkubwa sana (Tazama <http://www.hcvnetwork.org>).

¹⁵⁹ Hii haitumiki kwa ununuzi wa vifaa vya matibabu, vifaa vya udhibiti wa ubora (upimaji) au vifaa vingine vyovyote ambapo chanzo cha mionzi kinachukuliwa kuwa kidogo na/au kimwekewa kinga ya kutosha.

¹⁶⁰ Inajumuisha urithi wa kihistoria, kijamii na/au kitamaduni unaotambuliwa kimataifa na kitaifa.

	KIAMBATO 4	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:200 wa 295
	MWELEKEO WA UPATIKANAJI WA Ardhi NA UHAMIAJI UPYA	

- Uchimbaji wa migodi ya almasi na uuzaji wa almasi, wakati nchi mwenyeji haijatii Mkataba wa Kimberley ¹⁶¹ au makubaliano mengine ya kimataifa yanayofanana (yaliyopo au yatakayoundwa) kuhusu rasilimali za uchimbaji zinazofanana.
- Sekta yoyote au huduma yoyote inayokabiliwa na vikwazo vya Umoja wa Mataifa, Umoja wa Ulaya, na/au Ufaransa bila kikomo.
- Shughuli yoyote inayohusisha uzalishaji, matumizi, biashara, au usambazaji wa mbegu za viumbe vilivyobadilishwa kijenetiki (GMO) au mazao ya bustani yaliyobadilishwa kijenetiki.
- Shughuli yoyote inayohusisha uhamishaji na ununuzi wa ardhi unaoonyeshwa na kuthibitishwa bila kurejelea
- Uwekezaji wenye uzalishaji halisi wa gesi chafu zaidi ya tani milioni moja kwa mwaka za sawa na CO₂.
- Uchunguzi wa makaa ya mawe, utafutaji, uchimbaji au usindikaji
- Vituo vya umeme vinavyotumia makaa ya mawe, mafuta na gesi.
- Mabomba ya mafuta ghafi
- Viwanda vya kuchakata mafuta
- Shughuli za uchunguzi na uzalishaji wa makaa ya mawe, mafuta, na gesi (ya kawaida na isiyo ya kawaida) au shughuli zozote zilizojitolea pekee kwa usafirishaji wa vifaa hivi.
- Miundombinu inayounganishwa na vifaa vya uchunguzi, uzalishaji, uhifadhi, na uzalishaji wa umeme kutoka vyanzo vya nishati ya kisukuku ikiwa kituo husika kinatoa

¹⁶¹ Mpango wa Uthibitisho wa Mchakato wa Kimberley ("KPCS"), ni kiwango cha uthibitisho kwa uzalishaji wa almasi kinachohusisha serikali; almasi zinadhitiwa katika kila hatua ya mnyororo wa uzalishaji, kuanzia uchimbaji hadi uuzaji wa rejareja wa bidhaa iliyokamilika. KPCS ilianzishwa ili kuzuia na kusitisha biashara ya almasi za migogoro. Imeundwa kuthibitisha asili ya almasi kutoka vyanzo ambavyo havina migogoro inayochochewa na uzalishaji wa almasi. Nchi wanachama zinapaswa kupitisha sheria za kitaifa kuhusu suala hili, na kuweka mifumo muhimu ya udhibiti wa usafirishaji nje na uingizaji ili kutekeleza KPCS. Zaidi ya nchi 75 zinazohusika katika uzalishaji, uuzaji, na uongofu wa almasi zinashiriki.

	KIAMBATO 4	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 201 wa 295
	MWELEKEO WA UPATIKANAJI WA Ardhi NA UHAMIAJI UPYA	

gesi chafu zenye zaidi ya tani milioni moja kwa mwaka za sawa na CO₂.

Miundombinu inaunganishwa na kituo ikiwa inakidhi masharti mawili yafuatayo:

- miundombinu haingejengwa kama isingekuwepo kituo cha nishati ya visukuku; na
- kituo cha nishati ya visukuku chenye hakitakuwa na uwezo wa kiuchumi bila miundombinu hii.
- Ujenzi wa ^{mtambo} mpya au ukarabati wa ^{mtambo} wowote uliopo wa HFO pekee au dizeli pekee¹⁶² unaozalisha nishati kwa gridi ya umma na kusababisha ongezeko la jumla la ^{utoaji wa} CO₂¹⁶³
- Biashara yoyote yenye mpango wa kupanua matumizi ya makaa ya mawe yanayotumika kwa ajili ya ^{uzalishaji wa} umeme na/au joto¹⁶⁴

Kiambatisho 4: Mwongozo wa ardhi na makazi mapya

Msingi wa LARF

Mfumo wa Upataji Ardhi na Uhamishaji Makazi (LARF) unafafanua mchakato wa kuchuja, kutathmini, kulipa fidia, na kusimamia hatari na athari zinazoweza kutokea kutokana na upataji ardhi na uhamishaji makazi unaosababishwa na shughuli zinazoungwa mkono na Kampuni ya Portfolio. Mara tu maeneo maalum na jamii zinazofaidika na shughuli hizo zitakapofafanuliwa wazi na kwa undani, LARF inapaswa kupanuliwa kuwa Mpango Maalum wa Upataji Ardhi na Uhamishaji Makazi (LARP) unaoendana na mahitaji husika ya ulinzi.

LARF hutoa msingi muhimu ili kuhakikisha kuwa shughuli zozote zinazoweza kuhusisha upataji wa ardhi na/au uhamishaji na upotevu wa riziki za watu walioathirika zitafuata sheria za kitaifa na mahitaji ya ESG ya Mfuko.

¹⁶² Kwa hisa zisizo za moja kwa moja kupitia mifuko ya uwekezaji, uwekezaji (hadi asilimia 20 ya mfuko) katika vituo vipya au vilivyopo vya umeme vinavyotumia HFO pekee au dizeli pekee unaruhusiwa katika nchi zinazokabiliwa na changamoto za upatikanaji wa nishati na kwa sharti kwamba hakuna mbadala wa gesi au nishati mbadala unaofaa kiuchumi na kiufundi.

¹⁶³ ambapo hatua za ufanisi wa nishati hazifidi fidia ongezeko lolote la uwezo au kiwango cha mzigo.

¹⁶⁴ Hii haitumiki kwa makaa ya mawe yanayotumika kuanzisha mmenyuko wa kemikali (kwa mfano, makaa ya mawe ya metallurgy yaliyochanganywa na madini ya chuma ili kuzalisha chuma na chuma cha pua) au kama kiungo kilichochanganywa na vifaa vingine, kutokana na ukosefu wa mbadala zinazoweza kutekelezeka

	KIAMBATO 4	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:202 wa 295
	MWELEKEO WA UPATIKANAJI WA Ardhi NA UHAMIAJI UPYA	

na zenye faida kibiashara.

	KIAMBATO 4	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:203 wa 295
	MWELEKEO WA UPATIKANAJI WA Ardhi NA UHAMIAJI UPYA	

Kwa kila operesheni ambayo ina shughuli zinazoweza kusababisha athari za uhamishaji, LARP itatayarishwa. LARF inaelezea vigezo vya kubuni kwa uhamishaji wa watu walioathirika wakati wa utekelezaji wa mradi, muktadha wa kisheria, mchakato wa kuandaa LARP, yaliyomo ndani yake na mchakato wa utekelezaji wake, na hatimaye muundo wa taasisi unaohitajika.

Lengo la LARF

Upataji wa ardhi na uhamisho usio wa hiari huhusisha uhamisho wa watu unaotokana na shughuli zinazovamia mali zao za uzalishaji, maeneo ya kitamaduni, na vyanzo vyao vya mapato kama ardhi, malisho, mali nyingine, n.k. Kinachotofautisha uhamisho usio wa hiari na uhamisho wa hiari ni kwamba uhamisho usio wa hiari huhusisha watu wanaoweza kuhamishwa kinyume na matakwa yao, kwani mara nyingi si wao walianzisha uhamisho huo.

Utekelezaji wa shughuli mbalimbali za Kampuni ya Mkusanyiko unaweza kusababisha utekelezaji wa tahadhari za kimazingira na kijamii kuhusu uhamishaji usio wa hiari, kwani ardhi inaweza kupatikana kwa ajili ya shughuli hizo na watu walioathirika watahitaji kufidiwa kwa hasara ya ardhi, mazao, makazi na miundo mingine, pamoja na njia zao za maisha.

Lengo la LARF ni kushughulikia ipasavyo masuala kama vile uhitaji wa ununuzi wa ardhi, fidia na makazi mapya kwa watu walioathiriwa na utekelezaji wa shughuli za Kampuni ya Portfolio.

Malengo ya LARF

Lengo kuu la LARF ni kutoa mwongozo juu ya jinsi ya kushughulikia hatari na athari zinazohusiana na ununuzi wa ardhi, fidia, na uhamishaji makazi wakati wa utekelezaji wa mradi. LARF inahakikisha kwamba uhamishaji makazi unaepukwa, na ikiwa hauwezi kuepukwa, watu waliotawanywa na waliopelekwa makazi mapya wanalipwa fidia kwa hasara zao kwa gharama ya uingizaji, wanapewa fursa za kushiriki katika manufaa yaliyotokana na mradi, na wanasaidiwa katika uhamisho na wakati wa kipindi cha mpito katika eneo la makazi mapya.

Malengo maalum ya LARF ni kama ifuatavyo:

	KIAMBATO 4	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 204 wa 295
	MWELEKEO WA UPATIKANAJI WA Ardhi NA UHAMIAJI UPYA	

1. Kupunguza, kadri iwezekanavyo, ununuzi wa ardhi kwa ajili ya utekelezaji wa shughuli za mradi, pale ambapo ununuzi huo au shughuli zinazohusiana na mradi zitasababisha athari mbaya kijamii;
2. Kuhakikisha kwamba pale ununuzi wa ardhi unapohitajika, utekelezaji wake ufanywe kupitia programu endelevu ili kuwawezesha watu kushiriki katika manufaa ya mradi;
3. Kuhakikisha ushauriano wenye maana na watu watakaoguswa au kuhamishwa;
4. Kutoa msaada utakaopunguza au kurejesha athari mbaya za utekelezaji wa mradi kwa maisha ya watu walioathirika ili kuboresha maisha yao au angalau kuyarejesha katika viwango vya kabla ya mradi;
5. Fafanua majukumu na uwajibikaji wa wadau mbalimbali katika upangaji, utekelezaji, ufuatiliaji, na tathmini ya shughuli za uhamishaji makazi;
6. Kuwezesha fidia kwa jamii zilizoathiriwa na shughuli za mradi; na
7. Kupunguza msongo kwa jamii/nyumba zilizoathiriwa na mradi.

Lengo la kiutendaji la LARF ni kutoa mwongozo kwa wadau wanaoshiriki katika kupunguza athari mbaya za kijamii za mradi, ikiwa ni pamoja na shughuli za urejeshaji/uhamishaji, ili kuhakikisha kuwa watu walioathiriwa na mradi hawatapungukiwa na umaskini kutokana na athari mbaya za kijamii za mradi. Makundi lengwa ya LARF ni wadau wote wanaohusika na utekelezaji wa shughuli za mradi. Hii ni pamoja na watu walioathiriwa na mradi, jamii, na mashirika yasiyo ya kiserikali (NGOs) inapohitajika.

Mfumo wa kisheria na kiutawala unaohusiana na hatari na masuala ya ununuzi wa ardhi na makazi mapya unajumuisha sheria mbalimbali za nchi ambapo shughuli za mradi zitafanyika na mahitaji ya ESG ya Mfuko (ambayo yanajumuisha viwango vya ESG vya wawekezaji wake). Ni muhimu kwamba katika ngazi ya uendeshaji na kama sehemu ya utungaji wa LARP, tathmini ya mapengo ifanywe ili kubaini muafaka wa mahitaji mbalimbali ya kisheria na kisera, kwa lengo la kupitisha mahitaji magumu zaidi yanayotumika kwa shughuli na kwa ajili ya kushughulikia hatari zinazohusiana na ununuzi wa ardhi na uhamishaji. Maeneo muhimu ya kulinganisha mfumo wa kisheria na kiutawala ni pamoja na fidia ya mali zilizopotea,

	KIAMBATO 4	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 205 wa 295
	MWELEKEO WA UPATIKANAJI WA Ardhi NA UHAMIAJI UPYA	

ustahiki, kiwango cha msaada kwa watu walioathirika ili kuboresha viwango vya maisha na riziki, mashauriano na utatuzi wa malalamiko, sensa na orodha ya mali, tarehe za mwisho, muda wa fidia, jamii zilizo katika mazingira magumu, na ufuatiliaji na ukamilishaji.

Jambo muhimu la kuzingatia katika kubainisha mfumo wa kisheria na kiutawala katika ngazi ya nchi ni muktadha maalum unaohusiana na michakato ya ununuzi na ukamuzi wa ardhi, michakato ya kuwapatia makazi upya watu walioathirika, mfumo wa umiliki wa ardhi, haki za jadi, na umiliki wa jadi wa ardhi.

Mbali na mahitaji ya kitaifa, miradi midogo pia itahitaji kuendana na mahitaji ya ESG ya Mfuko. Kiwango cha Utendaji cha IFC cha 5 kinachohusiana na ununuzi wa ardhi na uhamishaji bila hiari kinatambua kwamba ununuzi wa ardhi unaohusiana na mradi na vikwazo vya matumizi ya ardhi vinaweza kuwa na athari mbaya kwa jamii na watu wanaotumia ardhi hii. Hivyo basi, kiwango hiki kina malengo yafuatayo:

1. Kuepuka, na pale kuepuka kutakaposhindikana, kupunguza uhamisho kwa kuchunguza miundo mbadala ya mradi;
2. Ili kuepuka kufukuzwa kwa nguvu;
3. Kutabiri na kuepuka, au pale ambapo kuepuka hakuwezekani, kupunguza athari mbaya za kijamii na kiuchumi zinazotokana na ununuzi wa ardhi au vikwazo vya matumizi ya ardhi kwa (i) kutoa fidia kwa hasara ya mali kwa gharama ya uingizaji na (ii) kuhakikisha kuwa shughuli za makazi mapya zinafanywa kwa ufunuo unaofaa wa taarifa, mashauriano na ushiriki wenye taarifa wa wale wanaoathirika;
4. Kuboresha, au kurejesha, maisha na viwango vya maisha vya watu waliohamishwa; na
5. Kuboresha hali za maisha miongoni mwa watu waliohamishwa kimwili kwa kutoa makazi ya kutosha yenye uhakika wa makazi katika maeneo ya makazi mapya.

Uhamishaji bila hiari katika IFC PS 5 unahusu uhamisho wa kimwili (uhamisho au kupoteza makazi) na uhamisho wa kiuchumi (kupoteza mali au upatikanaji wa mali unaosababisha kupoteza vyanzo vya mapato au njia za maisha) kutokana na ununuzi wa ardhi unaohusiana na mradi.

Uhamishaji makazi huchukuliwa kuwa wa kulazimishwa wakati watu binafsi au jamii zilizoathirika hawana

	KIAMBATO 4	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:206 wa 295
	MWELEKEO WA UPATIKANAJI WA Ardhi NA UHAMIAJI UPYA	

haki ya kukataa ununuzi wa ardhi, jambo linalosababisha uhamisho. Pale ambapo haiwezi kuepukika, hatua zinazofaa za kupunguza athari mbaya kwa watu waliotawanywa na jamii za wenyeji lazima zipangwe kwa makini na zitatekelezwe.

Mfumo wa fidia

Mpango wa LARP utakaotayarishwa kwa ajili ya shughuli maalum za Kampuni za Portfolio zilizotathminiwa kuwa zinaweza kusababisha hatari na athari za upataji ardhi na uhamishaji utahitaji kufafanua mfumo wa fidia utakaotoa malipo kwa hasara ya ardhi au mali, ikiwa ni pamoja na upatikanaji wa ardhi na rasilimali. Mfumo wa fidia utaongozwa na kanuni zifuatazo:

1. Kutoa fidia wazi, ya haki, na kwa wakati (kabla ya kusafisha ardhi au kuchukua ardhi) kwa ajili ya uhamisho, ikiwa ni pamoja na fidia ya mali kulingana na kanuni za kitaifa na viwango vinavyotumika;
2. Lipa fidia mali zilizopotea kwa thamani kamili ya uingizaji; na
3. Kurejesha maisha na ustawi wa watu walioathiriwa na mradi na jamii za wenyeji ili hali yao ya maisha iwe angalau sawa na ile ya kabla ya kuhamishwa, au kuwa bora zaidi.

LARP itaonyesha aina za watu walioathirika (kama wamiliki wa ardhi, wapangaji, wakazi wa misitu wasio na hati miliki rasmi, wamiliki wa miundombinu ya kudumu na isiyo ya kudumu, watu wanaoweza kupoteza riziki na upatikanaji wa rasilimali, n.k.) na haki zao za fidia. LARP pia itatoa vigezo vya kustahili fidia kwa watu walioathirika, kwa mfano kwa kuzingatia haki za kisheria rasmi, haki za kukodisha, wasio na haki za kisheria, wale waliofika baada ya tarehe za mwisho, n.k.

Mpango wa Haki za Fidia

	KIAMBATO 4	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 207 wa 295
	MWELEKEO WA UPATIKANAJI WA Ardhi NA UHAMIAJI UPYA	

LARP pia itaelezea mchakato wa upangaji wa fidia, ambao unahusisha kubaini viwango vya fidia vinavyotumika kwa thamani ya uingizaji na kuanzisha hatua za kupunguza athari zaidi za kuchukua ardhi, ikiwa ni pamoja na miradi ya kurejesha maisha ya watu na hatua za kusaidia watu walio katika mazingira magumu. Katika kuanzisha viwango vya fidia vinavyotumika, mtaalam huru wa tathmini anaweza kuajiriwa kutoa ushauri kuhusu thamani za soko za ardhi, mazao, na mali nyingine za kiuchumi katika eneo la mradi mdogo.

Njia ya Fidia

Fidia kwa mtu binafsi na kaya itatolewa kwa pesa taslimu, kwa vitu na/au kupitia msaada wa maarifa, kwa uwepo wa mwanaume na mwanamke pamoja na watoto waliokomaa au wadau wengine husika inapohitajika. Aina ya fidia itakuwa chaguo la mtu binafsi ingawa kila jitihada itafanywa kuanzisha umuhimu na upendeleo wa kukubali fidia kwa aina, hasa wakati hasara inapofikia zaidi ya 20% ya jumla ya mali zenye tija. Inapaswa kutambuliwa kwamba wakati mashamba yanayohitajika kwa ajili ya maisha ya watu walioathirika yanapochukuliwa au kupunguzwa ukubwa kutokana na kazi za mradi, aina inayopendelewa ya fidia ni kutoa kipande cha ardhi sawa mahali pengine, yaani, ardhi kwa ardhi. Pale ambapo ardhi kama hiyo haipatikani, malipo ya pesa yanaweza kuwa chaguo ingawa fidia ya pesa si aina inayopendelewa ya fidia katika kesi kama hizo. Ikumbukwe kwamba fidia ya pesa inafaa tu pale ambapo kuna soko la ardhi au mali nyingine zilizopotea karibu na eneo lililoathirika. Haikubaliki kutoa fidia ya pesa kwa, tuseme, mkulima, wakati hana uwezekano wa kupata ardhi mpya katika eneo lile lile.

Vipengele vingine muhimu vya maandalizi ya LARP ni mchakato wa kuwajulisha watu walioathirika, sensa na uandikishaji wa mali, makubaliano kuhusu fidia na uingizaji wake katika mikataba, na utaratibu wa kutoa fidia kwa watu walioathirika.

Urejeshaji wa Njia za Kujipatia Riziki

Operesheni za kampuni za mkusanyiko pia zinaweza kuathiri upatikanaji wa rasilimali kwa jamii za wenyeji na kusababisha kupotea kwa njia za maisha. LARF pia inapaswa kujumuisha mkakati wa urejeshaji wa njia za maisha ili kuzuia na kupunguza athari mbaya zinazoweza kuathiri watu walioathirika na mradi na walio katika mazingira magumu kama matokeo ya moja kwa moja ya mchakato wa uhamishaji.

	KIAMBATO 4	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:208 wa 295
	MWELEKEO WA UPATIKANAJI WA Ardhi NA UHAMIAJI UPYA	

Kanuni muhimu zinazoongoza upangaji wa urejeshaji wa maisha

Mbinu endelevu ya urejeshaji wa maisha inategemea kanuni zifuatazo:

- Maisha ya kujipatia riziki ni mikakati yenye nyanja nyingi, na kwa hivyo mchanganyiko wa mbinu unahitajika ili kusaidia urejeshaji wa mapato na uanzishaji upya wa mitandao ya usaidizi ya jamii;
- Ushiriki hai wa walengwa katika upangaji na kufanya maamuzi ili kuhakikisha msaada unaopendekezwa unaakisi uhalisia na vipaumbele vya eneo husika;
- Watu walioathirika wanapaswa kupewa fursa za kuchagua ili waweze kujiamulia jinsi kaya zao zitakavyonufaika zaidi kutokana na chaguzi za urejeshaji wa maisha;
- Posho za mpito ni muhimu, lakini zinahitaji vigezo vye wazi vya kustahili na hatua za mwisho;
- Ujenzi wa uwezo unapaswa kujumuishwa katika shughuli za urejeshaji wa maisha ili kukuza ujuzi, ikiwa ni pamoja na mbinu za kilimo. Ujenzi wa uwezo unatambua mahitaji tofauti ya wanawake, wanaume, vijana, na makundi hatarishi kuhusiana na maendeleo ya ujuzi.

Ujumuishaji wa urejeshaji wa maisha katika mipango

Ili kutambua uwezekano na ukubwa wa athari mbaya na kuandaa njia mbadala za kurejesha maisha, mbinu ifuatayo inaweza kuzingatiwa:

- Urejeshaji wa maisha ya watu walioathirika na walio katika mazingira magumu unapaswa kuzingatia hali za kiekolojia, njia za maisha na sifa za kijamii na kitamaduni walizo nazo watu walioathirika;
- Urejeshaji wa njia za maisha unapaswa kuwawezesha watu walioathiriwa na mradi kupata njia za maisha zinazofanana au bora zaidi, kwa kujitegemea. Ni muhimu kwamba mchakato wa ununuzi wa ardhi na uhamishaji hautasababisha utegemezi kwa mradi, ambao hatimaye utaleta matatizo zaidi siku zijazo;
- Urejeshaji wa maisha ya kiuchumi unapaswa kulenga sifa za udhaifu na vyanzo vinavyowezekana vya mali za maisha ya kiuchumi vinavyomilikiwa na kila kaya;

	KIAMBATO 4	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:209 wa 295
	MWELEKEO WA UPATIKANAJI WA Ardhi NA UHAMIAJI UPYA	

4. Kuhusisha wawakilishi wa jamii zote mbili, watu walioathiriwa na mradi na wakazi wenyeji, katika mchakato wa mashauriano ili kujenga uelewa na kutatua migogoro inayotarajiwa kutokea wakati na baada ya mchakato wa kuhamishwa.

Mpango wa Hatua za Ununuzi wa Ardhi na Uhamishaji Makazi

Iwapo shughuli za Kampuni ya Mfuko zitahitaji LARP maalum, muhtasari wa yaliyomo ambayo LARP kamili inapaswa kujumuisha, kulingana na Maelezo ya Mwongozo ya Viwango vya Utendaji vya IFC, umetolewa kama ifuatavyo:

1. Maelezo ya mradi: Maelezo ya jumla ya mradi na utambuzi wa eneo la mradi.
2. Athari zinazoweza kutokea: Utambuzi wa
 - sehemu ya mradi au shughuli zinazosababisha uhamishaji makazi;
 - eneo la athari za kipengele au shughuli hizo;
 - njia mbadala zilizozingatiwa ili kuepuka au kupunguza uhamishaji makazi; na
 - mifumo iliyowekwa ili kupunguza uhamishaji, kadri iwezekanavyo, wakati wa utekelezaji wa mradi.
3. Malengo na tafiti zilizofanywa: Malengo makuu ya mpango wa makazi mapya na muhtasari wa tafiti zilizofanywa kusaidia upangaji/utekelezaji wa makazi mapya, k.m., sensa, tafiti za kijamii na kiuchumi, mikutano, tafiti za uteuzi wa eneo, n.k.
4. Mfumo wa udhibiti: Sheria husika za nchi mwenyeji, sera na taratibu nyingine, viwango vya utendaji.
5. Mfumo wa taasisi: Muundo wa kisiasa, Mashirika yasiyo ya kiserikali.
6. Ushirikishwaji wa wadau: Muhtasari wa mashauriano ya umma na ufichuzi unaohusiana na upangaji wa makazi mapya, ikiwa ni pamoja na ushirikiano na kaya zilizoathirika, za eneo husika na/au

	KIAMBATO 4	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 210 wa 295
	MWELEKEO WA UPATIKANAJI WA Ardhi NA UHAMIAJI UPYA	

mamlaka za kitaifa, mashirika husika ya kijamii (CBOs) na mashirika yasiyo ya kiserikali (NGOs) na wadau wengine waliobainishwa, ikiwa ni pamoja na jamii za wenyeji. Hii inapaswa kujumuisha, angalau, orodha ya wadau wakuu waliobainishwa, mchakato uliofuatwa (mikutano, vikundi vya majadiliano, n.k.), masuala yaliyotolewa, majibu yaliyotolewa, malalamiko makubwa (ikiwa yapo) na mpango wa ushirikishwaji endelevu katika mchakato mzima wa utekelezaji wa makazi mapya.

7. Sifa za kijamii na kiuchumi: Matokeo ya tafiti za kijamii na kiuchumi zitakazofanywa katika hatua za awali za maandalizi ya mradi na kwa ushiriki wa watu wanaoweza kuhamishwa, ikiwa ni pamoja na matokeo ya sensa ya kaya na watu, taarifa kuhusu makundi hatarishi, taarifa kuhusu njia za maisha na viwango vya maisha, mifumo ya umiliki na uhamisho wa ardhi, matumizi ya rasilimali asilia, mifumo ya mwingiliano wa kijamii, huduma za kijamii na miundombinu ya umma.

8. Uhalali: Ufafanuzi wa watu waliohamishwa na vigezo vya kubaini uhalali wao wa kupata fidia na msaada mwingine wa makazi mapya, ikiwa ni pamoja na tarehe za mwisho husika.

9. Tathmini na fidia ya hasara: Mbinu inayotumika kutathmini hasara ili kubaini gharama za uingizaji mbadala; na maelezo ya aina na viwango vya fidia vilivyopendekezwa chini ya sheria za ndani na hatua za ziada zinazohitajika ili kufikia gharama za uingizaji mbadala kwa mali zilizopotea.

10. Ukubwa wa uhamisho: Muhtasari wa idadi ya watu, kaya, miundo, majengo ya umma, biashara, mashamba, makanisa, n.k. watakaoguswa.

11. Mfumo wa haki: Kuonyesha makundi yote ya watu walioathirika na chaguzi walizopewa au wanazopewa, ikiwezekana kwa muhtasari katika jedwali.

12. Hatua za kurejesha maisha ya kipato: Hatua mbalimbali zitakazotumika kuboresha au kurejesha maisha ya kipato ya watu waliohamishwa.

13. Maeneo ya makazi mapya: Ikijumuisha uteuzi wa eneo, maandalizi ya eneo, na uhamishaji, maeneo mbadala ya uhamishaji yaliyozingatiwa na maelezo ya yale yaliyochaguliwa, athari kwa jamii mwenyeji.

14. Makazi, miundombinu, na huduma za kijamii: Mipango ya kutoa (au kufadhili walihamishwa kutoa) makazi, miundombinu (k.m. usambazaji wa maji, barabara za

	KIAMBATO 4	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:211 wa 295
	MWELEKEO WA UPATIKANAJI WA Ardhi NA UHAMIAJI UPYA	

kuunganisha), na huduma za kijamii (k.m.

	KIAMBATO 4	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 212 wa 295
	MWELEKEO WA UPATIKANAJI WA Ardhi NA UHAMIAJI UPYA	

shule, huduma za afya); mipango ya kuhakikisha huduma zinazolingana kwa idadi ya watu wanaopokelewa; maendeleo yoyote ya eneo, uhandisi na miundo ya usanifu kwa ajili ya vituo hivi.

15. Mifumo ya malalamiko: Mifumo nafuu na inayopatikana kwa urahisi ya upatanisho wa mizozo unaotolewa na wahusika wasio wa pande mbili zinazohusika, unaotokana na uhamishaji; mifumo hiyo ya malalamiko inapaswa kuzingatia upatikanaji wa suluhu za kisheria na mifumo ya upatanisho ya kijamii na ya jadi.

16. Majukumu ya kimuundo: Mfumo wa kimuundo wa utekelezaji wa makazi mapya, ikiwa ni pamoja na utambuzi wa mashirika yanayohusika na utoaji wa hatua za makazi mapya na utoaji wa huduma; mpangilio wa kuhakikisha uratibu unaofaa kati ya mashirika na mamlaka zinazohusika katika utekelezaji; na hatua zozote (ikiwa ni pamoja na msaada wa kiufundi) zinazohitajika kuimarisha uwezo wa mashirika yanayotekeleza katika kubuni na kutekeleza shughuli za makazi mapya; masharti ya kuhamisha kwa mamlaka za mitaa au kwa wahamishwa wenyewe jukumu la kusimamia miundombinu na huduma zinazotolewa chini ya mradi na kuhamisha majukumu mengine kama hayo kutoka kwa mashirika yanayotekeleza makazi mapya, inapofaa.

17. Ratiba ya utekelezaji: Ratiba ya utekelezaji inayojumuisha shughuli zote za makazi mapya kuanzia maandalizi hadi utekelezaji, ikijumuisha tarehe lengwa za kufikia manufaa yanayotarajiwa kwa wahamishwa na wenyeji, na utekelezaji wa aina mbalimbali za msaada. Ratiba hiyo inapaswa kuonyesha jinsi shughuli za makazi mapya zinavyohusiana na utekelezaji wa mradi kwa ujumla.

18. Gharama na bajeti: Jedwali zinazoonyesha makadirio ya gharama kwa kila kipengele kwa shughuli zote za uhamishaji, ikiwa ni pamoja na posho za mfumuko wa bei, ukuaji wa idadi ya watu, na matukio mengine yasiyotarajiwa; ratiba za matumizi; vyanzo vya fedha; na mipango ya mtiririko wa fedha kwa wakati, na ufadhili wa uhamishaji, ikiwa upo, katika maeneo yaliyo nje ya mamlaka ya mashirika yanayotekeleza.

19. Ufuatiliaji, tathmini na utoaji taarifa: Mipango ya ufuatiliaji wa shughuli za makazi upya na shirika linalotekeleza, ikisaidiwa na wakaguzi huru ili kuhakikisha taarifa kamili na zisizo na upendeleo; viashiria vya ufuatiliaji wa utendaji ili kupima michango, matokeo ya kati, na matokeo ya mwisho ya shughuli za makazi upya; ushiriki wa watu waliohamishwa katika mchakato wa ufuatiliaji; tathmini ya athari za makazi upya kwa kipindi kinachofaa baada ya yote

	KIAMBATO 4	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:213 wa 295
	MWELEKEO WA UPATIKANAJI WA Ardhi NA UHAMIAJI UPYA	

shughuli za makazi mapya na maendeleo yanayohusiana zimehitimishwa; kutumia matokeo ya ufuatiliaji wa makazi mapya kuongoza utekelezaji unaofuata.

20. Utoaji wa hiari wa ardhi: Pale ardhi inapotolewa na jamii au mmiliki aliyesajiliwa, mipango inahitajika ili kuhakikisha kuwa toleo hilo ni la hiari kabisa, mtoaji ndiye mmiliki halali wa ardhi hiyo, na kwamba mtoaji amejulishwa kikamilifu kuhusu asili ya Mradi na matokeo au masharti ya kutoa ardhi hiyo. Onyesha ufaa wa ardhi iliyotolewa kwa mradi; kamilisha uchunguzi wa kina kuhusu umiliki wa ardhi na mali yoyote inayoweza kuathirika; hakikisha kuwa watu wanaoathirika wanaelewa njia mbadala za utoaji wa ardhi, masharti ambayo utoaji utafanywa chini yake, na kutathmini na kupima hasara inayoweza kutokea kutokana na utoaji huo; pata ridhaa iliyo na taarifa kamili kupitia uthibitisho wa maandishi wa utoaji; kamilisha tathmini na utoaji wa fidia kwa mali yoyote itakayohamishwa kutoka ardhini. Nyaraka kamili na sahihi za mashauriano yote, mikutano, malalamiko, na hatua zilizochukuliwa kushughulikia malalamiko zimekaguliwa na kupatikana.

	KIAMBATO 5	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 214 ya 295
	MWELEKEVO KUHUSU WATU WA ASILI	

Kiambatisho 5: Mwongozo kuhusu Watu wa Asili

Mfuko unatambua kwamba watu wa asili katika maeneo ambapo shughuli za Makampuni ya Portfolio zitatekelezwa ni makundi ya kijamii tofauti na jamii kuu, ambayo yanaweza kujumuisha sehemu za jamii zilizoachwa nyuma zaidi na zilizo hatarini kiuchumi, kijamii, na kisheria wanamoishi. Watu wa asili wako katika hatari hasa katika suala hili wakati uwekezaji unabadilisha, unavamia, au unaharibu sana ardhi na rasilimali zao. Hali yao ya udhaifu inaweza kupunguza uwezo wao wa kutetea haki zao na maslahi yao katika ardhi na rasilimali za asili na kitamaduni, na kuwazuia kushiriki na kunufaika na maendeleo, hivyo kuweka lugha zao, tamaduni, dini, imani za kiroho, na taasisi zao katika hatari.

Mahitaji ya Kiwango cha Utendaji cha IFC kwa watu wa asili (Kiwango cha Utendaji 7) yanahusu shughuli zozote zinazoungwa mkono na Mfuko ambazo zinaweza kuathiri watu wa asili. Tathmini ya Athari za Mazingira na Kijamii (ESIA) inayofanywa na Kampuni ya Portfolio kulingana na mahitaji ya ESG ya Mfuko itaamua uhalali wa kiwango cha ulinzi pamoja na Sera ya Watu wa Asili ya GCF. Mfumo wa Usimamizi wa Athari za Mazingira na Kijamii (ESMS) wa Kampuni ya Portfolio utahitaji kutoa hatua za utekelezaji na vipimo vinavyohitajika ili kukidhi na kusimamia mahitaji hayo.

Kwa madhumuni ya Mfuko, ufafanuzi wa watu wa asili kulingana na Kiwango cha Utendaji cha IFC, Mkataba wa ILO kuhusu Watu wa Asili na Kabila na Sera ya GCF kuhusu Watu wa Asili utachukuliwa kumaanisha watu au kundi la watu linalounda kundi maalum la kijamii na kitamaduni lenye sifa za pamoja katika viwango tofauti vya kujitambua na kundi fulani la kitamaduni, uhusiano wa pamoja na makazi maalum ya kijiografia, kufuata taasisi za jadi, na/au kutumia lahaja au lugha maalum.

Mfuko unatambua kwamba muktadha na hali za watu wa asili hutofautiana kutoka eneo hadi eneo na kutoka nchi hadi nchi. Asili ya kihistoria na kitamaduni ya kipekee ya watu wa asili pamoja na muktadha wa kitaifa na kikanda vitahitaji kuzingatwa katika mchakato wa ESIA.

	KIAMBATO 5	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 215 ya 295
	MWELEKEVO KUHUSU WATU WA ASILI	

Wakati mradi unaweza kuwa na athari kwa watu wa asili, Kampuni ya Portfolio itachukua hatua zifuatazo:

(a) Tambua jamii za watu wa asili katika eneo la mradi, hasa zile ambazo zinaweza kuathiriwa moja kwa moja au kwa njia isiyo ya moja kwa moja na miradi midogo au uwekezaji. Katika hali fulani, Kampuni ya Portfolio inaweza kushirikiana na kuomba ushauri kutoka kwa wataalamu wenye ujuzi ili kuthibitisha kama kundi linachukuliwa kuwa watu wa asili katika muktadha wa shughuli hizo.

(b) Tengeneza uelewa wa muktadha wa kijamii na kidemografia wa idadi ya watu wa eneo husika, ikiwa ni pamoja na watu wa asili, kwa kuchambua sifa muhimu za jamii, mazingira ya kijamii na kisiasa, na vigezo vya kijamii na kiuchumi vya eneo husika vinavyowaathiri watu wa asili.

(c) Tambua asili na tathmini kiwango na ukubwa wa athari zinazoweza kuwa za moja kwa moja na zisizo za moja kwa moja za kiuchumi, kijamii, kitamaduni (ikiwa ni pamoja na urithi wa kitamaduni) na kimazingira zinazotokana na shughuli kwa jamii zilizotambuliwa za watu wa asili. Hii inapaswa kujumuisha uchambuzi wa matumizi yoyote yaliyopo na jamii za watu wa asili katika mandhari zilizoharibika ambapo shughuli hizo zinapendekezwa, ikiwa ni pamoja na matumizi ya vipengele visivyo miti au bidhaa za misitu zisizo za mbao.

(d) Fanya ushirikiano wenye maana na watu wa asili na jamii walioathirika au wanaoweza kuathirika ili kuwafahamisha kuhusu shughuli, hatari zake, athari zake, na hatua za kusimamia na kupunguza hatari na athari hizo, na kuwapa watu wa asili nafasi ya kutoa maoni yao. Kiwango cha ushirikishwaji wa jamii kitabuniwa kulingana na kanuni za ushauri ulio na taarifa na ushiriki na/au mazungumzo ya nia njema kama inavyotakiwa chini ya viwango na sera husika za ulinzi.

(e) Tekeleza mchakato wa ridhaa huru, ya awali, na yenye taarifa (FPIC) kulingana na mahitaji ya Viwango vya Utendaji vya IFC, Sera ya Watu wa Asili ya GCF, na sheria na sera husika za kitaifa. Mchakato wa utekelezaji wa FPIC, makubaliano yaliyofikiwa kati ya watu wa asili walioathiriwa au wanaoweza kuathiriwa, na ushahidi na matokeo ya mchakato huo vitaafikiwa na watu wa asili wanaochukua

	KIAMBATO 5	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 216 ya 295
	MWELEKEVO KUHUSU WATU WA ASILI	

kuzingatia desturi na mila zinazopendekezwa na za jadi za jamii. Nyaraka za FPIC zitaandaliwa kama sehemu ya ukaguzi wa kina wa mradi mdogo.

(f) Kulingana na asili na wigo wa mradi na muundo wa utekelezaji, jumuishwa huduma za ushauri, mashirika ya kiraia na/au mashirika husika ya serikali kusaidia katika kuwashirikisha jamii na kuwaandaa kushiriki katika upangaji wa mradi pale inapohitajika.

(g) Shirikiana na watu wa asili walioko katika eneo la mradi au wenye uhusiano wa pamoja na eneo hilo kuhusu shughuli zilizopendekezwa, muundo na utekelezaji wa mradi, na mipango ya kugawana faida. Mchakato wa mashauriano pia utatoa nafasi kwa watu wa asili kuwajulisha Kampuni ya Portfolio maoni yao, iwe ni kuunga mkono au kupinga shughuli hizo, na mapendekezo ya jinsi wanavyoweza kushiriki katika muundo wa mradi mdogo, maamuzi na utekelezaji.

(h) Ushauriano na wadau utaongozwa na mkakati wa ushauriano unaoelezea jinsi watu wa asili walioathirika watakavyoshirikishwa na kushiriki katika mzunguko mzima wa mradi mdogo. Mkakati huu wa ushauriano utajumuishwa katika mpango wenye muda maalum kama Mpango wa Watu wa Asili (au mpango mpana unaojumuisha vipengele tofauti vya Watu wa Asili). Wigo na ukubwa wa mpango huu utalingana na hatari na athari zinazoweza kutokea za mradi. Pale ambapo watu wa asili ni wengi katika jamii zilizoathirika, Mpango wa Watu wa Asili unaweza kuingizwa katika ESMP ya mradi.

Watu wa asili mara nyingi huambatana kwa karibu na ardhi zao wanazotegemea na rasilimali asilia zinazohusiana ambazo kwa jadi ni mali yao au zinazotumiwa kwa desturi. Ingawa watu wa asili walioathirika huenda wasiwe na hati miliki kisheria ya ardhi hizi kama inavyofafanuliwa na sheria za kitaifa husika, matumizi yao ya ardhi hizi, ikiwa ni pamoja na matumizi ya msimu au ya mzunguko kwa ajili ya maisha yao, sherehe na madhumuni ya kiroho yanayoainisha utambulisho na jamii yao, yanaweza kuthibitishwa na kurekodiwa.

Watu wa asili wako katika hatari kubwa ikiwa ardhi na rasilimali zao zitabadilishwa, kuvamiwa, au kuharibiwa sana. Shughuli zinaweza kudhoofisha matumizi ya lugha ya watu wa asili, desturi za kitamaduni, mipangilio ya taasisi, na imani za kidini au za kiroho. Ikiwa Kampuni ya Portfolio itaweka mradi katika ardhi ambazo kwa jadi zinamilikiwa na, au chini ya desturi

	KIAMBATO 5	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 217 ya 295
	MWELEKEVO KUHUSU WATU WA ASILI	

matumizi ya watu wa asili, na athari mbaya zinaweza kutarajiwa, kampuni itachukua hatua zifuatazo:

(a) Tambua na upitie maslahi yote ya mali na matumizi ya rasilimali za jadi kabla ya kununua au kukodisha ardhi;

(b) Andika juhudi zote zilizofanywa kuzingatia maeneo mbadala ya mradi na rasilimali asilia zilizoguswa, kupunguza athari kwa ardhi na rasilimali asilia, na kuzingatia miundo mbadala inayowezekana ya mradi ili kuepuka kuhamisha watu wa asili kutoka ardhi zinazomilikiwa kwa pamoja na rasilimali asilia zinazodhibitiwa kwa umiliki wa jadi au matumizi ya kawaida.

(c) Hakikisha jamii zilizoathirika zimejulishwa kuhusu haki zao za ardhi chini ya sheria za kitaifa, ikiwa ni pamoja na sheria yoyote ya kitaifa inayotambua haki za matumizi ya jadi, na kwa njia inayofaa kiutamaduni.

(d) Fanya tathmini inayojumuisha jinsia inayorekodi matumizi na usimamizi wa rasilimali za jamii za watu wa asili walioathirika bila kuathiri madai yoyote ya ardhi ya watu wa asili.

(e) Wape jamii za watu wa asili walioathirika fidia, na/au wape fursa za maendeleo endelevu zinazofaa kitamaduni na ushiriki wa manufaa, na fuata taratibu stahiki pale ardhi yao na rasilimali asilia zinapoweza kuendelezwa kibiashara.

(f) Fikiria miundo mbadala inayowezekana ya miradi ili kuepuka kuhamisha watu wa asili kutoka ardhi na rasilimali za asili zinazomilikiwa kwa pamoja na zinazotawaliwa na umiliki wa jadi au matumizi ya kawaida.

(g) Epuka kufanya shughuli za mradi ambazo zinaweza kuathiri kwa kiasi kikubwa urithi wa kitamaduni muhimu kwa utambulisho wa Watu Wenyeji na/au maisha yao ya kitamaduni, ya sherehe, au ya kiroho. Ikiwa hili haliwezi kuepukwa, pata ridhaa ya hiari, ya awali, na yenye taarifa kutoka kwa jamii za Watu Wenyeji walioathirika. Hii inamaanisha kwamba makampuni hayapaswi kutumia alama za asili, sura, au vifaa vingine katika masoko au madhumuni ya kibiashara bila ridhaa ya hiari, yenye taarifa, na ya awali kutoka kwa jamii za Watu Wenyeji. ARAF haikusudi kuwekeza katika makampuni yenye historia ya kuharibu urithi wa kitamaduni wa jamii za Wenyeji.

	KIAMBATO 5	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 218 ya 295
	MWELEKEVO KUHUSU WATU WA ASILI	

Ushirikishaji wa Maarifa ya Asili

ARAF II inakusudia kujumuisha jamii za asili, kila inapowezekana, katika mchakato wa ushirikishwaji wa wadau wa Mfuko. Mfuko unakusudia kuwa na vikao vya mtandaoni vya ushirikishwaji wa wadau kwa kila kanda na nchi maalum kila mwaka. Katika vikao hivi, ARAF II inakusudia kuwafahamisha wadau kuhusu mradi na kujifunza kutoka kwao kila mara. Tutatafuta mwongozo na ushauri kutoka kwa jamii za asili kuhusu malengo ya mradi, faida za ustahimilivu wa hali ya hewa kwa wakulima, na maarifa ya asili.

Tunakusudia kushiriki kile tunachojifunza kutoka kwa jamii za asili na kampuni zetu za uwekezaji pamoja na wadau wengine husika. Tunaamini kwamba kushiriki maarifa haya muhimu kunaweza kuongeza athari za kampuni hizi za uwekezaji.

Zaidi ya hayo, tunatarajia kuwajulisha jamii za asili kuhusu uwekezaji wetu ili kuhakikisha kuwa urithi wao wa kitamaduni hautadhurika.

Nchi na Jamii za Wenyeji

Nchi	Watu wa Asili	Athari	Maarifa na Urithi wa Utamaduni
Côte d'Ivoire	Hakuna - Kwa kuzingatia ufafanuzi wa GCF wa "Watu wa Asili," uliopatikana katika aya za 13–16 za Sera ya Watu wa Asili ya GCF, hakuna watu wa asili,	Haipatikani	Haipatikani

	KIAMBATO 5	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 219 ya 295
	MWELEKEVO KUHUSU WATU WA ASILI	

	makundi ya misitu/wawindaji au makundi ya wachungaji waliopo katika maeneo yaliyolengwa na mradi. Kikundi cha Kimataifa cha Kazi kwa Masuala ya Watu wa Asili (IWGIA) hakitambui uwepo wa watu wa asili nchini Côte d'Ivoire.		
Misri	Ingawa hakuna makabila ya asili yanayotambuliwa rasmi, Wanuubia ni wachache wa kikabila wanaoishi Misri.	Jamii za Wanuubia hutegemea kilimo, na baadhi ya makampuni yanaweza kufanya kazi katika maeneo karibu na jamii ya Wanuubia. ARAF II itakuwa na athari chanya kwa jamii hii.	ARAF II ina uwezekano mdogo sana wa athari hasi kwa urithi wa kitamaduni. Zaidi ya hayo, Mfuko unakusudia kushiriki hadharani maarifa kuhusu ustahimilivu wa hali ya hewa kwa wakulima wadogo.
Ghana	Ghana ina makundi makuu sita ya kikabila, ambayo yanaweza kugawanywa zaidi katika makundi zaidi ya 90 ya kikabila na vikundi	Hakuna makundi nchini Ghana yatakayokidhi ufafanuzi wa 'Makundi ya Wenyeji' kulingana na mahitaji ya IFC	Mfuko hauoni athari zozote hasi kwa urithi wa kitamaduni au

	KIAMBATO 5	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:220 ya 295
	MWELEKEVO KUHUSU WATU WA ASILI	
	vidogo-	

	KIAMBATO 5	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:221 ya 295
	MWELEKEVO KUHUSU WATU WA ASILI	

	<p>makundi.¹⁶⁵ Ghana haijafanya rasmi kutambuliwa Watu wa asili. Kulingana na Orodha ya dunia ya kidogo na Watu wa asili nchini Ghana ilichapishwa na Upinzani Group International, hakuna makundi nchini Ghana waliotambuliwa kama Watu wa Asili watu.¹⁶⁶ Hata hivyo, kuna mbili makundi ya wachache, the Ewe na Konkomba.¹⁶⁷</p>	<p>Utendaji Kiwango cha 7. Kama sehemu ya utekelezaji wa fundo hili la ARAF II, ni sio kwa hivyo imetabiriwa kuwa yoyote hatari inayohusiana na Makundi ya asili ambayo inaweza kusababisha mahitaji ya maandalizi ya Watu wa Asili Mpango wa programu.</p>	<p>Asili maarifa.</p>
Moroko	Wamaazigh	Wengi wa Waamazigh watu hufanya kazi katika kilimo. Sisi tunaamini kwamba kampuni tunazoz wata kuwa na	Lugha ya Amazigh na utamaduni wao kisheria wazi linalinda. The Mfuko na wawekezajiwa

	KIAMBATO 5	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:222 ya 295
	MWELEKEVO KUHUSU WATU WA ASILI	

¹⁶⁵ <https://minorityrights.org/country/ghana/>

¹⁶⁶ <file:///C:/Users/tchore/Downloads/1997-directory.pdf>

¹⁶⁷ <file:///C:/Users/tchore/Downloads/1997-directory.pdf>

	KIAMBATO 5	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 223 ya 295
	MWELEKEVO KUHUSU WATU WA ASILI	

		athari chanya kwa wakulima wa asili	itahitajika kuzingatia sheria hizi.
Nigeria	Nigeria inakadiriwa kuwa na zaidi ya 250 makundi ya kikabila. ¹⁶⁸ The makundi ya kikabila yanaweza kuwa kwa upana kugawanywa katika wengi wa kikabila na wananchi wa makundi madogo. ¹⁶⁹ Nigeria haina rasmi mchakato wa kutambua asili watu. ¹⁷⁰ Zaidi ya hayo, Kabila la Nigeria utofauti wa kabila wa Nigeria unaifanya kuwa changamoto kwa kutambua asili watu/makundi ya asili. ¹⁷¹ Hata hivyo, Kikundi Kazi kuhusu Wenyeji Idadi ya watu/Jamii	Portfolio ya ARAF II kampuni zinaweza kufanya kazi katika maeneo na Wenyeji watu au kuingiliana na Wenyeji watu. Wao huenda wasiwe na uhuru, aliyefahamishwa, au wa awali idhini ya Asili kazi katika eneo lao. Shughuli fulani na kampuni zinaweza kwenda kinyume na kanuni za kienyeji na matarajio kusababisha hasi athari kwa Asili jamii. Makampuni yanaweza	Fundi haifanyi kutabiri yoyote athari hasi kwa urithi wa kitamaduni au Asili maarifa.

[makundi haya ya kikabila na makabila, na 'wadogo' wa kikabila 2.](#)

[171 https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/IPeoples/EMRIP/StudyRRR/Nigeria_NHRI.doc#:~:text=These%20ethnic%20groups%20and%20tribes,and%20ethnic%20minorities'2.](https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/IPeoples/EMRIP/StudyRRR/Nigeria_NHRI.doc#:~:text=These%20ethnic%20groups%20and%20tribes,and%20ethnic%20minorities'2.)

	KIAMBATO 5		Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 224 ya 295
	MWELEKEVO KUHUSU WATU WA ASILI		
	jamii za Kiafrika	kuendesha shughuli	

168 https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/IPeoples/EMRIP/StudyRRR/Nigeria_NHRI.doc#:~:text=Thaya%20makundi%20ya%20kikabila%20na%20makabila,na%20'wananchi%20wachache'2.

169 https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/IPeoples/EMRIP/StudyRRR/Nigeria_NHRI.doc#:~:text=Thaya%20makundi%20ya%20kikabila%20na%20makabila,na%20'wadogo'wa%20kikabila2.

170 https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/IPeoples/EMRIP/StudyRRR/Nigeria_NHRI.doc#:~:text=Th

[makundi haya ya kikabila na makabila, na 'wadogo' wa kikabila 2.](#)

171 https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/IPeoples/EMRIP/StudyRRR/Nigeria_NHRI.doc#:~:text=These%20ethnic%20groups%20and%20tribes,and%20ethnic%20'minorities'2.

	KIAMBATO 5	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 225 ya 295
	MWELEKEVO KUHUSU WATU WA ASILI	

	<p>Tume ya Haki za Binadamu na Watu ilitambua makundi matatu ya kikabila nchini Nigeria ambayo yanaweza kuainishwa kama 'Watu/Makundi wa Asili'.¹⁷² Makundi matatu ya kikabila ni: Ogonis, Ijaws na Wafulani Wazungukaji. Makundi hayo matatu ya kikabila yalitambuliwa kutokana na changamoto kubwa wanazokabiliana nazo katika muktadha wa rasilimali za ardhi, uharibifu wa mazingira na upatikanaji wa huduma za afya na elimu.¹⁷³</p>	<p>ambazo zinaweza kuathiri kwa kiasi kikubwa urithi wa kitamaduni muhimu kwa utambulisho wa Watu wa Asili na/au maisha yao ya kitamaduni, kiseremoni, au kiroho. Makampuni huenda hayana sera za watu wa asili na huenda hayana taratibu za kuingiliana na jamii za watu wa asili. Makampuni yasiyo na sera na taratibu zinazohusiana na mbinu bora zinaweza kusababisha madhara kwa jamii za watu wa asili.</p> <p>ARAF ina Sera ya Watu Wenyeji inayoongoza ushirikiano na</p>	
--	--	---	--

[makundi haya ya kikabila na makabila, na 'wananchi wachache' wa kikabila 2. 173https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/IPeoples/EMRIP/StudyRRR/Nigeria_NHRI.doc#:~:text=These%20ethnic%20groups%20and%20tribes,and%20ethnic%20minorities'2.](https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/IPeoples/EMRIP/StudyRRR/Nigeria_NHRI.doc#:~:text=These%20ethnic%20groups%20and%20tribes,and%20ethnic%20minorities'2.)

	KIAMBATO 5	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:226 ya 295
	MWELEKEVO KUHUSU WATU WA ASILI	

[172https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/IPeoples/EMRIP/StudyRRR/Nigeria_NHRI.doc#:~:text=Th](https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/IPeoples/EMRIP/StudyRRR/Nigeria_NHRI.doc#:~:text=Th)

[makundi haya ya kikabila na makabila, na 'wananchi wachache' wa kikabila 2.](https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/IPeoples/EMRIP/StudyRRR/Nigeria_NHRI.doc#:~:text=These%20ethnic%20groups%20and%20tribes,and%20ethnic%20'minorities'2)

[173https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/IPeoples/EMRIP/StudyRRR/Nigeria_NHRI.doc#:~:text=These%20ethnic%20groups%20and%20tribes,and%20ethnic%20'minorities'2.](https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/IPeoples/EMRIP/StudyRRR/Nigeria_NHRI.doc#:~:text=These%20ethnic%20groups%20and%20tribes,and%20ethnic%20'minorities'2)

	KIAMBATO 5	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:227 ya 295
	MWELEKEO KUHUSU WATU WA ASILI	

		<p>Watu wa asili. ARAF pia ina mpango wa ushirikishwaji wa wadau unaojumuisha sauti na idhini ya watu wa asili. ARAF itafanya uchunguzi wa kina kuhusu kampuni kuhusu ushirikiano wao na sera zao zinazohusu watu wa asili. Ikiwa kampuni zitaingia katika ushirikiano na jamii za watu wa asili, ARAF itatarajia ziwe na sera na taratibu sahihi za watu wa asili.</p>	
Uganda	Benet, Batwa, Ik, Karamojong na Basongora	Serikali ya Uganda haitambui kisheria jamii yoyote ya asili	Mfuko hauoni athari zozote hasi kwa urithi wa kitamaduni au

	KIAMBATO 5	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 228 ya 295
	MWELEKEVO KUHUSU WATU WA ASILI	

		<p>makundi. Mfuko inakusudia kwa njia chanya athari kwa Wazawa wakulima kwa kuwekeza katika kilimo kampuni zinazouza bidhaa na huduma ambazo huboresha hali ya hewa ustahimilivu. Mfuko zitafuata IPP wanapojihusisha za Wenyeji jamii za Wenyeji bila kujali kisheria hali.</p>	<p>Wenyeji ujuzi.</p>
Kenya	<p>Jamii kuu ni pamoja na Ogiek, Sengwer, Yaaku Waata, Aweer (Boni), Sanya, Endorois, Turkana, Maasai, Samburu, Rendille, Borana, Ilchamus, Gabra.¹</p>	<p>Kenya haifanyi kutambua kisheria kundi lolote la kikabila kama 'wenyeji' au toa yoyote ulinzi kwa makabila</p> <p>Wenye wachache chini ya hadhi ya 'uhalisi'. Wakenya wote wenye asili ya Kiafrika wanachukuliwa kuwa wenyeji wa Kenya, Kenya</p> <p>Hata hivyo, Katiba inatoa ulinzi kwa</p>	<p>Mfuko haufanyi kuona yoyote athari mbaya kwa urithi wa kitamaduni au Wenyeji maarifa.</p>

¹[Kikundi cha Kimataifa cha Kazi kwa Masuala ya Watu wa Asili \(IWGIA\): Maelezo ya Kiufundi ya Nchi kuhusu Masuala ya Watu wa Asili - Jamhuri ya Kenya. Machi 2022](#)

	KIAMBATO 5	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 229 ya 295
	MWELEKEVO KUHUSU WATU WA ASILI	
		<p>makundi ya wachache na makundi yaliyo pembezoni. Katiba (2010) inatambua udhaifu wa jamii za wachache/zilizotengwa, ambazo kwa upande mwingine zinajumuisha jamii zilizo rodheshwa kama wenyeji katika safu ya kushoto.</p> <p>Jamii za asili zimekabiliwa hasa na kupokonywa ardhi na vikwazo vya upatikanaji kutokana na shughuli za kilimo cha kibiashara, miradi ya uhifadhi, na maendeleo ya miundombinu. Hii imesababisha uhamisho wa kijamii na kiuchumi na umaskini. Jamii hizi pia zinaathiriwa zaidi na mabadiliko ya tabianchi.</p> <p>Kwa kuzingatia lengo lake kuu kwa wakulima wadogo, mtindo wa maisha wa wahamaji/wawindaji-wakusanyaji wa watu asilia, na uzoefu wake wa awali wa kuwekeza nchini Kenya, ARAF haitarajii kushirikiana na jamii hizi/kuvunja haki zao. Hata hivyo, ARAF inakusudia kuwa na athari chanya wanyonge kwa kuwezesha</p>

	KIAMBATO 5	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:230 ya 295
	MWELEKEVO KUHUSU WATU WA ASILI	
		urekebishaji wa hali ya hewa na hivyo kuboresha ubora wa maisha kwa ujumla. ARAF pia itafute kuhakikisha kwamba makampuni

	KIAMBATO 5	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:231 ya 295
	MWELEKEVO KUHUSU WATU WA ASILI	

		<p>zinazofanya kazi karibu na jamii za asili huwajulisha wateja watarajiwa kuhusu athari chanya za bidhaa na huduma zao.</p> <p>Ikihitajika, ARAF itahakikisha kuwa mpango wa watu wa asili kama ulivyoainishwa katika ESMS hii utatekelezwa endapo uwekezaji utaingiliana na jamii za asili. Hatari itatambuliwa wakati wa uchunguzi wa kina wa ESG na hatua zinazofaa zitachukuliwa ili kuhakikisha ushiriki wao, ridhaa yao, na ulinzi wa maisha yao.</p>	
--	--	--	--

	KIAMBATO 7	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 232 wa 295
	MWONGOZO KUHUSU MALalamiko MIFUMO	

Kiambatisho 6: Muhtasari wa mpango wa ushirikishwaji wa wadau

Muhtasari

- Muktadha na Sababu
- Malengo
- Tathmini
- Shughuli na Hatua Zinazofuata
- Muhtasari wa Shughuli
- Aina za Ushirikishwaji
- Uwasilishaji Ripoti
- Usimamizi
- Orodha ya Washikadau ya ARAF II
- Muhtasari wa Mpango wa

Ushirikishwaji wa Wadau: Muktadha na

Sababu

Mpango wa Ushirikishwaji wa Wadau wa ARAF II ("Mpango") ni chombo muhimu cha kujumuisha mafunzo, mawasiliano, na ufuatiliaji wa wadau katika kuendeleza na kutekeleza Mfuko wa Kilimo Stahimilivu wa Acumen II ("ARAF II" au "Mfuko").

Mpango huu ni sehemu muhimu ya ESMS ya ARAF II kwani wadau hutoa taarifa kuhusu fursa za miradi na hatari zinazoweza kutokea za "Mfuko" na biashara. Mpango wa Ushirikishwaji wa Wadau uliundwa na timu ya ARAF II na utasimamiwa na Mkurugenzi Mkuu na utatekelezwa na Afisa wa Hali ya Hewa na ESG pamoja na timu iliyobaki ya Mfuko.

	KIAMBATO 7	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 233 wa 295
	MWONGOZO KUHUSU MALalamiko MIFUMO	

Malengo

- Kushiriki katika mashauriano yenye maana na kundi mbalimbali la wafaidika, wadau na mashirika husika yanayowakilisha mitazamo ya kipekee na yenye msaada ili kuboresha Mradi wa ARAF II.
- Kuelezea na kutafuta maoni kuhusu muundo wa mradi wa ARAF II.
- Ili kuhakikisha idhini huru, yenye taarifa, na ya awali kutoka kwa jamii za asili zilizoteuliwa kwenye semina za mtandaoni za ushirikishwaji wa wadau.
- Ili kujifunza kutoka kwa jamii kuhusu kanuni za kijinsia, mahitaji ya eneo, masuala ya kilimo, masuala ya mabadiliko ya tabianchi na suluhisho za kienyeji.

Tathmini

ARAF II ni shirika dogo la kifedha lenye wigo mdogo wa kiutendaji, ambapo shughuli zake zimejikita zaidi katika huduma za uwekezaji. Wadau wakuu, wakiwemo wawekezaji wa Mfuko, wanatafuta kuhakikisha kuwa shughuli chache za kiutendaji na uwekezaji za Mfuko zinapata athari chanya za kijamii na kimazingira, na pia kupunguza madhara kwa jamii zinazohudumiwa na Mfuko.

ARAF II huwasiliana mara kwa mara na wadau ili kuhakikisha uelewa wa kina wa muktadha wa eneo husika, hatari kwa ARAF II, na hatari zinazotokana na shughuli za uwekezaji za ARAF. Wadau wa ARAF II, umuhimu wao kwa Mfuko, na mkakati wa kuwashirikisha wameorodheshwa katika Jedwali la Ushirikishwaji wa Wadau.

ARAF II imetafuta mwongozo na maarifa kutoka kwa wadau muhimu katika maeneo yote ya ARAF II katika uundaji wa Mfuko. Timu ilitambua wadau muhimu na wenye utofauti ambao wanaweza kuimarisha uelewa wetu wa fursa na hatari katika masoko muhimu. Wadau ni pamoja na taasisi za serikali, wawekezaji, wafadhili, kampuni za mabomba, vyama vya viwanda, mashirika yasiyo ya faida yanayohusiana, mashirika ya kiraia, makundi ya utetezi, na wanufaika watarajiwa. ARAF II ilitafuta kuunda fursa muhimu za ushiriki, ambazo zinajumuisha mashauriano ya mtandaoni, mikutano ya wadau, kuhudhuria makongamano, mikutano ya ana kwa ana na serikali

	KIAMBATO 7	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:234 wa 295
	MWONGOZO KUHUSU MALalamiko MIFUMO	

mikutano, na ziara za uwanja. Timu inafuatilia ushiriki wa wadau ili kuhakikisha ushiriki kamili, ukusanyaji wa data, na kutambua mapengo.

Mamlaka Zilizoteuliwa Kitaifa (NDAs), mashirika ya serikali yanayohusika na kuidhinisha miradi ya GCF kwa barua za kutokuwa na pingamizi, ni washirika muhimu kwa maendeleo ya Mfuko. NDAs zimesaidia ARAF II kuoanisha shughuli za uwekezaji na vipaumbele vya hali ya hewa vya nchi na kuimarisha maarifa kuhusu muktadha wa nchi, hatari, changamoto, na fursa katika masoko haya. Ushirikishwaji wa NDAs umesaidia Mfuko kuboresha tafiti za soko, tathmini za kijinsia, tathmini za hali ya hewa, na zana za ufuatiliaji na utoaji taarifa.

ARAF II, kama ARAF I, inaendelea kujitolea kujifunza kutoka kwa wakulima wadogo na wafaidika wa ARAF. Utafiti wa watumiaji wa desibeli 60 kutoka Mfuko I umeelekeza mkakati wa uwekezaji na athari. Timu imejifunza na inatafuta kuendelea kujifunza kutoka kwa wakulima ni mifano gani ya biashara, bidhaa na huduma zinaoathiri zaidi kwao na kutoa faida thabiti zaidi za ustahimilivu wa hali ya hewa.

Shughuli na Hatua Zinazofuata

Timu ya ARAF II inatarajia kuendelea kuandaa mikutano ya ana kwa ana, mashauriano, na mikutano ya wadau mtandaoni wakati wa uundaji na utekelezaji wa mfuko.

Timu imehudhuria mikutano kadhaa muhimu ya wadau, ikiwa ni pamoja na kongamano kadhaa na wawekezaji wanaoweza kuwekeza katika mfuko, wawekezaji wenza katika kampuni za jalada la ARAF, na kampuni zinazotarajiwa. ARAF imejikusisha na taasisi kadhaa za serikali, washauri, mashirika ya kiraia, vikundi vya wanawake, na kampuni zinazotarajiwa.

Timu inatarajia kuendelea kuhakikisha ushiriki madhubuti wa jamii na watu binafsi, ikiwa ni pamoja na watu wanaovuka mipaka, watu walio katika mazingira na hali dhaifu, na makundi na watu walio pembezoni ambao wameathirika au wanaoweza kuathirika na shughuli za ARAF II.

Timu inalenga kuendelea kujifunza na kushirikiana maarifa na wadau kupitia utekelezaji wa Mfuko. ARAF inakusudia kushiriki taarifa muhimu na wadau kupitia mikutano ya mtandaoni, mashauriano, na, inapowezekana na inafaa, utoaji wa ripoti.

	KIAMBATO 7	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 235 wa 295
	MWONGOZO KUHUSU MALalamiko MIFUMO	

Timu ya ARAF inatarajia kusikiliza na kujifunza kutoka kwa wafaidika wa programu mara kwa mara. Timu hiyo, ikiwa na desibeli 60 (kampuni ya utafiti wa wateja), ilitengeneza zana ya utafiti wa ustahimilivu wa hali ya hewa inayolenga kujifunza kuhusu faida na changamoto za ustahimilivu wa hali ya hewa ambazo wakulima wanapata kutokana na bidhaa na huduma za kampuni zilizo kwenye jalada la ARAF. Utafiti wa ustahimilivu wa hali ya hewa unawauliza wakulima, mara nyingi kupitia ujumbe mfupi wa maandishi, kuhusu faida kama vile ongezeko la mavuno, upatikanaji wa masoko, ongezeko la mapato, ongezeko la tija, na faida nyingine muhimu za ustahimilivu wa hali ya hewa.

Wakati wa kushirikiana na wadau, timu itazingatia hatari na athari mbalimbali, ikiwa ni pamoja na athari zinazovuka mipaka pale inapofaa, pamoja na fursa za kuboresha matokeo ya kimazingira na kijamii ya ARAF II.

Timu pia itawasikiliza na kusaidia watumiaji wa mwisho, wafaidika, na washiriki wengine wa mpango kupitia mfumo wetu wa utatuzi wa malalamiko.

Timu yetu inalenga kujifunza kila mara na kuwasiliana na kampuni zilizomo kwenye mkusanyiko wetu wa uwekezaji. Timu hiyo inakusudia kuwa na uwazi mkubwa juu ya uendeshaji na shughuli za kampuni kupitia uwakilishi kwenye bodi, utoaji wa ripoti uliotakiwa, na ziara za uwanja.

Timu pia inatarajia kushirikiana na wawekezaji mara kwa mara. Wawekezaji katika Mfuko wanatarajiwa kuchukua jukumu muhimu la ushauri, utiifu, na mwelekeo kwa shughuli za Mfuko. Utaalamu na uzoefu wao utafaidi mkakati wa uwekezaji wa Mfuko na utekelezaji wake. Mfuko pia unatarajia kushirikiana mara kwa mara na wawekezaji wenzake wa ARAF II.

Ushirikishwaji wa wadau ni mchakato unaojirudia wenye aina nyingi za ushirikishwaji; mpango na shughuli zinatarajiwa kupitiwa upya na kutathminiwa mara kwa mara.

Aina za Ushirikishwaji

Mikutano: Timu imefanya mikutano na Mamlaka Zilizoteuliwa Kitaifa, taasisi za serikali, mashirika yasiyo ya kiserikali, na mashirika ya jamii ya kiraia. Mikutano ni fursa yetu kuu ya kupata maoni ya moja kwa moja, kwa wakati halisi kuhusu ARAF II.

	KIAMBATO 7	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 236 wa 295
	MWONGOZO KUHUSU MALALAMIKO MIFUMO	

Semina mtandaoni: Tunafanya semina mtandaoni ili kuhamasisha wadau wakuu kuhusu Mfuko wetu na mkakati wetu wa uwekezaji. Hii pia ni fursa kwa timu yetu kupata maoni ya ngazi ya juu kutoka kwa kundi mbalimbali la wadau:

Mikutano: Timu ya ARAF II huhudhuria mikutano ili kukutana na kampuni za mabomba, wawekezaji watarajiwa, na mashirika na viongozi wengine katika sekta. Timu inalenga kushiriki yale tuliyojifunza kwa kuhudhuria mikutano.

Utafiti: Tunafanya utafiti kwa wafaidika ili kuelewa athari za uwekezaji wetu.

Ripoti: ARAF II inakusudia kutoa ripoti za kila mwaka kwa wawekezaji na wadau wakuu. Ripoti ni zana muhimu ya kuwaelimisha wadau kuhusu shughuli zinazoendelea na maarifa tunayoyapata katika mzunguko wa maisha ya mfuko.

Mfumo wa Malalamiko: Wafaidika na watu walioathiriwa na mradi wanaweza kutumia mfumo wa malalamiko kushiriki malalamiko yao na timu ya Mfuko. Mfumo wa malalamiko, unaojulikana pia kama Sera ya Malalamiko ya Mfuko, umeendana na kanuni za Ruggie na una kinga zinazolenga wahanga.

Muhtasari wa Shughuli

Timu ya ARAF II imeshirikiana na makundi mbalimbali ya wadau wakiwemo taasisi za serikali, vyama vya viwanda, biashara za ndani, vikundi vya wanawake, mashirika ya Wazawa, mashirika ya kiraia na wadau wengine husika kupitia mikutano ya mtandaoni na ya ana kwa ana.

Hapana.	Nchi	Tarehe	Ushirikishwaji	Lugha
1	Côte d'Ivoire	² Julai 2024	Mkutano ana kwa ana	Kiingereza/Kifaransa
2	Ghana	Julai ²³ , 2024	Mkutano Mtandaoni	Kiingereza
3	Uganda	Julai ⁴ , 2024	Mkutano Mtandaoni	Kiingereza
4	Moroko	Julai ²⁴ , 2024	Mkutano Mtandaoni	Kiingereza

	KIAMBATO 7	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 237 wa 295
	MWONGOZO KUHUSU MALalamiko MIFUMO	

5	Misri	Julai ²⁵ , 2024	Mkutano Mtandaoni	Kiingereza
6	Nigeria	³ Juni 2024	Mkutano Mtandaoni	Kiingereza
7	Kenya	² Julai 2024	Mkutano Mtandaoni	Kiingereza

Kuripoti

Timu ya ARAF II inakusudia kuripoti kuhusu uwekezaji na shughuli zetu kila mwaka. Pia tunatoa ripoti za kifedha kila robo mwaka na kila nusu mwaka kwa wawekezaji, ikiwa ni pamoja na GCF. Pia tunashirikiana na wawekezaji wakati wa mikutano ya Kamati ya Ushauri ya Ushirikiano Mpungufu (LPAC). Wawekezaji wanaweza kushiriki maoni yao, ushauri, na mapendekezo na timu wakati wa mikutano ya LPAC. Zaidi ya hayo, tunaripoti kwa GCF kila mwaka kupitia ripoti za utendaji za kila mwaka.

ARAF II pia inakusudia kushiriki ripoti za jamii ambazo zinaweza kuwasilishwa au kusambazwa kwa wadau mbalimbali wakiwemo NDAs, NGO, mashirika ya kiraia, na wahusika wengine husika. Ripoti hizo zinaweza kuwasilishwa au kusambazwa kupitia mkutano wa wadau wa mtandaoni au ana kwa ana na makundi tofauti ya wadau, ambayo yanaweza kujumuisha taasisi za serikali, vyama vya viwanda, biashara za ndani, vikundi vya wanawake, mashirika ya Wazawa, mashirika ya kiraia, taasisi za kielimu, na wahusika wengine husika. Mikutano ya wadau ya mtandaoni au ana kwa ana itafanywa kwa njia inayozingatia jinsia, inayofaa kitamaduni, jumuishi, na ya ushiriki.

Hatimaye, ARAF II inatarajia ripoti kutoka kwa Makampuni ya Portfolio. Makampuni ya Portfolio yanatarajiwa kutoa data za athari, kifedha, na nyinginezo. Makampuni ya Portfolio yanatarajiwa kuripoti juu ya Mipango ya Hatua za Jinsia na Mipango ya Hatua za ESG.

Usimamizi

Acumen kama Chombo Kilichothibitishwa inatarajiwa kuchukua jukumu la usimamizi juu ya shughuli za ushirikishwaji wa wadau za ARAF II. Acumen itahakikisha kuwa timu inatimiza wajibu wa Mfuko wa ushirikishwaji wa wadau.

	KIAMBATO 7	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:238 wa 295
	MWONGOZO KUHUSU MALalamiko MIFUMO	

Orodha ya Washikadau wa ARAF II			
Kategoria na muhimu suala	Wadau Muhimu	Kiwango cha Maslahi na Ushawishi	Ushirikishwaji wa Wadau Mkakati
1. Entrepreneurial mfumo wa ikolojia – upatikanaji wa mtaji; kuendesha ubunifu na kuendeleza utofauti.	1.1 Mapema na katikati-hatua za kilimo makampuni katika Mashariki, Magharibi, na Kaskazini Afrika	Utawala timu katika haya kampuni ni zilizoendana na za ARAF malengo ya kujenga ustahimilivu wa hali ya hewa katika masoko ya uendeshaji.	Timu ya ARAF inakusudia kuhusiana kikamilifu na timu za usimamizi za wawekezaji watarajiwa kuelewa mikakati, biashara mfano, na muafaka na Uwekezaji na athari za ARAF vigezo. Ufuatiliaji baada ya uwekezaji wa zote mbili kupitia uwakilishi wa bodi na utoaji wa ripoti uliotakiwa inazingatia masuala ya kifedha, athari, na ESG.
2. Udhibiti – kilimo; azma ya hali ya hewa; NDC; mikakati ya ustahimilivu wa hali ya hewa; kodi/vichoch eo; ada.	Taasisi za Serikali; Wizara Husika; n.k.	Serikali za kitaifa na mashirika yake zinaendana na dhamira ya ARAF ya kufanikisha upatikanaji wa umeme kwa wote na kupunguza athari za hali ya hewa. Ni muhimu katika kuendeleza mazingira wezeshi kwa ajili ya uendelevu na ukuaji wa sekta.	Ushirikishwaji wa wadhibiti wakuu (Mawizara na Mashirika) kuhusu masuala ya sekta nzima utafanyika hasa kupitia vyama vya sekta (GOGLA na EAVCA) ambavyo ARAF ni mwanachama. ARAF pia itafanya kazi kuhakikisha utiifu wa masharti kutoka kwa mashirika mengine husika kama vile Tume ya Ushindani. ARAF inakusudia kushirikiana mara kwa mara na Mamlaka Zilizoteuliwa za Kitaifa

	KIAMBATO 7	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:239 wa 295
	MWONGOZO KUHUSU MALalamiko MIFUMO	

			(NDAs) katika ARAF
--	--	--	--------------------

	KIAMBATO 7	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:240 wa 295
	MWONGOZO KUHUSU MALalamiko MIFUMO	

		Kupitia ufadhili wa GCF, Mamlaka za Kitaifa Zilizoteuliwa (NDAs) zinadumisha kiwango cha juu cha ushawishi katika shughuli za ARAF. Wadhibiti wengine wana ushawishi mkubwa kuhusiana na idhini lakini wana kiwango cha chini cha maslahi.	nchi. Wawakilishi wa NDA wanatarajiwa kualikwa kwenye mikutano ya kila robo mwaka na kupokea ripoti zinazoangazia utendaji wa Mfuko. Wawakilishi hawa pia wataalikwa kushiriki katika matukio ya kubadilishana maarifa na minara ya mazungumzo zinazoandaliwa na ARAF.
3. Wawekezaji	Taasisi za Fedha za Maendeleo (DFI), Wawekezaji wa Hisa za Kibinafsi na Deni, Mifuko ya Mitaji ya Kujaribu (Venture Capital) na Ofisi za Familia	Wadau hawa wana mamlaka ya kusaidia malengo ya ustahimilivu wa hali ya hewa na/au kusaidia ugawaji wa mtaji kwa sekta na masoko. Wana viwango vya juu vya ushawishi na maslahi kwani wanamiliki uwekezaji wa deni au hisa katika kampuni za mkusanyiko wa ARAF na/au fursa zinazoandaliwa na wanaweza kuamua masharti ya uwekezaji	ARAF inasimamia wadau hawa kwa karibu kupitia simu, mikutano, na mikusanyiko. Mfuko pia huandaa mikutano ya mara kwa mara na wawekezaji wenzake ili kujadili shughuli na ushiriki maalum wa kampuni. Wawekezaji ambao pia ni Wamiliki wa Hisa (LPs) wa ARAF watapokea taarifa za kila robo mwaka kuhusu utendaji wa kifedha na wa kimaendeleo wa Mfuko na wanakaribishwa kwenye Mkutano Mkuu wa Mwaka kujadili kwa kina shughuli za kiutendaji na za Mfuko kwa mwaka huo.

	KIAMBATO 7	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:241 wa 295
	MWONGOZO KUHUSU MALalamiko MIFUMO	

		pamoja na mikakati ya baada ya uwekezaji. Pia wanaweza, katika baadhi ya matukio, kama vile na Acumen Fund na GCF kuwa wa moja kwa moja wawekezaji katika ARAF.	
4. Upana zaidi Sekta – maendeleo ya teknolojia; hata ri nyingine za sekta	Chama cha Viwanda: Muungano wa Wawekezaji wa ClimateShot, Chama cha Mtaji wa Ujasiriamali cha Afrika Mashariki (EAVCA)	Taasisi hizi hushirikiana maarifa na fursa ambazo ni muhimu kwa mwekezaji barani Afrika na ndani ya mfumo wa kilimo. Zinatarajiwa kuwa na kiwango cha chini cha ushawishi juu ya shughuli maalum za ARAF lakini zinaendelea kuwa muhimu katika sekta nzima uwakilishi.	ARAF inalenga kutoa mwongozo na maarifa kwa vyama na makongamano husika ili kukuza mfumo ikolojia na kujenga ustahimilivu wa wakulima dhidi ya hali ya hewa.

	KIAMBATO 7		Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:242 wa 295
	MWONGOZO KUHUSU MALalamiko MIFUMO		
5. Mashirika ya kitaifa na kimataifa ya kiraia; Mashirika ya kimataifa/kati ya serikali	Mwanamke Anayelima Afrika Kamati ya Kuratibu Watu wa Asili wa Afrika (IPACC) Muungano wa Mapinduzi ya Kijani Afrika (AGRA)	Kushauriana na kushirikiana na vyama na makundi ya maslahi ya kimataifa yanayowakilisha jamii zisizowakilishwa vya kutosha, zisizohudumiwa ipasavyo, na zilizotengwa ni kipengele cha msingi cha fedha	ARAF itashirikisha makundi haya wakati wa hatua ya uendelezaji wa fedha ya mchakato kupitia mikutano na semina mtandaoni ili kushiriki kuhusu mradi na kujifunza kuhusu muktadha wa eneo husika na wa soko maalum. Makundi ya wanawake na vyama husika vya sekta yanaweza kushirikishwa ili kushiriki maarifa kutoka kwa kazi ya jinsia katika

	KIAMBATO 7	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 243 wa 295
	MWONGOZO KUHUSU MALALAMIKO MIFUMO	

; watu wa asili; vikundi vya wanawake; watu binafsi na vikundi vilivyo katika mazingira magumu; jamii zilizoathirika	Taasisi ya Kimataifa ya Kilimo cha Tropiki (IITA) Mfuko wa Kimataifa wa Maendeleo ya Kilimo (IFAD) Shirika la Chakula na Kilimo (FAO)	maendeleo. Makundi haya yataarifu utekelezaji wa ESMS, utaratibu wa malalamiko, kituo cha usaidizi wa kiufundi, na zana nyingine za ushirikishwaji wa wadau.	mkakati wa uwekezaji na TAF. Mashirika ya kiraia na vyama vingine vinaweza kushauriana ikiwa mfuko unahitaji msaada juu ya masuala maalum ya E&S.
6. Wananufai ka na watumiaji wa mwisho - athari, malalamiko, na malalamiko, na athari	Wakili wadogo, jamii zilizo hatarini kutokana na mabadiliko ya tabianchi	Kuleta athari yenye maana kwa wafaidika ni sehemu muhimu sana ya ARAF II. Sauti ya mnufaika na mtumiaji wa mwisho itakuwa muhimu hasa kwa mafanikio ya kampuni za jalada na kuhakikisha tunashirikiana kwa maana na jamii tunazohudumia.	Kila kampuni katika mkusanyiko wetu itakuwa na mipango ya ushirikishwaji wa wadau kwa jamii wanazofanyia kazi. Zaidi ya hayo, tutaagiza tafiti kwa kampuni zetu ili ziweze kujumuisha vizuri zaidi maoni ya wateja na jamii. Hatimaye, kampuni za jalada zinatarajiwa kuwa na au kuendeleza mifumo ya malalamiko inayoshughulikia wasiwasi wa jamii. Katika ngazi ya mfuko, ARAF II ina utaratibu imara wa utatuzi wa malalamiko unaoendana na mbinu bora za kimataifa. Aidha, mfuko una

	KIAMBATO 7	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:244 wa 295
	MWONGOZO KUHUSU MALalamiko MIFUMO	

			mfumo imara wa malalamiko, Sera ya Watu wa Asili, na Mpango wa Vitendo wa Jinsia ili kuhakikisha kuwa makundi dhaifu yanashirikishwa katika Mfuko.
--	--	--	--

Kulingana na Mwongozo wa Viwango vya Utendaji vya IFC 1, Mpango kamili wa Ushirikishwaji wa Wadau unapaswa kujumuisha vipengele vifuatavyo, huku kiwango cha undani kikipimwa ili kukidhi mahitaji ya mradi:

1. Utangulizi.

Elezea kwa ufupi mradi ikiwa ni pamoja na vipengele vya muundo na masuala yanayoweza kuathiri mazingira na jamii. Inapowezekana, jumuisha ramani za eneo la mradi na maeneo yanayozunguka.

2. Kanuni na mahitaji.

Fupisha mahitaji yoyote ya kisheria, kanuni au ya kampuni yanayohusiana na ushirikishwaji wa wadau yanayotumika kwa mradi. Hii inaweza kujumuisha mahitaji ya ushauri wa umma na ufichuzi yanayohusiana na mchakato wa ESIA.

3. Muhtasari wa shughuli zozote za awali za ushirikishwaji wa wadau.

Ikiwa kampuni imefanya ufichuzi wowote wa taarifa na/au mashauriano hadi sasa:

- Aina ya taarifa iliyotolewa, katika fomu gani na ilisambazwaje.
- Maeneo na tarehe za mikutano yoyote iliyofanyika hadi sasa.
- Watu binafsi, makundi, na/au mashirika ambayo yameshaulizwa.

	KIAMBATO 7	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:245 wa 295
	MWONGOZO KUHUSU MALalamiko MIFUMO	

- Masuala muhimu yaliyojadiliwa, na wasiwasi muhimu yaliyoibuliwa.
- Jibu la kampuni kwa masuala yaliyotolewa, ikiwa ni pamoja na ahadi zozote au hatua za ufuatiliaji.
- Mchakato uliotumika kuandika shughuli hizi na kuripoti kwa wadau.

4. **Wadau wa Mradi.**

Orodhesha makundi muhimu ya wadau watakaofahamishwa na kushauriana kuhusu mradi. Haya yanapaswa kujumuisha watu au makundi ambao:

- Wanaathiriwa moja kwa moja na/au kwa njia isiyo ya moja kwa moja na mradi.
- Wana maslahi katika mradi au Kampuni ya Portfolio yanayowafanya kuwa wadau.
- Wana uwezo wa kuathiri matokeo ya mradi au shughuli za kampuni

Mifano ya wadau wanaowezezana ni pamoja na jamii zilizoathirika zinazoishi katika eneo hilo au jirani na shughuli za Kampuni inayotarajiwa kuwa kwenye mkusanyiko wa mali, au zinazotegemea rasilimali za maeneo hayo; jamii na watu binafsi, ikiwa ni pamoja na wale wanaovuka mipaka, watu walio katika mazingira hatarishi na hali dhaifu, na makundi na watu walio pembezoni ambao wameathirika au wanaoweza kuathirika; mashirika ya ndani; mashirika yasiyo ya kiserikali; mamlaka za serikali; wanasiasa; kampuni nyingine; vyama vya wafanyakazi; wasomi; makundi ya kidini; mashirika ya kitaifa ya sekta ya umma yanayoshughulikia mazingira na masuala ya kijamii; vyombo vya habari.

5. **Mpango wa Ushirikishwaji wa Wadau**

- Fupisha madhumuni na malengo ya programu (iwe maalum kwa mradi au ya kampuni kwa ujumla).
- Eleza kwa ufupi ni taarifa gani itakayotolewa, katika miundo gani, na aina za mbinu zitakazotumika kuwasilisha taarifa hii kwa kila kundi la wadau. Mbinu zinazotumika zinaweza kutofautiana kulingana na hadhira lengwa, kwa mfano: magazeti, mabango, redio, televisheni, vituo vya habari na maonyesho au maonyesho mengine ya kuona, brosha, vipeperushi, mabango, nyaraka za muhtasari zisizo za kiufundi na ripoti.

	KIAMBATO 7	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 246 wa 295
	MWONGOZO KUHUSU MALALAMIKO MIFUMO	

- Elezea kwa ufupi mbinu zitakazotumika kushauriana na kila kundi la wadau. Mbinu zinazotumika zinaweza kutofautiana kulingana na hadhira lengwa, kwa mfano: mahojiano na wawakilishi wa wadau na watu muhimu wanaotoa taarifa; tafiti, kura za maoni, na dodoso; mikutano ya umma, warsha na/au vikundi vya majadiliano na makundi maalum; mbinu za ushiriki; na mbinu nyingine za jadi za mashauriano na kufanya maamuzi. Njia zitakazotumika zinapaswa kuwa zile zinazofaa kitamaduni, zinazozingatia jinsia, za kujumuisha wote, za ushiriki, na, katika hali fulani, ridhaa ya awali iliyo huru na yenye taarifa inapaswa kupatikana.

- Eleza jinsi maoni ya wanawake na vikundi vingine husika (kwa mfano, watu wa makundi madogo, wazee, vijana, n.k.) yatakavyozingatiwa katika mchakato.

- Eleza shughuli nyingine zozote za ushirikishwaji zitakazofanywa, ikiwa ni pamoja na ushauriano wenye maana, michakato ya ushiriki, kufanya maamuzi kwa pamoja, na/au ushirikiano na jamii za wenyeji, mashirika yasiyo ya kiserikali, au wadau wengine wa mradi. Mifano ni pamoja na programu za kugawana faida, mipango ya maendeleo ya wadau, programu za makazi mapya na maendeleo, na/au programu za mafunzo na mikrofaianasi.

- Elezea mchakato ambao watu walioathiriwa na mradi/wadau wenye malalamiko wanaweza kuleta malalamiko na wasiwasi wao kwa usimamizi wa mradi, na jinsi yatakavyozingatiwa na kushughulikiwa.

6. Ratiba.

Toa ratiba inayoonyesha tarehe/mzunguko na maeneo ambapo shughuli mbalimbali za ushirikishwaji wa wadau, ikiwa ni pamoja na mashauriano, ufichuzi, na ushirikiano, zitafanyika na tarehe ambayo shughuli hizo zitaingizwa katika mfumo wa usimamizi wa kampuni (kwenye ngazi ya mradi au ya kampuni).

7. Rasilimali na Majukumu

- Bainisha ni wafanyakazi gani na rasilimali gani zitakazotengwa kwa ajili ya kusimamia na kutekeleza Mpango wa Ushirikiano na Washikadau wa kampuni.

- Eleza ni nani ndani ya kampuni atakayehusika na kuendesha shughuli hizi na ni bajeti gani imetengwa kwa shughuli hizi.

	KIAMBATO 7	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:247 wa 295
	MWONGOZO KUHUSU MALALAMIKO MIFUMO	

- Kwa miradi yenye athari kubwa au mbalimbali na makundi mengi ya wadau, ni mazoezi bora kwa kampuni kuajiri Afisa Mawasiliano wa Wadau aliye na sifa ili kupanga na kuwezesha shughuli hizi katika ngazi ya mradi na/au ya kampuni. Ujumuishaji wa kazi ya mawasiliano ya wadau na kazi nyingine za msingi za biashara pia ni muhimu, kama vile ushiriki na usimamizi wa uongozi.

8. Mfumo wa Malalamiko. Eleza mchakato ambao watu walioathiriwa na mradi wanaweza kuleta malalamiko yao kwa kampuni ili yazingatiwe na kurekebisha. Bainisha nani atakayepokea malalamiko, jinsi na na nani yatakavyotatuliwa, na jinsi majibu yatakavyowasilishwa kwa mlalamikaji. Mwongozo zaidi juu ya hili unapatikana katika Kiambatisho 7.

9. Ufuatiliaji na Utoaji Ripoti

- Eleza mipango yoyote ya kuwashirikisha wadau wa mradi (ikiwa ni pamoja na jamii zilizoathirika) au wasimamizi wa pande za tatu katika ufuatiliaji wa athari za mradi na programu za kupunguza athari.

- Eleza jinsi na lini matokeo ya shughuli za ushirikishwaji wa wadau yatakaporipotiwa kwa jamii zilizoathirika pamoja na makundi mapana ya wadau.

- Mifano ni pamoja na ripoti za tathmini ya mazingira na kijamii, majalada ya kampuni, ripoti za kila mwaka za ufuatiliaji zinazowasilishwa kwa wakopeshaji, ripoti ya kila mwaka ya kampuni, ripoti ya uendelevu ya kampuni, au ripoti ya shirika.

10. Majukumu ya Usimamizi.

Eleza jinsi shughuli za ushirikishwaji wa wadau zitakavyojumuishwa katika Mfumo wa Usimamizi wa Mazingira na Afya wa kampuni (ESMS) na katika kazi nyingine kuu za biashara.

- Nani atakayekuwa na usimamizi wa programu

- Mipango ya kuajiri, kutoa mafunzo, na kutuma wafanyakazi kufanya kazi za ushirikishwaji wa wadau

- Mstari wa kuripoti kati ya wafanyakazi wa mawasiliano wa wadau na uongozi mkuu

- Jinsi mkakati wa ushirikishwaji wa wadau wa kampuni utakavyowasilishwa ndani ya kampuni

	KIAMBATO 7	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:248 wa 295
	MWONGOZO KUHUSU MALalamiko MIFUMO	

- Ni zana gani za usimamizi zitakazotumika kurekodi, kufuatilia na kusimamia mchakato (k.m., hifadhidata ya wadau, rejista ya ahadi, n.k.)

- Kwa miradi au shughuli za kampuni zinazohusisha wakandarasi, jinsi mwingiliano kati ya wakandarasi na wadau wa eneo utakavyosimamiwa ili kuhakikisha uhusiano mzuri

	KIAMBATO 7	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:249 wa 295
	MWONGOZO KUHUSU MALalamiko MIFUMO	

Kiambatisho 7: Mwongozo kuhusu mifumo ya malalamiko

Mfumo wa Malalamiko ni mfumo ulioanzishwa na Mfuko kuhusiana na shughuli zake na shughuli za Makampuni yake ya Mkusanyiko, unaowapa wadau wote, hasa watu binafsi na jamii zilizoathiriwa na mradi, uwezo wa kutoa maoni, kuwasilisha wasiwasi wao na, kwa hivyo, kupata taarifa na, inapohitajika, kutafuta suluhu na fidia.

Mfumo wa malalamiko katika ngazi ya mradi ni njia muhimu ya kutambua mapema na kurekebisha athari zisizotakikana au zisizotarajiwa na masuala mengine yanayotokana na utekelezaji wa mradi. Kuanzishwa kwake kunakuza upatikanaji wa suluhisho kwa watu walioathirika na kunaweza kurahisisha utatuzi wa masuala na malalamiko yanayohusiana na utendaji wa mradi katika mazingira na jamii.

Mfumo huo unaanzishwa mwanzoni kabisa mwa usanifu wa mradi. Kwa upande wa wigo, unahusu shughuli zote na unapaswa kuwa na muda wa maisha unaofanana na ule wa shughuli hizo.

Mfuko utahakikisha kuwa utaratibu wa malalamiko utaanzishwa katika ngazi ya Kampuni ya Portfolio / mradi mdogo, bila kujali viungo vingine vya ziada au upatikanaji wa njia za malalamiko za umma zilizopo nchini husika. Ili iwe na ufanisi, inapaswa kubuniwa kama utaratibu ambao:

- Halali na unaoaminika
- Imezingatia hatari na athari mbaya zinazoweza kutokea za mradi
- Imetangazwa na kupatikana kwa urahisi, imeandaliwa ipasavyo kwa watu wote wanaoweza kuathirika, jamii na pande nyingine zenye maslahi, bila kujali kiwango chao cha elimu na uwezo wa kiutawala
- Bure kwa wadau
- Jumuishia chaguo la kutotajwa jina, inapowezekana, na hakikisha maombi yanashughulikiwa kwa usiri, endapo yatakuwa yameombwa na mlalamikaji
- Haki, wazi, na jumuishia, inayolingana na haki za binadamu
- Ikiongozwa na ushirikishwaji na mazungumzo
- Unaotabirika kwa upande wa mchakato

	KIAMBATO 7	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:250 wa 295
	MWONGOZO KUHUSU MALalamiko MIFUMO	

- Kwa wakati
- Kutozuia upatikanaji wa malalamiko na utatuzi kwa misingi ya uwezo wa kifedha wa mtu kutafuta suluhisho la kisheria
- Chanzo cha kujifunza endelevu kwa wadau wote, ikiwemo Mfuko na Makampuni yake ya Portfolio

Kampuni ya Portfolio itatambulisha mfumo madhubuti wa mrejesho kwa utaratibu huo, ikiwajulisha jamii zilizoathirika kuhusu mchakato wa malalamiko ya mradi na matokeo yake, na kuripoti mara kwa mara kwa umma juu ya utekelezaji wake, huku ikilinda faragha ya watu binafsi. Kampuni ya Portfolio pia itawajulisha jamii zilizoathirika kuhusu haki yao ya kutafuta haki kwa njia ya mahakama huru ikiwa malalamiko hayawezi kutatuliwa kwa kuridhisha kwa kutumia taratibu maalum za mradi. Utatuzi wa malalamiko unapaswa kuthibitishwa kwa ushahidi wa kuridhika kwa mdai/mpande ulioathirika. Inahitajika kwamba Kampuni ya Portfolio iandike mchakato huu kwa bidii.

Iwapo malalamiko hayawezi kukubalika au hayana uhusiano, Kampuni ya Portfolio itawaelekeza wahusika walioathirika kwa mamlaka husika au mchakato mwingine wa malalamiko. Mfumo wa malalamiko haupaswi kuzuia upatikanaji wa suluhu huru za kisheria au za kiutawala nje ya muktadha maalum wa mradi; kinyume chake, unapaswa kuunga mkono na kurahisisha upatikanaji wa vyombo huru (kwa mfano, Ombudsman).

Kampuni za mkusanyiko zinahitajika kufuatilia utekelezaji wa mpango wa ushirikishwaji wa wadau na utendaji wa mfumo wa malalamiko. Umakini maalum unahitaji kuelekezwa kwenye mifumo ya malalamiko inayohusiana na wafanyakazi, jamii za wenyeji zilizoathirika na, endapo kutakuwa na uhamishaji au watu wa asili.

	KIAMBATO 8	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:251 wa 295
	SERA YA MALALAMIKO YA FUND	

Kiambatisho 8: Sera ya malalamiko ya mfuko (Mfumo wa Malalamiko)

Msingi

Lalamiko linamaanisha maelezo yoyote ya kutoridhika yanayotolewa na wawekezwa, wawekezaji, wawekezaji-wenza au wadau wengine wowote walioathirika moja kwa moja (wote kwa pamoja "Wadau") wa Mfuko ("Mfuko").

Ushughulikiaji madhubuti wa malalamiko hutoa faida nyingi za vitendo kwa Mfuko na husaidia kuboresha ubora wa huduma. Malalamiko hutoa ushahidi wa maamuzi yenye kasoro, utoaji duni wa huduma au mawasiliano ambayo huenda hayakuwa mazuri. Kwa kuzingatia hili, Mfuko hufanya kila juhudi iwezekanavyo kuendesha shughuli zake kwa njia inayozuia malalamiko kama hayo.

Wadau wanapaswa kuhakikishiwa kwamba malalamiko yao ni rahisi kuripoti, yanatambuliwa na kushughulikiwa haraka, kwa haki na kwa hisia. Ili kulinda na kuimarisha sifa yake, Mfuko unapaswa kutambua wadau wasioridhika na kubuni mbinu za kutatua malalamiko yao.

Sera

Ili kuhakikisha kwamba malalamiko yanadhhibitiwa ipasavyo na kutatuliwa kwa haraka huku daima yakiwa yanazingatia maslahi ya Wadau, Mfuko umeanzisha Sera ya Usimamizi wa Malalamiko ambayo:

- Wadau wanapewa fursa ya kuwasilisha malalamiko yao;
- Malalamiko lazima yajibiwe ndani ya miezi mitatu tangu yalipopokelewa.
- Malalamiko yote lazima yarekodiwe na kuripotiwa.
- Sera ya Malalamiko lazima ifanye kazi kwa ushirikiano na sera na taratibu nyingine zinazohusiana na ESMS, ikiwa ni pamoja na mwongozo wa SEAH, mwongozo kuhusu Watu wa Asili, na Mwongozo wa Ardhi na Uhamishaji.

	KIAMBATO 8	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:252 wa 295
	SERA YA MALALAMIKO YA FUND	

Sera ya Usimamizi wa Malalamiko haitazuia upatikanaji wa suluhu nyingine za kisheria au kiutawala ambazo zinaweza kupatikana chini ya sheria za ndani, au kuchukua nafasi ya mifumo ya malalamiko iliyotolewa kupitia makubaliano maalum.

Hakuna mlalamikaji ambaye, kwa nia njema, anaripoti kutoridhika yoyote atakayeteswa, kulipizwa kisasi au kupata madhara yoyote. Mkurugenzi yeyote, afisa au mtoa huduma atakayelipiza kisasi dhidi ya mlalamikaji yeyote atachukuliwa hatua za kinidhamu, ikiwa ni pamoja na kumfukuza kazi au kumaliza mkataba. Ulinzi huu dhidi ya kulipizwa kisasi haujapangwa kuzuia vyombo vya usimamizi vya Mfuko kuchukua hatua za kinidhamu ndani ya wigo wao wa kawaida wa majukumu kwa misingi ya sababu halali zinazohusiana na utendaji.

Utaratibu

Malalamiko yote yanapaswa kuarifiwa kwa Mfuko kwa maandishi, kupitia mojawapo ya njia zifuatazo:

a) Mawasiliano yanayotumwa kwa barua kwa

anwani: Acumen Capital Partners LLC

40 Worth Street, Suite 303

New York, NY 10013

b) Mawasiliano yanayotumwa kwa barua pepe kwa anwani:

[anwani ya barua pepe kwa malalamiko itawekwa na kujumuishwa]

Mada: Malalamiko – Mfuko

c) Fomu ya Malalamiko Mtandaoni kupitia tovuti ya ARAF:

Kiungo cha fomu ya malalamiko mtandaoni: <https://arafund.com/complaints-form/>

Kwa kuchelewa kwa hadi siku 10 za kazi baada ya kupokea malalamiko, mtu aliyeteuliwa wa mawasiliano katika Mfuko ("Mtu wa Mawasiliano") hutuma uthibitisho wa kupokea na

	KIAMBATO 8	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 253 wa 295
	SERA YA MALALAMIKO YA FUND	

anamtangaza mlalamikaji hatua za mapitio zilizochukuliwa. Mtu wa Mawasiliano anawajibika kwa usimamizi mzuri wa taratibu za malalamiko na ndiye anayewasiliana na walalamikaji katika mchakato mzima.

Malalamiko yote hushughulikiwa ndani ya muda unaofaa. Wakati wote, mfanyakazi mmoja aliyeteuliwa (Afisa wa Malalamiko) atahakikisha kuwa malalamiko yanashughulikiwa kulingana na utaratibu ulioelezwa hapa, na kupelekwa kwa ngazi inayofuata bila kuchelewa isivyo lazima, kwa mujibu wa wajibu wa uhibititi na wa kimkataba wa Mfuko, kulingana na hali. Afisa wa Malalamiko atahakikisha kwamba malalamiko ya kimfumo au yanayojirudia yanatambuliwa, na kwamba chanzo cha malalamiko hayo kinatambuliwa na kutatuliwa. Afisa wa Malalamiko pia atawasilisha kwa mara kwa mara masomo yaliyopatikana kwa Bodi ya Wasimamizi pamoja na hatua zilizochukuliwa ili kuzuia/kupunguza malalamiko katika siku zijazo.

Malalamiko yaliyopokelewa na ripoti zinazohusiana nayo yatawekwa siri kadri iwezekanavyo. Maslahi ya usiri yatawekwa katika mizani na hitaji la kufanya uchunguzi wa kutosha. Kushiriki taarifa kuhusu malalamiko na watu wasiohusika katika uchunguzi au usimamizi wa taratibu za malalamiko ni marufuku.

Uchunguzi unalenga kuchambua sababu za kila malalamiko kupitia mtazamo wa haki na huru wa malalamiko yaliyowasilishwa na mlalamikaji. Uchunguzi unapaswa kulenga kufikia tathmini isiyo na upendeleo ya suala hilo kwa kuzingatia ukweli wote uliojulikana na tathmini ya jinsi suala hilo linavyopaswa kufuatiliwa, ikiwa ni pamoja na ikiwa mashtaka ya jinai au adhabu nyingine zinachukuliwa kuwa zinazofaa. Ikiwa Bodi ya Wasimamizi itaamua, Mfuko utaanzisha mashtaka na/au kutumia adhabu nyingine dhidi ya watu au taasisi zinazoshukiwa kufanya utovu wa nidhamu wa kifedha.

Afisa wa Malalamiko bado anawajibika kusimamia mchakato wa uchunguzi, kubaini maarifa na ujuzi unaohitajika kufanya uchunguzi, na kuajiri washauri wa nje ikibidi.

Mambo makuu ambayo Afisa wa Malalamiko huzingatia anapowaajiri wataalamu wa nje kwa uchunguzi ni utaalumu, uhuru, na kutokuwa na upendeleo. Wataalamu hao watakuwa na mahitaji maalum ya usiri.

	KIAMBATO 8	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:254 wa 295
	SERA YA MALALAMIKO YA FUND	

Ikiwa malalamiko yanamhusu Afisa wa Malalamiko au Mwanachama wa Bodi, mtu huyo haitaruhusiwa kushiriki katika uchunguzi, uchambuzi au uamuzi wa suluhisho la malalamiko hayo.

Mtu wa Mawasiliano atamjibu mlalamikaji kwa maandishi, si zaidi ya miezi miwili tangu kupokelewa kwa malalamiko, kwa barua au barua pepe. Jibu litajumuisha taarifa yoyote inayohitajika au maoni yanayoonekana kuwa ya msaada katika kushughulikia malalamiko kwa mujibu wa kanuni ya jumla ya uwazi wa taarifa.

Ikiwa mlalamikaji hatapokea jibu au atapokea jibu lisilomridhisha kutoka kwa Mtu wa Mawasiliano ndani ya miezi miwili tangu alipoanzisha malalamiko, mlalamikaji ana haki ya kuwasiliana na Afisa wa Malalamiko, katika anwani zile zile zilizotolewa katika hati hii.

Ikiwa ndani ya mwezi mmoja tangu siku malalamiko yalipelekwa kwa Afisa wa Malalamiko, mlalamikaji hatapokea jibu au atapokea jibu lisilomridhisha, anaweza kuwasilisha ombi hilo kwa Bodi ya Wasimamizi. Katika kesi hii, Mtu wa Mawasiliano atawajibika kuhakikisha kwamba malalamiko yanapokelewa na Bodi ya Wasimamizi.

Uwasilishaji ripoti na utunzaji kumbukumbu (baada ya utatuzi wa malalamiko)

Afisa wa Malalamiko anasimamia utunzaji wa Ripoti ya Malalamiko ambayo lengo lake ni kuweka kumbukumbu ya taarifa zote muhimu ili kufanikisha ufuatiliaji mzuri wa malalamiko.

Kabla ya tarehe 1 Machi ya kila mwaka na kila mkutano uliopangwa awali wa Bodi ya Wakurugenzi, Afisa wa Malalamiko atawasilisha Ripoti ya Malalamiko kwa Bodi ya Wakurugenzi ikiwa na uchambuzi wa shughuli za malalamiko za mwaka uliopita au kipindi husika.

Kumbukumbu zote za malalamiko zitahifadhiwa na Afisa wa Malalamiko, zikiwa zimefichwa utambulisho kadri inavyohitajika, na zitawekwa kwa kipindi cha angalau miaka 5.

Walalamikaji wana haki ya kubaki bila kutambulika katika mchakato mzima wa uchunguzi. Katika hali hii walalamikaji wanapaswa kufahamu kwamba hawapati taarifa yoyote kuhusu hali na matokeo ya uchunguzi na hawatawasilianwa na Mtu wa Mawasiliano.

	KIAMBATO 8	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:255 wa 295
	SERA YA MALALAMIKO YA FUND	

Walalamikaji ambao wamefichua utambulisho wao walipowasilisha malalamiko yao wametoa idhini yao ya wazi kupokea arifa kuhusu hali ya uchunguzi, kuwasilianwa na Mtu wa Mawasiliano, Afisa wa Malalamiko, au mwanachama mmoja au zaidi wa Bodi ya Wasimamizi, endapo taarifa zaidi zitahitajika, na kupokea jibu la malalamiko.

Mchakato wa SEAH

Sera ya Malalamiko ina ulinzi maalum ili kuhakikisha inazingatia mahitaji ya mwanaharakati aliyepona na kujibu changamoto za kijinsia. Malalamiko/kero zinaweza kushirikiwa kwa usiri mkali na/au bila kutaja jina. ARAF itawahimiza walalamikaji wenye wasiwasi kuhusu usalama wao, ikiwa wanafanya kazi moja kwa moja na Mfuko au kampuni iliyomo kwenye jalada, kupata nafasi za kazi zinazobadilika. SEAH na data zote za malalamiko zitahifadhiwa kwa maadili na kwa usalama ili kuhakikisha faragha. Mfuko pia unakusudia kutafuta suluhu na mlalamikaji na pande nyingine zinazoweza kujumuisha:

- Huduma za matibabu
- Huduma za kisaikolojia
- Msaada wa kisheria
- Hatua za ulinzi zinazoendeshwa na jamii
- Urejeshaji

Malalamiko ya SEAH yatafuatiliwa kwa usalama, kwa kimaadili, na kwa ulinzi. Timu ya ARAF II inakusudia kuchambua data za mwenendo wa SEAH kwa uchambuzi wa sababu msingi na hatua nyingine za taaluma mbalimbali.

Mkakati wa Ushirikishwaji wa Watu

Mfuko unakusudia kufanya Sera ya Malalamiko (Mfumo wa Malalamiko) ipatikane kwa wadau wote husika. Mfuko unatarajia kuwa na nakala halisi ya Sera ya Malalamiko katika ofisi ya Mfuko.

	KIAMBATO 8	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 256 wa 295
	SERA YA MALALAMIKO YA FUND	

Mfuko utawapatia makampuni yaliyomo kwenye mkusanyiko nakala za Sera ya Malalamiko na mwongozo kuhusu taratibu za malalamiko.

Mfuko pia utatoa nakala za karatasi za Sera ya Malalamiko ya ARAF II kwa Mamlaka Zilizoteuliwa Kitaifa. Zaidi ya hayo, ARAF II inakusudia kuandaa vikao vya mtandaoni vya ushirikiano na mashirika ya kiraia, mashirika yasiyo ya kiserikali, mashirika ya asili, mashirika yanayowakilisha wanawake, na wadau wengine husika. Makundi haya yataarifiwa kuhusu Sera ya Malalamiko na yatapewa nakala ya sera hiyo.

Muhtasari kuhusu Watu Wanaoweza Kuathiriwa na Mradi

ARAF II inakusudia kuleta athari thabiti za ustahimilivu wa hali ya hewa kwa jamii tunazotaka kuhudumia kupitia uwekezaji wetu. Mfuko unakiri kwamba hata kwa ulinzi thabiti wa mazingira na kijamii, baadhi ya watu wanaweza kuathiriwa na uwekezaji wa Mfuko. Kwa lengo hilo, ARAF II imeandaa Sera imara ya Malalamiko ili kuhakikisha kwamba malalamiko yanachunguzwa ipasavyo, yanarekodiwa, na yanatatuliwa. Hapa kuna orodha ya watu wanaoweza kuathiriwa na mradi:

- Wakili wanaotumia bidhaa na huduma za Makampuni ya Portfolio: Wakili wanaweza kukumbana na matatizo na kampuni ya portfolio ikiwemo unyanyasaji, SEAH, mbinu kali za mauzo, deni kupita kiasi, bidhaa zisizofanya kazi ipasavyo, na huduma duni kwa wateja.
- Wafanyakazi wa Kampuni za Portfolio: Wafanyakazi wa kampuni za portfolio wanaweza kukabiliwa na mazingira duni ya kazi, kupunguzwa kwa ajira, SEAH, tabia isiyofaa mahali pa kazi, kutolipwa mshahara, mazingira ya kazi yenye chuki, na masuala mengine kadhaa.
- Wadau wa jamii: Wajumbe wa jamii wanaweza kulalamika kuhusu ushirikiano na wafanyakazi wa kampuni ya mkusanyiko, SEAH, ghasia katika jamii, athari kwa mazingira ya eneo husika.
- Kampuni zilizokataliwa: Baadhi ya kampuni ambazo hazikupokea uwekezaji zinaweza kuwasiliana ili kujifunza zaidi kuhusu mchakato wa uwekezaji.

Walamikaji pia wanaweza kutumia Mfumo Huru wa Kurejesha Haki wa Mfuko wa Hali ya Hewa wa Kijani. Maelezo zaidi yanaweza kupatikana katika: _

<https://irm.greenclimate.fund/case-register/file-complaint>

KIAMBATO 9	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 196 kati ya 227
Mpango wa Hatua za Mazingira na Kijamii	

Nyongeza 9a: Kiolezo cha Mpango wa Hatua za Mazingira na Jamii

ARAF II inakusudia kuagiza shughuli za kimazingira na kijamii kwa kampuni zote zinazopokea uwekezaji, ambazo zitafungwa katika makubaliano ya barua za ndani na kurekodiwa katika Mpango wa Hatua za Kimazingira na Kijamii (ESAP). Mpango huo wa ESAP utatayarishwa na kampuni inayopokea uwekezaji pamoja na timu ya ARAF ili kutimiza wajibu wa ESMS na mahitaji ya E&S ya LP. Shughuli za ESAP pia zinatarajiwa kutokana na matokeo ya uchunguzi wa kina wa ESG. ESAP zinatarajiwa kufuatiliwa kila robo mwaka na kuripotiwa kila mwaka.

Hapa chini kuna mfano wa ESAP:

Company name	Area of ESG concern as identified through DD and management system questions	Level of ESG risk	Action required	Evidence of compliance	Proposed implementation timeline (start date: -)	Proposed implementation deadline	Responsibility (company staff, management and board member)	Cost (€)
ARAF ESAP	Capacity and management gaps	Medium	<p>Develop and implement a Group-wide Environmental and Social Management System ("ESMS") in line with ISO 14001 and ISO 26000. The system shall define roles and responsibilities, and other necessary elements (risk identification and evaluation procedures, operational procedures, monitoring and reporting requirements) to enable operations to comply with local laws and IFC Performance Standards. The Group shall maintain an ESG handbook/policy document which shall be endorsed by the Board of Directors. The company shall also ensure that all policies and procedures are endorsed by the Board of Directors or such other member of the executive management team. The ESMS shall include, in addition to the company's existing plans and procedures:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Development of risk management plans and procedures including relevant action plans, performance metrics, persons responsible and applicable timelines. 2. Occupational health and safety policy and procedures 3. ESG requirements for out-growers 4. Out-grower evaluation policy/procedures 5. Waste management plan 6. Hazardous material management plan 7. External communication and grievance mechanism 8. Emergency preparedness and response plan 9. Food safety policy 10. Vehicle use and safety policy 11. Workers grievance mechanism 12. Develop and formalize anti-bribery and anti-money laundering commitment. 13. Compliance with licensing and permitting regulations. 14. Endorsement of all policies and procedures by senior management. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Develop an ESMS manual 2. Anti-bribery commitment 3. Anti-money laundering commitment 4. Endorsement of all current and future plans by senior management/board of directors 	<ol style="list-style-type: none"> xxx months xxx months xxx months xxx months 	<ol style="list-style-type: none"> [Month][Year] [Month][Year] [Month][Year] [Month][Year] 	CEO/ COO/ HR/ Head of quality and assurance/ Head of production etc.	At the option - internally or externally sourced provider
	Health and Safety Management Plan	High	<p>Develop and implement a Health and Safety Management Plan and implement training sessions for the staff. This should include guidelines on the use of agro-chemicals by farmers and out-growers, use of equipment, transportation of supplies and finished products, etc.</p> <p>Develop a community health and safety management plan. This should include guidelines on community responses to pesticides and other hazardous materials, pathogens and vector control arising from manure, air emissions from fire from burning, vehicle and machinery injury from increased traffic in the community, etc.</p> <p>Complete the development of the health, safety, security, and environmental management plan, covering that register the above aspects.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Health, safety, security, and environmental management plan 2. Community health and safety action plan 3. Evidence of training and H&S statistics 	<ol style="list-style-type: none"> xxx months xxx months xxx months 	<ol style="list-style-type: none"> [Month][Year] [Month][Year] [Month][Year] 	CEO/ COO/ HR/ Head of quality and assurance/ Head of production etc.	At the option - internally or externally sourced provider
	Out-grower Assessment	High	<p>The company shall identify ESG gaps in their internal processes and in the existing out-grower contracts, develop and implement best ESG practices internally, and pass on ESG requirements to out-growers to ensure compliance in their production process.</p> <p>The company shall also develop an out-grower evaluation and management policy and related guidelines. The policy shall prohibit the onboarding of out-growers/suppliers within the following areas (or face this fine):</p> <p>Protected areas listed here: https://www.srgc.com/home/farm.html?id=178a831334348694350953a29076f ACE areas listed here: https://ce.unafricaonline.org/line-identification/2018-global-ace-map/ UNESCO natural world heritage sites: https://www.srgc.com/home/farm.html?id=1f0cc08f2a4148183608b4c119365b32c The policy shall also prohibit deforestation and environmental degradation among out-growers/suppliers. The company shall also develop a referencing tool to map out all the farms of the smallholder farmers. Before onboarding, verification against the protected areas listed above shall be undertaken through the referencing tool to ensure that there is no overlap.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ESG requirements for out-growers 2. Out-grower evaluation and management policy/guidelines 3. Referencing tool mapping out all nuclear and smallholder farms against the following protected areas. Protected areas listed here: https://www.srgc.com/home/farm.html?id=178a831334348694350953a29076f ACE areas listed here: https://ce.unafricaonline.org/line-identification/2018-global-ace-map/ UNESCO natural world heritage sites: https://www.srgc.com/home/farm.html?id=1f0cc08f2a4148183608b4c119365b32c 	<ol style="list-style-type: none"> xxx months xxx months xxx months 	<ol style="list-style-type: none"> [Month][Year] [Month][Year] [Month][Year] 	CEO/ COO/ HR/ Head of quality and assurance/ Head of production etc.	At the option - internally or externally sourced provider

	KIAMBATO 9	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:197 wa 295
	Ripoti za Mwaka kuhusu Utendaji wa ES	

Nyongeza 9b: Ripoti za kila mwaka kuhusu utendaji wa ES

- Jina la Afisa wa Mazingira na Jamii anayehusika
- Hali / mabadiliko katika ESMS katika kipindi kilichopita
- Hali ya uthibitisho ikijumuisha jumla ya hekta na hekta zilizothibitishwa
- Orodha ya hatua kuu na ndogo za kurekebisha na maoni kutoka kwa ukaguzi wa kila mwaka wa uthibitisho uliopita
- Muhtasari wa maendeleo kuhusu changamoto za kimazingira na kijamii
- Matatizo na/au vikwazo vinavyohusiana na utekelezaji wa ESMS.
- Hali ya usimamizi na ufuatiliaji wa wakandarasi
- Mafunzo ya kimazingira na kijamii yaliyofanywa / yaliyopangwa.
- Dharura zozote zilizotokea.
- Takwimu za matukio na ajali (ikiwa ni pamoja na kulinganisha na miaka iliyopita). Kiolezo cha kuripoti tukio/ajali kimeambatanishwa hapa chini.
- Takwimu za moto
- Hali ya utendaji wa mazingira na kijamii hadi sasa, utekelezaji wa ESMS na ESAP iliyokubaliwa (ikiwa inafaa)
- Maboresho yoyote katika utendaji yenye manufaa dhahiri ya kimazingira (k.m., uokoaji wa nishati, kupunguza taka hatarishi, uthibitisho wa mifumo husika ya usimamizi)
- Maboresho yoyote katika utendaji yenye manufaa dhahiri ya kijamii (k.m., maboresho katika mazingira ya kazi, jamii, na/au programu za maendeleo ya kijamii na kiuchumi)
- Kwa makampuni yenye utoaji wa hewa chafu sawa na CO2 unaozidi tani 25,000 za metriki kila mwaka, utoaji kulingana na mahitaji yaliyoainishwa katika Kiwango cha Utendaji cha IFC 3
- Hali ya programu za wakulima binafsi na jamii
- Hali ya upatikanaji wa mbao kutoka kwa wahusika wa tatu (kiasi cha mbao na mbinu za kuhakikisha kisheria)
- Orodha ya ukaguzi na tafiti zozote zinazohusiana na mazingira na masuala ya kijamii zilizofanywa ndani au nje.
- Maelezo mafupi ya ushirikiano na NGO au CSO
- Takwimu za malalamiko na malalamiko ikilinganishwa na miaka iliyopita. Maelezo mafupi ya mada za kawaida na kesi muhimu zaidi

	KIAMBATO 9	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:198 wa 295
	Ripoti za Mwaka kuhusu Utendaji wa ES	

- Ikiwa inafaa, idadi ya wafanyakazi walioathiriwa na kupunguzwa kwa ajira na nakala ya mpango wa kupunguzwa kwa ajira
- Uthibitisho kwamba Hakuna shughuli zilizotengwa zilizofanywa, wala hazikusudiwi kufanywa.
- Muhtasari wa tathmini za nje zilizoidhinishwa na tathmini zozote za ndani za athari za kijamii na kimazingira (ESIA) zilizofanywa, pamoja na marejeleo ya sifa za mtaalamu wa nje aliyefanya tathmini, ikiwa inafaa
- Bajeti iliyotengwa na iliyotumika kwa masuala ya mazingira na kijamii
- Umakini wa vyombo vya habari kwa mradi
- Matumizi ya dawa za kuuu wadudu

Mfano wa yaliyomo katika ripoti ya mwaka kuhusu athari za maendeleo

- Ajira ya moja kwa moja (FTEs) na mgawanyo kati ya waajiriwa wa kudumu na wakandarasi.
- Ajira ya moja kwa moja ya kike (FTEs)
 - ambapo uongozi mkuu (FTEs)
 - ambapo usimamizi wa kati (FTEs)
 - ambapo mfanyakazi mdogo / mwingine - mwenye ujuzi (FTEs)
 - ambao ni wafanyakazi wa ngazi ya chini / wengine - wasio na ujuzi (FTEs)
- Jumla ya ajira za moja kwa moja za muda usio kamili (FTEs) na sehemu ya wanawake.
- Ajira ya moja kwa moja kwa vijana (FTEs, wenye umri wa miaka 30 na chini)
- Jumla ya malipo ya mishahara (USD)
- Mzunguko wa wafanyakazi (%)
- Mapato (USD)
- EBITDA (USD)

	KIAMBATO 9	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:199 wa 295
	Ripoti za Mwaka kuhusu Utendaji wa ES	

- Kodi za mapato ya kampuni (USD)
- Kodi nyingine na ada za serikali (USD)
- Jumla ya mauzo (USD)
- Mauzo ya ndani (USD)
- Wakili waliowafikia (#) na sehemu ya wanawake.
- Mapato kwa jamii za wenyeji (USD)
- Hekta zilizopandwa (ha)
- Eneo lililohifadhiwa (hektari)

	KIAMBATO 9	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:200 wa 295
	Ripoti za Mwaka kuhusu Utendaji wa ES	

KIBARUA A: RIPOTI KUHUSU TUKIO/AJALI ZILIZO MAKALI ZA ESG	
Tarehe ya ripoti	
Mfuko/ mtu wa mawasiliano	
Tarehe ya uwekezaji	
Tarehe na saa ya ajali / Tarehe ya taarifa kwa mfuko	[Tarehe, Saa] / [Tarehe/ maelezo ya ucheleweshaji]
Aina ya ajali	(k.m., kifo, kumwagika mkubwa wa mafuta, mlipuko)
Waathirika na uharibifu	<ul style="list-style-type: none"> • Vifo (ikiwa ni pamoja na idadi ya waliofariki na kutofautisha kati ya vifo vya wafanyakazi/wakandarasi na wananchi). • Idadi ya waliojeruhiwa (taja wagonjwa waliokwenda hospitalini/kupoteza viungo). • Upotevu/uharibifu wa miundombinu ya kampuni au mazingira ya uendeshaji. • Uharibifu wa mazingira (k.m., uchafuzi wa maji).
Jibu la haraka	
Maelezo ya tatizo	<p>Jumuisha yafuatayo pale yanapopatikana au yanapohusiana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • majina ya waliohusika (ikiwa kuna vifo) • washuhuda (ikiwa ni pamoja na wafanyakazi, vyama vya wafanyakazi, polisi, mamlaka nyingine, na wahusika wengine inapohitajika) • shughuli ya kawaida/isiyo ya kawaida iliyofanywa. • taarifa ya ukweli kuhusu kilichotokea. • picha/maelezo ya ukaguzi wa eneo la tukio • mfululizo wa matukio yaliyotangulia ajali • sababu ya papo hapo • matendo yasiyo salama kwa mfululizo • hali zisizo salama kwa mfuatano

	KIAMBATO 9	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:201 wa 295
	Ripoti za Mwaka kuhusu Utendaji wa ES	

	<ul style="list-style-type: none"> ● sababu za msingi za vitendo/hali zisizo salama (mtazamo wa awali) ● chanzo kikuu/vyanzo vikuu ● hatua za kurekebisha / kuzuia kwa kila sababu muhimu ● mpango uliotekelzwa, wenye muda maalum (unaweza kuambatishwa) ● Hatua za muda za kinga ● Hatua nyingine za muda zinazohitajika ni ukaguzi wa msalaba na shughuli/maeneo mengine ili kujifunza masomo. ● Tangazo lolote hasi (ikiwa ni pamoja na vyombo vya habari) linalotokana na tukio
Kauli ya mwisho ya -	Muhtasari wa ajali, sababu kuu, hatua za kurekebisha/kuzuia, msimamo wa mwisho, na mafunzo yaliyopatikana.
Ufuatiliaji na meneja wa fedha	<ul style="list-style-type: none"> ● Jaza Kadi B kulingana na uchunguzi wa awali

	KIAMBATO 9	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:202 wa 295
	Ripoti za Mwaka kuhusu Utendaji wa ES	

KIBARUA B: ORODHA YA UKAGUZI YA UFUATILIAJI KWA MSIMAMIZI WA FEDHA	
Maeneo yanayohitaji ufafanuzi zaidi kulingana na taarifa za sasa:	<ul style="list-style-type: none"> • Kulingana na maoni na mapitio ya ndani
Taarifa zaidi inasubiriwa (kwa kutumia utaalamu wa wahusika wengine pale inapohitajika):	
Mapitio makali ya ajali na hali ya uchunguzi	
Uaminifu wa sababu na hatua za kurekebisha /Hatua za kuzuia zilizotambuliwa	
Matokeo kulingana na hapo juu:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kubali ripoti / matokeo. Au 2. Kubali ripoti kwa masharti / hitaji hatua za kurekebisha za ziada / tofauti. Au 3. Kataa ripoti
Mambo muhimu ya kufuatilia	Ratiba ya kukagua / kuthibitisha utekelezaji wa hatua za kurekebisha na za kuzuia. Jumuisha tarehe.

	KIAMBATO 9	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:203 wa 295
	Ripoti za Mwaka kuhusu Utendaji wa ES	

Je, kuna mipango ya ziada ya uthibitisho / kufunga hatua?	Je, utaalamu wa pande za tatu unahitajika?
Masomo yaliyojifunza ambayo yanaweza kushirikiwa na kampuni nyingine za jalada?	

	KIAMBATO 10	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 204 wa 295
	Kiolezo cha Ripoti ya Tukio la ESG	

Kiambatisho 10: Kiolezo cha Ripoti ya Tukio la ESG

SEHEMU A:

RIPOTI YA TUKIO LIKALI: RIPOTI YA MWEKEZAJI

Tarehe ya ripoti	
Mfuko na Msimamizi wa Mfuko	
Mtu wa Mawasiliano	
Maelezo ya Mawasiliano	
Jina la Taasisi ya Uwekezaji Inayohusika	
Tarehe ya Uwekezaji	
Kiasi kilichowekezwa	
Jumla ya Uwekezaji wa Portfolio (Kwa Gharama)	

1.	Maelezo ya Tatizo	
1.1.	Tarehe na muda	
1.2.	Mahali pa Ajali (k.m., anwani na elezea eneo)	

	KIAMBATO 10	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:205 wa 295
	Kiolezo cha Ripoti ya Tukio la ESG	

1.3.	Aina ya tukio: (k.m., suala la kimazingira, kifo, udanganyifu unaodaiwa au mengine)	
1.4.	Jina la mtu/watu waliohusika / waliojeruhiwa / waliofariki, ikiwa inafaa	
1.5.	Maelezo ya simulizi na taarifa za muktadha	
1.6.	Hali ya hewa na mazingira mengine wakati wa tukio	
1.7.	Bainisha kama tukio lilikuwa linahusiana na kazi au halilihusiani na kazi	
1.8.	Sababu za tukio	
1.9.	Hali ya uchunguzi	
1.10	Orodha ya wahusika katika uchunguzi (k.m., mashahidi na wafanyakazi, vyama vya wafanyakazi, polisi, mamlaka nyingine, na wahusika wengine)	1)
2.	Hatua za Ufuatiliaji za Usimamizi wa Kampuni	
2.1.	Mtazamo wa meneja wa kampuni kuhusu tukio: kiwango cha ukali, kutokuwa na uhakika kunakowezekana, au mambo yanayopingika yanayotakiwa kuchunguzwa	
2.2.	Hali ya Uchunguzi	

	KIAMBATO 10	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:206 wa 295
	Kiolezo cha Ripoti ya Tukio la ESG	

2.3.	Ripoti zilizopokelewa	
2.4.	Hatua za haraka zilizochukuliwa na msimamizi wa mfuko na wahusika wengine	
2.5.	Hatua za ziada za kuzuia kutokea tena kwa tukio	
2.6.	Mpangilio wa ufuatiliaji na utoaji taarifa ili kufuatilia ufanisi wa hatua	
2.7.	Matokeo hadi sasa ya hatua zilizochukuliwa	
3.	Viambatisho kwenye ripoti ya tukio (kama vipo):	
3.1.		

SEHEMU B:

Ripoti ya Tukio Zito: Mfuko kwa Kamati ya Ushauri

Tarehe ya ripoti	
Mfuko na Msimamizi wa Mfuko Mtu wa Mawasiliano	

	KIAMBATO 10	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:207 wa 295
	Kiolezo cha Ripoti ya Tukio la ESG	

Maelezo ya Mawasiliano	
Jina la Taasisi ya Mfuko Inayohusika	
Tarehe ya Uwekezaji	
Kiasi kilichowekezwa	
Jumla ya Uwekezaji wa Portfolio (Kwa Gharama)	

4. Maelezo ya Tatizo	
4.1	Tarehe na muda
4.2	Mahali pa Ajali (k.m., anwani na elezea eneo)
4.3	Aina ya tukio: (k.m., suala la kimazingira, kifo, udanganyifu unaodaiwa au mengine)
4.4	Jina la mtu/watu waliohusika / waliojeruhiwa / waliofariki, ikiwa inafaa

	KIAMBATO 10	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:208 wa 295
	Kiolezo cha Ripoti ya Tukio la ESG	

4.5	Maelezo ya simulizi na taarifa za muktadha	
4.6	Hali ya hewa na mazingira mengine wakati wa tukio	
4.7	Eleza kama tukio lilikuwa linahusiana na kazi au halilihusiani na kazi	
4.8	Sababu za tukio	
4.9	Hali ya uchunguzi	
4.1	Orodha ya wahusika katika uchunguzi (k.m., mashahidi na wafanyakazi, vyama vya wafanyakazi, polisi, mamlaka nyingine, na wahusika wengine)	
5.	Hatua za Ufuatiliaji za Usimamizi wa Kampuni	
5.1	Mtazamo wa meneja wa kampuni kuhusu tukio: kiwango cha ukali, kutokuwa na uhakika	

	KIAMBATO 10	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:209 wa 295
	Kiolezo cha Ripoti ya Tukio la ESG	
	kunakowezekana,	

	KIAMBATO 10	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:210 wa 295
	Kiolezo cha Ripoti ya Tukio la ESG	

	au ukweli unaopinganishwa unaotakiwa kuchunguzwa	
5.2	Hali ya Uchunguzi	
5.3	Ripoti zilizopokelewa	
5.4	Hatua za haraka zilizochukuliwa na msimamizi wa mfuko na wahusika wengine	
5.5	Hatua za ziada za kuzuia kujirudia kwa tukio	
5.6	Mpangilio wa ufuatiliaji/kuripoti ili kufuatilia ufanisi wa hatua	
6.	Hitimisho: Hatua Zinazofuata / Mpango wa Hatua	
6.1	Hatua zinazofuata: iwapo kufunga kesi, au kuendelea na uchunguzi, jinsi ya	

	KIAMBATO 10	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:211 wa 295
	Kiolezo cha Ripoti ya Tukio la ESG	

	kufanya hivyo, na sababu za	
7.	. Viambatisho kwenye ripoti ya tukio (ikiwa vipo):	
7.1	<p>Ripoti za ndani kutoka kwa usimamizi wa kampuni inayopokea uwekezaji Ripoti za uchunguzi za nje au za wahusika wengine</p> <p>Mipango ya hatua za ufuatiliaji na Usimamizi, Wadau wa Tatu au Washauri wa Nje</p> <p>Mabadiliko ya sera au taratibu ili kuzuia matukio kama hayo.</p>	

	KIAMBATO 11	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 212 wa 295
	Mwongozo kuhusu Mazingira na Kijamii Tathmini za Athari	

Nyongeza 11: Mwongozo kuhusu Tathmini za Athari za Kimazingira na Kijamii

Muhtasari: ARAF II inakusudia kuwekeza katika shughuli za ESS Aina C na B. Huenda kuwepo baadhi ya wawekezwa ambao, kutokana na ukubwa wa uwekezaji, matokeo ya uchunguzi wa kina, na mambo mengine, wanaweza kuzingatiwa kuwa ESS Aina B. ARAF II inakusudia kuchuja na kufanya uchunguzi wa kina wa ESG kwa kampuni zote zitakazowasilishwa kwa IC. Mchakato wa uchujaji na uchunguzi wa kina umeelezwa hapa chini.

Uchujaji: Makampuni yatachujwa kwa mada zifuatazo:

- Orodha ya Kuzuia
- Utafiti wa kompyuta kuhusu kampuni
- Nyenzo za awali zilizoshirikiwa na kampuni
- Mukstadha wa aina ya soko na kampuni

Ikiwa ushahidi utaonyesha kuwa kampuni inaweza kuwa Kundi B, timu lazima ifanye utekelezaji wa ESIA.

Uchunguzi wa kina wa ESG wa kawaida:

- Fomu ya Maswali ya Uchunguzi wa Makini wa ESG (Nyongeza 2)
- Sera za Kampuni
- Ziara ya eneo (inapohitajika)
- Ripoti ya ESG

Ikiwa kampuni ina ushahidi wa shughuli zifuatazo za Kundi B, kutakuwa na shughuli za ziada za uchunguzi wa kina wa ESG kama sehemu ya ESIA. Shughuli za uchunguzi wa kina wa ESIA na maudhui ya ESIA vimeorodheshwa hapa chini.

Uainishaji wa E&S unategemea ukubwa wa mradi/kampuni ya jalada, eneo na uwepo wa vipengele nyeti vya mazingira na kijamii, ukubwa wa athari zinazotarajiwa na uwezo wa kuzipunguza, kuzidhibiti au kuzirejesha; umuhimu na unyeti wa vipengele vya E&S vitakavyoathirika, unyeti wa mradi kwa mabadiliko ya tabianchi na mambo mengine husika.

	KIAMBATO 11	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:213 wa 295
	Mwongozo kuhusu Mazingira na Kijamii Tathmini za Athari	

Kategoria B	Kategoria C
Sifa za Jumla (zinazobainishwa kwa kila kesi)	Sifa za Jumla (zinazobainishwa kwa kila kesi)
<ul style="list-style-type: none"> • Uwekezaji katika majukwaa ya wakusanyaji, majukwaa ya kidijitali, na suluhisho bunifu za kifedha • Uchunguzi wa kina ukigundua mojawapo ya matokeo yafuatayo: <ul style="list-style-type: none"> • Kiwango cha athari zinazoweza kuwa hatari kwa jamii au mazingira ndani ya wigo wa mradi • Athari zinaweza kupunguzwa, kupunguziwa, au kurekebisha kiasi tu, • Mradi uko hatarini sana kutokana na mabadiliko ya tabianchi na unaweza kuzidisha matatizo ya mabadiliko ya tabianchi • Fedha zilizotumika kununua ardhi nje ya maeneo ya kibiashara • Rekodi kubwa ya matukio ya usalama na afya kazini • Mwenendo wa matukio ya kijinsia au SEAH • Mwenendo wa athari mbaya za kimazingira na kijamii • Tafadhali angalia Kiambatisho 14 kwa maelezo zaidi 	<ul style="list-style-type: none"> • Uwekezaji katika majukwaa ya wakusanyaji, majukwaa ya kidijitali, na suluhisho bunifu za kifedha • Uchunguzi wa kina unaonyesha yafuatayo: <ul style="list-style-type: none"> • Fedha zinatumiwa kwa mtaji wa kazi, akaunti zinazopaswa kupokelewa, matumizi ya uendeshaji • Athari ndogo za kimazingira na kijamii • Huenda hawana sera na taratibu za kutosha

	KIAMBATO 11	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:214 wa 295
	Mwongozo kuhusu Mazingira na Kijamii Tathmini za Athari	

Shughuli za ESIA zinaweza kujumuisha lakini hazizuiwi kwa:

- Shughuli za Upangaji (Inahitajika)

	KIAMBATO 11	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 213 kati ya 227
	Mwongozo kuhusu Mazingira na Kijamii Tathmini za Athari	

- Shughuli za kawaida za ESG DD (Inahitajika)
- Tathmini ya Athari za Mazingira na Kijamii (Inahitajika)
- Mhakiki wa Tatu
- Mchunguzi mtaalamu wa ESG wa pande ya tatu
- Mkutano wa wadau
- Uchunguzi wa ardhi

Tathmini za Athari za Kimazingira na Kijamii (ESIAs) zinataraajiwa kujumuisha:

- Utambuzi wa kina wa hatari za kimazingira na kijamii kwa kutumia viwango vya utendaji wa kimazingira na kijamii vya IFC
- Uchambuzi wa hatari za jamii na malalamiko yanayoweza kutokea
- Uchambuzi wa hatari za makazi mapya au uhamisho
- Uchambuzi wa masuala ya jinsia na SEAH
- Uchambuzi wa usimamizi wa mazingira na kijamii wa uwekezaji
- Uchambuzi wa pengo la hatari za E&S na uwezo wa E&S
- Mkakati wa kupunguza athari
- Ufasiri katika lugha ya kienyeji

Muhtasari wa matokeo ya ESIA unaweza kushirikiwa na wadau husika ikibidi na kwa idhini ya kampuni. Ripoti ya ESIA iliyopunguzwa inaweza kushirikiwa hadharani na taasisi nyingine ikihitajika katika kesi za mahitaji ya wawekezaji au utii wa kanuni. Ripoti ya ESIA itashirikiwa na kamati ya uwekezaji.

	KIAMBATO 12	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 214 ya 295
	Mwongozo kuhusu Mazingira na Kijamii Tathmini za Athari	

Nyongeza 12: Uainishaji wa Hatari za Mazingira na Kijamii Kwenye Portfolio Nzima

ARAF II inakusudia kuwekeza katika miradi ya Hatari za Mazingira na Kijamii ya Aina B na C kwa kutumia uainishaji wa hatari za IFC E&S na rasilimali nyingine za LP ikiwemo uainishaji wa hatari za GCF. Timu imejenga msururu mpana wa uwekezaji. Zifuatazo ni sifa za miradi ya kielelezo ya Aina A, B, na C kulingana na orodha ya miradi iliyopo. Hata hivyo, hii si uainishaji kamili au wa mwisho wa hatari za miradi iliyoorodheshwa. Uainishaji wa mwisho wa hatari utabainishwa baada ya kukamilika kwa uchunguzi wa kina wa ESG na/au Tathmini ya Athari za Kijamii na Mazingira (ESIA).

Kila mradi utatathminiwa wakati wa uchunguzi wa kina, kulingana na viwango vya utendaji vya IFC, kwa ajili ya upangaji sahihi wa hatari za kimazingira na kijamii kwa kutumia kategoria za hatari za E&S za IFC na mbinu za tathmini ya hatari kwenye LPs. Uainishaji wa E&S unategemea ukubwa wa mradi/kampuni ya mkusanyiko, eneo na uwepo wa vipengele nyeti vya kimazingira na kijamii, ukubwa wa athari zinazoweza kutokea iwapo zinaweza kupunguzwa, kupunguziwa, au kugeuzwa; umuhimu na unyeti wa vipengele vya E&S vitakavyoathiriwa, unyeti wa mradi kwa mabadiliko ya tabianchi na mambo mengine husika.

Miradi inayotathminiwa kama Kundi B lazima iwe na Tathmini ya Athari za Kimazingira na Kijamii, itakayokamilishwa kulingana na viwango vya utendaji vya IFC na kufichuliwa hadharani, kama sehemu ya ukaguzi wa kina wa ESG.

Aina ya E&S	Aina za Miradi za Mfano
Kategoria A	Haijahasika: ARAF II imejitolea kutofanya uwekezaji wowote wa Aina A
Kategoria B	<ul style="list-style-type: none"> • Miradi inayojumuisha utengenezaji wa moja kwa moja • Miradi inayohitaji ununuzi wa ardhi ya vijijini ambayo ina uwezekano wa kuwafanya watu wahame

	KIAMBATO 12	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:215 ya 295
	Mwongozo kuhusu Mazingira na Kijamii Tathmini za Athari	

	<ul style="list-style-type: none"> • Miradi ya misitu iliyoko kwenye ardhi ya umma au inayoweza kutoa utoaji wa gesi chafu • Miradi yenye athari hasi kwa makazi muhimu au yaliyo chini ya ulinzi na spishi zilizo hatarini • Miradi yenye mahitaji ya kupitiliza ya usimamizi wa taka yenye athari zinazowezekana kwa jamii au mazingira ya eneo husika • Miradi yenye rekodi yoyote ya matukio ya ESG • Miradi inayowaathiri vibaya watu wa asili • Miradi ya ufugaji majini na kilimo inayotambulisha spishi wavamizi • Masuala ya usalama wa chakula ikiwa ni pamoja na uchafuzi, uhifadhi usiofaa, na uhibitaji wa ubora
Kategoria C	<ul style="list-style-type: none"> • Kampuni ya fedha na ukodishaji kwa wakulima wadogo • Suluhisho za agtech bila utengenezaji • Mfumo wa PAYGO wa mageuzi kwa upatikanaji wa teknolojia za baada ya mavuno • Wanunuzi na wafanyabiashara ambao hawana utengenezaji au uunganishaji • Hifadhi baridi inayotumia nishati ya jua • Suluhisho za SaaS kwa kampuni ya biashara ya kilimo • Umwagiliaji wa ukubwa mdogo hadi wa kati na uliosambazwa unaotumia nishati ya jua • Bidhaa za bima kwa wakulima wadogo • Jukwaa la usimamizi wa hatari za hali ya hewa na uchanganuzi • Majukwaa ya teknolojia ya elimu kwa wakulima wadogo

	KIAMBATO 12	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 216 wa 295
	Mwongozo kuhusu Taratibu za Kupata kwa Bahati	

Kiambatisho 13: Taratibu za Upatikanaji wa Bahati Nasibu

Muktadha: Timu ya ARAF II ina wigo mdogo wa uendeshaji. Timu hiyo inapatikana zaidi Nairobi na inatumia ofisi kwa shughuli zake za kawaida. Timu inaweza kufanya ziara za eneo husika kwa ajili ya uchunguzi wa kina na ina uwezekano mdogo wa kugundua au kuathiri vitu vya kitamaduni. Kwa hivyo, mwongozo huu unahusu tu uwekezaji wa Aina B uliofanywa kwa fedha zilizotengwa wazi kwa ajili ya ujenzi mpya, ununuzi wa ardhi nje ya maeneo ya mijini au bustani za kibiashara, au suluhisho za kifedha zinazojumuisha kukodisha au kutumia ardhi kubwa ya kilimo.

Mchakato wa utambuzi wa matukio ya bahati nasibu unaweza kuanzishwa katika hali zifuatazo:

- Makampuni yatumia kiasi kikubwa cha ardhi kwa ajili ya shughuli
- ARAF II imefadhili moja kwa moja ununuzi wa ardhi au ujenzi.

Makampuni yataombwa kufanya yafuatayo:

1. Acha kazi zote katika eneo la karibu na ugunduzi, hadi suluhisho lipatikane kwa ajili ya uhifadhi wa vitu hivi, au hadi ushauri upatikane kutoka kwa mamlaka husika.
2. Tambua mipaka ya eneo lililogunduliwa; linda eneo hilo ili kuzuia uharibifu wowote au upotevu wa vitu vinavyoweza kuondolewa.
3. Tathmini ya awali ya matokeo na wanarakiolojia. Mwanarakiolojia lazima afanye tathmini ya haraka ya eneo au ugunduzi ili kubaini umuhimu wake. Kulingana na tathmini hii, mkakati unaofaa unaweza kutekelezwa.
4. Wasiliana na wizara za eneo husika zinazohusika na urithi wa kitamaduni ili kuhakikisha kufuata sheria za eneo husika.
5. Ikiwa mabaki ya binadamu au vifaa vidogo vimepatikana, amua kama uchimbaji unaweza kufanyika.

Ikiwa maeneo yana umuhimu wa kihistoria au yanapaswa kuhifadhiwa, mradi unaweza kuombwa kuzingatia maeneo mengine kwa shughuli zake.

	KIAMBATO 12	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 217 wa 295
	Mwongozo kuhusu Taratibu za Kupata kwa Bahati	

Kiambatisho 14: Mbinu ya ARAF II kuhusu Unyonyaji wa Kingono, Unyanyasaji, na Uonevu

Taarifa ya Kujitolea

ARAF II imeunda mbinu kamili ya kutambua, kutathmini, na kupunguza unyonyaji wa kingono, unyanyasaji, na unyanyasaji wa kijinsia (SEAH) kwa mfuko. ARAF II inalenga kupunguza uwezekano wa unyanyasaji wa kijinsia katika mkakati wetu wa uwekezaji.

Malengo ya dhamira hii ya SEAH ya ARAF II ni:

- Kufafanua mbinu yetu ya utambuzi wa hatari za SEAH, tathmini, uchunguzi, na upunguzaji
- Kuwahamasisha wafanyakazi wa ARAF II kuchukua hatua madhubuti za ulinzi wa SEAH na kuhakikisha timu inapunguza hatari za SEAH katika shughuli za mfuko
- Kujitolea kutathmini miradi yote kwa hatari maalum za SEAH wakati wa mchakato wa ESIA na ESG. Kampuni zote za mfuko zinatarajiwa kufanya ESIA au mchakato unaofanana wa utambuzi wa hatari za E&S unaochunguza hatari zinazohusiana na jinsia na SEAH.
- Kuweka mbinu kamili ya kufuatilia, kutathmini, na kuripoti maendeleo katika kushughulikia SEAH katika ngazi ya mfuko. Katika ngazi ya mkusanyiko, AE lazima ahakikishe kuwa kampuni zote za mkusanyiko zina mifumo inayofaa ya kufuatilia binafsi utendaji wa kampuni katika kushughulikia SEAH.

Timu imechukua mbinu kadhaa za kuchukua hatua mapema ili kuhakikisha mkakati kamili wa kushughulikia hatari za SEAH katika mfuko mzima.

- ARAF II ilitengeneza tathmini imara za jinsia katika kila soko la ARAF II ili kuhakikisha uelewa mpana wa hatari za SEAH katika kila soko la ARAF II
- ARAF II imefanya ushirikishwaji mpana wa wadau na mashirika mengi ya kiraia na yasiyo ya kiserikali yanayowakilisha wanawake, vijana, na wasiohudumiwa ipasavyo

Idara ya ARAF II imefanya ushirikishwaji mpana wa wadau na mashirika mengi ya kiraia na yasiyo ya kiserikali yanayowakilisha wanawake, vijana, na watu wasiofikiwa. Idara ya ARAF II imeandaa Mpango wa Vitendo wa Jinsia unaoelezea dhamira yetu ya utambuzi na upunguzaji wa SEAH katika mkusanyiko wote wa ARAF II na mahitaji ya SEAH ya kila kampuni katika mkusanyiko. Vikao hivi vya ushirikishwaji wadau vilijumuisha uwakilishi wa wanawake katika ngazi mbalimbali

	KIAMBATO 12	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:218 wa 295
	Mwongozo kuhusu Taratibu za Kupata kwa Bahati	

za uongozi. Katika vikao hivi, tulijifunza kuhusu changamoto za wanawake na wasichana katika kilimo na tukashiriki mbinu yetu ya kuwalinda na kuwawezesha wanawake katika kazi yetu.

- ARAF II imeandaa Mpango wa Vitendo wa Jinsia unaoelezea dhamira yetu ya utambuzi na upunguzaji wa SEAH katika jalada zima la ARAF II na mahitaji ya SEAH ya kila kampuni katika jalada.

	KIAMBATO 12	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:219 wa 295
	Mwongozo kuhusu Taratibu za Kupata kwa Bahati	

- ARAF II imeanzisha Kituo cha Usaidizi wa Kiufundi kinachoweza kusaidia makampuni kuboresha shughuli zao za kijinsia, ikiwa ni pamoja na mbinu zao za SEAH
- ARAF II ilitengeneza mpango kamili wa ushirikishwaji wa wadau unaotambua njia za kuwajulisha jamii kuhusu ushiriki wetu, shughuli zetu, na uwezo wa kuripoti matukio ya SEAH kwa timu ya ARAF
- ARAF II imeandaa kiolezo cha kuripoti matukio ili kuchunguza matukio ya ESG ikiwemo matukio ya SEAH
- ARAF II imeunda utaratibu wa malalamiko (Sera ya Malalamiko) unaojumuisha mbinu zinazomlenga mwathirika katika uchunguzi na urekebishaji
- ARAF II imeandaa mwongozo kwa kampuni za jalada kuhusu mifumo ya malalamiko unaojumuisha matarajio ya mbinu zinazomlenga mwathirika

ARAF II inatarajia kuendelea kubadilika na imejitolea kuboresha kila mara mbinu yetu ya SEAH.

Majukumu na Wajibu wa ARAF II SEAH

ARAF II inalenga kuhakikisha wadau na wawekezaji wetu wanafahamu uwezo wetu wa kutambua, kusimamia, na kupunguza hatari za SEAH kwa uwajibikaji na kujibu ipasavyo matukio ya SEAH. Kwa lengo hilo, timu imehamasisha uwajibikaji wa kutekeleza mbinu yetu ya SEAH katika ngazi mbalimbali za uongozi. Timu pia imehakikisha ina uwezo na utaalamu wa kushughulikia hatari na matukio ya SEAH ipasavyo. Hapa chini ni majukumu ya wanachama mbalimbali wa timu ya ARAF II:

- Mkurugenzi Mtendaji: Mkurugenzi Mtendaji anawajibika kusimamia Mfumo wa Usimamizi wa Mazingira na Jamii wa ARAF II na mbinu ya ARAF II kuhusu SEAH. MD pia anawajibika kushiriki matukio ya ESG, ikiwa ni pamoja na matukio ya SEAH, na wawekezaji na wadau husika kwa wakati unaofaa.
- Afisa wa Mazingira na Jamii na Mshirika Mwandamizi wa Uwekezaji: Afisa wa E&S anawajibika kutekeleza mbinu ya SEAH ya ARAF II katika awamu za uchunguzi wa kina na utoaji taarifa katika mkusanyiko wote wa uwekezaji
- Meneja wa Usaidizi wa Kiufundi: Meneja wa Usaidizi wa Kiufundi anawajibika kutoa fedha au wataalamu wa pande za tatu ili kusaidia kampuni za jalada katika mbinu zao za SEAH na shughuli nyingine zinazohusiana na jinsia
- Timu ya ARAF II: Timu hii haina uvumilivu wowote kwa SEAH katika shughuli zake za ndani na katika uhusiano na wawekezaji, kampuni, na jamii tunazolenga

	KIAMBATO 12	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:220 wa 295
	Mwongozo kuhusu Taratibu za Kupata kwa Bahati	

kuhudumia. ARAF II

	KIAMBATO 12	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:221 wa 295
	Mwongozo kuhusu Taratibu za Kupata kwa Bahati	

Wanachama wa timu wanaodaiwa kuhusika na SEAH watachunguzwa kwa kina na, wakipatikana wamefanya tabia isiyofaa, watapewa adhabu hadi kufukuzwa kazi. Timu pia inawajibika kusaidia utekelezaji wa uangalizi wa SEAH na utoaji taarifa. Timu imejitolea kujiendeleza kila mara katika mbinu bora za kuzuia SEAH.

Hatari za SEAH katika ARAF II

ARAF II imefanya utafiti kamili kuhusu hatari za SEAH katika masoko ya ARAF II ambazo zilishirikiwa katika tathmini zetu za jinsia. Hatari za SEAH pia zimetambuliwa katika Sehemu ya 2 ya ESMS. Zifuatazo ni hatari kuu za SEAH ambazo mradi umetambua:

- Matukio ya SEAH katika shughuli za Kampuni za Portfolio
 - Kiwango cha Hatari: Kati
 - Ukubwa: Mdogo
 - Uwezekano wa Hatari: Wastani
 - Maelezo: Kampuni zinaweza kuwa na matukio ya SEAH yanayoathiri shughuli za ndani ikiwa ni pamoja na wafanyakazi kuwatumia kingono, kuwatenda vibaya, au kuwasumbua wafanyakazi wenzao. Kampuni za hatua za awali pia zinaweza kuwa na mifumo dhaifu au isiyotosheleza ya SEAH Ulinzi kwa wafanyakazi. Kwa kuzingatia mkakati wa uwekezaji wa hatua za awali wa ARAF II, tunatarajia athari zitakuwa ndogo.
- Matukio ya SEAH katika ushirikiano wa Kampuni za Portfolio na jamii
 - Kiwango cha Hatari: Kati
 - Ukubwa: Wa kati
 - Uwezekano wa Hatari: Mdogo
 - Maelezo: Kampuni zinatarajiwa kushirikiana na jamii ikiwemo wakulima, jamii za kilimo, na jamii za vijijini. Kama ilivyoelezwa katika ESMS, kampuni pia zinaweza kushirikiana na jamii za asili. Portfolio Wafanyakazi wa mauzo wa kampuni, mawakala, au wengine wanaweza kuwanyanyasa kingono, kuwatendea ukatili, au kuwasumbua wanajamii. Hii inaweza kuumiza wanajamii, kusababisha mashauri mahakamani dhidi ya kampuni, na ni hatari kwa sifa ya kampuni na ARAF II.

SEAH katika Uchunguzi wa Mazingira na Kijamii

ARAF II imeunda mbinu kamili ya uangalizi wa mazingira na kijamii, ikijumuisha uchunguzi wa kina wa jinsi kampuni za jalada zinavyoshughulikia unyonyaji wa kingono, unyanyasaji, na unyanyasaji wa kijinsia. ARAF II inaweza kuwekeza katika biashara za Kundi

	KIAMBATO 12	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:222 wa 295
	Mwongozo kuhusu Taratibu za Kupata kwa Bahati	

B na C za Hatari za Mazingira na Kijamii.

	KIAMBATO 12	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 223 wa 295
	Mwongozo kuhusu Taratibu za Kupata kwa Bahati	

kulingana na mifano, ARAF II ina mbinu mbili za ukaguzi wa mazingira na kijamii. Kwa miradi ya Aina B, timu inatarajia kuajiri wataalamu wa pande za tatu kufanya Tathmini ya Athari za Mazingira na Kijamii. Kwa miradi ya Aina C, timu itafanya ukaguzi wa kina wa mazingira na kijamii.

Tathmini za Athari za Mazingira na Kijamii (ESIAs) zinatarajiwa kujumuisha vigezo vifuatavyo vya uangalizi wa SEAH:

- Washauri wa E&S wa wahusika wengine wenye utaalamu na uzoefu wa SEAH wa eneo husika
- Uchunguzi wa utiifu wa sheria za ndani za SEAH (hii pia inaweza kufanywa wakati wa uchunguzi wa kisheria)
- Ziara za tovuti na mashauriano na wadau wa eneo husika. Maswali yanatarajiwa kujumuisha masuala ya SEAH
- Mapitio kamili ya sera na taratibu husika ikiwa ni pamoja na:
 - Sera ya Kupinga Unyanyasaji wa Kingono
 - Mpango wa Vitendo wa Jinsia (ikiwa upo)
 - Kanuni za Maadili
 - Sera ya Rasilimali Watu
 - Mfumo wa Malalamiko
 - Mifumo ya Ufuatiliaji wa Unyanyasaji wa Kingono (iwe ni huru au sehemu ya vifuatiliaji vingine vya matukio)
 - Sera au masharti ya Ajira Sawa
 - Mipango ya kazi inayobadilika au mbinu kulingana na mahitaji ya kazi
 - Sera za likizo ya familia
- Maandishi au muhtasari wa matukio yoyote ya SEAH katika historia ya kampuni

ARAF II inakusudia kufichua hadharani ESIAs kabla ya uwekezaji kupitia njia mbalimbali za mawasiliano ikiwemo kwenye tovuti ya ARAF, kwa Mamlaka Husika Zilizoteuliwa Kitaifa, na nakala ngumu katika ofisi ya ARAF, na maeneo mengine yanayofaa.

Uchunguzi wa ESG kuhusu uwekezaji unaowezekana wenye mifano ya biashara ya Kategorija C unajumuisha:

- Majibu ya dodoso kuhusu mbinu ya kampuni kwa SEAH, ikijumuisha muafaka wake na viwango vya utendaji vya IFC kuhusu Kazi na Masharti ya Kazi na Afya na Usalama wa Jamii
- Kupitia sera zifuatazo:
 - Sera ya Kupinga Unyanyasaji wa Kingono
 - Mpango wa Hatua za Jinsia (ikiwa upo)

	KIAMBATO 12	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 224 wa 295
	Mwongozo kuhusu Taratibu za Kupata kwa Bahati	

- Kanuni za Maadili
- Sera ya Rasilimali Watu
- Mfumo wa Malalamiko
- Mifumo ya Ufuatiliaji wa Unyanyasaji wa Kingono (iwe ni huru au ni sehemu ya vifuatiliaji vingine vya matukio)
- Sera au masharti ya Ajira ya Usawa
- Mipango ya kazi inayobadilika au mbinu kulingana na mahitaji ya kazi
- Sera za likizo ya familia
- Maandishi au muhtasari wa matukio yoyote ya SEAH katika historia ya kampuni
- Timu ya ARAF II itachambua uwezo wa kampuni wa kushughulikia hatari za SEAH

Ikiwa ARAF II itaona kuwa mbinu ya kampuni kuhusu SEAH haitoshi au haiendani na ESMS ya ARAF II au sera za wawekezaji za ARAF II, ARAF itawafanya kampuni za jalada kuboresha shughuli za SEAH kwa wakati unaofaa katika Mpango wa Hatua za Jinsia wa lazima wa kampuni.

Ufuatiliaji na Utoaji Ripoti

ARAF II inakusudia kufuatilia na kuripoti shughuli za kampuni zinazohusiana na SEAH ikiwa ni pamoja na:

- Shughuli za jalada zinazoboresha sera na taratibu za SEAH katika kampuni zote za jalada (zinaweza kuhitajika kama sehemu ya Mipango ya Hatua za Jinsia ya kampuni)
- Matukio ya SEAH katika kampuni za jalada
- Msaada wa kiufundi au msaada mwingine unaotolewa kwa kampuni za jalada ili kuboresha mbinu zao za SEAH

Katika ngazi ya jalada, ARAF II inalenga kuhakikisha kuwa kampuni zote za jalada zina mifumo inayofaa ya kufuatilia utendaji wa kila kampuni katika kushughulikia SEAH. Baada ya kufanya uwekezaji, kampuni za jalada la ARAF II zinahitajika kutekeleza Mipango ya Utekelezaji wa Jinsia ambayo inaweza kujumuisha vifungu vya SEAH kulingana na umakini na utiifu kwa ESMS ya ARAF II. ARAF II inatarajia kushirikiana na kampuni kila robo mwaka kuhusu masuala ya E&S na jinsia na, angalau, kila mwaka kuhusu masuala ya E&S na jinsia.

Kampuni zinatarajiwa kuripoti juu ya Mpango wao wa Hatua za Kijinsia kila mwaka. ARAF II inatarajia kuripoti shughuli za kijinsia na SEAH, ikiwa ni pamoja na kazi za Mpango wa Hatua za Kijinsia (GAP) za kampuni za mkusanyiko, malalamiko, na kazi za ngazi ya mfuko, kwa wawekezaji wenye mahitaji yanayotegemea jinsia.

Matukio ya SEAH ya Kampuni za Mkusanyiko

	KIAMBATO 12	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 225 wa 295
	Mwongozo kuhusu Taratibu za Kupata kwa Bahati	

Makampuni ya portfolio pia yanatakiwa kuripoti matukio ya ESG, ikiwa ni pamoja na matukio ya SEAH, kwa wakati unaofaa kwa ARAF II kama sehemu ya makubaliano yao ya kisheria na ARAF II. ARAF II itachunguza matukio ya SEAH na kubaini juhudi za kurekebisha zinazohitajika na kampuni.

Vifungu vipya katika Mpango wa Hatua za Jinsia vinaweza kuhitajika kutokana na tukio hilo. ARAF II inatarajia kuripoti matukio ya ESG, ikiwa ni pamoja na matukio ya SEAH, kwa wawekezaji wanaohitaji utoaji taarifa za matukio ya ESG.

ARAF II inakusudia kuwashirikisha wadau mara kwa mara na itawajulisha wadau kwa upana kuhusu mbinu yetu ya SEAH na taarifa zinazoweza kufichuliwa hadharani kuhusu shughuli za kijinsia za ARAF II.

ARAF II inatarajia kujumuisha ufuatiliaji wa SEAH kama sehemu ya mfumo wa ufuatiliaji wa matukio ya ESG. Timu inatarajia mifumo ya ufuatiliaji iwe na uwezo wa kufuatilia bila utambulisho ripoti na matukio yanayohusiana na SEAH. Shughuli za timu za ufuatiliaji wa matukio ya SEAH zinatarajiwa kujumuisha:

- Kufanya uchambuzi wa kina wa ripoti na matukio hayo ili kubaini mifumo inayojirudia
- Kufanya uchambuzi wa sababu za msingi, kurekodi mafunzo yaliyopatikana
- Kushirikiana na makampuni kutekeleza maboresho muhimu kwenye mifumo au maeneo halisi kulingana na maarifa haya au uchambuzi wa sababu za msingi.

Mfumo wa Malalamiko

Sera ya Malalamiko, mfumo wa malalamiko wa ARAF II, ina kifungu cha SEAH ili kuhakikisha kuwa inazingatia wahanga na kujibu mahitaji ya kijinsia. Malalamiko ni siri sana, ripoti zinaweza kutolewa bila kujitambulisha, na timu inatafuta kuhakikisha kuwa uchunguzi unapunguza madhara kwa wahanga. Timu pia inatarajia kuhakikisha uandikishaji salama na wa kimaadili, ikiwa ni pamoja na kuficha utambulisho wa waathirika, kuhakikisha faragha na usalama wa data, na kupunguza upatikanaji wa data ndani ya timu ya ARAF II. Ikiwa uchunguzi utathibitisha kuwa shughuli za uwekezaji za ARAF II zinaweza kuwa zimesababisha madhara yanayohusiana na SEAH, timu ya ARAF II inalenga kusaidia juhudi za kurekebisha ambazo zinaweza kujumuisha:

- huduma za matibabu
- msaada wa kisaikolojia na kijamii
- usaidizi wa kisheria
- hatua za ulinzi zinazoendeshwa na jamii
- kuunganishwa tena

	KIAMBATO 12	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:226 wa 295
	Mwongozo kuhusu Taratibu za Kupata kwa Bahati	

Ushirikishwaji wa Wadau wa ARAF II

	KIAMBATO 12	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:227 wa 295
	Mwongozo kuhusu Taratibu za Kupata kwa Bahati	

Timu inakusudia kuwajulisha wadau kuhusu mbinu yetu ya SEAH kwa kuchapisha ESMS kwenye tovuti ya ARAF, kufichua taarifa kwenye tovuti ya GCF, kusambaza nakala za kuchapishwa kwa taasisi za serikali katika masoko ya ARAF II, kusambaza nakala za kuchapishwa kwa kampuni za jalada, na kuwajulisha wadau katika matukio yetu ya ushirikiano na wadau mtandaoni.

Kujitolea kwa Uboreshaji Endelevu

Timu itarudia tena mbinu ya ARAF II kuhusu SEAH kila mwaka ili kuhakikisha kuwa tunaendelea kujifunza na kuboresha mbinu yetu.

	KIAMBATO 12	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa: 228 wa 295
	Mwongozo kuhusu Taratibu za Kupata kwa Bahati	

Kiambatisho 15: Mwongozo kwa Makampuni ya Portfolio ya ARAF II kuhusu Unyonyaji wa Kingono, Unyanyasaji, na Uonevu pamoja na Shughuli Nyingine Zinazotokana na Jinsia

Malengo

Kama mfuko wa uwekezaji, ARAF II inatambua kwamba hatari za mradi kwa kiasi kikubwa zinahusiana na uwekezaji wetu katika kampuni za jalada. Kwa hiyo, ARAF II inakusudia kusaidia kampuni za jalada katika mbinu zao za kushughulikia unyanyasaji wa kingono.

Malengo ya mwongozo huu ni:

- Kutoa mwongozo kamili kwa kampuni za jalada ili kuzuia na kupunguza matukio yanayohusiana na SEAH kwa njia ya kuzuia mapema.
- Kutoa mwongozo wazi kwa kampuni, ikiwa ni pamoja na taratibu za kina za kuripoti, uchunguzi, huduma za msaada, na fidia.

Hati hii ya mwongozo itatolewa kwa kampuni za jalada la ARAF II wakati wa uwekezaji.

Sera na Taratibu za Kiwango cha Kampuni

Kampuni zinatarajiwa kusimamia shughuli zao na ushirikiano wao na jamii kwa uwajibikaji ili kupunguza hatari ya matukio ya SEAH. Kampuni zinatarajiwa kuwa na au kuendeleza sera na taratibu zifuatazo au zinazofanana nazo zenye masharti yafuatayo:

- Sera ya Kupinga Unyanyasaji wa Kingono
 - Fafanua SEAH
 - Kuzuia SEAH na kuweka matokeo wazi kwa kupatikana na hatia ya shughuli za SEAH
 - Mchakato wa uchunguzi uliofafanuliwa wazi wenye masharti yanayomlenga mwathirika na yanayozingatia jinsia
 - Majukumu na uwajibikaji uliofafanuliwa wazi
 - Onyesha utiifu kwa sheria za ndani za SEAH
- Sera ya Rasilimali Watu yenye masharti ya SEAH
- Kanuni za Maadili zenye masharti ya SEAH
- Kifuatiliaji cha matukio cha SEAH au sawa nacho
- Mfumo wa Malalamiko wenye vifungu vya SEAH
 - Sera inapaswa kuwa na mtazamo wa kuwahudumia waliokuwa wahanga na kujibu mahitaji ya kijinsia

	KIAMBATO 12	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:229 wa 295
	Mwongozo kuhusu Taratibu za Kupata kwa Bahati	

- Fafanua wazi mchakato wa uchunguzi
- Mifumo ya kuripoti ya siri na isiyotambulika
- Uandishi salama na wa kimaadili wa matukio ya SEAH
- Hatua za kurekebisha zinazofaa kwa muktadha wa eneo
- Sera au masharti ya ajira sawa
- Mipango ya kazi inayobadilika au mbinu kulingana na mahitaji ya kazi
- Sera za likizo ya kifamilia
 - Inapaswa, angalau, kufuata sera za ndani za likizo ya familia

Mpango wa Vitendo wa Jinsia

Timu ya ARAF II inafurahi kusaidia kampuni za jalada katika kazi zao za masuala ya jinsia. ARAF II inalenga kuwekeza katika kampuni zinazoonyesha dhamira ya kweli kwa usawa wa kijinsia katika shughuli zao. Kwa lengo hilo, kampuni hazitarajiwi kuwa zimekidhi kikamilifu mahitaji ya ARAF II yanayohusiana na jinsia wakati wa uwekezaji. ARAF II inatarajia kuchunguza kwa kina kampuni kuhusu sera, taratibu, shughuli, na matukio kadhaa yanayohusiana na jinsia ili kupata uelewa mpana wa kampuni zilizomo kwenye mkusanyiko. ARAF II inatarajia kutambua maeneo ya kuboresha na kufanya kazi na kampuni husika ili kuandaa Mpango wa Vitendo wa Jinsia ambao kampuni itahitaji kutekeleza na kutoa ripoti juu yake. Shughuli hizi zinaweza kujumuisha maboresho ya sera na taratibu zinazohusiana na SEAH. ARAF II inalenga kushirikiana na kampuni katika shughuli za jinsia angalau mara moja kwa mwaka.

Matukio ya SEAH

Kama sehemu ya kupokea uwekezaji kutoka ARAF II, kampuni zinatarajiwa kuripoti matukio ya ESG, ikiwa ni pamoja na matukio ya SEAH, kwa wakati unaofaa kwa ARAF II. ARAF inatarajia kampuni iliyomo kwenye mkusanyiko kuzingatia sheria na kanuni za ndani ikiwa kutakuwa na uchunguzi wa jinai. ARAF pia itafanya uchunguzi na inatarajia kampuni hiyo kuzingatia uchunguzi huo.

ARAF II inatarajia kufichua matokeo ya uchunguzi kwa wawekezaji, lakini inaagiza kwamba usiri na kutotajwa kwa majina ya wahusika lazima vizingatiwe katika kuripoti.

Makampuni yanatarajiwa kuchunguza matukio ya SEAH ambapo kampuni au mfanyakazi wa kampuni (wakati akifanya kazi) anaweza kuwa na hatia. Uchunguzi unaweza kuanza kutokana na mshuhuda kuripoti tukio, malalamiko, au taarifa kutoka kwa mamlaka za eneo husika. Kunaweza kuwa na shughuli nyingine zinazoweza kufungua uchunguzi wa SEAH. Uchunguzi wa SEAH lazima uwe unaolenga waathirika na unaozingatia jinsia. Waathirika wa SEAH na wengine wanapaswa kupewa fursa ya kuripoti matukio ya SEAH kwa usiri na bila

	KIAMBATO 12	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:230 wa 295
	Mwongozo kuhusu Taratibu za Kupata kwa Bahati	

kujitambulisha na kuhakikisha kuwa kuna uchunguzi wa haki na unaofaa

	KIAMBATO 12	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:231 wa 295
	Mwongozo kuhusu Taratibu za Kupata kwa Bahati	

uchunguzi unafanywa. Wanaopona wanaweza kuhitaji huduma nyingine wakati uchunguzi unaendelea, ikiwa ni pamoja na chaguzi za kazi zinazobadilika au za mbali. Mambo haya yanapaswa kushughulikiwa kama sehemu ya uchunguzi.

Uchunguzi unapokamilika, ikiwa tukio litaonekana kutokea na kampuni ikapatikana na hatia, kampuni inapaswa kutoa marekebisho yanayofaa. Mifano ya marekebisho ni pamoja na, lakini si tu:

- matibabu
- msaada wa kisaikolojia na kijamii
- usaidizi wa kisheria
- hatua za ulinzi zinazoendeshwa na jamii
- kuunganishwa tena

ARAF II inatarajia kampuni zilizo kwenye jalada lifuatilie na kuhifadhi data kuhusu matukio ya SEAH kwa njia salama na ya kimaadili. Kampuni zinapaswa kufanya uchambuzi wa matukio ya SEAH ili kuelewa sababu za msingi na kuboresha shughuli za kampuni.

Ufuatiliaji na Utoaji Ripoti

Kampuni za jalada la ARAF II zinatarajiwa kushiriki katika shughuli kadhaa zinazohusiana na jinsia kama sehemu ya Mpango wa Vitendo wa Jinsia. Kampuni pia zinatarajiwa, inapopatikana, kuripoti data iliyotenganishwa kwa jinsia katika ngazi ya wafanyakazi na wateja. Kampuni zitaombwa kutoa taarifa za maendeleo kuhusu Mpango wa Vitendo wa Jinsia na shughuli zozote nyingine au data zinazohusiana na jinsia kila mwaka.

ARAF II Inaunga Mkono

ARAF II imeandaa msaada kadhaa kusaidia kampuni katika shughuli zao za kijinsia na kufuata ESMS ya ARAF II. ARAF II na Acumen wanakusudia kushirikiana rasilimali, utaalamu, mbinu bora, kiolezo, na, inapowezekana na inafaa, msaada wa kiufundi kwa kampuni za jalada. Hapa chini ni orodha ya rasilimali kwa kampuni za jalada:

- Nyaraka za mwongozo kutoka ARAF II
- Violezo vya sera
- Vifungu vya ufuatiliaji
- Semina za mtandaoni au fursa nyingine za ushiriki mtandaoni
- Uchambuzi wa mapengo na fursa za kijinsia utakaosaidia kuandaa Mpango wa Vitendo wa Jinsia

	KIAMBATO 12	Msimbo: ARAF Mapitio: 01 Tarehe: 01/03/2024 Ukurasa:232 wa 295
	Mwongozo kuhusu Taratibu za Kupata kwa Bahati	

- Msaada wa kiufundi kusaidia makampuni kuboresha dhamira yao kwa usawa wa kijinsia

Kujitolea kwa Uboreshaji Endelevu

ARAF II inakusudia kupitia upya mwongozo huu mara kwa mara. Tunatafuta mwongozo kutoka kwa kampuni za jalada letu kuhusu kupanga ukubwa unaofaa na kuweka rasilimali kwa njia inayofaa kwa mbinu hii. Tunatambua kuwa kampuni zinaweza kuhitaji muda na rasilimali ili kuboresha kazi yao ya masuala ya jinsia. ARAF II ina hamu ya kusaidia kampuni katika dhamira yao ya usawa wa kijinsia.